

Ab Mašar al-Balh, afar ibn Muhammad ibn Umar (0805?-0886). Introductorium in astronomiam Albumasaris Abalachi. 1489.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

*La réutilisation non commerciale de ces contenus est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source.

*La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service.

Cliquer [ici](#) pour accéder aux tarifs et à la licence

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

*des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

*des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter reutilisation@bnf.fr.

**Introductorium in astronomiaz
Albumafaris abalachi octo conti
nens libros partiales.**

44

Incipit liber introductorius in astronomiam Albumasar abalachi.

Pud sannos artium principijs que ars extrinseca pre-
scribi solet librorū in inicijs: non scripto vllō autentico
q̄ ego mea lingua inuenerim: sed doctorum tantū sua
cuiusq̄ sententia paratur. Apud arabes contra duoz
siquidem primum nec aduertisse videntur vnq̄: tam ⁊
si particulariter vnq̄ ac sparim assumāt: nostro tamē
iudicio non parum necessarium. Scdm̄ vero Lōmer-
ticiū quidez illis nec scripto dignum visum est tanq̄
egregium aliq̄d inuente scripture cōmendarunt. Ab hoc igitur sc̄do genere
huius operis auctor incipiens: septez inquit sunt omnis tractatus in inicijs
Auctoris intentio: operis vtilitas: nomen auctoris: nomen libri: locus in or-
dine disciplinū: species inter theoricam ⁊ practicam: partitiones libri. Que
apud nos q̄nq̄ partito sufficiens operis videlicet tytulo: auctoris intentiōe
finali causa: materia tractandi: et ordine que omnes fere tam tractatus q̄
materie omnis exordio ⁊ necessaria et sufficere videntur: suam tamē singul'
reddit causam. Que cum ego prolixitatis exosus ⁊ quasi min' continentia:
cum et hunc morem latinis cognoscerem preterire volens an̄o ipso potius
tractatu exordiri pararem. Tu mihi studioꝝ oim̄ specialis atq̄ inseparabil'
comes: rerumq̄ ⁊ actuum per omnia consoꝝ vnice mis̄i memozes obuiaſti
dicens. Quanq̄ equidē nec tibi pro a more tuo mi Hermāne nec vlli cōsulto
aliene lingue interpreti in rerum translationibus abceciij sententia quandā
nullatenus aduertenduz sit ita tamen alienum iter sequendum videtur ne
precuras. Pristior nō qui librum hunc in arabica lingua legerit si in latina
non ab exordio suo qua primum legentis intuitus incidit inceptum videat
non industriam sed ignorantia putans: et operis forsitan integritatē detri-
menti: ⁊ nos deuie digressionis arguat. Parui quidem est ip̄m etiaz laborē
tuo potissimū instinctu aggressus sim: vt si quid ex hoc nostro studio latine
copie adiciatur: non mihi maius q̄ tibi merita rependatur. Cum tu quidez
⁊ laboris causa ⁊ operis iudex ⁊ vtriusq̄ testis certissimus existas: expertus
quippe nihilominus: q̄ graue sit ex tam fluxo loquendi genere quod apud
arabes est: latine modi congruū aliquid cōmutari atq̄ in his maxime que
tam artam rerum imitationē postulant. His habitis ne longius differatur
ab ip̄suis verbis tractatus iniciū sumamus. Intentionis inquit expositio
si sumam breuiter ⁊ absolute pponens: discens animū attentum parat
ocilem. Utilitatis promissio laborem alleuans interdū animi quendam
tum adaptat. Auctoris nomen duabus de causis necessarium est. Lū-
is autenticū reddat. Tum ne alij dum vagum et incerti sit nominis in-
ascriptū iniustaz parat gloriā. Libri nomen intentionis testimonio

accedit. Locus in ordine discendi animū discens: quo lecto quid legendū fit instituens ad disciplinarum intellectum non inconsulte dirigit. Scientie genus partem omniumque numerus: et ex ipso attentum iter reddit et docile. Quā ergo inter oēs huius artis scriptores nullus actenus inuentus est qui vel cōtradictibus responderet: vel approbantibus argumentū daret: ad hūc nec nullus qui plenarie scriberet artem. Nostra quidem in hoc opere intentio et illis resistere et his firmamentū dare et integram diuino auxilio artem tradere. Unde non hanc vtilitatem consequi manifestū sit: ne qui deinceps operam huic artificio dederint: quia diuersa ex diuersis operibus amnicula necessaria sint vel desistant vel deficient. Quoniam igitur opus certis: et auctoris et libri nominibus confirmare necessariū duximus hunc titulum prescribentes dicimus. *Introductorium in astrologia; Albumasar abalachi. Qua de causa et post astronomia in astrologia pmo loco legendū sit in theoreticam scz huius artis partem principalr atq; generalr: editus octo partitionū numero descriptus: quaq; suis differentiis subdivisa. Partitiōis prime capitula quinque. Primum de inuentione astrologie. Secundum de siderum motus effectū. Tercium de effectus qualitate. Quartum de confirmatione astrologie. Quintum de vtilitate astrologie.* Cap. in primū.

Primū itaq; que causa: qua ratione hoīem in terra positū ad celestis consilia decreta scrutanda primum excitauerit: deinde prouerit exponendūz videretur. Nec enim motu quoq; in prouiso aut repētina quozumlibet impulsione tm̄ iter arreptum: nec sine sūmo studioz impendio transcursūz videtur. Partimur igitur omne siderum stellarūq; scientiā gemina specie in motū celestium ac motū effectū. Prima quidē species mathematica vniuersalis sapientia vocatur. Integrā etenim perfecamq; tradit scientiam quantitatis et habitudinis circulozū motūq; celestium in se eiusq; primum: deinde ad alios tamen vsq; ad terre globum Terre siquidē corpus rotundū globosum: circulus suprem⁹ diuina virtute perpetuo ambiens ceteroz infra contentoz suis cum speris die noctūq; ab oriente per occidentē integro circuitu ouertit. Unde ☉ per diuersas terraz partes diuersis nationibus nūc eleuari simulq; occidere: alijs nunc ouerso sicq; alijs diez alijs interim noctez esse necesse est. Circulozū etenim inter supremum et terrā motus alijs cum sūmo: alijs contra. Stellaris vero mot⁹ omne genus fere contra. Supernoꝝ vero motuum quantitatis et qualitat⁹ pars humanis sensibus patuit. Unde omnes sciencie primordium parte rationi tribus ex locis computo proportione et mēsurā: argumentū nec materia infert vbi qui huic sapientie non concedāt: et sensu debiles: et alienos esse: consequēs sit. *Hanc igitur vniuersalē sapientiaz Ptho post hamū quendā tradit i libro suo almagesti postq; et ego ait Alb.*

in tabulis nostris maioribus in fine richene elchebir celestium discursus p
 secutus sum: nos quoq. Secunda vero naturalis in suo quide genere non
 minus vniversalis stellarum corporum naturas et proprietates in se primo tunc
 accidentiu inferioris mundi ducatu partim crebris quibusda experimenti:
 ptim naturali speculatione quadu insequitur. Ex eo liquidem qui varios stellaru
 discursus diuerse elementorum in reb' elementatis alinationes solito certaq
 lege consequunt. Id non sine aliquo naturali illaru in his motu fieri necessarium
 videtur argumentu. Est igitur huius scientie pars que per se costans partes
 minus manifesta ratio nature quodam ductu consequitur: vt qui huic scientie
 dicant: nec multe eos in his experientie et reru nec paru conscius esse constet.

¶ Part' igitur manifeste lumina principalr vbi oim celestium notabiliora
 sunt certa gerunt signa: ac primo loco ☉: nemo siquidem ignorat anni tpm
 legitimos successus elementa mōi vsitat' alterationib' afficiētes ordinatos

Solsequium
arbitrium
eliotropia

⊙ per circuli quadrates itis atq; reditis ꝑsequi. Deinde per singulos etiaꝫ dies atq; horas non nihil noui variq; motus in rerum accidentibꝫ ⊙ sequi videmꝫ. Quibꝫ siquidē oritur assentit: descēdit occidit: aiantibꝫ: graminibꝫ metallis per singulos motꝫ aerē terraz aquā: ipsorūq; naꝫas ꝫ statꝫ: frigore calore siccitate humore infꝫ gnationis ꝫ corruptionis: augmēti decemētiq; alternationes alterat. Quisq; adeo quidē motꝫ etiaꝫ tam hoīm q̄ ceteroz aialium primum ⊙ iter sequantꝫ. ⊙ siquidez oriente surgere: et progrediuntꝫ ascendente cursu addunt: descēdēte minuūt: occidente reuertuntꝫ. Ac tāq; motꝫ absente duce gescunt: ad exituz illiꝫ iterū exituri. In graminibꝫ quoq; ⊙ virtus manifesta quoz gnationes incrementa maturitas ⊙ maxime cōmittantꝫ apparet in quibusdaz manifestiꝫ: vt in solsequio ꝫ elmofar herba q̄ arabes herba thelancianila latini necesse apiu vocant. na ꝫec metalle natura hanc euadunt. Quedam enim absentia ⊙ coagulant. quedam radijs confortantꝫ cuius virtꝫ manifesta in eliotropia gēma necnon quibusdā .v. noibus ac margaritꝫ. In his igitur hꝫ modi vis ꝫ effectꝫ solaris manifestiꝫ.

Luna

¶ Post solē D rerū testimonio accedit. Nonnullis enim vel de vulgo haur
 dubiū est lunares accessus ad ☉ et recessus ortus scilicet et occasus: incrementa D
 et decrementa aurarū marium in animalibus et graminibus et metallis
 qualitatum et quantitatum motus comitari in mensuris animalis subest
 humorū incrementis et decrementis marisq; cottidianis: seu per septimanas
 lunationis accessibus et recessibus. Nonnulli etiam numerosis obtinent ex-
 perimentis ex diuersis D mansionibus diuersa tempora varijs qualitatis
 affici: vt ex hac veterorum ex illa nubium ex alia pluuiarum atq; id genus
 ¶ Post ☉ et D stellarum oīum tunc quidam affectus certi sunt. preter qđ
 vulgo nō adeo sunt vbi luminū virtus approbati: nequaquā tamen vel vulgo
 ignotum est qualitates temporum inter augmenta et decrementa stellarū
 quadam in ☉ et D participatione alterari: quorum motuum nisi hec partici-
 patio causa existeret: nec estas estate calidior nūq; fieret: nec hyems hyeme
 frigidior. Certum igitur est quibusq; nationib; per omnia climata rerum
 generationes et corruptiones temporum alterationibus moueri. Alterati-
onum autē huiusmodi causam existere ☉ et D stellarūq; amniculā. Primo
 quidem antecessorum longę vite vigilisq; indaginis experimentis vsq; ad
 posterorum memoriā referuatis. Secūdo ex eis que cōstabat ad ea que
 minus paterent cognata rerum collatione ingenium puehente. Cum itaq;
 rationem quide in ingenium promptius concedat: experimentorum etiam
causas in rerum indagine nō ineptas esse astruendum videtur. Habet enī
 omne artificium in suo genere de transactis ad ea que sequunt experimen-
 torum fidem. Sic equidem agricola: sic pastor: sic naute suo quolibet officio
 ex quarundam stellarum locis horas comodas vel incomodas. Agricola
 quidem sementi et initionibus pastor cōmiscendis gregum armentorumq;
 seribus: ad conceptus stabiles atq; partus sanos. Nauta nihilominus
 ventos amicos atq; inimicos preteritorum experimentis prouidet: quibus
 omnibus stabilis et seriose indaginis per elementorum motus temporum
alterationes ☉ et D atq; stellarum curūs experimenta fidem faciunt. In
 initione siquidem ex hora temporumq; initionis prenoscit agricola inter
 arborum genera: has incremento addere: illas fructus accelerare: alias
 fructibus indulgere: alias aliter atq; aliter. A quo si tanq; argumenti locū
 exquiramus experimentorum vsum nihil ambiens pretendit. Hanc secus
obstetricū vaticinijs: quibus experimenta fidem gerunt. Presciant siquidem
 experto primum vtrum ne grauida sit. Secundo sexū discernunt: deinde et
 ex p̄mogenitis quos partus virginales vocant. Utrū ne amplius ea mater
 paritura sit preuidentes ipsos etiam partus futuros prenumerāt. Habita-
 nanq; suspitione pregnantis cum id experimento discernendam fuerit mā-
 millarum capitella notant. Que si suffusa et amplexata videntur: ipsamq;

luffata

6

84

grauida

De signis
i flos
tunc

colore variato: oculis profundis: acie oculorum acuta: albugine plena atq;
turgida: grauidam esse ratam habent. Ad sexum discernendum. Uitum
pregnantis tractant quem si plenum rotundūabilem durū senserint: ipinq;
colore mundo masculū predicant: oblonguz laxum ineptuz ipsamq; colore
maculato femina testantib; māmillarum capitellis in masculo ad rubium
in femina ad fuscum colorem trahentibus. Alio quoq; modo accepta eni
inter digitos lac pregnantis si spissum viscosumq; sentitur masculi signum
rarum z liquidum femine. Item alio: lac nanq; pregnantis speculo ferreo
superfusus sicq; ad radios ☉ equabiliter locatum. Si per horam confluit
in similitudinem vnionis masculum fert: diffluens et expansum feminam:
Pariente vero q̄primū proles supra terram decidit ad caput infantis re
spiciunt: q; si pilorum congeriem quasi cirritim videant masculū deinde pa
riturum presciunt. Sicq; geminis cirris gemellos. Nam z domini fortune
prosperē signum apud illas: quotiens cum folliculo sano partus egreditur
deinde future generationis numerum metientes folliculum infantis primo
geniti vulue matris inherentem anteqm soluatur pertractant: in quo quot
tanqm nodos selt quasi calculos inueniunt: tot partus futuros numerant:
quibus non inuentis nihil deinde parituram prenoscunt: nihil in horu ali
quid dubitātes nisi forte prius abortu confusa fuerit. Ad hunc itaq; modū
cum vulgaribus ingenijs experimentozum vltis tante sit auctoritatis: tum
apud medicos etiam experimentoz certitudine firma curē sue prouidentia
est. prouident hi quibus firmior eius artis experientia est inter naturalia z
circa naturam: per anni tempora: terrarum climata: quoddam humorum
genus in corporibus humanis. Ceteris autem cui ceterozum parti vsq; ad
quantum preualeat: deinde quid cui salubre quid noxium ipsius etiam in
cōmoditatis corporee augmenta detrimenta status alterationes: iuxta qd
cuiusq; naturaz eozum que nature contraria sunt passiuam vident non na
turaliam inter vtrunq; genus mediante collatione: certis terminis metiunt
Ad autem est per ipsas alterationes elementozū motus: alterationum mo
tusq; causas vires stellarum: non motuum experto memorantes vim ☉ ca
lorem: vim ☽ humoruz: motus virozumq; stellarum et siderum cum his per
mixtionem. Hoc ergo artificioz genus quanto vulgaribus dignius: tanto
huic nostro p̄p̄inquit. Est autē medicine in parte dignior officium. Primo
corporum materias elementozum scz naturas subtiliter perspicere: deinde
in corporibus seruata proporcionabilitate cōmiscere: cōmixtionum demuz
ex naturali necessitatis accessu atq; recessu accidentiū motus tractare. ¶ Of
ficiū autē astrologie in parte sc̄d̄aria ex motu stellarum elementoz mot
tempozumq; alterationes atq; tum mundi ipsius tū partium eius: hic gene
raliter: hic specialiter metiri accidentium motus. Et igitur medicus sensibi
libus primū experimentis instructus: deinde ad nature p̄p̄rietates p̄uctus

3

speciez hanc calidā hanc frigidā siccamq; vel humidā morboꝝ huic vel illi
raturū habet accomodā: sic astrnlogus ex sensibili quadam experimētoꝝ
institutione ad naturales celestiuū corporū prouectus. Solem calidaz: lunā
humidaz: sicq; stellarum z siderum cuiusq; vim z naturā effectuum ratione
certam habet. Itaq; vulgaria quidem artificia particularia. Medicina ve
ro z astrologia magis vniuersalis videret. eo q; sui queq; generis integrita
tem amplectit: nisi q; astrologia tanto altiore quanto materie dignioris est
estimamus. Medicina siquidem in elementoz naturis z in alterationibus
corporūq; ex eius compositione statu z accidentibus exercitat: astrologia
vero in celestiuū corporū motu z naturis atq; per mundum inferiorē effecti
bus tota consumit. Medicus quidem elementoz alterationibus operam
dat. Astrologus stellaruz motus sequit elemētarie ad alterationis causas.
Sic igitur z omnibus artificijs siderum stellaruz scia. quantū celestia terre
nis prestant z genere nobilior z dignitate celsior inuenit. Que cum ita sint:
quid terreat sapientem vel stellarum motus sectari vel motuuz effectus spe
culari vbi cum antecessorū crebris experimentis philosophorū acutis asser
tionibus stellarum motus iuxta naturas earundē mundi accidentia con
sequi raturū habeat. Quando ex celestium consilijs rerum generationes si
ue corruptiones imminere videat tanquā aliqua reuerentia retenta vel cre
dere non audeat q; certū habet vel enūciare vel palam monstrare potest
Quemadmodū enim elementoz motus temporūq; alterationes atq; gene
rata mundi accidentia. celeste consiliū palam sequunt. Sic singulos etiam
quorumlibet indiuiduorum per omnē mundū inter generationes z corru
ptiones augmēta z detrimenta omniūq; alterationū motus ex eadem ori
gine ordinari familiar[?] toti? ad partes cognatiōis ratio habet. Que omnia
experimentoz primum fundamento posito: cognata collatrix studiosa in
dago tandem consecuta est: vt si quando vel his intercitat error non artis
integritas: sed artificis ignorantia potius seu negligentia arguat. ¶ Restat
enim artis professor quociens artificiuū susceperit vt stellarū siderumq; mo
tibus locis per gradus z puncta naturis etiam z affectionibus omnino in
structus accedat: nihil intermittens de rerum naturis qualitatibus ordini
bus habitu locis temporibus: aptitudine stellarū habitudini apporionata
Quibus siquidem defuerit imperfectū aliqua in parte labi nihil mirum est.
Hic igit error vnde caueri possit insinuemus. Videt enim duabus de cau
sis principaliter incidere: tum ex parua cognitione rerum habitudinis in
quibus iudicanduz est quid rerum an siderum ascribat. Cum ex minus sa
na celestis consilij conceptione: vnde plerūq; permixtio confusioq; ducatur
accidit ne leuiter elegeri possit quem pre ceteris sequamur. Que cum ita sint
nec in hoc nec in alijs artificijs que ad prouidentiam pertinent qui omnia
consequi non potest pars quam obtinuerit relinquenda est. Modice nāq;

medicina
astrologia

sciētie no n modica pleriq; fruges est maxime in euentuū prouidētia . Uidemus autē z medicos z alios id genus in suo quosq; artificio nōnunq; decipi. Nec tamē ideo vel opem ipsorum recusari vel artem displicere : quāq; aliorum artificum error quā astrologi in curia ad pnciez procliuior . Medici siquid ē fallacia mortis sepe causa fit : subaud nautē interitus astrologi errorē ad maximū sepe in scientia reprehensio consequit̄. Cum igit̄ ex artis huius z veritate maius cōmodum z fallacia minus incōmoduz sequat̄. Nec displicere cuiq; artē conuenit: z professoribus sūmope studendū ne ob culpā cuiusq; ars innocēs infesta reddat̄.

Capitulum secundū. De siderū motus effectū.

Nunc astroz effectus speculari cōuenit premissis quod in omni tractatu fieri debet ut inter inicia disponat̄ id de quo agat̄. Sequimur a primordio tractatus stellarum ducatus p mundum inferiorē ad omnē rerū generationē z corruptionē succedit speculatio sideree nature omniscq; habitus z affectionis. Cohercemur autē quatuor terminis omnium rerū sciētiam circūstantibus. Prim⁹ quidē quo querit̄ inuentā ne est q; tractat̄ nec ne. Secundus quid. Tercius quale sit. Quartus quare. Omnis ergo inuentionis origo prima sensuū est: mouit enim sensus opinionē. Unde ad rōnem intellectū dicto fit ascensus. Est ergo ut docuimus innētionis astrologie prima causa visus. secunda ratio consecuta est ut hinc etiam ad alium quēdam celestis secreti intellectū artis perfectio conscendat̄. ¶ Omnis uero philosophie superneq; indaginis auctoritate z ratione constat substantiā stellarū corporum nec ex aliquo elemētōz huius mundi effectā nec ex pluribus vel omnibus congestam. Si enim ex his elemētis esset eam elemētariē prolis necessitates cōsequerent̄: generatio corruptio augmētatio diminutio resolutio ceteraq; id generis alterationis: que cum illic aliena sint tam circuloz celestium q; stellarū corporū substantiā ex quinta quadā alia natura consistere ratio concludit. ¶ Qualitas autē eorum corporū in forma est. Sunt enim corpora sperica perlucida naturali motu degentia. Quorum motus eaz necessariā intelligimus causam ut superioris essentie motus inferiores naturas agendo misceret. Que cōmixtio ad omnē generationē necessaria erat. Unde philosoph⁹ tandem intellexit inferiorē mundū superiori necessitate quadam ligatū qui naturali quodam motu uoluit: habentē hūc traheret. Superior etenim mundus inferiorē perpetuo ambiēs cum sibi alligatum trahat motus mundi materias agitans actus z passiones miscet generationum omnium causas. ¶ Motus autē celestibus non nisi circularis aptus erat. Nec enim perfectus est nisi circularis qui cum causa principio quā fine careat: nescio qua parte quietē admittat: alijs nāq; motibus cum sic principium z finē habent quo cum pueniant sistere necesse sit. ¶ Inferioris autē mundi corporum duo sunt motus alter rectus finem habens quo

cum perducantur sistant ut ignis et aeris sursum terre et aque deorsum. Alter vero circularis qui resolutiones atque alterationes ex alteris in altera rursusque ex illis in hoc circumagant. Tunc itaque motum ambientes mundi motus trahens in rerum generationes et corruptiones agit. Sunt enim generationes in elementis. i. potentialiter potentia resolutio vero ex alteris in altera genituram actu instaurat. verbi gratia. In ligno fumus potentia que ignis in lignum agens actu ipso generat. haut secus generatio quidem et corruptio in elementis potentia quas motus siderum elementa alterando in inuicem resoluens in rem ipsam producit. Omnium autem huius mundi corporum alterius in alterum actus bipartitus reperitur: aut ambozum contactu: aut inter utrumque mediante aliquo. Contactu quidem ut ignis in materia exustionem facit: mediante vero alio tripartitus. Primus arbitrio ut cum mouetur alterum ab altero per medium utrumque extremorum simul contingens: aut inter utrumque intercedens. Secundum natura: ut cum ignis aquam mediante calore calidam reddit. Tertius intrinseca proprietate quadam: ut scilicet lapis magnes ferrum trahit per medium aeris interuallum: eo quod lapidis id agendi virtus inest et ferri natura eius actionis passiva quod nihilominus sit vel alio corpore interposito ut lamina cuprea atque id genus sed et contactu accidit quod dum lapis ferrum trahit et materiam aliam plerumque ferro coherere trahi: huiusmodi modus alterum in alterum nature proprietate quadam agendi in multis tamen herbis que lapidibus inuenitur ut colofoniū ignis oleum. i. ebullitionis olivę nouit. Hoc igitur modo celestis essentia in inferioris mundi naturam agere oino videtur. Quoniam et illius nature nec huiusmodi virtus inest et huiusmodi natura eiusmodi virtutis receptiua ex quo actu et passione mundi natura permixtio fit generationum omnium materiam. Cum igitur astra generationis reze causa sint: ea generationis eiusdem ducatum obtinere consequens est. Sunt vero nonnulli qui quod ab alio quodque propter aliud sit idem putant nec quicquam ab alio per distantiam interuallum fieri posse autumat esse quos sunt huiusmodi motuum tres diuersitates. Primum quod facit secundum quod faciente fit: tertium quod ex aliquo consequitur. Facere vero duobus modis arbitrio et natura: arbitrio ut ire stare sedere. Natura ut ignem urere. Fieri que similiter arbitrio itez et necessitate: arbitrio ut litteras scribere. Necessitate ut materiam igne aduri quod vero propter aliud sit ab his diuersum. Nec enim faciente alio fit: sed alio precedente nec quadam cognatrice consequitur verecundiam ruborem: timorem pallorem. Musica modulamina animi corporisque motus consoni: ad hunc ergo modum celestia corpora cum super hunc mundum motu naturali feruntur consequuntur alligati sibi inferioris mundi elementorum motus naturales: generationes reze et corruptiones producentes: exempli gratia: Sole primi circuli quadratum per agrate elementa calidis et humidis qualitatibus pari videmus. Sicque terram et arbores herbas et folijs vestiri: floribus adornari: rezeque aliarum corruptiones aliarum generationes atque ad hunc modum: non ex solis aliqua deliberatione sed diuinitus iniuncto officio eundem per circulum rezeque natura eiusmodi motibus adaptata est

Postremo philosophi sermonē subiungim⁹ quoniā circulus mouet causas mouentē habere necesse est: quā nisi intelligamus ad infinita deducemur: circuli vero motus infinitus quod propter virtutē mouentē infinitā esse cūq; infinitā et incorporeā. Sic igitur causam omnis alterationis et corruptionis extraneā esse cōsequēs est.

Capitulū terciū De effectū qualitate.

Quatuor sunt genera extra que nulla inferioris mūdi rerū species quod exponit facile pateat quod siderū vires de hui⁹ mundi accidētibus eligerit: Sūt autē hec: forma: materia: cōpositio: cōpositus. Utitur igitur loquēdi apud philosophos visitato modo quo formā humanā dicūt eā qua oēs hui⁹ speciei indiuiduū hoc dicit equina equ⁹. Materia vero seu natura quaternaria: terra: aqua: aer: ignis. Cōpositio autē elementorum incorporea armonia. Cōpositū vero quod hui⁹ modi cōpositione effugit qualia sūt oīa animatiū germinū metallorumque corpora. In oībus igitur corporibus his que sentim⁹ quatuor hec genera inueniūt. primum quod cōpositū est: secundū cōpositio. terciū natura. quartū species: his ita cōpositis cū philosophi sermonē subiungim⁹: oīs geniti genitricē eam antiquiorē esse. genitūque ad esse deprehensionē ducere: verbi gratia. Sustento sustinēs antiqu⁹ ut terra terrenis corporibus. Sic ergo cōpositis tūc materie antiquiores sint. Erūt quidē genera et species aīaliū germinū metallorum in natura potētia actu uero Tandē ut cōpositio successit Nec vero cōpositio nisi cōponente aliquo cūque modo vetici ne cōpositū sui cōponēs aut sibi materia sit que cū ita sint est habere genitorē: omne genitū oēsque cōpositū cōpositorē discernentē in genera et species omniū. Hinc ergo constat opificē genitorē et diuersitatis deinde de sideris motibus nature ducatur cōmēdasse. Celestis siquidē motus virtutē cōpositiōis huiusmodi atque differre cām eē ex antedictis collectū est: solo quod in cōpositione indiuiduarū atque differentiis specierū p̄potēte utpote aīe corporisque sp̄aliter armonia cōciliāte. Cū igitur omne cōpositū ex forma et materia constat. Forma tū prior quasi cōpositis adaptā sibi materiā exquirat unde in philosophia forma quidē artificis: materia vero instrumentis comparat. Ut enim diuersi artifices suis quique instrumentis operantur nihil alienis egentes. Opus autē nō instrumentis sed artificis ascribitur sic diuersę forme nec hoc belue: aīe quod enim de natura homini aptum alienū est belue. Sicque aliud belue aliud aīe. Assumit enī humana forma de naturis calidum humidū sicque de ceteris quod subtilius aptumque recipiende anime rationali motibusque erecte standi sedendi atque id genus. Forma vero calidum siccum unguibus dentibus barbatibus atque asperitati aptum: bestie forma frigidum siccum calci unguibus atque tibis idoneum. sicque omnis forma quod sibi de materia patiente congruum est trahit. Ita ergo omne compositum nō materie sed forme auctoritate principaliter ascribitur. Hanc igitur ut cognitis omnibus que in rebus

compositis huiusmodi principia pariunt facile intelligat quid aliunde obueniat
quod stellarum virtuti relinqui necesse est. ¶ Primo materialium quatuor proprie-
tates tribus differentiis distinguimus. ¶ Prima est qualitatum contrarietas ut
caloris et frigoris. ¶ Secunda est alteri in alterum resolutio: ut terre in aquam
aque in aerem: aeris in ignem: sicque e converso. ¶ Tercia est augmenti detrimetique
receptio. Est enim aeris pars parte humidior: et sic pars parte siccior. ¶ Forme
quoque tres alie proprietates ab his diuerse. ¶ Prima quod nulla forme inest con-
trarietas nec homo in eo quod rationalis mortalis est rationali vel mortali constat
contrarius. ¶ Secunda quod non resoluitur altera in alteram: ut homo nunquam fit ani-
mus. ¶ Tercia quod nec augeri nec detrimeti capax: nec enim homo hominem magis
minusve rationalis vel mortalis: his igitur omnia omnibus corporibus ex his in
esse principiis cognoscimus quod in rebus contrarium resolutorium crescens de-
crescens reperit. ut homo nunc calidus nunc frigidus nunc ex calido in-
frigidum transiens nunc magis nunc minus calidus vel frigidus ex materia est.
quod vero oppositum his in suo genere ex forma est: quod itaque nec ex materia est
nec ex forma inest: tamen quia nihil est cuius ortus legitima causa et ratio
non precedat nec preter hoc in inferiori mundi parte quicquam quod cause locum
optineat superstes id celestem potentiam consequi necesse est. Ad autem est ut ge-
neris a genere speciei a specie indiuidui ab indiuiduo diuisio et distantia ut
anime corporisque armonia aliaque accidentia innumera: ut sexus: discretio for-
me: et habitudinis decor vel turpitudine stature iequalitas: varij colores: di-
uersi mores: atque id genus. Omne igitur indiuiduum ex tribus principiis constat
proprietas forme proprietatibus materie siderum effectu. Ea ergo que
sunt effectus adueniunt: diuersos eorum ducatus sequuntur: alios proprios alios
communes: ut sol dux singularis vite generalis omnium animalium: mercurius
hominis. Cum itaque stelle rerum singularis ducatus concessum tamen in com-
muni officio aliarum participatione assumit ut hominis vnius generalem
substantiam: sol singulariter ducat specialem. Mercurius tamen in communibus
perficiendis ceterarum consilia assumit. Erit ergo solis in vno homine proprius
ducatus substantie animalis. Communis vero cordis et cerebri. Mercurij sin-
gularis ducatus substantie humane cum participatione vero oris et lingue.
Luz cereris in participatione assumptis: saturno splen: ioui epas: marti san-
guis: sicque cetera ceteris concedunt sic in omnibus corporibus suas quique par-
tes omnesque proprietates et accidentia gemino ducatu vendicant: que si ex di-
uerso ducatu non consisterent nec ex diuersis ea partibus qualitibus proprie-
tatibus aut accidentibus constare possibile esset. Nunc autem in rerum ducatu est
stellarum: alij genus: alij species: alij indiuiduum temporum alijs atque alijs qua-
litatum quantitatibus ceterorumque accidentium aliud atque aliud concedat. Hinc est quod con-
templationum etiam in indiuiduis ipsarumque naturalium proprietatum alias alijs
preesse videmus: quod nequaquam materialis formalisve potentie sed sideree virtutis

intelligit. Nō naturalis sibi alicuius seminis origine sed archane cuiusda proprietatis motu. Sūt enim qui putant nihil nisi ex nature sue seminis resolutione procreari contra quos est bipartita procreandi lex. Cum enī omne corpus ex quatuor elemētis compositū cōstat: aliud tamē ex genere sui semine origine sumpta in natura sua procreat vt homo ex homine in homine. Arbor ex ramunculo insita: arista ex grano recepto: aliud ex aliquo sui semine genereve suo: sed materie coeūtes pariūt gramina arbusta idq; genus. Semine quoq; ceteraq; metalla que ex diuersis vaporibus congelant. Animalū etiā nōnulla tam ex aeris tam ex aquaticis et terreis: vt sunt musce: rane: pulices: atq; id generis que omnia elemētorum quosdam motus temporūq; vicissitudines nō ex aliquo genere sui in natura sua semine procreata sequunt.

Capitulum quartū. De confirmatione astrologie.

Sis ad hunc modū ordinatis nūc in astrologia rō danda simulq; cōtradictōib; respondēdū videt. Sunt enī qui fidereis motib; vim et efficaciam negāt decē sectis dissidētes. Præ q; de sūia in illū perit; stellis ducātū eē ad vllōs effectus: aut corruptiones rerū mundi sublunaris quib; ois antiqua auctoritas rīdet. Ois siquidē sube gemino impulsu agitare motū naturalē in re altera cognatis vinculis ipsi alligata naturalē resolutionē faciat necesse est. Quā cū ita sit cū motū ei; resolutionis cām ipamq; eius causē effectū esse cōsequēs est: hoc etenī modo ignis motus naturalis in materia cognate receptionis: naturalē resolutionē facit exustionē dico. Est igit; ignis qd exustionis cā: exustio vō huius cā effectus. Ad hūc itaq; modū corpa celestia cū mundū inferiorē gemina ambient naturalē eorū motū in elemētis huius mundi naturaliter illis annexis circularis alterius in altere resolutionis generationis omnis et corruptionis nam nature cōsequit; cum itaq; motus celestis elemētarie resolutionis causa sit. Nec aut; resolutio effectū et corruptionū eorū etiā effectus et destructiones prius celestis motus cōsequi necesse est. Quā enī alteri; corruptio idē alteri; est generatio: ligni siquidē exustio carbonis effectus est: carbonis corruptio cinerē generat. vñ apud philosophos verbū vsitatū stellarū naturalis perpetuus: nature effectus perpetuus. ¶ Secū defecte opinio: stellas ducātū habere ad res generales atq; vniuersales: vt genera et spēs rerū: vt temporū alterationes: vt elemētōrū resolutiones atq; id genus: nō autē ad indiuiduas resve singulares earūve ptes. aut proprietates singulas. Contra quos q; in omni philosophia ventilatū est. Quoniā omne huius mūdi corpus ex quatuor elemētis cōpositū cōstat. In omni siquidē corpore sentiunt; stellarū motus cum illis p̄fuerint et his p̄esse habēt. Cū enim motus celestes elemētarie resolutionis causa sint: resolutio vō generationū eorū etiā motū effectū eē cōsequēs est. Itē

quonia nihil generibus aut speciebus cōuenit q̄ indiuiduis alienū sit cū cōce-
dūt aīalis hoīs ve substantiā proprietates ⁊ accidētia ducatur necesse hnt
et socij ⁊ tulij substantie habitudini colorum habitudo affectioni ducatur
p̄bere. cum ad oīm genera ⁊ spēs ducatum erigant. ¶ Tercia secta subtilio-
ris opinionis: vel argumētōꝝ similitudine quadam omnē astrologie effica-
ciam eripere laborat q̄ ex parte assumens stellis ad vtrumq̄libet effectum
negat. Id ergo cum assequi nequeat euenit vtroq̄: in festo tanti labore fa-
tigata deficiat. Nos enim exposita primū opinione eorum quilibet negāt
eīdem statim opinioni cōtradictētes vtrumlibet affirmabimus deinde stel-
larum etiam motus ad vtrumlibet ducere demonstrabimus. Aiunt enim
qui vtrumlibet assumētes astrologiam inanem reddere conant̄. Quonia
omnium huius mundi rex tres modi sunt necessarij vt ignem esse calidum
impossibile vt eē frigidum: vtrumlibet vt hominē scribere. Nec stellaz effe-
ctus vnquā visibilis esse potest. Astrologie officij supuacū ⁊ inane. Huic
ppositioni cum nōnulli astrologoz̄ primi secundi ob minus firmam nisi co-
gnitiōē satis r̄ndere non possent cōclusionis in cōmodū: diffugiētes indu-
cti sunt: vt nihil vtrūlibet crederēt. Sicq̄ dum minus fugerēt in maius in-
ciderunt. Cumq̄ alterū alteri causa esset: gemino aggere erroris cumulus
accreuit. Visum est igit̄ illis duos tantū eē modos necessariū ⁊ impossibile
Quicquid enim vt aiunt sic vel futurū est inter sic ⁊ nō est. Sic vō ad esse nō
autē ad non eē: eē igit̄ necessarium est ⁊ non eē impossibile: esse namq̄ ⁊ nō
eē contradictoria circa idē simul nunquā vera: sed alterū semp̄ verum alte-
rum semp̄ falsum. ¶ Ergo sic est necessariū est q̄ nō impossibile. vnde nihil
hominū deliberationē relinquitur sed vel ex necessitate coactos facere vel
impossibilitate prohibitos non facere. ¶ Quibꝰ p̄hs obuiās primū verbosi-
tate eoz̄ validis argumētis cōfutata argumētosa; vtrūlibet affirmationem
subiungēs ait. Omne vtrūlibet aut necessariū quidē aut impossibile ⁊ sequi
Cuiꝰ in vtrūlibet cōfirmationē hec argumētatio prima: quonia oīs necessa-
rij ⁊ impossibilis cognitio naturalis: tribꝰ t̄pibꝰ discernē p̄ti p̄terito futuro
Ut ignē fumus ⁊ semp̄ fuisse calidū ⁊ eē ⁊ futurū eē: nec frigidū fuisse vnq̄
nec vnq̄ futurū. Accidētales vō nō ita: scimꝰ enim hominē scripsisse vel scri-
bere nō vō scripturū scimus: fieri nāq̄ potest scripturū: fieriq̄ non scripturū
id ergo nec impossibile nec necessariū: fieri namq̄ pōt ⁊ non fieri. Est igitur
vtrūlibet. ¶ Scda argumentatio ē: necessariū ⁊ impossibile in omni genere
⁊ specie equaliter sunt. Quē siquidē homīes equalit̄ mortales totūq̄ ignis
e qualit̄ nō frigidus: vtrūlibet vō nō ita vt hō ambulās: homo nō ambulās.
Itē nec necessariū nec impossibile alterat̄: vtrumlibz̄ vō mobile vt de motu
ad quietē ⁊ ecōuerso. ¶ Tercia argumentatio est: qm̄ in his que pponunt
quisq̄ primū cogitat ac consulit vtrum ne fauet aut vitet. Deinde quando
qualiter vbi atq̄ id genus. Omnia primū cogitatione atq̄ imaginatione

prescripta: tum demum actu ipso deliberatione auctoris consequitur. Necessarium autem et impossibile nec consilij nec deliberationis egent. Nihil enim villo studio adiciente, natura ipsa dat certum ignem cremare nec vnicum frigare vtrilibet esse consequens est. **¶** Quarta rōcinatio est quod omnium necessario et impossibili vna tamen vis et simplex. Alteri quidem esse tamen alteri vero nunquam esse. Rebus autem quibus plurimis vim geminam videmus ut esse vel non esse: et ita esse aut non ita: ut aera nunc calida nunc frigida: nunc magis nunc minus est igitur vtrilibet. **¶** Ergo philosophus diffinit. Omne vtrilibet necessarium vel impossibile consequi huiusmodi est. Quonia omne quod in arbitrio et deliberatione est ut ire et non ire: antequam fiat possibile est. Factum vero necessarium: impossibile vero in parte altera similiter. Cum ergo constet vtrilibet constabit etiam sidera tribus rerum modis ducatum prebere necessario et impossibili vtrilibet: ut enim omne huius mundi corpus ex quatuor elementis constat in omni siquidem ut deinde est inueniunt. Omne vero elementum et ex altero et in alterum resoluitur et augmenti atque detrimenti capax esse necesse. Etiam ipsa corpora hominibus esse resolutiva augmenti atque detrimenti receptiva. Cum ergo sidera elementorum motibus presint et corporum alterationes ducere consequens est: ut cum hec ex aera rationali et naturis quatuor constet stellarumque substantia ut philosophus intellexit vna ex aera rationali motusque naturali lege habent sui generis animas confirmatas armonia sibi corporibus aptare in vtrorumque genitoris instituto. Itaque vis aere rationalis arbitrium et deliberatio, vis vero corporis ad vtrumque procliuia. Cum ergo sidera aere corporisque armoniam moderentur tam necessarium et impossibile quibus vtrilibet ducere consequens est. Ut postremum hominis fatum ut ipsum volatibus ineptum ut nunc sanum nunc egrum: atque idem quod astrologie officium maxime prestat. Nec enim astrologus prouidendum assumit vtrum ne moriatur homo certum enim habet id esse in euitabile: sed vtrum ne cras aut pridie. Cum igitur siderum ducatus rerum prouetus precedant: ante quidem in sideribus potentia sunt. Post euentum ad necessarium vel impossibilis terminos concedunt ut in igne antequam urat urere quidem potentia, deinde necessarium. **¶** Quod igitur vtrilibet bipartitum est in deliberatione anime rationalis et in nature compositione per temporum continuationem mundi vero elementa huius secundi receptiva: cetera omnia tam animalium quibus germinum metallorum ve corpora: ad hoc secundum spectant: solus homo vterque aptus ex primo. i. deliberatione rationalis anime corporisque adapti motu secundum vel consequens vel euitat. Nam nec sidereis corporibus licet rationalis anime deliberatio vel ad consequendum aliquid quod egeant vel ad effundendum quod timeant necessaria. **¶** Quarta secta gradus celsioris ex his videlicet qui vniuersalis scientie operam dant: plane autumat sidereis motibus rerum huius mundi in illos esse ducatus exceptis temporum alterationibus quo cum inconsulte proferant nec secum ipsi stare videntur. Quis siquidem vim siderea temporum alterationibus prostituere possit, dum eam eis que temporum alterationes consequentur eripere

conantur dicunt absurdum est. Certum namque est nature conscius; temporum
alterationes elementarie resolutionis vomitem esse et causam. Illam vero
generationum omnium et corruptionum auctorem. Sic ergo sidereos motus a
temporibus ad elementa: ab elementis ad rerum prouentus continuari necesse
est. Preterea quod in omni philosophia post primam illam hec celestis sapientie species visi-
tata est: vniuersi quidem philosophorum sententia prime illius omnem fructum
in hac secula reueruat. Quid enim aiunt prodest stellarum circuitus variosque
discursus insequi nisi ad quid tendant. Quo ne ducatur assequamur unde huius
modi honores recte assilari videntur eis qui preciosas radices et semina rerum
et species utiles inutilesque seruant bono quod habent uti nesciant. Qua de
causa in modica eos in scientia reprehensio consequitur. Quo cum due scientie continue
vnum totum componant alteram seminant: alteram ignorant. Quinta secta
eiusdem ordinis de eis videlicet qui priori scientie studerent hanc ex toto in-
ficiantur: id in argumentum assumunt: quoniam nihil ratum cuius expe-
rimentorum usus: fundamentum mihi sepius iteratum: idque in sidereis mo-
tibus humane vite impossibile est. Nullam enim stellam ut nunc in hoc lo-
co reperiri possibile est: ergo astrologie studium inefficax et inane. Contra
quos quod antique solertie indago non hunc ope siderum vires experta est. Est
enim celestis ducatus alter particularis manifestus: et alter vniuersal. Par-
ticularis quidem ut \odot in calore: \sphericalangle in humore: stellarumque in cottidiana aurarum
variatione. Vniuersalis vero ut in reuolutione annorum nati diuersitatum
ducatus inter elementorum qualitates: earumque temperiem: atque mundi acci-
dentia inter sanitatem et egritudinem: fortunamque hominis que licet minus
stantia potuit tamen philosophis inter accidia mundi hominumque negocia breuiori spacio
experiri in variis stellarum discursibus per signa ignea terrea aerea aquatica
Sic enim agebant et in eorum parte qui stellarum motus secuti sunt. Nullus
quippe stellarum reditus ad .M. vel .d. annos expectabat: sed qui vite suo
spacio stellarum loca obseruauerat: scripto posteris relinquebat. Transactis
deinde aliquot annis: ipsa etas alia atque alia stellarum loca reperiret inter
vtriusque quod locorum tam temporum terminos dimensio habita est. Sic enim
Ptholomeus acceptis stellarum locis atque motibus tunc quodam pariter cum
inueniendi ratione et modo ipsi stellarum motus atque loca rationabilibus artificiis
renouauit: et postere etati cum probata legitur deinceps viam parauit. Sic
ergo plus Ptholomeus aliorum quilibet accepta stella in certo loco: circulo
retrogradationis partem in loco notato circuli ex centrifugis sicque dimisso ex-
pectaret donec ad eadem pariter vtriusque circuli loca rediret: cum in tantum
studium instauraret: nihil unquam perfectum esset nec deprehensum esset diuersi
stellarum circuli circulozumque diuersitatis absides videlicet digressiones:
retrogradationes atque id genus. Ad hunc itaque modum in nostra quoque parte
ex locorum per signa ipsarumque stellarum virium parte: ipsum continuatione

particularis
vniuersalis

rōnabili ordine ad totam scientiam pertinentū est. Cum etenim antecessorū experimenta nonnulla ad posterorum memoriaz scripta perduceret postea etas. Quocq̄ tempore stellarum vires experiens paternūq̄ inuentum ad augens sequenti secundo nemozūq̄ inuenta relinquens. Si quid vtrisq̄ de fuerat preparata via facile complendū relinquebat. ¶ Sexta secta suo ipsi errore in astrologie errorem seducitur. Sunt enim homines stellarum cōpoto dediti qui dum a via almagesti libri qua vniuersalis sapientie veritas integra continetur deuiantes ex particularibus stellarum collocacionem sumpta ex alijs atq̄ stellarum alia atq̄ alia loca reperit errore proprio in geminam astrologie blasphemiam inducunt. Altera quippe q̄ auunt vera stellaru loca raro posse inueniri: propterea q̄ vnde eorum collatio sumitur tam in medijs stellarum q̄ rectitudine secundarum atq̄ terciarum sequentium minutiaruz augmēta siue decremēta longo tempore non parum sub crescentia stellarum loca vel posse relinquet vel promouet. Altera vero astrologici veritatem iudicij non nisi ipsa stellaruz punctoz veritatez consequi. Hi ergo pprie iusticie errorem arti innocue deputant quibus gemina ratioe respondemus. Primo loco q̄ astrologus ex stellarū proprietatibus signoz naturis: domiciliorum affectionibus: cōmunia rerum accidentia iudicat. Gradus autē singuli ad proprios magis singulariū rerum habitus specie punctozum seu gradus etiam integri error et non multum impedit. Secundo q̄ iudicij quidem ex eo q̄ hec vel illa stellarum in hoc vel in illo circuli vel signi fuerit loco id vel illud de rerum accidentibus consequi. Eo vero loco certa veritate deprehensa trahere compositis officium est. Unde cum astrologus pro locozum naturis stellarum affectus in rerum iudicij sequitur: si interdū fallitur non astrologi sed astronomi culpa videtur. Quod hinc nimirum accidit q̄ hominum eius studij nonnulli generalis sapientie veritate omissa cum ad particularia diuertuntur contenti plurimūq̄ sunt compoto quoli bet debilis radicijs: vnde ex longo tempore longum etiam erroris impendium accrescere consequens sit. Ut hanc stellarum collocacionem sumpta vel per signozum loca certa: vel per coniunctiōes aliquarum determinata instrumentis veracibus: vel etiaz visu aliter esse deprehendat. ¶ Quapropter et ipsis astrologis iniungim⁹ vt omissa vaga atq̄ incerta particularis compoti auctoritate stellarum tam errantium q̄ stabilium loca integre sapientie veritate qua almagesti certis dimensionibus atq̄ artificiosis instrumentis firmat q̄ studiosissime sequantur. ¶ Septima secta scientiam hanc ea de cā infestant q̄ cum ipsi eius officio studuerint nō omnes statim qd affectant assequi valeant. Lunq̄ desperati desistant artis studio dediti inuidiose detrahentes eos q̄ ipsozum inconstantie atq̄ imperitie defuerāt a studij efficacia elōngant. Id igitur q̄ obiciunt cum rationez approbandi non habeant: vacuis sermunculis respondere: et superuacuum est et indignū

videtur. **O**ctava secta medicorum non eorum medicorum qui multas eius
artis experientiam habeant. Illi siquidem in arte sua non parvam astrologie
necessitatem experti: eam ipsi studio sponte preferunt: sed plebei quidem me
dicine professores: quibus ut Juliano verbo utamur facilius quis medicinam
adiuvat quam astrologiam concedat. Hi ergo aggressi ducti nihil expetendum
preter opum sarcinas omnino annunciantes: dum astrologiam degradare
laborant omne studium lucrandi et conservandi facultati: us postponunt
Unde proprio testimonio tribuunt tam artis sue ignaros quam ceteris omnibus
scientiis alienos mentisque inanes: more iumentum ad esum pro infortune voti
deditos. Si enim in arte sua quam profitentur noti essent: nec astrologie su
mam opem ignorarent: quod Ypocras attestans in libro quodam. Post
cetera que diximus inquit de aerea mutatione de astrologia sunt. Nec enim
astrologia parvam in medicina obtinet partem: qua sententia physicorum
artificio a ditis instruit temporum alterationes motusque naturarum. fide
reos cursus consequi: ut precipuum sit medicis astrologie fore participes qua
tinus artis sue fundamentum et principium recognoscant: cui quantum astro
logia prestat perpendi potest. Cum enim previdit astrologus cui me
dendum sit: et quare ac quantum: demum medicus utiliter accedit. eiusdem
siquidem providentia similiter et laborem inutilem precauet. adeo namque
siderum virtus in medicina prepotens ut etiam criticos dies quibus omnis
egritudinis variatio deprehenditur omnino vendicet. unde tam Ypocrati
quam Galieno quam ceteris fere omnibus philosophis compertum: astrologiam plane
physice ducatum obtinere: ut qui astrologiam damnet physicam necessario
destruit. **N**ona secta vulgus est: qui quoniam omnia sapientia alieni sunt
astrologie dignitati detrahere presumunt. Nec enim apud eos beatum est
nisi opibus affluere: nec sapere nisi lucraturi: sicque maior pecunie dignitas quam
sapientie: qui nisi tam obscena comparatione abuterentur inter fortune lu
brica et naturalis celerrimi bonum cum omnem sapientiam infestet: nec astro
logiam nimirum preterit. Eiusmodi agnosce hominum genus nec responsione
dignum esse quibus id primum occurrit. quoniam comparatio rei extra genus suum
inepta est. Quae ergo inter opes et scientias comparationem faciant: quod nihil mirum
videri debet: cum eiusmodi rerum discretio intentionis eorum propria sit. Cum ergo
fortunam sapientie preferant: nobis quod intersit exponendum videtur. **F**ortuna quidem
ceca nec probum nec improbum nec ullam hominis dignitatem aut ordinem discernit
sed se vel citius peruersis moribus atque ignobili quippe ad votum eius percliviori
concedit. Sapientia notata nec enim iners ingenium animique degenerem patiens
vix summo studio curis atque vigiliis perpetuis consequendam prestat se in la
quidem in parte affectionis. **F**ortuna: sapientia hic in ambitum concedit ad hoc quod est
cum multis in rebus bestiis inferiores sumus hoc solum maxime excellimus quod
sapimus. Quantum ergo homo a sapientia recedit tantum ab homine alienatur: nate

bestiarum proximus. Quanto autē sapientiam sequitur tantum a brutis elongatus in hominis natura excellit. Multo ergo magis ea sapientie pars appetenda que hominem etiam supra hominem efferens: super se nisi quā proximū reddit. Hanc autem astrologorum cognitionem esse plane intelligendū: materie dignitas et ordo tribuit. ¶ Decima secta ceteris aliquanto iustiores causas habere videtur. Ex eo siquidem quod plerisque huius artis professores minus peritos in officio suo nonnunquam errare vident: artificis culpā arti imponunt qui certe minus culpandi viderentur: nisi tam ineptas facerēt translationē hoc itaque remouendū: tantum culpe ipsa erroris causam exponere sufficiat. Sunt enim nonnulli huius hominum generis qui debilis ingenij tenuis intellectus cum sese huic arti addicunt tam tedij laboris quā ingenij inopia cōpetentibus: tum propter nominis reuerentiam: tum emolimenti specie responsa negare non audeāt. plerūque vel plus que sit promittētes falliuntur et fallūt. Qui ergo rerum iura sano iudicio tractauerit: nequaquam huiusmodi erroris culpam arti innocue ascribendum censebit.

Capitulum quintum De utilitate astronomie

Actenus diuersos hominum errores astrologiam calumniantes quō breuiter potui redarguisse opinor. Nunc quantā humanis necessitatibus fruge hoc artificium ferat asserendū videtur. Sic enim qui dīcētes aiunt tam et si verax firmumque astrologiōcū artificium certa scilicet rerum prouentibus iudicia tribuēs. Quid tamen interest futura prescire antequā fiant. Si enim bonum futurum est quid additur prescientia quā diu non sit. Si vero malum et ante aduentū mali prescientia ledit: atque hos quoque domesticus error inuoluit ut tantos fructus prouidentie ignorent: cui tantū operam dare non desistunt nomenque rei non rem ipsam dissilant. Omnis enim homo rationis cōpos naturaliter habet ut prouidentie rerum operam det: quas si vtiliter prescierit prouido consilio cōmodum plerūque adauget. si aduersas prouida cautela noxā nonnunquam ibi minuit. ¶ Sūt igitur huiusmodi prouidentie tria genera. Primum experimentis quod vulgare est. Secundum temporum alteratione quod medicorum est. Tertium effectum siderum quod astrologus ministrat. Omnium cōmunis cura ut euenturis bonis ac cōmodis reddant aduersis cautos. Vulgaris itaque prouidentie non paruā utilitatē videmus que cum sepius expro elementorum qualitates successusque prenotarit: contrariorum ope antequā supueniāt p̄munit ut contra frigus locis atque visibus calidius cuiusmodi cottidianus est hominibus usus: ut preuisa plerūque morbosa ante pluuiaz ad tectoria confugiunt: ut pre audito nonnunquam hostium insultu ac superuētu: aut ad repellendos preparantur aut saltem effugiunt. Habitaque prouidentia nequaquam rem ipsam impellit aut mutat: sed cautela data rei vim quidem aut prohibet aut saltem alleuiat: hocque genere omne vulgus ut nauta pastor agricola in suo quisque officio fungitur.

Medicoꝝ quoq; pꝛouidentia non negligenda: vtilitas que est ex tꝓm
alterationibus: naturarum motibus: humorũ in corporibus: generationes
corruptiones. augmenta decrementa certis in terminis consequi pꝛescribit
naturales pꝛeparat opem: que iam influentib; obuians: supꝛfluos iminuens
deficiẽtes augens: tꝓatos medio statu cõseruans: dissolutõẽ repulsa naturã
cõsolidat. Hinc est q; nerualib; formacijs aduersus estinas febriculas: hinc
flebotomo: hinc ventosis contra sanguinis putredinez atq; apostematum
molestias vtimur: atq; ad hũc modũ multa phisice pꝛouidentie in cõseruanda
sanitate vtilitas est. In egritudine quoq; pꝛouidere inter vitam et mortem
discretionis non minus est comodum. Que cum ita sint in his: tamen et in
astrologica pꝛouidentia vlt multo maior atq; certior apparet vtilitas. **A**stro
logie vero pꝛouidentie quinq; sunt spēs. Prima quidẽ est que cum futuros
rerum euentus pꝛeterminat poterit eorum noxa repelli poterit non repelli: vt
bellum publicũ: generalis fames: vniuersal̃ terremot;: exustiões: eluuiões
cõmunis hoim̃ siue bestiarum pestilentia. Cuius pꝛouidentia locus annoꝝ
seculi reuolutiões. Hui; igitur hec manifesta vtilitas qđ cum pꝛscierit homo
pestifex: aliquod huiusmodi regimẽ seu pꝛouidentie toti; futuri poterit aliquñ
vel locoꝝ mutatiõẽ: vel aliqđ id genus in genio pestem curare: quẽ si penit;
effugere nequeat cõsulto saltem interim ⁊ consolato: pꝛeuisi superuentus tol
lerantia multo leuioꝝ est q̃ his quos in pꝛouisus atq; repentinus terror pꝛcu
tiens non solum cõsiliũ sed plerũq; mentis animeq; inanes reddit. Secunda
species de pꝛiuatis prima eiusmodi rerum euentus pꝛscribit quozũ noxa ex
toto vitari potest vt egritudo vt hostis hisq; similia. Cuius pꝛouidentie loc;
igenesia. Annilibus autez questionem talis fere vtilitatis qualis in vulgari
medicoꝝq; pꝛouidentia exposita est. **T**ercia species sunt rerum euent;
quos cum pꝛscierimus partim vitare poterimus quales sunt egritudiẽs que
iam ex toto vitari nequeunt: pꝛouiso tamẽ eozum tempore preparatur vt et
minus sentiant ⁊ citius terminent sicq; de similibus incomodis. **Q**uarta
species rerũ euentus ineuitabiles: sed transitorios metitur vt de morbo: itẽ
aut de carcere ineuitabili cuius magnum hoc proficiũ quidẽ cum ⁊ ipsum
⁊ terminum eius pꝛscierimus ⁊ ad tolleranduz id pꝛeparamur nec de termino
eius desperam;. **Q**uinte speciei sunt postremi rerum euentus generaliter
ineuitabiles vt de morte hominis cuius pꝛouidentie vtilitatem perdendaz
relinquimus. Qũm igitur cõmunis vtilitas q; subitorum ⁊ in pꝛouisoz casuũ
occasionem phibeant. **E**st enim ois vehementis ⁊ in pꝛouisus aduersitat;
euentus terroris turbationis atq; tribulationis occisio vt eiusmodi cõfusio
nõnunq; mortis repentine causa existat atq; euentuũ cõsequentia ipsis euen
tibus plerũq; sint grauiora. Hec ergo futuroꝝ pꝛouidentia si euent; ipsos
prohibere nequit: saltem euentuũ cõsequentia pellit. Sidera nanq; cum ad
euentus ducant: ducunt etiaz ad ingenium q; euentuũ noxam vel phibeat:

vel saltez alleuet. Utemur itaq; sermone vulgari intellectu p̄p̄inquo in eos qui futurorum prouidentie non solum vtilitatem negant: verum etiam grauium curarum occasionē imponunt. Si enim vitande cure z deliberatiōis causa hominum futuroꝝ p̄scientiam negligere conuenit: eadem de causa nihil inquirendū: nihil penitus aggredienduz restat. Si enim iter instituas pergrandi cura: vie timor reditus expectatio sequunt: sicq; in ceteris id genus quapropter nec sperandū vnq; aliquid cum spei cōmuniter accidentia sint cupiditas gaudium amor dolorq; vt in res conducit: vt sine omni prouidentia z cōsilio nihil deliberatiue agente: fortune ad omnes casus exponas sicq; ratione cassa nihil hominum super bestie naturam relinquatur. Item in eosdem qui huic prouidentie fructū adeūt ex eo qd curas spei vel timoris afferāt. Si enim omne qd curam affert quodq; cum passiones consequunt fugiendum est: nec voluptatum aliquid vnq; oblectamentum appetenduz relinquatur. Si enim musici modulaminis dulcedinē intro conceperis vim passionis consequi necesse est. Ex eademq; de causa pocula nec sapida nec dapes lautas nec formosa mulierum corpora cultuq; venusta vel attingere vnq; licet nec cum vsus defuerit dolor consequatur uecesse fiunt que de termino de victu quaq; spurcissima venere potius vtendum: que cum defuerit nec curaz sui posse relinquat. ¶ Quod cum nature hominis insit vt ratione et consilio vel euitare studeat quod timet: vel assequi quod sperat sūme necessarium z astrologie prouidentiam opinor si euitandum p̄scieret timor cessat si assequendum gaudium certitudine accumulāt. At vero si vel ineuitable non assequenduz illic tollerantia hic dolor tanq; consulto z cōsolato tanto leuior est quanto adhibitarum frustra facultatum penitētia accumularet.

¶ Secundus liber nouem habet capitula.

Primum de numero stellarum z inequalitate atq; nominibus numeroq; imaginum vniuersi celi. ¶ Secundum quare .12. imagines inter omnes alias rerum ducatum obtinuerūt. ¶ Tertium quare he imagines numero .12. sint. ¶ Quartum de compositione harum imaginum. ¶ Quintū quare ab airete inchoent. ¶ Sextum de tropicis firmis z bipartit. ¶ Septimum de quadrantibus circuli causaq; mobilium z firmorum z bipartitorū: causaq; numeri signorū: ac quare ab ariete inchoent signorū quoq; naturis z trigonis iuxta quidē hermetē post abidemon. ¶ Octauū de signis masculinis z femineis. ¶ Nonū de signis diuturnis z nocturnis.

Capitulum primum. De numero stellarum z inequalitate atq; nominibus numeroq; imaginumq; vniuersi celi.

Inter oēs antiquae auctoritatis viros qui Ptholomeo prin-
cipe celestis orbis dimensiones qualitates et habitudines
prosecuti sunt plano constans est eum circuitū terre globū
vndiq; versum ambientem medio conclusum cohercere: il-
lumq; ita constipatum sicq; immotum celestis circuli quasi
centrum existere. Quod qui perdiscere voluerit Almagestū
legat. Inter supremum autem orbem terreq; globum me-
dios alios circulos stelliferos contineri que stelle cum innumere sint electe
sunt ex omni in latitudine notabiliores. 1029. e quibus septem velociores
cursusq; dissimilis ♄ ♃ ♀ ☉ ♁ ♂ suisq; circulis feruntur. Quapropter he-
erraticae dicte sunt. At vero. 1022. stabiles quoniam omnes vnius motus
cuiusdemq; circuli singulos gradus centenis fere peragunt ānis. Oēs igitur
he. 1022. per sex ordines dispositae sunt. Quae namq; reliquis omnibus lucis
sue quantitate notabiliores extiterūt. In primo resident ordine suntq; nu-
mero. 15. his minus lucide. In scdo ordine. 45. infra has. In ordine tercio
208. In quarto. 474. In quinto. 217. In sexto deinde. 49. e quibus pre-
ter has. 5. nebulae similes vnde z nebeculae dicuntur: due tenebrose quarū
vna oblonga tanq; caudata. Ad hunc modū ordinate omnes he. 1022.
Demum. 48. imagines omne celum permeantes compositae sunt quas gre-
ci latinisq; fabulae diuersis nominibus assignauerunt. Arabes vero nihil in
fabulas sperantes: nec de nominibus in se disceptantes rem ipsam ample-
ctendo: eas a via ☉ tres eorū terminos inter vtrūq; polum determinantes
hoc ordine disponunt. Ex omnib; 1022. stellis. 360. a via solis ad boream
sumpte figure. 21. constituunt. E quibus primo loco due sunt artas mediusq;
draco tercius: quartus flāmiger quem zepheum dicunt quez arabes dñm
solis: quinta cassiopea: sexta corona: septimus hercules cum pelle leonis z
claua quam formam greci eugonasin dicūt: arabes elgeciale rultbachei. i.
genu flexum: octauus ledens oloz qui z vultur cadens: nona gallina: deci-
mus quem arabes pastorem vocant artofilax seu boetes: vndecimus per-
seus almirazagul. i. deferens caput gorgotus: duodecimus auriga qui et
ophuultus: tredecim; auguiteneus: decimusquart; ipse angwis: quindecim;
orfercalim: sedecim; agla qui z vultur volans: decimusseptim; delfin: deci-
musoctau; primus equus: decimusnonus scds equ;: vigesim; andromena:
vigesimal; primus trigonus quem greci deltō vocant. His ordinat; ipsa via
☉ circa medium limitem infra geminos terminales circulos. 346. stelle cir-
cunducte. 12. signa pducunt ♃ ♄ ♀ ☉ ♁ ♂ his vij s ☉
per mediū sectis: tum hinc ad austrū relique. 316. segregate. 15. figura s p-
ficiunt: quarū prim; est magn; cer;: scds gladio succinct; orion: tercius nil;
eridani; flui; cui cauda q̄si cauda pisci: q̄rt; lep;: q̄ntus maior canis: sext;
minor canis: septim; argos nauis: octau; ara. 9. crater libri patris: decimus

appollineus coruus. 11. chiron centhaurus. 12. ydra. 13. thuribulum. 14.
 australe sextum. 15. piscis australis. Noim itaq; rationem formarum que
 effigies et fabu as vt Albumasar arato: sic nos et arato et ignio relinquitur
 a quibus etiã q; stelle singulas componant imagines exquiratur. **C**Apud
 nos non tantopere necessarium qui celestis potentie ducatus per inferioris
 mundi accidentia siderũq; nõ causas comenticias verũ effectus necessarios
 insequimur: presertim cum imaginatio potius q̃ res ipsa celum huiusmodi
 formis impingat: illud tñ pretermittendum non est qd̃ in sequentibus dicturi
 sumus qñ de signorũ proprietatibus tractabimus: quid harum imaginũ in
 singulis signorũ decanis oriatur: vnde que earum stelle quos signorũ gradus
 occupent per astrolabiũ inueniuntur naturis et effectibus earũ alias tractandis.

Capitulum secundũ. Quare. 12. signa in zodiaco pre ceteris ducatus obtineant

His admodũ hunc ordinatis consequens est vt qua ratione ex omni
 celo. 12. signa rerum ducatus pre ceteris obtineant exponamus
Quanq; etenim vt dictum est. 48. imagines omne celum perficiant
 12. tñ que celi terreque medium ambiunt contractis aliarum viribus
 ad se iure ceteris potentia prestiterunt. Sunt enim qui dubitant q̃ ratio inter
 oēs alias harum. 12. potentiam tanq; nihil agentibus ceteris prestiterunt
 quibus ita sufficienter respondere opinor q; nemo huius artis auctorum vel
 ceterarũ ullam. Omnis in mundo officij prosus immunem vel autumat vel
 asserit: sed has. 12. vniuersales comunesq; rerum ducatus obtinere cetera in
 singularibus quibusdã et priuatis rerum proprietatibus acilines qd̃ pluribus
 diuersisq; rationibus constat. **P**rimo quidẽ loco qm̃ circulus signifer mundũ
 ambiens cottidiana conuersione centrũ eius. i. terre globum medium circuit
 que circuitum indies rerum generationes et corruptiones consequi videmus
 ceteris imaginibus in vtrãlibet partem ab hoc mundo semotis vel iure. 12.
 obtinere videntur ceteris iuxta circuitus sui modum non prosus immunibus in
 singularibus tñ: naz illis vniuersalis rerum cura concessit. Est enim vlt̃ quidẽ
 vt in comunibus generum specierumq; accidentibus. Singulare vero vt in
 singulorũ indiuiduorũ proprietatibus. **S**ecũdo loco qm̃ O ortus et occasus
 rerum accidentia sequuntur. O autẽ iter per hec. 12. tantũ vie O principatum
 ceterarũ celi partium viribus eodẽ scripto comendarunt. **T**ercio quidem
 O circulũ hunc pambulantes anni circulus pagitur. Per anni vero tpa rerũ
 generationes et corruptões ceteriq; motus perpetuo continuant vt p singula etiam
 signa O gressus seu status mudi accidentiũ causas alternent. **Q**uarto qm̃
 et ceteraq; vage eandem O viam sequentes nec preter latitudines alias
 diuertentes per singula item signa tpm alterationibus rerumq; accõibus
 nõnihil adijciunt. **Q**uinto nullius aliarum imaginũ nisi pporcionabilis
 sibi signi: cui quodãmodo appendicia est consortio pducende ducta apparet

his itaqz de causis hisqz rationibus cū circulus hic ex omni celo generales ducatus principalit̄ obtinuerit. Primuz equalibus. 12. intersticijs q̄ signa vocam̄ ceteris nō ita sectis deinde. 360. quos gradus dicim̄ equis partibus diuisus est. Succedētibus alijs atqz alijs partū sub diuisionib⁹ in arte necessarijs. Signum quippe. 30. graduū: gradus. 60. punctoz. Punctus. 60. secundoꝝ. secunda. 60. terciorū. sicqz per quarta quinta sexta vsqz ad decima ⁊ duodecima vel eo amplius quantitates generū alterius detrimētum alteri⁹ augmētū infinitū succrescit. In̄ numeros etenī. 12. 30. 60. atqz. 360 facillime quaslibet sectiones admittunt. Ut trientē quadrantē quincuntē sextantē ⁊ deinceps: que stellaris cursu cōputo: p̄ hunc circulū insequēdo necessaria erant.

Capit̄m terciū Quare he imagines numero. 12. sunt.

Nunc quare nec plēs quā. 12. necessarie nec pauciores ad reꝝ ducātū sufficere videant̄ exponēduꝝ est. Ad quā p̄io arati accedit auctoritas. Qui cū. 48. celi figuras describeret: in̄ cetera solis signa. 12. signa discernit. ¶ Preterea vt in phia legiſ qm̄ quicquid in hoc mūdo nascitur et occidit ex. 4. elementis cōpositū cōstat trib⁹ intersticijs deductū principio medio fine que tria i ea quatuor ducta. 12. pducūt quib⁹. 12. ea signa signozqz numeris ducātū p̄bēt. Cū igit̄ ei numero signoz numerz r̄ndere cōueniret. 12. fore cōueniebat. Presūt siquidē hec signa. 4. elemētis eozqz trib⁹ intersticijs signa quippe stellaz sūt loca nō sua seorsū suba gn̄ationes rerū ⁊ corruptiones mouētia: sed oriēdo occidēdoqz sup̄ mūdū inferiorē stellasqz discurretes recipiēdo: sic etiā elemēta non p̄ se ipsa resoluunt̄ reꝝve gn̄ationes aut corruptiones p̄dūt sed t̄pōꝝ alterationes elemētoꝝ resolutiōes generatiōnū cause cōsequēt̄. Sic itaqz circuli signi mūdi. 4. elemētis eozqz trib⁹ intersticijs vt re ⁊ numero cōuenire necesse erat q̄ exponē planius cōstabit: p̄est enim aries igni: taur⁹ terre: gemini aeri: cancer aque: deinde initio repetito leo itē igni: virgo terre: libra aeri: scorpius aque. Itēqz repetito ordine: sagittarius igni: capricorn⁹ terre: aquarius aeri: pisces aque. Primus itaqz signoz ordo elemētoꝝ primū sortit̄ iusticiū. i. geniture iniciū. Secundus ordo secundū. i. vite mediū. Tercius terciū. Sūt ḡ de signis tria quidē ignea tria terrea: tria aerea: tria aquatica. Preest enī aries calido sicco vegetatio ad vitā ad icremētū atqz nutrimētū aiantiū ⁊ germinū apto: leo min⁹ t̄pato maturatiqz reꝝ status. Sagittari⁹ nociuo corrupēti dissoluēt̄qz animatiū atqz germinatiū cōpagē. Taurus frigido sicco geniture amico vt agro fertili germinūqz ⁊ aiantiū nutrimētis. Virgo inurili ⁊ inepto vt sunt agri steriles ⁊ id genus. Capricorn⁹ nociuo ⁊ dissolutiuo quale est scenū ⁊ terra grauis. Gemini calido humido t̄pato suam reꝝ geniturā formentisqz adepto: quales sunt odores suaues ⁊ confortatiui. Libra grosso ⁊ turbulēto vt sunt

ventilet vapores pingues. Aquarius graui & corrupto vt vaporibus fetidis grauiq; aere. Cancer humido frigido temperato dulci nihilominus rex nature & nutrimentis idoneo quales sunt humores sustentatiui. Scorpius minus abili quales humores falsi animantium germinuq; nature inutiles. Pisces corrupto distemperato et dissoluto vt paludes lacume obscene. Quatuor ergo rex generationibus p̄sunt. 4. medio inf̄ generationē & corruptionē: 4. corruptionē habentq; ita singula. 12. suas queq; vires & proprietates in diuersis rex accidētibus ex. 4. elemētōz tribus inf̄ficijs.

Capitulum quartū De cōpositione haz imaginū.

Dinceps signoz nām tractare cōuenit. Mirant enim nō nulli de his qui naturali scie opam dant. Cur inf̄ signa naturali ordine inf̄misso post signū igneum nō statim aereū s; terreū succedit: quibus huiusmōi rō nō inepte r̄idet qm̄ elemēta simpla: calor: frigus: siccitas: humor: ipsa quidem corpa nō sunt: sed vt omnīū corpoz sic hoz que vulgo elemēta dicunt terre aque aeris ignis substāialis cōpaginis origo sunt quoz quodq; licz ex pluribns illoz congestum sit: singula tamē in singulis exuperāt sicut in igne q̄uis calid⁹ siccus: calor tamē supat: sic in terra q̄q; frigida sicca siccitas tamē sic in aqua frigus humor in aere p̄ponderat: Sunt igit̄ elemētōz calor & frigus actiua: siccitas & humor passiua: actiuoz aut̄ vt cōtraria sunt. Calor quidē rex generationē agit: frigus corruptionē. Passiuoz vt ipsa opposita sunt: siccitas tamē magis est actionis receptiua. Cur igit̄ elemētōz huiusmodi virtus sit & modus quare in signorum cōpositōe ab igne sumat̄ iniciū omnibus rōnibus cōstat. Primo quidē loco q; quoniā calor in igne superat: nec generatio motusve animātū nisi ex calore est vel iure extremitatū primā obtinuerit. Alterā aut̄ aqua in qua frigus preest. vt enim generationē vitāq; animalē calor aministrat sic cōtrariū & ei frigus geniturā corrupcēs vite internicies est. Secūdo loco quia calor generationis elemētum frigus autē corruptionis primaq; in rebus generatio: postrema corruptio merito primā extremitatē ignis aqua secundā sortit̄. Tercio quoniā oēs aiālis vite passionēs inf̄ principiū & finem sunt actiua principij & finis extremitates passiua mediuz obtinere debere locum. Quarto q; cum omnis in hoc mundo generationis celestia corpa causa existant: eis aut̄ corpozibus in ordine elemētōz ignis primus: primum esse debuit elemētum caloris: frigoris autē q; cōtrariū erat vltimū. Cum igit̄ actiua calor & frigus extrema sint: passiua siccitatē s; & humores in medio relinqui necesse erat. Quoniā vō vt in igne calor sic in terra siccitas habundet. Post signum igneum statim terreum succedere duabus de causis oportet. Prima est elemētōz cognatio. Est enim siccitas caloris cōgnatione quadā cōsequēs. Scōda est ex vtriusq; p̄cipalitate vt eni inf̄ acti-

ua calor sit inf passiva siccitas virtute quadā pcellit. Cū igit in signoz ordi-
 ne primū locū ignis : quartū aqua possideat post ignē aut secūdo loco ter-
 ra succedat aeri terciū relinqui necesse est: his ergo de causis insignoz com-
 positiōe primū est igneū: secundū terreū: terciū aereū: quartū aquaticum vñ
 de est q̄ arietem calidum siccum. Thaurum frigidum siccum. Seminos ca-
 lidum humidū. Cancrū frigidū humidū. Dicimus atq; adhūc modū per or-
 dinem.

Capitulum quintum. Quare ab ariete inchoent.

Einde quare signoz ordo ab ariete incipiat insinuandus est
 in qua pte eis rñdet qui quoniā circulus nec principiū habet
 nec finē nō magis ab ariete q̄ vñdūlibet inchoādū putat. Pri-
 mū igit exponem? necessariū quidē aliqđ circuli principiū fuis-
 se deinde id ipm p̄ ceteris. Cū enī elemēta simpla corpoz om-
 niū principia sint cōposita partim generationē ptim corruptionē agūt. Ge-
 rationū aut z corruptionū spacia diuersa ex diuersis anni tpibus metimur.
 Quapropt̄ ad tēpoz cōtinuationē metiēdā que solis iter sequit̄ a certo ali-
 quo circuli loco ichoare necesse erat. Apti? aut a nullo alio q̄ a quo tpis fit
 iniciū elemēta generationū mouēt. **U**trūq; siquidē actiuoz vtrilibet pas-
 siuoz pmixtū: generationē agit aut corruptionē: vt calor cū humore natu-
 re cōpaginē motū vitalē: generationē z incrementū. Idē cū sicco nature so-
 lutionē viteq; corruptionē z interniciē. Itē frigus cū humore nature cōsen-
 taneū cū sicco inimicū que oīa nō sine legitima tēpoz vicissitudine cōtinuāt
A solis eteniz in primū arietis punctū introitu. Tēpus ex calido z humido
 tempaī ad omnē geniturā aptū inchoās psequētia tria signa arietis thauri
 geminoz cōtinuat vt diei incremento terminato: sole ad principiū cancri mi-
 grante ex aerea temperie in igneā calidi z sicci naturā tpis fit alteratio pri-
 miq; quadrātis incremento diei: decrementū eq̄litate per ordinē rependens
 vsq; ad finē virginis succedit. Qua equinoctio transacto sole in libram trā-
 scunte frigidū z siccum tēpus succedens noctis incrementum vsq; ad finēz
 sagittarij pducit. **U**nde in capricornū descendente sole frigidum z humidū
 tempus consequēs hinc augmento hinc decremento diei noctis vicissitudi-
 nem ad equalitatem redactis in fine piscinm equinoctium celebrat. Emer-
 sis itaq; sexaginta gradibus in tricentis .65. diebus ac quadrante minus
 360. parte diei vt visum est ptholomeo annum peragit quem solarem dixi-
 mus duodecim mensium iuxta. 12. circuli signa. Nam z ad circuli cogna-
 tionem quadripartita est. Est enim ver aeree qualitatē calidum humidum
 genituras pducēs. nutrimenta p̄stans. Estas ignee nature calida sicca geni-
 ture minus apta rerum statum ad corruptionē inclinans. Autūpn? frigidū
 z siccus geniture inimicus. Hyems aquatica vernaliū partium fomentum

suntque singulis tria interualla: principium: medium: finis : p singula circuli
 signa deducta. Ex signis siquidem in quibus temporis alteratio fit incipium
 sumit. Ex secundis medium: ex tercijs finis: ergo necesse erat circulum certū
 habere principium idque p̄ceteris quia caput eēt tēporis generationū momē-
 ta mouentis.

Capitulum sextū De tropicis firmis et bipartitis.

Consequens est ut signa vnde tēporis interualla distinguunt certis
 noib⁹ atque proprietatib⁹ discernantur. Cū enī quatuor circuli qua-
 drantibus .4. anni quadrantes ordine rēndēt utque circuli quadrantes
 trinis signis sic anni quadrantes trinis interuallis numerant singu-
 la singulis rēndē necessario videntur: sit enī tēporis incipium cū sol p̄-
 cipium quadrantis ingrediatur. Quapropter id signū tropicū vocat se-
 quens vō quo eiusdē tēporis status firmat firmū: terciū bipartitū cui⁹ prior medie-
 tas eius tēporis est. Secūda ad sequētis qualitatem vergēs. Sunt igitur aries cā-
 cer libra capricornus tropica. Taurus leo scorpi⁹ aquarius firma. Semi-
 ni virgo sagittari⁹ pisces bipartita.

Capitulum septimū De quadrantibus circuli mobiliū et firmoꝝ et bipartitoꝝ.

Lucus hermetis sine post abidemon de circuli quadrantibus
 Signoꝝ forme numero inicio nature trigonis. Cuius ipsius
 verba ad integritatem in medio adducimus. Quonia scim⁹ in-
 quit vniuersalem partitionem particulari antiquiore reꝝ prin-
 cipium accedēs et crescēs. Finem autē recedētē et decrescētē
 res postulabat. Signoꝝ primo numero definire: deinde
 naturas tractare quod ne sine ratione fieret: certum omnium principium ante
 omnia necessariū erat. C̄ Primum igitur omnē circulum equi distantibus qua-
 tuor punctis equaliter interfirmamus. Quo facto prima occurrunt equino-
 ctialia duo quorum altero in fine piscium transacto cum sol in primū arie-
 tis gradum descēdit: ascendēs in circulo incrementum diei p̄fert altero in fi-
 ne virginis sol ad libram transiēs descēdit noctis incrementū p̄ferēs. Quo-
 niam ergo solis ascēsum lucisq; augmentum reꝝ accessus atque incrementa de-
 scēsus aut recessus et decrementa sequi videmus ab ariete circuli principium
 instituimus. Consequentē autē circulum p̄ quatuor designata puucta tem-
 pora anni .4. distinguimus p̄ singula vō tempora tantum luminum coitus
 terre forme: terneque vicissitudines opposite diuersitatis id autē est diei mu-
 tatio: digressionis alternatio: temporis alteratio: diei quidē mutatio: ab in-
 cremento ad decrementū et ecōuero digressionis alternatio ab ascēsu ad descē-
 sum et ecōuerso tēporis alteratio a principio ad mediū: a medio ad finē. Itaque
 forma in qua cū sol intrat tēporis in aliam qualitatem ouertit tropica vocat. In
 qua vō eiusdē statū firmat: firma. Nam bipartita est prior medietas eius tēporis
 sequens sequentis. Quoniam itaque singulos quadrantes .4. terre forme

ter neq; vicissitudines numerat ex .4. ternis. 12. cōfici necesse erat. **D**etermi-
natio igit signoz numero tū demū naturā tractare cōsequēs est. **Q** vt ordi-
ne fiat cōuertimur ad quadratiū circuli rōnē. Quoz quoniā primus calid⁹
humidus: secūdus calidus siccus: terci⁹ frigidus siccus: quartus frigid⁹ hu-
midus. In medijs secūdi in. 15. leonis gradu fortissim⁹ calor maxia siccitas
sentit. Dephēsus est igit leo calidissim⁹ oīuz ⁊ siccissimus cuius naturā arie-
tē ⁊ sagittariū idē trigonus socia cognationē astrigebat: nihil aut calidius
⁊ siccus igne. Sūt igit aries leo sagittarius ignea. Quoniā vō vt tēpor. 4-
primū calidū ⁊ humidū: postremū frigidū humidus est. primus trigonus lz
igneus sit: postremū. i. cancri scorpionis piscium trigonū aquaticā obtinere
naturā cōueniēs erat. Ad hunc modū ariete ⁊ cancro eozq; trigonis pspe-
ctis: ad thauri ⁊ geminoz naturā tractandā transimus. Quoniā ergo nihil
calidū idēq; frigidū nec duo eiusdē nature contigua eē possibile est. thaur
eiusq; trigonū frigidū siccū esse cōsequēs erat. Quib⁹ ita dispartitis quartū:
quarto relinqui necesse est. Sunt aut nōnulli de huiusmodi artis studio q
arietē calidum humidū potius fore debere ex huiusmodi rōcinatione assu-
mūt. Lū enī postremū anni tēpus frigidū humidū sit postremū quoq; diei
quadratis necessitate cōsequi videt̄ primi tempus anni cui⁹ caput est aries
primiq; quadrantis diei rōnē potius calidū humidū fore totius circuli ca-
put. Contra quos duobus ex locis argumentamur. Primo quoniā ordo
cōpositionis signoz si a primo anni tpe inciperet ⁊ a primo diei quadrante
id quidē ita cōueniret. Nos autē nō huic sed a medio secundi tēporis atq;
a medio die omnibus climatibus. Idē est quoq; p oīuz signoz motus idē
sideree natē ordo est inchoam⁹ a die nāq; incipiēdū erat qui rex oīm mot⁹
agitat. Scōo q; cū in vere humor exuperet si in ariete calorē min⁹ abūdare
viderem⁹ id itaq; accedi posset. **Q** cū aliū sit q̄ dicta sunt inuicta relinquunt̄.

Caplm octauū. De signis masculinis ⁊ femininis.

M Is itaq; ptractatis: deinde signa masculina ⁊ feminina distiguē-
da. Lū enim quicqd in hoc mūdo sit maris ⁊ femine coitu conce-
ptū nascit̄ omniū vō generationū signoz virtus principiū ⁊ causa
existat necesse erat inter signa tāq; sexū huiusmodi diuersitatez
distinguerē. At vō quoniā actio masculi est: passio vō femine: atq; inter ele-
menta supiora duo ignis et aer actiua. inferiora vō duo passiuā sunt: ignea
atq; aerea signa masculina: terrea vō ⁊ aquatica feminea fore cōueniebat.
hac itaq; rōne aries masculinū: taurus femineū: sicq; gemini masculinū can-
cer femineū est: atq; ad hunc modū p ordinē. Sunt vō nōnulli qui discretio-
nē inter oriētia adhibent: vt oriens masculinū: secūdū femininū: terciū item
masculinū ac quartū femineū dicāt sicq; deinceps. Nos vō quoniam sexus
discretio in rex natura nō accidētalis est eam non p accidētale signoz mo-
tum sed per naturalē ordinē deducimus.

Capitulum nonū. De signis diurnis et nocturnis.

Ultimo est signorum inter diem ac noctem discretio cum enim signorum ordo quotidiana conversione mundum ambiens diei noctisque vicissitudines alternet: dies quoque calide nox vero frigide sit nature: dies quoque precedat nox sequatur: semper nullo medio vicissim continuo sese comitent arietem diurnum: thaurum nocturnum: geminos item diurnum: cancrum nocturnum esse ratio postulat sicque deinceps per ordinem. Sunt autem qui signa quatuor arietem cancrum leonem sagittarium diurna quatuor his opposita nocturna quatuor reliqua indifferenter putant. id est die diurna nocte nocturna. Qui quoniam quedam masculina diurna quedam feminea nocturna atque id ipsum sine omnium ponunt ratione nec responsione dignum vident.

Liber tercius novem habet capitula.

Primum quare septem stelle communes rerum ducatus preceteris optineant simulque desingularum effectum in quatuor elementis. Secundum de terminis astrologie atque astrologi. Tertium de proprietate ducatus solis in temperie aerea et nature compositione ac stellarum cum solis participatione. Quartum de proprietate ducatus lune in marium accessu et recessu. Quintum de causa accessus et recessus. Sextum de augmento et decremento aquarum. Septimum accessum et recessum maris lune potentia: non maris nature: quatuor ex locis confirmans. Octavum de ducatu lune in maribus et forma eorum que accedunt et recedunt et eorum que non necessarij effectum solis in mari. Nonum de ducatu lune in animalibus et generibus et metallis augmento atque decremento.

Capitulum primum De stellis fixis et planetis.

Lex omni fidei numero. id est. signa communes rerum ducatus preceteris obtinere demonstratum est sic quia de causa ex omni stellarum multitudine septem planetas generales rerum ducatus preceteris forciant exponendum videtur. Sunt enim, qui mirantur cum tanta nature et affectus cognatione ceteris his septem communicent: mouentur etenim de signis ad signa oriuntur et occidunt super mundum inferiorem. Orietales etiam fiunt et occidentales variarum etiam hęc complexionum. Quod tamen nihil agentibus ceteris has septem in rerum ducatu preferat. Cuius antique auctoritatis vniuersa de stellarum effectum ratio ita plane respondet. Cum enim quicquid in hoc mundo nascitur et occidit signorum stellarumque motum tanquam efficientem causam sequatur. Signorum autem ordo ut in secundo libro approbatum est elementorum nature preestitit stellas per ea signa dispositas eisque elementa generant preesse: consequens esse erat excepto quod inter est quoniam hęc septem cum per ea signa celerius varioque discurrentes crebrius

eant atq; redeant ad rez. motus z effectus promptiores erant. Unde his q; generalis rerum ducatus concessit illis pro modo suo priuati reze officij nequaquam immunibus q; huic etiã constabat q; ipsarũ discurretiũ quanto quelibet velociori motu z vario distrahit tanto pluris in reze effecti officij repit. Unde est q; luna omniũ citissima inter oēs reze effectib; frequēt; sata git. Nam stelle firme ad priuatas stabilesq; vel tardas singulariũ rerũ proprietates ducunt. Deinde q; cum celestis circulus cū omnib; stellis mūdus hunc ppetuo circuitu ambiat de quibus stelle stabiles p eundẽ circuitũ eodem fere motu tardae adẽq; a terre globo distantia ferunt: septẽ v; multe diuersitatis multe velociore suo queq; circulo suoq; motu diuerso quale est iter rectũ: nũc statio: nũc retrogradatio: ascẽsus. descẽsus. augmẽtu: cursus z decemẽtu: atq; vt nũq; planetaz huiusmõĩ cursus desisti: sic nũq; mūdus a generatione z corruptione rezeq; alteratione cessat. Intellectũ est tantam mundi accidẽtiũ varietatẽ tante planetaz motuũ diuersitati: merito magis appenditiua vt nõ iniuste cõmunẽ reze ducatu priuilegio quodã obtinere videant discreta singulorũ vt sibi cū naturali elemento appropriata. Sol eni z mars ignee nature accliuẽs: saturn; z mercuri; terre: iupiter z caput aeree: ven; z luna atq; cauda aquatice. Est aut; z in ipsos cõplices qdã discretio: quib; eni sol z mars ambo calidi z sicci solis tri calor vitalis: martis corruptiu;. Sic frigus z siccitas mercurij natura cõsentanea: saturni inimica: iouis quoq; tempies nature fomẽtu capitis cõplexa nõ satis amica: ven; etiã z luna geniture accõmoda: cauda minus apta.

stelle fixe
planete

Capitulum secundum De terminis astrologie atq; astrologi.

Ista itaq; positis cū huiusmodi celestium virium scie infinita fere materia videat; z artẽ determinare z artifici suos p̄scribere terminos cõuenit vt ex vtroq; vtriusq; finis facili; atq; certi; intelligat. Quod vt rone fiat ipsa primũ etiã noibus discernam; huiusmodi nãq; scie astrologie doctum aut; astrologi nomẽ adornat. Est igit; astrologia scia virium stellaris mot; ad tẽp; definitũ atq; ad cõsequẽdũ illud. Est eni scia gen; astrologie cetera differre ei; ab alijs ei; generis speciebus. nãq; stellaris mot; vires cõmemoram; cõtra eos est q; nullius rei extra se ducatu aliquẽ cõcedũt vt vulgura z tonitru; signa quidẽ pluuię nõ tamẽ ipsa pluuię sunt. Sumus ignis nõ ipse ignis est sicq; huiusmodi. Ad hunc itaq; modũ stellaz motus ad reze effectus longe a se distantiũ ducunt. Ideo v; ad definitũ tẽp; atq; cõsequẽs illud dicim; qm̄ callidus astrolog; in primis reze puẽt; in suo tpe spectat. Deinde reze finẽ metit;. Astrologus aut; cū fidere potẽtie viriumq; stellarium sapiẽs demonstrat. Cũ fidere stellarumq; motus singulos omniũ huius mundi accidẽtiũ ducatus p̄beant: humanũ tamẽ ingeniũ z studiũ haut ad omnẽ singulorũ integritatẽ cõsequẽdas sufficiat stellarum ducatus trib; terminis discernam;. Primo qdẽ sũt res

siue actus in sidereo ducatu adeo subtiles et p[ro]funde q[uo]d nec ipsos stellarum ducatus c[on]sequi nec quo d[uc]at[ur] puenire humana facultas sufficiat. Secundo sidereos ducatus vsq[ue] ad rez ipsam quidē c[on]sequimur sed ante quātitate[m] emensaz et qualitates deprehensas deficim[us]. Tercio sunt res et act[us] quos et ipsos et quantitates atq[ue] qualitates eor[um] celesti ducatu c[on]sequimur. Itaq[ue] p[er] anni termini vt integra o[mn]i[um] specierū sub cūctis generib[us] o[mn]iq[ue] indiuiduorū sub quacūq[ue] diuisio vt arene maris numerus calculor[um]ve ruris vt quottidiani momētaneive mensura incremēt[is] siue decermēt[is] singulor[um] corpor[um] vt omniū motuū atq[ue] accidētū differētia p[er] singula indiuidua que cū eiusde[us] generis vnus etiā speciei sint singula trib[us] tū intersticijs differūt vt cū duo vel plura indiuidua albedinū vel nigredinū longitudine seu breuitate vultu simo v[el] aliquo oculor[um] colore et figura oris amplitudine aut angustia anhelitus odore animi corp[or]isve sanitate vel asperitate hisue filibus inimicor[um] quor[um] neq[ue] generalis aliqua neq[ue] specialis habet differentia. Singulis igit[ur] omniū interuallis licet sidera ducatu p[re]beant nō tamē o[mn]ia c[on]sequi humane facultatis est. ¶ Secūdi termini defect[us] est vt numerus inter populos duarū pluriūve ciuitatū licet vtraq[ue] pars a maiori sit ex stellarū ducatu certū habeamus vt numerus granor[um] frumēt[is] p[er] agrū determinatū vt desertor[um] longitudinis atq[ue] latitudinis insulā. In his igit[ur] hisq[ue] filibus licet rōnē stellarū ducatus habeamus ad quātitate[m] eor[um] et qualitates non tamē facultas nostra ad eas c[on]sequēdas sufficit que o[mn]ia q[ui] nature humane possibilitatis est neq[ue] vsus humani nec astrologi necessaria sunt. ¶ Tercij termini facultas est cert[us] sidereor[um] ducatus ad genera et species humane inuētionis ad anni tēpor[um] alterationes ad motus elemēt[is] mūdi et resolutiones rezq[ue] generationes et corruptiones quantitates et qualitates vsus humani multeq[ue] filitudinis. ¶ vt breue faciā dico stellarū siderumq[ue] diuersos motus et vires ad singula quidem rez omniū accidētia duces. Verū huiusmōdi ducatus pars constās in rebus humani intellectus p[er]s excedens in rebus adeo subtilibus et p[ro]fundi q[uo]d ad impossibilitate[m] humani secedāt. Que quoniam hominē effugerūt nec indago eor[um] astrologo necessaria ē. Verbi grā solis p[er] circuli quadrātes itus atq[ue] reditus diuersa reducere t[em]p[or]a varijs elemēta motib[us] efficere constās sed et per signa gradusve singulos solares gressus vsitatos tēporū motus c[on]sequi certū est. Alienū aut[em] ab hoibus intellectu vt quide[us] solis motū seu p[ro]p[ri]ū seu circularē p[er] secūdā v[er]ā aut terciā aut decimā faciat tēpor[um] aut elemēt[is] varietates aut aialū seu germinū affectus c[on]sequit[ur] sicq[ue] de ceteris stellis. ¶ Determinatis itaq[ue] tam artis natura q[uam] artificis officijs demū .s. o[mn]is hui[us] artificij circūstācie disponēde sunt. Artis videlz initiū radix: rami: argumētū: fruct[us]: finis. Est igit[ur] artis iniciū studiū sciētie rez p[ro]uēius: radix celestiū motuū scia. Rami ex celestiū corpor[um] motib[us] rez iminētū motus iudicia. Argumētū iudicior[um] vsitatus effect[us]. Fructus rez consequētū p[ro]uidētia. Finis hmōi p[ro]uidētie vtilitas.

Capitulum tertium. De proprietate ducatus solis in temperie aerea
 z nature compositione: ac stellarum cum solis participatione.

Nunc a sole incipientes proprietates eius nature temperie z cō-
 positione stellarum quoq; participatione cum ☉ tractabim⁹.
 In qua parte primū eis rīdendū videt: qui nature temperiez
 rerūq; compositionez solari stellarūq; virtuti negantes ppria
 quadā sube sue vi coalescere putant. Nec minus z his qui ex
 causis quidē extrinsecis rerū compositionē mutuānt: veruntm̄
 solis virib⁹ stellarū negant. **P**rimū igitur illis occurrit qm̄ nihil cōpositū
 sine cōponente cōpositū est. Impossibile vero aliqd a seipso componere.
 Si enī id ita esset non elementoz aliqd in aliud resolveret sed in se quodq;
 immutatum semp maneret. Videm⁹ autē ea ininūicē resolui: in reb⁹ siquidem
 cōpositis reperim⁹. nec enim quicq; seipm̄ resoluit. Item si res nō aliunde
 mote seipsas gñarent: cūeniret nempe vt ex quo res queq; nata esset deinde

finiturā. Nihil enī est qđ pprie natē trinum seipm destruat. qđ cum absurdū sit patet gñationis atq; corruptiōis rerū alias extra se causas existere rerū natē capaci assentaneos. Deinde dicā quidē consequens esse qđ ☉ stellas cum ☉ naturarū temperiei rerūq; cōpositioni factor oīm deus tanq; efficientes causas p̄stiterit. Ut enī ignis ppria virtute vrit causa exustiōis est: sic diuinū lumen ☉ lucis z caloris v̄lis auctor natālis rerū cōpositionis diuinit? data virtute efficiens causa existit: qđ effect? ipse pbat. loca nanq; terrarū quib? ☉ plus equo vel accedit vel elongat oīno tam aiantium q̄ germinū sterilia manent verbi grā: loca terrarū ab estiuo ☉ tropico in septentrionē .66. gradibus distātia cui numero toti ☉ digressionē .i. gradib? fere .24. abiect? .90. fiunt: hec inquā loca longinq; ☉ digressionē ppetuo gelu cōcerta: omne tam germinū q̄ aiantium alimentū negant. Ex quo nanq; ☉ in australia signa descēderit per sex integros menses: ex loca eius ortu carent: vnde tot? aquilē nū virib? exposita: tam estate q̄ hyeme insolubilia rigent. qđ z armenicū mare firmat: qđ a ☉ tropico gradibus .21. remotū: a deo quidem est ventis validis feruidū aurarūq; obscuritate cecū qđ nec nauī vnq; patiat qđ quāq; multo p̄pinquius: b̄rnalis tñ error intractabile reddit. i. boreales armenie termini testant. Qui q̄ diu ☉ australia signa graditur in vnū mole obruti p̄ integros sex mēses non apparēt: vt infra eos sex menses z multa eoz aialia frigore intollerabili pereāt: et pleraq; volatilia in nidis suis per integros quatuor menses frigoris metu a medio mundi cōclusa maneant: quanq; ab eā bili linea non multo plus .15. gradib? distat: aut sec? z sup mare a principio M vsq; ad caput X absentia ☉ succedente frigoris flatu nauigiū negant atq; idem qđ ad boreā atq; austrū vero infra .20. ad equabilez lineā vicine ☉ vie intollerabili estu locis ciro exustis nec aialium nec germinū alimēta relinquent. A quinto siquidē p̄ gradu vsq; ad oppositū in X solaris super ea loca gressus continuo thauroz est cuncta sub terra feruent vt ficcitate steriles: harene inter quas nilus occultat: vt ethiopicū mare nec nauigiū patiens: nec aialium ferat vicino desup ☉ ortu subtiliores eius aque partes natāli tinctu hāriente. Ut quidē reliquit cōcepto valido calor a deo densum atq; amarū vt effectū atq; intractabile maneat: vnde media inter ☉ access? atq; recessus natē cōpositis et alimentis tēperies apta relinquat. ¶ Ex his itaq; patet qđ si ☉ vsq; ad nonam speraz sublimat? esset vel vsq; ad lunarem orbem humiliatus vel inde frigore vel hinc calore nimio mundū stare non posse. Quāpbrem prouidus auctor oīm deus: ☉ tanq; v̄lem corporee vite vomitē in media mundi regione mediū posuit. Inuenit aut z in ipsa habitabili bona terrarū loca put accedunt ad ☉ z recedunt multa dissilitudine variata vt sate vel pte quo a solarū circuitu ceteris remocios sunt multa niue validoq; frigore in ea terre pte supantur: qa humidū multū vult carnē frigus aut albedinez habitudine carnosā calor albedinis capillis prolatus

animo inimici ingenio obtuso ceteris differunt. Ethiopes aut siue mauri qui
 eas terrarum partes habitant super quas fertur ☉ in ♃ ♄ et ♀ nimio calore et
 siccitate in natura eorum superante colore nigro capillis crispis habitudine tenui
 memoria debili animo leui ceteris distant. Medij vero ut quarti et quinti cli-
 matis et contiguae hic in diuinationes ut que mediocri accessu ☉ atque recessu
 fruuntur natura temperata: habitudine apta: pulcro colore: mobili animo: subtili
 ingenio: sana memoria ceteris praesunt. Quibus in his proprietatibus generaliter
 communicassent. Sunt autem et inter ipsas pro locorum diuersitate speciales
 quedam differentie usque adeo quo a singulis etiam ciuitatibus et prouincijs licet
 propinquis et contiguis non nihil tam informis hominum quam moribus et habitu atque
 usu diuersitatis interfit tam pro ☉ accessu et recessu quam pro stellarum stabilium
 natura et habitudine super eos orientium. Quae autem haec ipse proprietates singulis
 annis inter augmenta et decrementa ceterasque alteritates variantur cum hic
 nec a ☉ quidem nec a stellis ullis esset proprio motu speciali intuitu compertum
 est huiusmodi variari non ☉ nunc cum errantibus nunc cum stabilibus uentur
 ipsasque inuicem per mixtiones causas existere: unde intellectum est ☉ stellas in
 rerum natura et componere: generumque et specierum diuisione communicare: nisi
 quidem per principalem ☉ rerum nature animantium et vite germinum metallorumque
 generationibus praesent. Stelle vero magis singularum prouinciarum prouinciarum
 moribus atque tenore communicant: temperant uero aerea: nam aeris illuminatio
 luminum est quorum ortum accedendo: occasus recedendo sequitur. Ut uero ☉
 aereus calefacit purgat attenuat: sic pro modo suo ☉ et stelle: unde Ypocras
 in libro climatum. Nisi ☉ et stelle inquit nocturnam densitatem attenuarent
 elementa impenetrabilis aeris pinguedine corpus omnium uitam corrumpent.
 His itaque de causis cum ☉ uelis rerum omnium necessitatem solus sufficeret
 requirere: associauit creator deus stellas ministras officio solari secundaria
 uirtute communicantes. Quoniam igitur ☉ per .12. signa gressus temporum alteratio-
 nis causa est: temporum autem alteratio elementarie resolutionis elementaris: demum
 resolutio generationum omnium et corruptionum eundem solaris per ea signa gressum
 omnium causam esse consequens est: que certis temporibus discreta ☉ motum committantur
 Alia quidem annis alia mensuris alia diurnis: ut in uere gramina herbe et
 arborum folia atque pleraque animalia: in estate frumenti grana et arborum fructus:
 in autumno uernalium: in hyeme estiuorum generationum corruptio que cum
 discretis temporibus continuentur: discreta etiam ☉ loca consequuntur. Quae ergo non
 omnibus annis omnia eadem qualitate et quantitate succedunt cum ☉ singulis annis per
 eadem loca redeat stellarum cum ☉ participatio causa est. Si enim solus per se cuncta
 ministraret: nec hyems hyemi: nec estas estati unquam dissilis foret. Quae uero
 cottidiano successu per mundum administrantur ut cottidiani hominum et animalium
 conceptus partus incrementa magis sibi uelut totius mundi superioris ambitum
 alligant sibi hunc inferiorem naturali motu agitantis consequuntur.

Luna

Capitulū quartū. De proprietate ducatus lune in mariū accessu et recessu.

Dist aereā solaris effectus temperiē consequens est lunaris in aquarū motū mariūq; alterius accessib⁹ atq; recessib⁹ ducat⁹ ut apud phos constat lumina duo quatuor elementorū ordinem ita partiunt: ut ☉ ignē et aerē: ☾ terrā et aquā ducat. Duabus enim de causis et fortior et manifestior in hoc mundo luminū q̄ stellarū ducat⁹ est. Prima quidē ☉. ☉ quidē oīm stellarū maxim⁹. ☾ vtrō celestius oīm terrearū minima. Scd̄a q̄ stellis quidē lumen inest non ut radij effectūq; earū in motu magis. Luminibus autē radij non parū in hoc mundo efficiētes que motu suo mundi superioris vires collectas inferiori mōdo per radios transmittūt: nā et Ypocras celestiuū atq; inferioris mundi corp̄m mediatricē ☾ illoz vires his mediando transferre asserit ut ergo ☉ in natē eperie rerūq; cōpositione p̄ualere: sic ☾ in aquarū motibus corp̄mq; statu et accidentibus germinib⁹ fructibus odorib⁹ idq; genus vis efficacior: quorū enumerationē ab alterius mariū accessib⁹ atq; recessibus

exordimur: quoz vt diuersa sint augmēta z decremēta ita diuersas diuers
nationib⁹ opiniones generant. Sunt enim qui a sepatione luminū vsq; ad
oppositionē accessū asserunt: hinc vsq; ad uentū recessū. Quibus vero certū
singul⁹ etiam dieb⁹ ab ortu Δ maris cui oritur accessū eam vsq; ad medium
eius regionis celū indeq; recessū vsq; ad occasum eius sequi. Cuius indoꝝ
psarumq; mari qua versus ethiopiaꝝ accedit necnon in emisperijs oceani
insul⁹ cottidianis vsus. Alina vero accessū recessū continuo succedentium
spacia h⁹ modi sunt. Cuius namq; maris bihonti Δ primū emergit eius statū
accessus incipiens eam vsq; ad celi cardinez crescendo segtur quā lineā vbi
transcendit ad occasum vergens recessus succedens: eā q̄ad occūbat decre
scendo comitat⁹: vel cū occasum statū accessus iter incipiens vsq; ad cardinē
terre crescit: a quo recedente Δ recessus itez vsq; ad orientē succedit. Siunt
itaq; singul⁹ dieb⁹ gemini accessus geminq; recessus tpibus p̄out diurn⁹ Δ
cursus varietas per diuersas marium ptes diuersis lunaris ambitus cardi
nibus subiectas. Cum enim vt terrā globosam maris fumosus orbis circū
fusus ambit: sic lunares ambit⁹ cottidiani. i. Δ circueant: semp Δ aliquib⁹
tam mariū q̄ terraz partib⁹ in aliquo cardine est alijsq; piter in alio vt ead
hora vnoquoq; momento his in oriente illis in occasum alijs in celi sūmo
alijs sit in cardine terre: vnde etiā eodē piter momento alijs accessū maris
alijs recessū esse c̄sequens est: non tñ oꝝibus vno modo: illis etiā qui mediū
equoris pelag⁹ interim nauigio sulcant accessus iniciū vno quodaz vndarū
feruore sentitur: qui fundit⁹ ebulians valido aurarū impulsu p̄cellosas flat⁹
agitans omne pelag⁹ c̄tristat: cuius relaxatione recessum sentiunt. Multo
aliter hi qui litora interim habitant. Nec enim h⁹ modi flat⁹ aut feruor sed
augarū tñ tumor z erundatio quedā vsq; ad eos puenit: tātaq; est inter ea
loca hoz motuū diuersitas vt nec Δ h⁹ modi causam motuū esse existiment
nonnulli. Nec enim incipit accessus nisi in loco p̄fundo z amplo multas ac
densas aquas c̄tinenti fundi asperi z montuosi atq; lunari vie propinquo.
Unde cum sup se orientis Δ in naturali c̄citatu reperiunt⁹ c̄tiguas primum
impellit aquas: existq; paulatī augarū impulsus quousq; extremis littorib⁹
inundet: quo incipientis momento statim peruenire impossibile erat.

Capitulum quintum. De causa accessus z recessus.

Sis habitis causas accessū atq; recessū scrutari conuenit.
Dicim⁹ igitur q̄ nunq; h⁹ modi accessus z recessus nisi trium
rerū uentu gignitur loci videlicet nata augarū habitudine
motu Δ . Loci nata est vt augarū locus p̄fundus long⁹ z lat⁹
vix t̄pis impendio transfretand⁹ montuosus asp̄ et dur⁹ qua
leui quolibet motu acris rep̄cisse multe vnde tumidos fluct⁹
cōcipiant. Augarū habitudo est tantas in h⁹ modi loco longo ex temperie
aguas esse c̄fusas vt nec in fluxu fluminū nec ex collatiōe fontū augeri ve

minui sentiat. Que quanto tpe condensate salebre calefacte densos vapores
agitant qui terre vaporib⁹ pmixti agitandis vndis aspirent. Motus aut⁹ D
desup orientis atq; occidenti sepius repetit⁹ cognata virtute eiusmodi aq;e
trahit: qm tractum sponte sequens quousq; illa accedit: accedunt vsq; adeo
quoad diffus⁹ eferuentes loco suo minus contempe extremis inundent lit-
toribus. Nec eni ante locus tener mollis plan⁹ ppter aquaru discursuz: nec
aq; discurrentes vt flumina z amnes ppter subtilitate min⁹ densis vaporib⁹
aptant h⁹modi conueniunt officio. Causa vero ab occasu vsq; ad tre cardine
sicut ab oriente ad sumum. i. cardinez D accessus sequat⁹ triplex. Primo q
orientis z occidentis linee eq; distantes sunt quantumcunq; ab ortu ad sumu
sumitur tm ab occidente ad terre cardinem illi eque distans est: sicq; totus
oriental quadrans toti cedit orientali eq; distat: estq; vterq; accedens. Seco
q mundi climate signoru per celi terreq; cardines ortus recti circuli ortib⁹
eq;les sunt. Ut eni ortus atq; occasus sic z horu cardinuz linee eq; distantes
sunt. Unde in quoto graduu numero signu qdlibet oriat⁹ in toto oppositu
eius accumbere necesse est. Tercio q est ab orizonte semp ad celi mediu D
a cessus: a medio vero circuli ad oriente recessus sequat⁹: sicq; et occasus D
sitr orizonte z terre cardo sitr celi medium conueniens est vt in orientali sic in
occidentali qdrante accessu: sicq; in cetis duob⁹ recessus z accessus lunares
accessus z recessus comitari. Sunt aut quib⁹ nihilomin⁹ in quibusda etiaz
aq;e dulcib⁹ accessus h⁹modi atq; recessus videat⁹ vt apud quosda ethiope
quosda etiam gallie seu germanie ciuitates maritimas quos vicinia maris
decipit. Ne siquidez atq; mari influentes z marinis vndis contigue cu maris
accessu exundante repulse pleno alpheo illabant accedere vident⁹. Est aut
accessus quidem aq; calidior z recessus frigidior. In accessu nanq; ex imis
abisis ebulliunt in recessu forinsec⁹ expanse in frigidant⁹. In accessu igitur
aq;e D comitant⁹: in recessu vero et si non comitant⁹ D nataliter vnde venerut
ad maria reuertunt⁹. Statim vero q nataliter D tam sup terra q; sub terra
pcedenti accessui sequente recessu tps spacio coeqt: sed qm D sup terra arc⁹
nanq; sub franeo eq;lis est: nec hi qui sup terras fuerit accessus atq; recessus
sub franeis vnq; eq;les esse pnt. Quotiens g metiri placuerit horas accessus
aut recessus emisperiij supioris notandu erit prim⁹ grad⁹ cu quo orietur D
deinde cu quo occidit: nec latitudine ei⁹ neglecta: deinde sumendu quantum
interest ab ortus gradu vsq; ad gradu occasus per eius climatis ortu totiq;
per quidenos grad⁹ diuidendu. Quota igitur diuisio fuerit tot erunt eq;les
hore totius tps virtusq; spacij. Si qd vero. 15. min⁹ supstes fuerit ps hore
est: totius itq; numeri dimidiu alterutru tps spacium est natalis videlicet
accessus siue recessus D supius emisperiū obtinente. Sub fra nanq; conuerso
ab occasus gradu ad ortus gradu subterrane⁹ arc⁹: accessus scz et recessus
inferioris per spaciu more sumitur: que qui certius deprehendere studuerit:

latitudinem terre certam habeat: certumque in ea latitudine signorum ortum.

Capitulum sextum. De augmento et decremento aquarum.

Alter supradicta assertum est quod naturali quidem in accessus et recessus utriusque emisperij in sua quaque parte more equales sunt. Nunc quod accidentaliter interdum non nihil inequalitatis intercudit differendum. Ut videtur enim inequalitas alterius emisperij accessum et recessum in equali tempore quantitate metiat uterque tamen unius propter uterque alterius si tempore spacio coequatur: ut quanto emisperij superioris accessus sequente recessu longiores brevioresve more fuerit: tanto inferioris accessus superiori recessu longior sit vel brevior. Est enim hoc more inequalitas inter augmenta et decremента circa horam unam plus minusve ut si multa sit aquarum abundantia accessus more supra numerum recessus hora parvo plus vel minus accrescat tria scilicet. **T**ota igitur hec inequalitas octo ex locis sumitur. Primo quidem est **D** a **Q** distantia luminisque augmentum et decrementum. Secundo rectitudinis **D** qui medio cursui additur ad medium eius adiectio et subtractio. Tercio loco **D** in circulo eccentrico. Quarto loco in circulo digressionis. Quinto inter austrum et aquilonem. Sexto dies quos marinos vocant egyptij et occidentales dies augmenti et decrementi aquarum qui locus non lunaris proprietatis est. Septimo longitudo diei vel noctis aut breuitas qui locus solaris proprietatis. Octavo loco est quantum ventorum vis addicit. Sunt itaque lunaris a **Q** destere. id est quatuor loca inter augmenta et decremента discreta. Primus **D** cum **Q** conuentus. Secundus est primus tetragonus cum est diatetos. Tercia est oppositio qua plurimum luminum fit. Quartus est tetragonus. Est igitur in conuentu luminum maris accessus validus et spaciosus recessus esse: addit enim **Q** coniunctus in his **D** vicibus. Est enim et **Q** in accessu maris nonnulla vis: sicque quotiens **D** stellis humidis iungitur hora siquidem qua **D** **Q** coniuncta succumbit ut rerum vomitez rerum semina concipiens conceptus vires statim in subiecti elementi motus. id est maris a tactu manifestius demonstrabat longe namque efficacior est **D** cum **Q** quam cum stellis naturali **Q** in **D** privilegio conuentus. Ab hac ergo conuentus hora quantum recedit **D** vis accessus decrescit: recessus vero augetur usque ad primum tetragonum: hic decremento finito versa vice accessus augmentum usque ad plenilunium peruenit: hinc usque ad tetragonum decrementum: indeque ad conuentum: item decrescientiam recessu accessus incrementum: excepto quod iter quod in oppositione id est plenilunio vis **D** tanquam maturos conceptus primus edentis efficacior: sicque in tetragono primo quam secundo. Ut igitur infra mundi conuersionem id est diem unum cum diurno lune progressu gemini accessus gemini que recessus: sic infra **D** reditum id est mensem unum gemina que decremента fiunt illic inter celi hic inter lune a sole cardines. Secundo loco prima luna collocanda est. Quo facto quamdiu rectitudo lune

medio eius adicitur vis accessus p̄ualet: q̄d̄iu vero detrahitur vis recessus
prepotens idq̄ victu rectitudinis quantitatez. Cum aut̄ nec additur quicq̄
nec detrahitur nec accessus nec recessus vis hac ex parte crescit vel decrescit
Hi vero motus etiā in aquis dulcibus fluijs ac fontib⁹ hos Δ ducatus p̄
cedente sequuntur. Tercio loco q̄d̄iu Δ abside circuli sui ex parte. 200. gra
dibus destituerit vis accessus p̄ualet infra. 90. recessus. Quarto loco q̄d̄iu
 Δ in latitudine sua ascendit accessus vis augetur q̄d̄iu descendit recessus.
Quinto loco q̄d̄iu signa borealia Δ graditur borealium marium accessus
auget̄ australium recessus: q̄d̄iu vero in australib⁹ est cōmutata australiuz
accessus p̄ualet: borealium autem recessus quantū ad hoc genus attinet.
Magis autē inter hec pariter post primum tetragonū Δ compoto addēte
atq̄ in inferiori circuli sui parte ab orizonte: maris enim gente in signis hu
midis cum stellis humidis atq̄ decentibus: his enī oib⁹ adunat̄ non solū
marium accessus abundant sed etiam amnes ac fontes accrescunt. Sexto
loco sunt dies lunaci oīm quos marinos appellamus. Est enim lunationis
mensis dierum .29. ac fere dimidij quibus quadripartito diuisis singulos
quadrantes dies septem ac fere dimidij complent Igitur a. 27. mensis die
vsq̄ ad quartā dimidium sequentis mensis dies diminutim nuncupantur:
sequentes vero quatuor ⁊ dimidi⁹ augmentatiui: propterea quidē accessus
detrimenta quedam in his vero augmenta sentiuntur atq̄ ad hunc motū
sequentes duo quadrātes inter hos duos motus vsq̄ ad. 27. dies vicissim
sucedunt. Id igitur hoc modo egiptijs atq̄ occidentalibus compertum.
Orientalibus oib⁹ maris affectionū peritis totum totis his quadrantib⁹
per augmenta ⁊ decrementa visum est hoc modo alterari: sed inter septem
dies quos illi diminutiones dicunt vnū vel duos detrimenti inter augmen
tationes totidem esse incrementi dies constant tamen apud mensiticos inter
hos lunationum quadrantes etiam aquarum dulcium inter augmenta et
decrementa quidem altionum motus. Nonnulli vero de maritimis luna
tionum dies inter augmenta ⁊ decremēta tripartito numerantes primis .7.
aut. 10. dieb⁹ accessus incrementum vltimis. 10. decrementuz: medijs vero
medium sentiri statum. Septimo loco est quantum \odot etiam adminiculum
huiusmodi motib⁹ viribus addit. Licet enim Δ quidez propius sit accessiū
⁊ recessiū ducatus: in augmentis tamen ⁊ decrementis eorum nonnihil
tam \odot q̄ stelle adiiciunt. Compertum enim est per diuersa maria in quibus
hi motus apparent certis anni temporibus inter dies ⁊ noctes hoz motiū
inter augmenta ⁊ decremēta vim alterari q̄ a \odot inter signa australia ⁊ bo
realia accidere videtur. q̄d̄iu nanq̄ dies nocte longior est diuturn⁹ maris
accessus nocturno p̄ualet: conuerso similiē horum itaq̄ motuum quoniā
ad hoc genus attinet ad puncta equinoctialia vtriusq̄ equalitas: ad solsti
cialia vero alterius augmentum alterius decrementū maximum sentitur.

¶ Est huius horum motuum alterationis causa duplex. Prima est quantum sol inter diei noctisque vicissitudines adicit. Cum enim dies nocte longior est sol diucius super terram aquas calefaciens caloris viribus eximis abyssis undas euocat: unde diurnos aquarum motus nocturnis preualere necesse est. Secundo loco est quantum lune longior in superiori hemisphero mora tamen supradidit cum enim nox die longior est luna noctes super terrarum quia diutius orientia signa retinet nocturnos motus diurnis more spacio preficit. Hinc igitur ut per singulos dies bini recessus sicque per singulos menses bina utroque augmenta: binaque decrementa fieri supradictum est sicut nunc et per singulos annos eorum motuum totidem augmenta et decrementa fieri apparet similitudine quadam illis concordantia: ut enim nocturnus accessus luna super terram sole in sagittario existente eorum conuentus accessuum similitudinum imitari videtur sic oppositionis accessum diurnus sole geminos luna superius hemispherium occupante sicque ceteri de annuis ceteris mensuris incrementum non vero equalitate quam commeteri facile. Hec itaque testimonia si quando omnia conueniant valida et spaciosissima aquarum incrementa consequentur atque omnia illorum numero quantitatis horum mensura succedit. Sunt igitur hi. 7. ducatus naturales. Nam octauo accidentalis quantum videlicet aquarum motibus venti magni permane coacti pelagus omne committentes adiciunt. Vento ergo omne pelagus agitantium duo sunt genera: alterum quidem quod alte maris unde supernum ad motum scopuloso fundo repercussum: vimque ad supra efferentes eximis ut supra dictum est abyssis in amnis eueniunt. Alterum vero per auras coactum terreque marisque que desuper irruens ac marino illi in equore conueniens furibundus pelagi motus exagitat. Primi ergo generis species gemini tamen equoris confinea permeantes raro usque ad litora perueniunt. Secundi vero flamma ex diversis locis spirantia inter terrarum orbem puolant. alij namque loca principalia sunt alij secundaria ac principalia sunt in. 4. mundi cardinibus. Secundaria vero inter. 4. hec media. In his igitur quantum huic attinet negotio id principaliter attendendum quod cum lune motu ab ortu ad occasum maris recessus committitur: venti quidem orientales accedendi viribus fauentur occidentales obsistentes recedendi vires promouent: sicque inter meridionales conseptetrionales quique suis partibus aspirantes contrariis obstant. Quod ergo supra dictum est naturale vtriusque hemispherij accessum consequenti recessui more spacio equum esse id quidem ita est nisi quantum ex accidenti ut dictum est inequalitatis intercidat. Huius ergo accidentis duo sunt genera: alterum proprium cuius quas descripsimus. 7. cause sunt: alterum alienum quod scilicet ventorum vis adicit. Ex his igitur. 8. locis omne accessum et recessum augmentum atque decrementum variat. de his autem accessibus et recessibus sententia hec vniuersalis quod accessus quidem primus motus effectum lune naturali effectum sequitur. Recessus vero naturalis aquarum unde ad maria exierant reditus. Cum

ergo accessus mora longius pducatur augmēti fere quantitate sequentis recessus spacium breuiatur. Cōuerso similiter accidit p̄terea nonnihil inequalitatis ex littorum interdum importunitate. Cum enim accessus exterius inundat littozibus si forte vel rupium concavis vel vallibus aut foueis altis influat parte relicta minus redire necesse est. Sic etiam qua contra fluuios mari in fluentes accessus nititur ex recentis aquis recessum preualere necesse est.

Capitulum septimum

His explanatis: nūc huiusmodi cām lune asserēdā opinor q̄ ratā relinquat si cōtradicētiū opinionē infirmem. Aiūt enī nature maris inesse nō aliq̄ lune potētia vt vno seruore quodā vndas exagitet: hisq̄ defluētib⁹ accessuz fieri. Si enī desuper ambiēdo maris accessum agit. Cur nō amniū etiā et fontiu aquas eisdē de causis eisdē motib⁹ exagitat. Quib⁹ quatuor ex locis r̄ndem⁹. Primo qdē q̄ si accessuz maris nulla vis aliena sed pprie nature vigor aniministraret nūq̄ aliqd in eq̄litate assumēs eodē semp mō eodē tpe eadēq̄ spacij quātitate fieret. Nec enī ppriū nec op⁹ aliquod alienū patiens ab eodē nec suo habitu ad alterz aliqd v̄mōq̄ recedet. Videm⁹ enī hec quātitate qualitate locis et t̄pibus semp alterari: alterationes v̄o lunares motus inane comitari. ¶ Secūdo v̄o loco q̄ cū aque diffluentes ad extrema discurrēt maior nimirū q̄ qui continet loco opus est. Si ergo mare ex seipso in ampliora loca diffluit: qua itez vi ad nō sufficientē locū sibi repellit. Id enī in natura nō est vt quare nequis aliquid sponte cōsistere velit. ¶ Tercio loco q̄ cū aque natura deorsuz sp̄ atq̄ in pfundū tendat: quid est q̄ in accessu aquas nō deorsuz s̄ cōtrario motu efferri in alterz atq̄ ad superiora cōscēdere videm⁹. Quia cū in natura aque nō sit: extrinsecā rei causaz aliquā eē necesse erat: que p̄ter lunā nulla alia reperit. ¶ Quartus locus rōnē obuiat eoz qua eisdē de causis eosdē mor⁹: etiā dulciū aquaz trāsire sibi vident. In quo loco maris atq̄ dulcis aque differētia sufficit: sed ad maris aque cōflue dense salebre fluminū atq̄ id gen⁹ difflue subtiles dulces. Que cū ita sint nō oē q̄ alteris acciderit: alteri cōsequi necesse est.

Capitulum octauū.

Cum igit in natura maris tanta sit lune virtus: cōsequēs videt vt in ipsa maria: eozq̄ lunare potētia sequunt: a ceteris fiat discretio. vt enī apud phos cōstat luna quidē in nullo maris p̄sus inefficax est sed eius vis et efficacitā alias quidē manifesta magis alias minus nō equidē ipsius aliquo impedimēto sed maris habitu minus adapto. Est igit omnis mariū habitus triformis. Sunt enī mariū alia quoz nec accessus fit nec recessus: alia in quibus quidē hi motus sed nō apparent. Alia vero in quibus et fiūt et apparent. Primoz itaq̄ duum generū trine species. In primo genere prime

speciei sunt aque ille que in primetto conflagi nec longi temporis condensa
re nec salebre sicq; nec ventoz eos motus incitantuz feraces hoc officium
proprie nulla impotentia recusarunt : vt lacus atq; paludes que ex aliqua
eluuione in aliquo receptaculo in similitudine maris confuse hiemali tem
pestate accrescūt estiuo tortore decrescūt. Secūde spēi sunt mariū intrantiū
a lune circuitu remota vt vsq; ad ea lune vis pertingere non possit . Tercie
spēi sacri quarum fundus mollis atq; labilis qui cum aquarū impulsibus
cedat nihil est q; eas repcūssas in accessum cogitat q; circa pro mure toria
z insulas frequē accidit. In secūdo genere prime speciei sunt maria quo
rum littoza seu tanta abinuicem latitudi e distant sui in tñ ab hominū ha
bitationū remota sunt vt licz accedāt z recedant nō adest qui motus illos
indicer. Secūde speciei sunt maria quoz littoza abinuicē latitudine distāt
nec inhabitabilia sunt sed a deo sūt z in festa z sublimia prozsusq; plasticie
carentia vt lz certa moueant non habent quo effluant. Tercie speciei sunt
aque alijs influentes hi nanq; accessus hora quib; influūt accedūt. Tercij
generis sunt maria pūneui fluxus vix tēporis impendio transfretando lu
nari circulo propinqua quoz fundus altus asper scopulos z littoza piana
z habitabilia vt fretum indicū: pscū: scintū: gallicū: hisq; similia que non p
se sed lune quodā officio vt expositū est ita mouent. Demonstratū autē est
inferioris mūdi corpoz motus priuos celestiu itus atq; reditus archanis
quibusdam nature vinculis trahentes sequi vt in ipsa etiā terrestria corpa
exemplis superi patefactū est: ad hūc itaq; modū z luna maria nature sue
ogrua ad equū distantia archana quadā cognatiōe trahit. ¶ Habet aut z
sol in maris aliqd virtutē: verbi grā indicū z pscū cōgruētia vnū quidē ma
re sunt: habēt tamē pprietates cōtrarias solares ambir; sequaces. pscū enī
fretū a principio virginis vsq; ad caput pisciū vētis puitum pcellis turgiduz
omni nauigio intractabile permanet. A pisce vero vsq; ad virginez contra
scz quietū cōpaciens. Usq; adeo quidē in principio sagittariū validissimus
feruor eius seuiat. In primo geminoz cōtra potētissimū quiescat. Indicū
cōtra q; diu nāq; pscū feruor seuit. indicū qescit cōtrario silr vsq; adeo in
primo geminoz. Indicū maxime seuiat in principio sagittarij suauissimuz:
Sic tanta est eozū discrepantia vt persici natura melancolici. Indici vero
colerici iudicent quozum integram distantiam notissimi nautarum certis
etiam terminis emerfi sunt. Persicum enim fretum ex parte orientis ab in
terfimo insularū terles z argues inchoantes occidentem versus ad sabeos
arabesq; terras perducunt vsq; intra portus aditi: inde ad egyptū z sream
fit comeatus. Indicū aut ex orientis parte ab vltimis indie finibus ince
ptum. Undeq; causa profanem insulam circumfluens sicq; diuersas indie
atq; ethiope puincias abluēs vsq; ad oriētaia. persici freti littoza ptendit
¶ Nec itaq; maria p diuerso littoz habitu diuersas etiāz affectiones sentiunt

ad solaris ambitus diuersitatē spectātes. Cuius virtus nihilomin⁹ in ceteris quoq; maribus sentit̄ q̄ in tpe demonstrasse sufficiat.

Capitulum nonū. De ducatu lune in aërialibus et germinibus.

Nactenus singularē lune virtutē in natura maris et aquarū quantum necessariū erat exequuti sumus. Deinceps et in ipsarū inferioris mundi corporū varijs affectionibus lunaris ducatus sequendus est. Nec enī in elemētorū tantū motibus verū in quottidianis etiā rerum vsibus lunaris virtutis frequēs ministeriū. ¶ Sūt nāq; plurimarū generā que quādiu luna crescit atq; sup loca eorū ascendit incrementis largius indulgent quādiu decrescit atq; a locis eorū descendit incrementa retrahunt. Idē in animalibus germinibus et metallis: sic enī crescenti luna in corporibus aërialium humores habundant: decrescente attenuant̄ vt etiā humani corporis vene illic pleniores hic laxiores reperies q̄ in egrotantibus clarius apparet. Qui enī prioris lunationis medietate decubunt natura eorū fortior morbo validius repugnat: in sequēti debilioz leui⁹ succūbit. Quottidianas etiā egrotantiū affectiones quottidiane oīno lune applicationes ad primū locū trigone tetragone opposite et reditus meciunt: ob quod priuilegiū hi dies inter ceteros certo noīe discreti sunt. Nam et naute in hos dies discernētes ventorū nubiarū et pluuiarū modū deprehendūt. Inter hoc est et illud q̄ quociēs hoīes noctu sub luce lune cōuersant̄ pigricia et raritate quadam afficiunt et illud quoq; q̄ animalium carnes noctu lune expositae tam odores, q̄ sapore quodāmodo immutāt. Quod quoq; etiā aëriali⁹ frigidum et humidum est vt lac cerebrum medulla crescente luna habūdat decrescente attenuat̄: haut secus et album ouī in prima lunationis medietate concepti atq; editi habundantius cōmutat̄: eadē omnia tam die q̄ nocte inter circuli quadrante diuersis locis ascendendo et descendendo. Nonnulla quoq; piscium genera per diuersas aquas in prima lunationis medietate de speluncis suis prodeunt in sequenti inclusa remanēt. Sic etiam ascendente luna ad superiora efferunt̄: descendēte ad yma mergunt̄. Haut secus et vermes atq; reptilia fere quoq; et accipitres in prima lunationis medietate venatu acutiores et feruentiores sunt. Infusiones etiam lune crescentis atq; ascendētis et incrementis indulgent et fructus accelerant minus vero decrescentis et descendētis. Plura autē germina vt licium luna exsiccat et adurit. Cuius quanta sit virtus in germinibus herbis seminibus et radicibus apud eorum qui horum cultetur dediti sunt vsitatis experimentis probatissimum constat: sed nec metalla lunaris virtutis immunia sunt omnino que cognitores crescenti luna digniora: decrescenti minus digna reperiunt. Suntq; multa huiusmodi in rebus mūdi lunaris ducatus officia que vt omnia consequi impossibile sit numero enumerare singula: quicq; frustra labore.

Quarti libri capitula nouē.

Primū de septē stellaz natura iuxta ptholomeū. ¶ Secundū de earundē natura simulq; fortuna z infortunio iuxta quosdam plebeios astrologos. ¶ Terciū de eis q stellaz natrā fortunam z infortuniū ex coloribus eoz mutuant. ¶ Quartum de inuentione fortune eaz z infortunii in phica indagine. ¶ Quintum de discretione in fortunatas z infortunatas. ¶ Sextum de diuersitate habitus vtriusq; stellaz generis transitu alterute rius alterius. ¶ Septimū de mutatione stellaz z natura effectuz in tepo rum motibus. ¶ Octauū de stellis masculinis z feminis. ¶ Nonū de diur nis z nocturnis.

Capitulum primū De septē stellaz natura iuxta ptholomeū.

Post alexandrū macedonē grecie reges egypto. 275. ānis impe rasse narrant: quoz decē continuo succedētes oēs vno ptholomeus nomie vocati sunt. Ex quibus vnus ex philadelphia ortus in egypto regnans astronomie librum almagesti greca ionica lingua scripsit: eidē nonnulli z astrologie tractatus 4. partiū ascribunt pluriq; vnicuiq; ex alijs q nihil ita confirmare uel aliē esse nostra nihil interest excepto in meo libro stellaz naturas differat min⁹ accurate rez causas exequutus est. A sole siquidem incipiēs cum expto vt est calidum affirmat accedēdo namq; caloz affert: recedendo frigus relinquit. Lunam humidā q terra vicina ascēdēte vapore eius efficiat. Saturnū frigidū siccum quoniā z a solis caloz z terre vapore longe remotus sit. Martē calidum siccum prout caloz igneus firmat: quoniā soli propinqu⁹ caloz ascēdēte feruet. Jovē tpatum quidē in saturnū z martē medius sit Venerē etiam calidā humidam illud pro solis vicinia hinc pro terre vapore vsq; ad ipsum pueniēte: Mercuriū autē nunc siccum nunc humidum prout nunc ad solē ascendit nunc ad lune circulum deuergit. Quā nōnulli rez naturam altius rimati tanti viri tam improuisam euētionē sine ammi ratione transire nequeunt. Constat enim ex libris inualloz celestium cozpoz lune circulum quo terre proximus est a terre supficie. 128. miliariū milibus ac vere. 94. miliaribus distare singula miliaria ex ternis cubitoz milibus. Philosophus autē mēsus est terre vapores a supficie eius nō plus q̄ 17 stadijs ex altari. Stadium vō quadringētoz cubitoz que sunt duo miliaria z vnum stadium que cum ita sint que tanta lune terreq; vicinia que hic ait: naturam lune terre vaporibus infici. Si enim luna terre vapor capax esset consequi eaz necesse foret que corpora vapor capacia consequūt illis sed infectis corruptio z dissolutio. Deinde cum martem suppositi solis ascēdēte caloz feruere asserat opinari videt solē eandē vim supiori mūdo inferre qua in inferiorē potētia vti. Infert aut sol inferiori mundo calozes

ignis fm virtutē ignis sublunaris mundi elementū. Sic ergo ⁊ celestia cor-
 pora horū elementorū capacia esse cōsequēs est. Cur itaq; nec mars cōtinuo
 caloris effectū nigrescit: nec saturnus in medicabili frigore pallescit aut hic
 incessabili flamma quādoq; nō cōburit aut ille ppetuo gelu non interit: q̄
 in corpibus harū viriū capacibus naturaliter consequi videmus. Sic igit̄
 venus quoq; nec ex terre vaporibus nec ex solis vicinia calorem trahit. sicq;
 nec saturnus frigidus siccus pro eo q̄ ab vtroq; longius distat cū p̄p̄inquis
 cōtrarioꝝ causa nō existāt. Similiter ⁊ iupiter st̄ ex saturni frigore martisq;
 calore hincinde obuiantibus medi⁹ tempat̄. Et si quidē equalitates aliūde
 obuientes naturā eius conficiūt. Ex accessibus eorū ⁊ recessib⁹ vnde tra-
 hunt̄ alterū quoq; succūbere necesse est q̄ accidens in rebus horū capacib⁹
 corruptio atq; solutio consequi solet. Eadeꝝ ratio nec mercuriū eis de cau-
 sis quas exponā nūc siccum esse nec humidū. Si enī corpa stellaz has qua-
 litates aliūde cōtraherēt eorū substantias eorū qualitates in sese capaces eē
 necesse foret. Sunt autem qualitates hee elemētariē ergo stellaz substan-
 tias ex his elemētis compositas esse consequens esset q̄ inter primordia
 tractatus reprobātū est. Nec enim celestia corpora ex his elemētis compo-
 sita duꝝ ex alia quadā essentia simplici forma simplici effectū naturali mo-
 tu horū accidētibus ducātū p̄beant.

Capitulum secundū de earūdem natura sitq; fortuna ⁊ infortunio.

Quonia itaq; stellaz naturam fortunā ⁊ infortuniam tractare
 p̄posuimus primo loco minus aptam quorūdam sententiam
 exponi cōuenit: deinde q̄ contra sit postremo quidem noster
 intellectus iuxta philosophicā indaginē apparebit. Hic igit̄
 quonia imperitos sequi nos oportet: quorū opinionē tracta-
 mus tam elementorū. 4. q̄ eorū in corpibus cōmixtionū natu-
 ras ⁊ p̄p̄ietates minus subtili ratiocinatione quadā ac sermone plebeio in-
 sequimur eorū ingenijs cōcordi. Aliunt enī omnē antiquā s̄niam sapientum
 in eo plane intellectu cōuenire q̄ p̄m̄iū videlz sublunaris mundi rerū sub
 his duobus generibus numerus comprehendat̄ que sunt fm elementa. 4.
 atq; ex cōmixtione eorū composita opera suntq; elemēta ignis aqua aer ter-
 ra. Cōmixtiones v̄o colera: sanguis: flegma: melancolica: deinde q̄ elemē-
 tis natura quideꝝ inest ⁊ p̄p̄ietas sua cuiq; non aut̄ color neq; sapor que
 in rebus elemētatis insunt. Nam color qui in igne videt̄ non ignis est sed
 materie ardentis: cui⁹ natura calor p̄p̄ietas adustio. Sic aer etiam cui⁹
 natura humor p̄p̄ietas generatiua temperies sic color aque non equidem
 est aqua sed rei cōtinentis aquā cuius natura frigus p̄p̄ietas rerum elemē-
 tum. Terre quoq; cui vident̄ varij colores diuersorū eius vaporū sunt cuius
 natura siccitas p̄p̄ietas rex sustentatio: de sapore non aliter cuius saporis
 ignis ⁊ aer manifesto immunes. Terre v̄o ⁊ aque loca diuersa diuersos mi-

niftrant sapes atq; huiusmodi quorūdam quod non oīm est opinio. In parte siquidē oēs cōcordant: in parte dissident: in naturis quidē z proprietatibus conueniunt. Colores autē z sapes alij elementis omnibus negāt alij quibusdam concedunt quoz alia sub diuisione alij namq; aliud inter sapes z colores tollunt: alij elementoz: alij simul. i. aliquibus: his vero illis vnde q; igit aque z terre concedunt: aquam colore albam sapore dulcē asserentes: terram colore fustam sapore acidam. Quidā terre sapore dulcē eaz ratione asserere vident q; nisi dulcis esset germinare nō posset. Igni vō saporem negantes colore rubeū concedūt cui rōnem tam ex hoc igne q; fulgens flammis minuant. Aeri vō vt sapore negant sic colorem tollunt q; cōtrarioz capax sit natura albi nunc nigri nunc medioz complexionuz inde vt naturā z proprietatē sic colore etiam z saporem suum cuiq; distribuerit: vt ergo colorem visu saporem gustu consequimur sic naturas earum. i. calidum siccū frigidū humidū p colorem z sapore deprehendimus: proprietatem uero per effectum cum res alie alias contingunt. Est itaq; colere, color igneus: sapor amarus natura calida sicca virtus exurere. Sanguinis color rubeus sapor dulcis natura calida humida virtus generatiua. Slegmatis color albus sapor insipidus: natura frigida humecta: virtus nutritiua. Melancolie color fustus: sapor salsus: natura frigida sicca: virtus retētiua. Hec sunt que de elementis eozq; cōmixtionib; locuti ad stellaz corpa trāseam; quoz naturas ex coloribus tantū mutuānt: nō ex saporibus quos deprehendere nequierint gustus impossibilitate. Stellaz itaq; naturas caldei siccas frigidas humidas iuxta colorū diuersitates deprehendisse sibi vident iuxta q; putant rez naturas colores earū se consecutos asserentes rerum ab alijs ad alias cognatione quadam ad intellectum sic peruenire a propinquis videlicet ad longius distantes. Sic igit ab elementis eozq; cōmixtionibus ad stellas progredientes naturas earum per colores iudicant. Cui; enim stelle vt aiunt color huius vel illius elementi huiusq; vel illius cōplexionis est eam stellam eiusdem naturā sortiri minime est. Cuius vero stelle color complexionū color diuersus cōmixtione facta cōmixte quoq; nature est: vt cum terre atq; melancolie color fuscus naturam frigidam siccam indicet vt saturni quoq; idem color eandem naturam eandemq; proprietatem atq; virtutem iudicet sic martis quoq; sic z solis naturas igneas cuius in sole approbatione etiaz effectus vsualis precedit: veneris autē color inter album z glaucū medi; eum habeat. Nullū simplicē cōplexionis alicui; calorem simul z vt ex colera z flegmate mixtus est sic naturā eius inter calidū z frigidū temperatū. i. calidā z humidā representat sic iouis etiam color albū stans naturā eius temperatam virtutez geniture congruā demonstrat: Vero

colore albu cum fusco maculet pro fusco frigida pro albo humida natura eius intelligitur. Mercurium autem quia discolorum cernimus ut nunc viridem nunc griseum aliquid vel ab his diuersi dicimus pro variis coloris receptione natureque varie hac ratione stellarum naturis deprehensis discretionem habita quasi siue calidas humidas seu frigidas humidas reperiunt. Quoniam hee qualitates geniture et nutrimentis accomode sunt fortunatas iudicarunt quas vero vel calidas fidas vel frigidas fidas pro eo quod hee qualitates corruptiue et in tempore sunt infortunatis addiderunt quam autem varie nature ignorat eam pro speram et beniuolis aduersam cum noxijs discernunt. Hac itaque ratione saturnus et mars in parte noxijs secesserunt. Iupiter venus et luna in parte meliore. Mercurius vero promiscuus. Sol quoque licet ut mars igneus quia generale caloris fomentum est interdum fortunatis accedit nonnumquam infortunatis.

Capitulum terciū de eis qui stellarum naturam fortunam et infortunium coloribus eorum mutant.

Is expositis nunc quid hoc modo deceptas opiniones infringat adhibendum est. Videtur autem omnino quadripartita ratione contaminari. Primo quod saturni tam terreo quam melancolico diuersus color potius plubeus est. at iouis color si in glauco inficitur quomodo album trahit cum album alio quolibet colore infectum album esse definit scilicet stellam martis. Venereis autem color manifeste subalbidus cum vero sole marte calidior esse nemo dubitat si color ad naturam spectat sole marte magis rubere necesse est. Quod aliter esse nec eorum visibus ignotum est. Ne vero mercurium pro variis coloribus variis afficiant naturis varietate colorum cuius non naturas eius sed visus nostros causas esse distant. Qui quoniam ut non iuxta orizontem apparet variis terre vapores medijs visus nostros incipientes coloribus suis inficiant lunam denique nemo qui sano lumine fruatur albas iudicat. Secundo loco quoniam comparatio diuersi generis nulla est non ideo quidem hos colores corpora stellarum repraesentant: his qualitatibus earum naturas infici necesse est cum enim id in huius mundi corporibus accidat nec enim sunt generis eiusdem quorum differentias nemo notus ignorat. Tertio loco quod nec celestium nec terrestrium corporum naturas ut putant pro coloribus eorum deprehendimus complurima eiusdem coloris diuersae tamen nature nouerimus ut ecce nix et cana ambo quaedam et eque candida sunt altera tamen calidum ficut. altera frigidum humidum. Sic apium et aloë coloris fere eiusdem natura tamen contrarie. Suntque multa huiusmodi sed e contrario nonnulla quorum natura effectum potius quam colore innotuit. Quarto loco quod cum eas stellas fortunatas iudicet que elementis conueniunt ex quibus aliquid gignitur ex omnibus autem rerum generatio fiat singulasque singulis conuenire asserant omnes esse fortunatas consequens est.

De inuentione fortune earū z infortunij phica indagine Capitulum. iiii.

Nunc qua discretionē phica indago fortunatas et infortunias
separet insinuari ordo postulat. Dis phie purior intellectus
omniū h' mūdi rerū vt primū cuiusq; natura inter cōmoduz
z noxium p̄sperit: statim inter fortunā z infortunium ordinē
distribuit: singulasq; ordinis sui generali noie appellendas
censuit. Unde inter oīa rerum genera q̄dcunq; geniture atq;
p̄amento elementorum cōmixtione corporū cōpositioni vite spacio salute
cōmodis: atq; dignitatib; tam animi q̄ corporis accōmodum existit iure
melioris fortune vocabulo secerni debuit. Quā aut oīm horum detrimentuz
corruptionē z interniciē intendebat: id etiā non imerito in partem ōriam
cedere ōueniebat. his intellectis memorandū q̄ a p̄ncipio tractatus expla
natum credim; motus z stellarum q̄litates motuū effect; per hunc mundū
illi natali quadā affectione alligatū. Nunc aut adijcienduz septem stellas
que oīs h' mūdi effect; p̄ncipale ministeriū gerunt. q̄q; singulariter z vario
discurrāt. Discursus vō h' modi plures ac dissiles cuiusq; circlos cās existe
re Quāq; etenim q̄libet errantiū natali motu suo nec tardans vnq; nec ac
cellerans medio semp equaliter ferat: retineri tñ illam interdum z moueri
neesse est in circulo retroq̄dationis in circulo ex centri atq; vtrūq; in signi
fero vtriusq; modū z quantitātē z p̄tiones dimetiente. Quibus ex causis
tam motibus earum ymo etiam z diuersas ineq̄litates q̄ varias colorum
dissilitudines p̄petuo alterari neesse est: quas ineq̄litates naturarū quoq;
z p̄prietatū stellarū infra varietatē ōsequi ratio habet. Natas itaq; stellaz
phica determinat q̄ corpora sperica motu circulari mundū p̄petuo ambire
describit. P̄prietates vero ex hoz motuū per hunc mundū effectib; mu
tuatas cū partē rerū geniture z aliment; accomda partē ad rez corruptōz
z interniciem inclinem vident iure partē fortunatā partē infortunij noie
notandaz inter hos censuit. Nec eni in essencia sua alterutrū vnq; fortune
genus ōcipiunt: sed in nobis semp vtraq; rep̄tant. vnde est q̄ naturam z
naturatū discriminari neesse erat quoz alter ex causa videlicet ex effectu
dephenderunt. Quicqd eni genituz est nūq; gignere nisi in nata qdē erat
non actu potentia sed speciales d̄re coeuntes in actu producūtur: sidereū
desup ambitu ōcitātē. Quā itaq; motū siquidē hic mōs h' modi casib;
subiacebat in effectu rez huius mundi: in alterutrā fortune partē ōcedere
neesse erat. homo siquidez z asinus in nata aīalium ind̄nter sunt neutrū
altero mag; minusue aīal aut in materia rerū aliud hoīs corp; aliud asini
At vbi spēales d̄re accesserunt p̄tinus alteruz bipes erecto ad sidera vultu
rōne z intellectu venturū prodijt alterū quadrupes prouum sensui irrōnali
ōtentum. Tum in specieb; singulares indiuiduoz p̄prietates accite singla
deniq; mundi corpora effingunt. quoz tñ alijs vita stabilis: habit; decena

forme dignitas accomode hisq; similia. Alijs vero contraria contingunt genitricis concitantium motuum partem fortunatā: partem noxiam censerī consequens erat. Has ergo qualitates oēs celesti potentia tribus modis imitamur. Primo pro ipsius stelle cuiusq; motu. Secundo pro alterius in alteram effectū. Tercio pro receptiōe elementaria h' modi actū. Quicqd enim ex illis et his gignitur illozum actus consilio: horūq; passionis modo propria generatione respondet. Cum igitur ex h' modi coitu apta pfectaq; generatio prodit et illam nimirū cōmode egisse: et hoc amice cōsensisse concipimus: eāq; partes fortunatā intelligimus. Infortunia vero que nata hoc abhorrens atq; inuita patiens vel felicib' aborsum patitur vel in infaustos partus erumpit. Est igitur h' modi geniture trina ples. Prima in specierū diuisionē. Scda indiuiduoz. Tercia in eozundē proprijs et accidentibus.

De discretione inter fortunatas et infortunia Capitulum quintum.

Quoniam inter stellas quasdam fortunatas: altera infortunia esse demonstratū est: nunc inter ipsas que fortuna sint discernendum est. Omnis rerū compositio ex elementoz consensu quodā procedit quem consensum tpm temperies amministrat puios quarundā stellarū motus consequens. Quecūq; ergo stella ad h' modi temperiem atq; generatione rerū et vitam proprio motu ducit huic mundo vt est fortunata nuncupat. Que vero ad nature discessum generatiōis impedimentū et corruptionē declinat merito infortunium appellatur. Hac itaq; rōne vetusta imago in stellarū numero fortunatas infortunia calidas frigidās siccās humidās masculinas feminas diurnas nocturnas ceteraq; id generis tandē discernit. Hec enī in se aliquid h' modi sunt quib' mundi sunt: sed effect' earū h' modi apud nos constans est. Singularius quidē vt h' quotiens ducatus anni principatū fortitur sine q' aliaque respectu per vniuersas boree vicinias hiemale frig' exasperat vsq; adeo quo ad eorū regimen aialium pluraq; interimat et germinum plurima sicco frigore impediāt: magisq; in circulo ex centri a' cōs. Australib' ante locis estu q' feruidas intantū in frigidat auras quoad h' modi temperies eoz et aialium vite: saluti viribus et germinum vbertati nō nihil adiciat. Similiter q' anni dñij principatū obtinens sine h' aliorumue respectu borealib' hyemem mitigat: australib' estatez exasperat. Interim vsq; quo nec illi frigoris temperie parum proficiat. in hoc estu intemperato plurimū afficiat. Ut autē supra dictum est solares quidem per circulū itus atq; reditus per anni tpa sequunt' Unde stellarū cum q' participatio causa est vt h' in quibusdā signis boreales flatus excitans hyemale frigus auget estiuū calozē minuit. q' contra in quibusdā signis amicis austrū indulget vt

vterq; nec sue parti parū oblit z ōrie aliquantulū profit. ¶ aut per anni tpe
 ☉ permixtus nec alijs impeditus elementa mundi ex calido z humido in
 oēm equā generationem rerum a'iter anni ducatus principale consilium
 gerens. ¶ etiaz ☉ permixta nec alijs impedita suis anni tpebus maximeq;
 in hyeme aut vere annū equa humectatiōe tempoz vt z estatis z autumnū
 siccitatem releuet nec alter in anni dñio prepotens. ¶ quoq; ☉ permixtus
 nec alijs interim respectus totum id tempus varijs qualitatibus veterisq;
 diuersis exagit: nec alter annū regens. ¶ vero primo lunationis quadrāte
 calida z humida: secundo calida z sicca: tercio frigida z sicca: q̄rto frigida
 z humida. Singulis etenim lunationibus totum circulum perambulans
 solaris anni diuisiones imitatur que cum anni dñio preficitur: aut per āni
 tempora ☉ miscetur: nec alijs impedita anni quadrantes: quadripartitis
 lunationis qualitatibus ordinat. Nonnullis autem visum ☽ a coniunctiōe
 vsq; ad oppositinoem calidam z humidam: deinde frigidam z humidā: qui
 z annum lunaris dñij eodem modo per mediū findunt. Quoniam ergo
 ♄ z ♃ in calore z frigore intemperate exuperant quarū qualitatū superās
 abundantia rerū corruptionis atq; interitus causam nō iniuste infortunia
 iudicati snt: quorum quia ♄ frigidus siccus vtrāq; qualitate generatiuis
 qualitatibus ōrius maius infortunium est. Licet enim quibusdam partib;
 interdum ex eis temperies veniat: nequaq; id eorum virtutis sed obuiant
 accessus ☉ aut recessus. ☉ autem cum motu atq; virtutis eius elementozū
 temperies rerum compositio: generalis vite sustentatio effectu cōstet. His
 tribus de causis fortunatus esse cōmemoratur. ¶ vero cum singulis luna
 tionibus zodiacum perambulans: ānuas ☉ virtutes quaternas in nature
 temperies in rerum effectus z vires ipsius maris mutatione renouet. ipsa
 quoq; nec imerito fortunata est nisi q; ☉ prout fortior est z clarior fortuna
 maior cognoscitur. ¶ autem virtus quoniā intemperie tempoz mediocr
 necnon congruis geniture accomodis. ¶ vero proprietates item in tēporis
 temperie atq; humectatione salubri consumitur: z he due in partē fortune
 concesserunt. ¶ quoq; effectus quoniam in leui temporum mutatione est
 vt nequaq; a temperie mutet: z ipse in propria natura fortunatis aggregat
 Excepto q; multa motuū varietate inter directum z retrogradū tardius:
 celerius cōtinuo distract^o adeo varietatē capax repitur vt leuiter quibusq;
 alijs permixtus minus pprie nisi potens in earū affectus concedat. Unde
 accidit vt pmixtus cū fortunat^o beniuol^o est: infortunijs noxius: cū mascul^o
 masculus: cum feminis femina: cū diurnis diurna: cū nocturnis nocturna
 inueniat in quocunq; stella fuerit eius natura accedens: que cum omniū
 aliarū respectu carens nec apud se impedit^o est fortunat^o repitur: excepto
 quantū natura signi in quo fuerit inter vtrāq; partem vel addit vel minuit

Cum igitur inter has tres fortunas discernere velim⁹ quoniam ♀ et ☿ inferiores inuenimus: ac ♀ .47. gradibus. ☿ vero. 27. a ☉ elongari cernimus: sicque ♀ magis quoniam ♀ aduri. ☿ autem superiorem a ☉ . 180. gradibus relinqui inter eas tres esse fortunas ☿ scilicet quia ut sumus extitit maior attribuitur fortuna medio ♀ minor: infimo ☿ minima. Sic ergo utroque genere discreto. ☿ qui dem maius infortuniū extitit. ☿ minus. In parte vero meliori summa mundi fortuna ☉ est: post hunc ☽: deinde ☿ ♀ ☿. Ad hunc modum stellis inter utraque fortunā discretis licet his quidem fortuna illis cōtrarium attribuat^r. Multa tamen in utroque genere diuersitas inuenitur: ut ☿ et ☿ quanquam calore et frigore exuperant: quibusdam interdum temperiem pariunt: fitque illis ex infortunio fortuna. Sic igitur e contrario fortunate plerumque put in circulis suis ascendunt: descendunt: stant retrogradantur adustioni casui et exicio incidunt: infortunij vicem ineunt. Quare ergo de stellarū fortuna et infortunio apparet non equidem ex natura earum est sed proprietate. Si enim ex natura esset ☿ effectus ☉ consequeretur: semper tamen infortunium in proprio statu infortunium est. Fortunata quoque in suo quidem habitu beate licet utroqueque ut dictum est casualium affectionū multa variatio fiat. Exempli gratia ignis quidem natura calida sicca: proprietates exustio que si nature eius esset omne calidū siccum vtere necesse fore. Consequenter tamen proprietate eius diuersi alij effectus: vna eademque siquidem hora ignis vrit calefacit siccat stringit firmat solū humectat: vel in diuersis vel in eodem etiā aliquo corpore vel sit vel continuo que ab exustione diuersa sunt. Sic igitur et fortuna atque infortu nium nonnulla stellarū est sed proprietates quedam et virtus: sicque virtus generis diuersa alia plerumque accidunt. Hec itaque proprietates stellarū bipartita est: altera siquidem veraciter atque inmutabilis ducatus nec astrologo necessaria ut effectus fortunate: fortuna infortunij trium. Idque in diuisione specierum sub generibus indiuiduorum sub speciebus eorum compositionis quantitas. Hec enim licet concepti spermatis aut sementis aut insitionis variationes habeat: non tamen variatio hec ad spem ipsam transmutandas sufficit ut ex hominis spermate in homine aliud quam homo fiat: aut equi in equo aliud quam equus: sicque de ceteris tam animalibus quam germinibus vel metallis. Nullū quippe sidereo ducatu spem mutat sed in ipsis et circa ipsa qualitate: quantitate: status: habitus: affectionum omniumque tam intro quam extrinsecus accidentium: omnis variatio sidereos ducatus sequat^r. Altera proprietates astrologici artificij cuius sunt diuersae stelle cuiusque pro diuerso habitu atque statu suo ducatur ad diuersa singulorum indiuiduorum accidentia ut sunt effectus corruptio corporis: status: quantitas: qualitas: habitudo: forma: color: animi habitus: sensus: comoditas extrinsecus accidentium casus: hisque similia. In his enim nonnunquam accidit: fortunatos ledere: infortunio blandiri: pro modo status sui et affectionum per diuersa circula signorumque loca rerum accidentibus accommodata vel inepta: verbi gratia

H proprietas infortunium: qui tñ die super terras orientalis directus tam
 in seipso q̄ in loco suo salu⁹ in vim fortunate concedit. Sic ergo fortunate
 contra tam suis q̄ locoꝝ incōmodis deprauate. Itaq̄ stellarum ducatus
 bipertitus reperitur inter proprium et accidēs: vterq̄ tñ suo tpe in suo genere
 firmus: quoz quin partita subdiuisio. ¶ Primo quidem loco boni maliue
 effectus proprie stelle virtutis in singulis t̄pibus vt in diuisione specierum
 indiuiduorum: vnde alteruz altero melius atq̄ dignius gignitur. ¶ Secūdo
 eodez tempore in diuersis rebus effectus diuersi vt h̄ anni dñs simul alijs
 terrarū partib⁹ intolerabile frigus infert: alijs blandā temperiez. ¶ Tercio
 diuersozū effectus in diuersis t̄pibus vt in borealibus mundi partibus per
 signa borealia: in australib⁹ per australia. ¶ Quarto cum fortunato infor-
 tunij vicē suscipit aut infortunij fortunate. ¶ Quinto quantum diuerse stelle
 motus rerum diuersitati adijciunt. Hec est igitur vtriusq̄ stellarū discretio
 phica indagine deprehensa: his itaq̄ discretis nunc vtriusq̄ stellarū generē
 habitudinū diuersitas indagāda. ¶ Quāuis enim vt dictum est alie fortu-
 nate alie sunt infortunate vtriusq̄ tñ generis in alterius proprietatē trans-
 formādi duplex causa reperitur. Vna quantum in ipsa stelle habitu et affectiōe
 Altera quantum loci qualitas adicit: sic tñ alie infortunio promptiores: alie
 fortune impensiores. ¶ Est itaq̄ proprius cuiusq̄ habitus atq̄ affectio vt sit
 calida sicca frigida humida diurna nocturna orientalis occidentalis: inter
 hec et gradiendi mod⁹ ceteraq̄ eozū que in ipsis sunt. Loci vero q̄lltas vt
 domicilium principatus trigonus termin⁹ ceterozū dignitates vel his tria
Infortunium ergo si qñ ex vtroq̄ genere beatus fortunate vicem suscipit:
 vtriusq̄ vero meliori parte desertum vi propria noxium relinquitur magis
 corruptum: fortunate contra vtroq̄ genere damnate infortunij officium
 gerant: liberos beniuolentie effectus consequenter magisq̄ fortes: vt h̄ in
 naturali oriente trigoni dñs cardinē tenens tam in se saluus q̄ loco fortis
 nutrire infantē: atq̄ vite non incōmodus vtroq̄ lesus vel coram meliori
 desertus nutrituraz negat. Idem questuum atq̄ possessionum dux prout
 dictū est aduersus perditiōē et damna paratus saluus et fortis cōmodus
 etiam nutrire dux prout expositum saluus et nutrire et vite salubris
 corruptus contra. Item questuum dux salutis abundantiaz aggregat: cor-
 ruptus detrimenta patitur. Sic ergo quoniam vtrunq̄ stellarum generis
 mundi rebus nunc amicum nunc aduersum reperitur: consequens videtur
 vt habitudinum genus h⁹ modi alterati omnes administrantes exponam⁹.
 Dicamus igitur q̄ natura diei temperate calida est: noctis vero frigida hu-
 mida. Stella quoq̄ orientalis quidē calida humida: occidentalis frigida
 sicca excepta. **D** cuius inter oriens et occidens alie sunt affectiones.

¶ Itaq; h̄ quanq; in frigore ex
 uperet in quibusdā tamen locis
 temperie blanditur: fitq; illis q̄si
 fortunata: sicq; i signis diurnis
 orientat̄ in aliqua dignitate sua
 quantumcunq; ex his comodū
 legitur tantū fortunate impedit
 Idemq; nocte i signis noct̄nis
 occidentat̄ in casu aut exicio suo
 plenū infortunium est quantū
 cunq; ex his incomodis cessauit
 rit tantū fortunio accedit. Pic
 itaq; licet inter vtrāq; partē for
 tune alterne infortunio tamen
 multo promptior. ¶ Similiter q̄
 in calore abūdat nocte in signis
 nocturnis magisq; frigidis humidis occidentalis in aliqua dignitate sua
 fortunato officio rerū saluti accedit. contrarijs affectus pro more suo no
 xius est: z hic infortunio magis aciuus.

¶ Et etiam vt cū natura sua tem
 perate calida fortunatū redoēs
 diei naturā adaptat: diei signis
 diurnis orientalis in dignitatib⁹
 suis plena fortuna est quantoq;
 liberior atq; beator̄ tāto como
 dioz. Nocte in signis nocturnis
 occidentalis loco aduerso infor
 tunij vicē patit̄ magisq; si partes
 cū his incomodis et circuli loco
 aduerso teneat quale est octauū
 sextūz duodecimū. Dec tamen
 stella quia fortune impensiorū
 est infortunio tardus atq; min⁹
 assentit.

Cum autem omnis rerum generatio pater existit vniuersaliter et ipse quidem mundi fortuna est: interdum tamen calore interdum frigore inimico a deo infortunij accedit ut et animantium et germinum per plurima loca interitus atque detrimendi causa existat. Est ergo fortunatus trigono et exagono: infortunium vero coniunctione et oppositione tetragono inter utrumque stellarum etenim cum ☉ coniunctio locis quorum talem circulum permeat simul est. Oppositionis vero quibus longissime recedit. Tetragonus locis que in parte anni contingit in parte longe relinquit. Medius vero trigonum et exagonum eum quoniam die est de signis diurnis atque in aliqua dignitate sua a prime beatus probatur: contrario contrarius: et fortuna maior quam infortunium.

Sed et ♀ quibus temperatus humor temperatam reddens nec nocte accommodat: nocte in signis nocturnis atque in dignitatibus suis fortuna manifesta de quibus quantum defuerit tantum fortuna minuitur ut contrariis affecta etiam infortunij partes recedat: magisque in aduersis circuli locis cuius ad fortunam voluptates et prolem quam ad infortunia ducatur promptior.

¶ vero prout diuersitatis ca-
 par est facile in vtrancq; partem
 conuertitur. **D** quoq; vt pro **Q**
 mutatiōe fortunata nocturnūq;
 lumē est: nocte in signis noctur-
 nis in aliqua dignitate sua ma-
 nifeste fortune est: strario cōtra
 Estq; et hec fortune mag; assen-
 tanea. De igitur stellarum habi-
 tudines; locorumq; accidentia
 inter vtrancq; fortunam augent
 mutant minuunt in his accedit
 quantum et permixtio stellarum
 adicit cuius alie mag; alie min;
 capaces. **¶** Nā h vt nate grosse
 mot; piger est aliquid boni ma-
 liue ducit: in natali autem rerum primordijs rem imperpetuum firmat: vt
 licet postea alie misceatur parum mutetur. **¶** quoq; quoniam motu piger a
 primordiali ducatu suo dum nubi fortis fuerit non facile: deinde permix-
 tionem aliquam mouetur. **¶** vero non adeo rigidus quanto celerior tanto
 eiusq; vires facilius admittat. **Q** autem vt temporum alterationes ducati
 gerat quibus alterandis stellarum permixtiones accedūt receptus earum
 vires inferiori mundo transfert. **¶** autem vt celerior est vel magis passua
 vel multo facilius permixtis quibuslibet concedit. Nam **¶** vt cōmunem et
 quamlibet partem flectitur. **D** deniq; vt cottidiani rerū vsus vicem gerebat
 q; maxime diuersitatis opus erat: ideoq; vt citius omnium respectus et con-
 iunctiones excipit ita omnium affectibus facilius inficitur. Itaq; infortunia
 licet interdum benignolorum vicem gerant non tamen fortunate dicuntur
 hoc enim infortunij fortunam prorsus nec ipsius immunem vel sine multo
 labore adipisci vel sine multa animi vexatione tenere quisq; pōt vt plerūq;
 eorum fortuna etiam infortunij fiat occasio. Sic fortunate licet interdum
 ledant non tamen infortunia dicantur. hoc enim earum infortunium vel
 adeo graue est vel melioris specie ad tantū vt ipsum quoq; plerūq; optat;
 finis excipiat Draconis caput quoniam ab eo **D** ascendit et ipsum fortunat;
 accedit cauda infortunijs a qua descendit: vtruncq; tamen vtriscq; varijs de
 causis permiscet quas vt de ceteris draconibus insequētib; us exequemur.

Capitulū sextū de diuersitate habitus vtriusq; stellarū generū trāitu.

Nunc itaq; stellarū naturas earūq; cōmutationes tractare cōuenit. Sciendū enī qd stellarū corpora nequaq; in seipsis quidem calida frigida vel humida sunt: sed earū nature prout i ipsorū ducatu apparet ascribit. **C**ōstat itaq; naturā singularū stellarū in geminis elementis: quorū alterū stabile et i motū nisi quantū virtus eius inter augmēta et decemēta pro diuersis accidētibus variat. Alterū vero diuersis actionib⁹ mobile vt saturn⁹ quidē quantū ex ducatu eius compertū est intempate frigidus intempatū vero frigus siccum est. **S**ic itaq; dicimus saturni naturā frigidā siccam. In hac ergo natura frigus quidē vt actiuū imobile nisi quantū interdum auget vel minuit. Siccitas vō interdū cōmutat vt enī elementū passiuū est leuiter adeo variat vt plerūq; in aliā qualitātē transferat.

Quoties enī saturnus a medio absidiis sue circulo ascendit in frigore sicco viget sicq; in signis quadrātib⁹ circuli frigidis siccis que cū omnia edueniūt in vtraq; natura sua firm⁹ est. Nā in calidis siccis frigus quidem minuit siccitas iuuat. Descēdēte aut vt diximus atq; in signis humidis siccitas minuit: hic si pariter et in quadrāte humido atq; in termino humide stelle si mulq; a sole in orizōte humido fuerit hic si in quā simul oia conueniant adeo siccitatē deficere necesse est ut humore succedente natura saturni frigida humida repiat. Etiget igit in frigore humido quā diu a medio absidiis sue descendit. Qui si pariter que dicta sunt conueniūt in humore superat qui est ad oppositū absidiis frigus ei⁹ debilitat et humor minuit: hic si pariter in quadrante calido sicco terminoq; stelle calide sicce fuerit in ipsa hora consumpto humore siccitas recuperatur vt natura eius frigida et sicca relinquat.

M Similiter mars cuz p effectu suo intempate calidus inueniatur: nec vero calor intempatus nisi sicca natura ei? calida z sicca iudicat. In qua natura calorū quidē vt elementū agens in motus nisi quātū inter augmētū z detrimentū nō variat. Siccitas vō vt i saturno est interdū cōmutat: vt enim calida loca saturni frig? iminuerit. Sic martis calores frigida. Siccitatem vtriusq; sicca iuuat humida minuunt z cōmutant. **I**ouis autem natura ex calido tpato loc

cognatis iuuat cōtrarijs. i nter vtrūq; cōpationis terminuz variat tñ calore imutato. **S**ol quoq; naturalit? calidus sicca qui duz in circulo suo ascēdit calor sicco preualet q̄d in descendit calor humido quo vbi loca humida accedūt humori addūt. Sicq; in pte cōtraria: nā de calidis z frigidis altera calido altera sicco fauent. **V**eneris etiā naturā calidā humidā que deiouis natura dicta sunt consequent.

Mercurij vō natura q̄d in circulo suo ascendit mixtū sicca pax frigida: descendente humida cū modico frigore: sicq; omnium quatuor qualitatum capax faelle ad quaslibet p̄mixtiones variat. **L**una aut vt in circuitu suo est. 4. solaris circuitus tempora quadā mutatiōe renouat quoz in primo lunationis quadrante vernalis nature est: si interim ex centri circulo suo ascēdit calor humori p̄ualet si descēdit conuerso. In secundo quadrante cū ascēdit estiuē nature calorē siccitas effrenat. Cū des

endit tempatū reddit. In tercio ascendēte siccitas frigori descendēte frigus siccitati preualet. In quarto demū ascendens frigus descendens humorē prefert. **H**is accedit quātū vt de ceteris dictū est locoꝝ qualitates

adiscunt. Preterea superiorum trium stellarum natura ex quo orientales fiunt usque ad primam stationem sicca aqua usque quo adustione intrent frigida. Inferiorum duarum ex quo retrogradando orientales fiunt usque ad directionem natura humida. Inde usque ad coniunctionem solis calida. Aqua ex quo semel occidentales fiunt usque ad retrogradationem sicca. Unde ad coniunctionem solis frigida. Capitis autem natura calida. Caudae natura frigida.

Capitulum octavum de mutatione stellarum et natura effectuum in tempore morum.

Consequens est ut inter stellas quarum natura exposita est sexus quoque discretio fiat. Cum enim quicquid in hoc mundo gignitur primo sexuum coitu conceptum deinde in natura conformatum maturo tandem partu in lucem prodeat. Cumque mundi huius generationum stellarum corpora primordialia cause existant et inter ipsas stellas sexus discretionem fieri conveniebat. Cum autem in sexus proprietate masculus quidem natura calida sicca foret virtus activa: femine vero natura frigida humida virtus passiva quorum coitus. id est alterius actio cum alterius compassione genitura temperate misceret stellas nature calidas virtutis active masculas. humidas vero atque virtutem passive femineas fore iudicium tribuit. Sic igitur sol mars iupiter masculi sunt. Saturnus cum sit frigidus siccus. Frigus autem elementum activum atque siccitas de genere caloris et tempore in masculi parte concessit quicquid caloris expers est ad masculos ducit natura imbecilles modice virilitatis quales sunt mares infrigidati desides ignavi steriles ac veneris impotentes. Mercurium etiam habundans in eo siccitas de genere caloris masculis annumerat quod quoniam tanta siccitas aliena caloris acutum reddit ad masculos ducit ingenij perspicacis alie prudentie neglectos veneris modice strenuitatis. Hec itaque siccitas quoniam elementum passivum est leviter ipse inter utrumque sexum alternat. Unde venus et luna femine relinquunt. Caput quoque ad masculos cauda ad feminas spectat. Hec itaque discretio licet naturaliter quidem huiusmodi sit contingit tamen diversis occasionibus ut de natura dictum est inter stellas et sexuum alternatio. Orientales etenim masculi finguntur occidentales femine levitatis sunt sicque circuli quadrantes ab ortu usque ad summum atque ab occasu ad imum masculi reliqui finis vicem sustinent. his accedit quantum et signorum atque domiciliorum circuli inter utrumque sexum adicit.

Capitulum nonum de diurnis et nocturnis.

Estat sic vt inter diurnas ac nocturnas stellas discernamus q̄ enī aliarū natura diei aliaz noctis nature aptior inueniē id ipsum huiusmōi discretionē exigebat. Sic ergo saturnus quoniā vt dictū est natura ei⁹ die tempa diurnus est. ¶ Iupiter quoq; put natura eius diurna est. ¶ Mars aut̄ cui⁹ natura nocte mitigat̄ nocturn⁹. ¶ Sol quoq; vt lumē diurnus diurnus. ¶ Venus aut̄ prout natura eius nocturna est ⁊ ipsa est. Unde est q̄ qm̄ est occidentalis qm̄ ea pars nocturne atq; feminee nature impensior est fortuna repit̄. Nā oriētalis atq; die sup̄ terrā ⁊ ī signis masculis minor. ¶ Mercuri⁹ aut̄ qm̄ die calidus siccitas cognata caloris improprie ducatu suo. Orientalis diurnus est occidentalis nocturn⁹: hic fortior q̄ illic permixtis tamē stellis inter vtrūq; gen⁹ cōcedēs. ¶ Luna demū vt lumen nocturnū nocturna. ¶ Caput quoq; diurnū cauda nocturna sicq; draconum stellarū capita ⁊ cauda. Itaq; stelle diurne oriētales quidē fortiores sunt nocturnis cōtra nocturne qui quāq; diurn⁹ fortior tamē occidentalis: directus enī occidentalis fit retrogradus orientalis.

Quinti libri capitula. 18.

Primū de stellaz dignitatib⁹. ¶ Secūdū de stellarū domicilijs iuxta ceteros astrologos. ¶ Terciū de stellaz domicilijs iuxta Ptolomeū. ¶ Quartū iuxta hermetē post abidemō. ¶ Quintum de stellaz principatu iuxta ceteros astrologos. ¶ Sextū de stellaz principatu iuxta ptolomeū. ¶ Septimū iuxta hermetē post abidemō. ¶ Octauū de stellaz terminorū modis ⁊ diuersitate. ¶ Nonū de terminis egyptioꝝ ptholomei alioꝝq; ¶ Decimū de terminis indooꝝ. ¶ Undecimū de terminis caldeoꝝ. ¶ Duodecimū decanis eozq; dñis iuxta persas babilones ⁊ egyptios. ¶ Tercū decimū decanis eozq; dñis iuxta indos. ¶ Quartūdecimū de nouenis signoz iuxta indos. ¶ Quintūdecimū de duodenarijs signoz singuloꝝq; dñis. ¶ Sextūdecimū de gradib⁹ masculis ⁊ feminis. ¶ Septimūdecimū de gradib⁹ lucidis ⁊ obscur̄ rectis ⁊ obliquis. ¶ Decimū octauū de puteis stellarū ī signis necnō fortune addentib⁹.

Primū capitulū de stellarū dignitatibus.

Septē stelle in celū ⁊ terrā medie cū p mediū celi orbē continuo discursu mūdū ppetuo ambiētes oīs seculi p̄uis motib⁹ vniuersos ducat⁹ gerāt ex illo orbe tāq; errario celestis potētie superna decreta varia infra circuitū collecta subiecto sibi mundo inferior eozq; p̄rect̄ lumis sui radijs ministrare vidēt. Quī igit̄ ī trasactis hucusq; trib⁹ post primū libris singuloꝝ tā signoz. 12. q̄ stellarū. ⁊. suā seorsuz cuiusq; naturā ⁊ v̄tutē p̄p̄modū executi sum⁹. Consequēs vidēt vt deinceps eoz stellarū cū his signis nate ⁊ pp̄rietat̄ cōmuniōs quādā ī terū effectū societate īsequimur. ¶ Stellarū in signa principales di

gnitates. 5. sūt. circulo sex domicilij. p̄ncipat̄: termin̄: trigon̄: decanus: gaudiū: duo v̄o singulis cōtraria casus z exitū: terciū oīum oppositū exiliū Post hoc diuersi gradus inter vtrūq; boni malive affectū que nō sine causa rōnabili oppinione aliqua. Unde indubitata nec z virtutis cognitione vetusta indago ita distribuit: longo nāq; tpe cōtinuos stellarū per signa reditus summo studio p̄secuta cū inter signa stellarū hec natura vigere virtutē augeri s̄d̄q; illic contra cū insignis integris cū determinatio graduum nō vidēt collectione int̄ signa z stellas habita dignitate alias p̄ fili vtroq; distantia: alias p̄ vtrozūq; natura z virtute cognata: alias ob aliā atq; aliā cōsensus aptitudinē distribuit. S̄d̄q; ita nimirū q; cū oēs stelle in omni signo in rerū effectū inter generationes varias cōmixtiones vidēt int̄ ipsas cōmixtiones p̄ diuersa loca vario vtrozūq; affectu multā inequalitatē atq; dissimilitudinē inueniebāt.

Capitulum secundū de stellarū domicilijs.

Dignitatū itaq; distributiones a domicilijs exordiētes min⁹ aptā quorūdā sniam i primis cōfutamus. Nemini quidē ambigūū saturni domicilia capricornū esse z aquariū: iouis sagittariū z pisces: mart̄ arietē z scorpionē: vener̄ thaurum z librā: mercurij geminos z virginē: solis leonē: lune cancrum: sane vero nō parua dissonātia. ¶ Sunt enī q; turpilogi quodam stellarū circuloz qualitate atq; nature p̄prietatib⁹ abutentes asserant singulas stellas singulis dieb⁹ nihil medio suo cuiusq; cursu plus minusve vnq; isse quousq; soli z lune alligate i huiusmodi cursu plus minusve vnq; isse. Cum sol. 15. leonis gradum: luna. 15. cancri obtinebat. Tum singule sua domicilia iuxta ligaminis sui longitudinē occuparūt. Erat enī vt aiūt mercurij ligamē graduū. 21. punctoz. 30. q; a loco solis p̄ ordinē in. 7. virginis gradib⁹ incidebat. A loco lune contra ordinē i. 24. gemioz. Veneris aut graduū. 47. punctoz. 11. quidē a sole i librā a luna i taurū incidit. mart̄is vero graduū. 78. vnde ad arietē z scorpionez puenit. Iouis graduum 120. vsq; ad sagittariū z pisces porrectū. Saturni. 136. vsq; ad capricornū z aquariū hac itaq; de causa domicilioz huiusmōi partitionē asserit. Quibus ita facile obuiam⁹. Si enī hi ligaminū grad⁹ stellarū rectitudinis gradus sunt cōtra est quidē supioz stellarū rectitudinis gradus pauci sunt: ligaminū vero q̄plures. Itē si ligaminū gradus hi sunt quib⁹ a sole trāsact̄ ipsas retrogradi z dirigi necesse est illud q; esse posset. Est aut contra q; de ea curuus q; multo tamē tot gradus retrogradiūt. Mars uero multo plus sicuti aut hi gradus sunt quantū stelle a sole recedunt erit supioz omniū 180. Si v̄o eaz rectitudinis non plus q̄ hec est eas a sole recedere necesse est. Nec igiū hec domicilioz p̄ticionē cām eē. Sūt aut z alij alias atq; alias eque ineptas causas rēp̄sentent quos longi⁹ p̄sequi ociosum esset.

Capitulum terciū de stellarū domicilijs iuxta ptholomeū.

Is repudiat q̄ huic partitioni carnē ptolomeū tribuat ex
ponēdū est. Septē vt ait stellarū p̄ signa. 12. discurrentiū du
catus oēs huiusmodi generationes ⁊ corruptiones cōsequit̄
Inter quas ceteris vniuersalior lumē p̄ vniuersū orbē vir
tus ⁊ effectus cōstat ex quib⁹ luna terre vicina cursu citissima
plurima alterationis maxie v̄o stellarū ducatus apparet cuz
nobis prime fuerit signoz quoq; prima cancer ⁊ gemini. S; gemini signū
masculū in quo sol veris finē terminat: que duo id signū a natura lune se
pauerūt. Cancer aut̄ signū femineū estatis initiū humiduz sicq; luna stella
feminea humida ad initia rerū ducēs. Quatuor itaq; de causis qm̄ vt inter
stellas luna citima sic cancer inter signa amboq; humida ambo feminea
pariter ad initia rerū dncētia luna cancerū obtinuit. ¶ Sol aut̄ quomodo
ortu suo mundū calefacit anni vero tempus calidius estas est cum p̄ can
crū ⁊ virginē sequēs plurimū in leone vigeat: signo masculo calido sicco.
Sol quoq; stella mascula calida sicca cūq; leo mediū estatis vt sol stellarū
medi⁹: his decanis ⁊ sol leonē occupauit. Amplius qm̄ sol quidē lumē di
urnū: luna vero nocturne mensura cōiunctione ⁊ oppositione rerū genera
tiones mouent vitant sustentant: cōiunctionis aut̄ ⁊ oppositionis eoz in
his duob⁹ signis effectus manifestior cancer lune leo soli cōcessit. Lum̄ igit̄
hec duo signa estatē luminib⁹ p̄ ducatu eoz ad generationes rerū ⁊ vite su
stentationē concessit merito opposita eis hiemalia saturno cōtrar: affect⁹
attributa sunt. sic itaq; post lumina ad vltimā stellā ex vltimis signis nume
ro sumpto vel penultimo primo ioui penultima Sagittarius ⁊ pisces ordi
nata sunt apta q̄ in amica luminariū domiciliōz figura post hec marti nec
id ineptē aduersa videlz figura ad luminū domicilia: deinde vener: in ex
agono reliquo reliqua ⁊ qm̄ ceteris bona cōtigerāt luminib⁹ vero singula
vt ptes mundi totū circulū p̄ mediū p̄ciunt: habet enī sol a principio leonis
vsq; ad finē capricorni: luna a principio aquarij vsq; ad cancri finē in sin
gulis medietatis sue signis dñis suis cōmunicans.

Capitulum quartū iuxta hermetē post abidemon.

Inde hermetis snie locus q̄ in libro suo ip̄m abidemō indū
antiquissimū fore astrologie scriptorē inducēs cū inq; signo
rū. 12. inter stellas. ⁊. partitionē idoneā exigat rem adhibi
to studio. 5. stellarū binas cuiusq; figuras diuersas iuenim⁹
vt qdē nūc oriētales nūc occidētales fiunt nunc retrograde
nūc directe: luminū v̄o singulas. Nec enī vnq; sol orientā fit
nec occidētalis. vnde quinq; stellarū bina cuiusq; domicilia fore binis ad
apta intellexim⁹ luminū v̄o vt figure simplicis erāt singula. Idq; ideo q̄
in seipsis quedā ceteris stellis fortiora eēt vt oē q̄ simplici forma effectū
est eadē natura subsistēs diuersē nec cōpage firmū est p̄ter q̄ apud veteres

Luna solis stella nūcupata ē ex eo scz q̄ cū ceteraz nulla alieno lumie egent hic quātū lucet a sole mutuat̄ oī fere virtute ei⁹ ex eodē sōte deriuata . Nec enī exinde q̄cūq̄ effingit̄ si non forma nec forma cōparet sine materia: estq; materia forme necessitas . Forma vō materie ornar⁹ . Sic ḡ cū luna q̄dem tāq; materia solis sit . Sol vō tāq; forma lune cā erat vt iure luna solis stella vocaret̄ cū virtutē sua vim solis cōsequēs: hac itaq; de cā tā domiciliū lune cōtiguū esse q̄ principatus eius statim post solarē z dies ei⁹ dicit illi⁹ cōtinuo sequi debuit: his ita p̄missis pticionē domicilioꝝ inter stellas ad nature aptitudinē distribuim⁹ . Quicqd̄ enī est cognata natura iuuat̄ : ōia le diū vt ignē aqua nō creat sed destruit . aliter aut̄ rebus nature sue cōgruis . Cūniuersis itaq; toti⁹ mundi calor qm̄ solis est . Hic aut̄ calor in . 15 . leonis gradu p̄ vnīuersuz orbē virtute plena atq; integra vi sentiat̄ a leone z sole īcipiētes put̄ ī natura sua singularit̄ z itegra cōueniebāt: leonē soli dedim⁹ . huic vō q̄ lune domiciliū cōtiguū erat sūpto inicio a . 45 . leonis gradu atq; in vtrāq; partē singulis ptib⁹ . i . trigenis gradib⁹ ad singuloꝝ scz signozum quātitatē deductis hinc ad . 15 . cancri illinc ad . 15 . virginis gradū puentū est . Alterutrū itaq; lune obtinuit: his itaq; distribut̄ stellā cui⁹ circūl⁹ lunari prim⁹ erat amplectēs . A lune domicilijs gemie hic inde ptes vt ante deducto qm̄ virginē z geminos designabāt ea mercurij domicilia dedicauimus . Postq; cū veneris circulus primus esset a domicilijs mercurij gemine ptes . Itē vt ante pducta librā z taurū veneri assignauerūt . Inde p̄ circuloꝝ ordinē pducte ptes arietē z scorpionē marti reliqua reliquis vt sese sequit̄ . Cuius partitionis firmamētū q̄ domicilia saturni qui maximū mūdi infortuniū ad rerū corruptionē ducit opposita sunt domicilijs luminū q̄ sūma mūdi fortuna ad rerū generationes ducūt . Marti aut̄ vt aliquantulū leuioris tetragona q̄ figura oppositionis infortunio aliquantulū leuior esset . Iouis aut̄ vt fortunati trigona q̄ sūme amicitie figura erat . Veneris exagona minoris amicitie vt z illa a fortuna iouia descēdat . Qm̄ vō mercurij corda fere . 19 . graduū est ipse minor fortuna venere ei⁹ domicilia luminis domicilijs cōtigua sūt ad quātitatē partē fere . 12 . Cūnulli vō cōtrarietate quadā stellaz domicilia distribuūt . vt qm̄ lumia lucida sūt . Saturn⁹ obscurus eoz domicilia opposita esse cōueniat sic iouialia mercurialibus quoz alter ad corporis opes alter ad animi diuicias ducūt que q̄dē opposita esse nō ignoramus sic martia veneris: quoz ille ad bella iraz z horrorem: hec ad voluptates iocos z mansuetudinē spectat sic quoz q̄dē diuersi diuersas reddūt causas ad idē tamē omnes demum concurrunt . Illud accumulantes domicilioꝝ opposita stellarum exicia atq; q̄ solis q̄dem in omnib⁹ signis masculis: lune vō in oib⁹ femineis virt⁹ viget p̄ q̄ forma simplici domicilia singula ceterz vō bina p̄ figurz binis . Altez ī hoc q̄ oriētales z directe sūt altez in eo q̄ occidētales z retrograde acōmodum

Saturnus capricorno retrogradandi atq; occidentales partē figere ad eptē intempatū frigus eius nature eius signi augente. In aquario directi motus atq; orientalis ptis figure acōmodi naturā eius signi natura tempante sic iupiter meliori figure in sagitario deterior in piscibus: ita mars i scorpione aptior q̄ ariete. Venus autē directi motus et occidentalis partis figure in tauro adapta sicq; mercurius in virgine alterius in ceteris. Unde stellarū domiciliōz due procedūt partes a luminib⁹ eozq; domicilijs sumptę que illa cum his vt stelle sunt cū luminib⁹ archano quodā nexu ligant. Ad autē est vt a gradu solis vsq; ad .15. leonis graduū equaliū in numero collecto: quātū luna de signo suo transiit ad iacia totūq; a signo lune p̄ grad⁹ equales deducat. Eadē hora a lune gradu vsq; ad .15. cancri graduū numero collecto quātū sol de signo suo transiit ad iacia totūq; a signo solis p̄ grad⁹ equales deducat harū vtiq; partiū vtralibet i alterutrū cuiuscūq; stelle domiciliū incidunt: altera i alterū incidere necesse est q̄ i alterutrum eoz que lumina occuparunt et altera i alterū incidet.

Capitulum quintū de stellarū principatu iuxta ceteros astrologos.

Dinceps eam stellarū dignitatē quam nos principatū vocamus siue regnū alij siue ptatem seu quo alio noīe appellent prosequi ordo postulat. Nulli quippe quē admodum de domicilijs diximus ambiguit scz q̄ principatus solis sit in .19. arietis gradu: lune in tercio tauri: iouis in .15. cancri: mercurij in .15. virginis: saturni in .21. libe martis in .28. capricorni: veneris in .27. pisciū: capitis i .3. geminoz: caude in .3. sagittarij. Casus autē cuiusq; in opposito gradu oppositi signi. Cause vero apud diuersos dissonę q̄ uel hec signa vel hos de signis gradus ceteris pretulerit. Nā ptholomeus de signis conatus et gradus preterit nec de signis idoneā reddit causam. Hermes autē vterq; post abidemō ad purum examinat. Nos igit vtriusq; doctrinā in mediū adducemus falsa quorundā opinionū inter inicia confutata. Sunt enī pluriq; hominū adeo impudentis amentie: vt anteq; rex disciplinam habeat eaz doctrinā tradere incipiant qui dum vaniloquis audientiā tenent: necessario errore coacti in quilibet opiniones iusticiā solantes et ipsi deducunt et stultū auditore secū inducūt. Ex hoc hominū genere quidā astrologiam profitentes: subtilissimis rex causis frustra fatigati omisso tāto labore ad primordialē causam simplex imperitie solatiū tandē confugerunt. Aiunt itaq; stellis principatū eos esse gradus in quibus in prima celi ac siderūz creatione stellas .7. conditor omniū deus primū locauerit: Cū enim ea corpora aliqua primū occupare loca necesse foret. Elegit auctor que natura

cognitione proxima erant. Unde motu suo progressas multꝫ postea seculꝫ non plus vel minus q̄ medium earum luminum inest quousqꝫ luminibus alligate pro ligaminum quantitate domicilia sortirent. Quam opinionem quia partius alibi dep̄ssimus hic expeditius trāfire poterimus. ¶ Aut ergo si factor oim deus cui seculorum oim infinitas momentū est. primo septem stellas in principatibus suis locatas: oēs eodem modo atqꝫ motu sese h̄re voluit. deinde transactis aliquot seculꝫ tanqꝫ penitens iam voluntatis p̄me eas relicto munere primo pariter alterari maluit qui cōsequitur. an eius qꝫ deinde facturꝫ esset impotens erat: aut quid nature aptius primū nesciebat. Cur aut si luminibus ceteris vt asseris alligate in retrogradu iter agentꝫ non similiter vt lumina ipsis alligata retrogradātur. Si enī ideo luminibus alligate sunt quia motu variantur. quid ergo est quare lumina non eodem semper motu ferunt. Quid ergo primū in principatibꝫ suis locatas asserit: contra omnes indos persas caldeos ꝫ grecos astrologos est: qui oēs aliū oim stellarum motus a capite ꝫ inchoantes cum omni cuiusqꝫ diuersitate a primordio hucusqꝫ circumducent.

¶ De stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Capitulū sextum.

Deinde ptholomeū sentēcia leuiter trāfacta ad seq̄ntia transibimus. qm̄ inuenimus inquit ꝫ ab ꝫ descendere atqꝫ diem augere. contra vero in ꝫ principatū eius in altero casū intelleximus. h̄ vero natura cum ꝫ natura contraria existat. cōtra ꝫ in ꝫ principatuz eius in opposito casum esse percepimus. ¶ vero principatus in ꝫ qm̄ causa ꝫ in ꝫ existentē recedit primum in ꝫ lucem incipit casus in opposito. ¶ aut in ꝫ cuius sunt venti temperati quos in ꝫ plurimū agit. ¶ in ꝫ signo australi qdꝫ in opposito ¶ esset. ¶ in ꝫ a quo humor vernalis. ꝫ in ꝫ a quo siccitatꝫ inīciū. Utqꝫ ipse in natura sua temperate siccus erat. in oppositis vero singuloꝫ casus.

¶ Juxta Hermetem post abidemon. Capitulū septimum.

Nunc hermetez vt consueuimus inducemus nullum verbum sermōis eius mutantel. Res inquit omnes quibus aliquod inīcium est in p̄ordio qdꝫ accedunt ꝫ crescūt medio statu vigent in fine decrescunt ꝫ recedunt qdꝫ in omni tam aiantiū specie constans est. Sic omnis stella in p̄ncipio signi accedit et confortat in medio viget in fine dimiunta recedit. sic cum primum orientalis fuerit: primumqꝫ directe sic medio atqꝫ fine. Sūt ergo generaliter stellarum vires in medijs signis. Est aut alibi descriptum qꝫ ꝫ ꝫ ꝫ prout circuli quadrantem anniꝫ tempozū principia sunt precipue primatum inter signa sortiunt. vnde superiorꝫ stellarum principatus ab eis incepimus: quoniā ꝫ ꝫ in parte accessus ꝫ augmētī atqꝫ altitudinis ꝫ extisterunt. ꝫ vero ꝫ in parte recessus ꝫ decremētī atqꝫ recessus ꝫ in ꝫ

et \odot fortunatarum principatus intelleximus: in ♌ et ♍ infortuniorum: nec enim duarum in vno signo principatus: vt nec vnum signum duarum domicilium. Quonia vero \odot ab ♌ incipiens atq; ascendens incrementu diei pfert in ipso principatu \odot dedicauimus vim validissima in medio notantes id est gradu. 15. Sed qm̄ omnis ♌ virtus solari continua est: ♌ principatu in ♌ q; ♌ sequebatur ordinauimus. Cum autē luci tenebras contrarias \odot q; lucem ♌ tenebras videremus. a solaris principatu opposito vt priore duorum ♌ inchoauimus vi maxima in medio notata. Relinquitur ♌ ♌ scdo infortunio: ♌ ♌ qui prius lumina proxima fortuna erat plena virtute in medijs. Deinde sunt inferiorum principatus. quoniam enim ♌ 47. gradibus a \odot recedit. Eratq; ♌ signum humori impensus vt ♌ humidior ipsum genus p̄legit potius in trigono q; ♌ vi maxima in. 15. eius gradu: vt ♌ in ♌ . 15. virtus solidissima tanq; de ♌ trigono. Cum enim a \odot 27. gradibus recedat. ♌ autem ♌ preoccuparit. ♌ ♌ autumnalis nature sibi cognate obtinuit. Quemadmodum enim ipse nimium a \odot recedit. sic ♌ ♌ magisq; ♌ cognatur. causa ex hoc q; dies eorum q; ortus per circulu rectu equales deinde q; vbi ♌ contra \odot pro ducatu contrarie positus est. Sic ♌ contra ♌ locari debuit: quoz hoc ad seria intendit illa ad ludibria. Ad hunc modum inuentis principatum signis: deinceps gradus ipsos determinare conuenit. Conuertimur igitur quo consueuimus vnde omniu celi partitionu series aptissime orditur. Ad autem a \odot est a medio die a medio celi a linea equabili ab ♌ principio. \odot enim mundi lux et calor dies est in cuius medio \odot vis integra huius ab ♌ capite \odot ascendens incrementum prefert. Signoz autem ortus cum toti mundo varietur in medio celi per totum mundum idem est qui equabilis lumine. Sic ergo cum et stellarum principatum gradus vniuerso mundo idem sunt apte in his ordinandis a recto circulo atq; celi medio inchoam. Scimus enim q; in recto circulo ex quo primum ♌ punctum meridianaz lineam attigerit: primum \odot punctu ab orizonte emergit. Unde memor antiquitas nascentis mundi oriens \odot extitisse tradit. de quo nullus aptior geniture primordio q; is ipse gradus in quo plena et integra ♌ virtute viget. Quoniam ergo quicunq; in circulo recto is gradus id est. 15. \odot primo ab orizonte emergit. 18. ♌ per mediaz transit in. 19. ♌ gradum \odot principatum firmauimus cuius in medio celi medio die vis integra. Scimus autem in celo nihil sine iudicio et consilio decretum. Hoc itaq; iudicium et consilium cum ♌ in medio mundi oriente locarit in ♌ per diametrum opponit quoz nature inuicem vsq; hodie repugnant. Est enim stellaris principatus officium melioris ducatus eius signum certissimum. Cum ergo distantie inter eos necessarie gradus certos

Determinare vellemus distantie stellarum a ☉ gradus sumpimus que di-
 stantia a stellis diuersarum affectionum causa est. Hanc autem 12. graduum
 inuenimus infra quos omnis stella debilior eosque gradus distantiam vo-
 camus. Hos itaque gradus cum ♀ loco adiceremus perductus est numerus
 ad. 27. h. ♀ igitur in eo gradu principatum designauimus. Nam adiun-
 gere malimus quam detrahere. Detractus enim is numerus in .4. eius signi
 gradu locaret in loco videlicet remoto et debili: essetque ita ad oppositionem
 ♄ applicans applicationem corrumpens. Quapropter et a ♄ separatum et
 in cardine sibi apto locari potius erat. Cum autem ♀ principatus domici-
 lium mercurialium oppositum esset et inter ipsos ne aduersa figura conta-
 minarentur distantie gradus adiecimus perductus est numerus ad. 28. X
 Quoniam vero cum infortunium in paucioribus quam fortunata est gradibus
 accedens ledit ♀ circa ♀: ♄ propinquiores locantes ut ipsum potius be-
 arent quam ab ipso lederent principatum eius in. 27. X gradu constituimus in
 loco fortune eius apto. Si enim distantie gradus detracti essent in locum
 ♀ nature sue contrarium incideret. ♄ autem incidit signum et domicilium
 principatus eius existeret iure. 15. eius gradum quam fortissimus erat obtinuit
 apte quidem amica figura ♄ ligatus proutque fortunatus erat. Siquidem
 enim aditum esset ad oppositionem ♀ appropinquaret. Si detractum in
 perfecto medij virtute nec ♄ neceberetur. At vero cum h. principatus signum
 iouiali tetragonum existeret. Tetragonus autem dimidia oppositio dimi-
 dium distantie id est .6. gradus adiecimus: unde principatum eius in. 21.
 gradu terminauimus apto loco in cardine terre: qui numerus si detra-
 ctus esset ipsum a cardine deiecisset: essetque ♄ damnatus non ♄ ipsum beatus
 D vero principatus cum in ♄ incidisset gradumque ipsum determinare vel-
 lemus in primis nouilunij visione diuersa: quoniam id interdum infra. 12.
 gradus apparet nonnunquam in. 13. sub equabili linea per ortum recti circuli
 ea visio deprehenditur attamen principatum eius: a solari elongantes in ♄
 3. gradu sudauimus que visio eiusdem quantitatis reperitur cum dimidia
 latitudine sua australi. Si enim cum latitudine australi nouilunij visionem
 mutaremur: principatus eius in fine ♃ confisteret. Prohibitum autem erat
 ne due stelle in vno signo principarentur: eratque primum ♄ lune ducatus.
 Est autem a capite draconis ascensus lune ut in geminis altitudo ☉ Qua-
 propter in geminos prout nature cognatio exigebat: capitis principatus
 incidit cuius ipsum gradum captantes id perspeximus quod omnis stella in
 media latitudine sua: quantum ad illud iter attinet in optimo statu est.

Unde quoniam Δ in media latitudine sua a capite per unius signi quantitatem distat capitis principatum in tercio Π gradu stabiliuim⁹. caude in opposito ubi per oia capiti opposita est. Nec est itaq; stellarum principatum ordinatio cuius firmamentum q; superiorum stellarum principatus cardines obtinent inferiores quoq; loca sibi apta quodq; fortunate aut infortunia sunt put re generationis est. primu a fortunat⁹ mota: deinde corruptio infortunii effect⁹ consequitur. Sunt alij qui ut nos distantia stellarum a \odot utimur nouilunij visionem adhibent. Silr. 12. gradus numerantes q; illic Δ reru generationes innouet. Φ aut ideo minus vno q; δ gradu locant: quia γ anteq; δ appet γ corpus eius corpore δ vno q; δ .

De stellarum terminorum modis et diuersitate. Capitulum octauum.

Sis habitis terminorum diuersitas distinguenda est qua quocunq; partitam inuenim⁹. Alij namq; sunt egyptiorum termini. alij caldeoꝝ. alij ptholomei. alij aristotue. alij indoꝝ. quorum si certa ratio haberet nec ipsi quid incerti essent pter q; loꝝgei experimenta studij distribuerunt. Inter ea vero que experimentum quod sepiissime rectum inuenitur id iure obtinet. Quae de causa inter oes diuersarum fere nationu astrologos frequentioris vsus egyptioꝝ termini reperiuntur qui hi soli maiores stellaru annos integre numerent: signoruq; sine infortunia excipiant principio maxime fortunatas primu itaq; d⁹ra pnotata singulos deinde ordinabimus. Aristotma quideꝝ signoꝝ terminos inter septem stellas partitur rationem adhibens nullam inter signa stellis dignitate esse debere cu lumina proxius imunia fore ueniat. Ceteri vero oes eos terminos inter quinque tm stellas distribuunt: eo q; stell omnibus per domicilia sua comunicent lumina excipientes. Alij siquideꝝ asserunt utrunq; lumen in sua circuli medietate in singulis signis d⁹nis suis comunicare. Alij \odot in omnib⁹ signis mascul⁹. Δ in omnib⁹ signis femineis cum d⁹nis suis partem h⁹re: utruq; ratu. Quapropter his contenta luminib⁹ terminis supsederunt: que ratio egyptiis sufficiens visa est. Nam alij quida alias γ alias accumulantes aiunt: vel ideo luminis proprijs carere terminis. Quod cum inter quinque stellas ois nature diuersitas expensa fuerit. De ipsis enim est calida sicca: frigida sicca ut δ γ η . de eisdem calida et humida ut ζ . frigida ϕ . pmiscuus ψ . Quoniam itaq; \odot marcie nature. Δ venerie terminis eoz ut suis contenta remanserunt equa virtute per eos terminos ipsoꝝ eozu d⁹nis. Quoniam ergo diuerse sint rationes in re tm omnium preter aristotuas consensus: lumina terminis prohibuit. Tam γ si alia quedam in ea re generalr conuenientium special⁹ sit discordia q; nulli eoz alijs nec in stellaru ordine nec terminoru quantitate concordat pter q; plures eozum signorum fines infortunijs tribuunt a fortunat⁹ maxime inchoantes q; haru quide⁹ iniciu illarum vero fineꝝ reru intelligant. Inter que signoꝝ nihilomin⁹ principia

z fines discurrunt: quos qm̄ vt dictū est egiptij per terminos suos maioris stellarū aliquaꝝ numeri obseruatione p̄cedūt iure inter ceteros obtinuerūt. Quāq̄ ptholomeus inter egiptioꝝ z caldeoꝝ terminos conferens qui sibi rectissimi visi fuerint se inuenisse refert in vetustissimo volumine quodam magno t̄pis impendio partim distracto et interrupto: partim de asso V ex eo plurimū annosa caligine obcecato: cuius auctoris nomen cū diu lateq̄ scitatus rescire nequiret: ne vage auctoritatis incomodum incurreret illos obmittens imitatioe suos edidit: nec tñ vel hi vel alij neq̄ vel ante vel post ptholomeū egiptioꝝ terminis aut freq̄ntioris vsus: aut grauioris auctoritate inueniunt. Quos p̄pter hoc primū ordinabim⁹: deinde ceteros non q̄ necessarios habeamus: sed ne illoꝝ nescij hos preferre videamur: si prius caldeoꝝ terminos excusauerimus in dorum principijs tantum designatis.

De terminis egiptiorum. Capitulum nonum.

Utemadmodū ptholome⁹ z p̄ter eum q̄ plures veteris auctoritatis viri antiquas seculi hystorias memoriter retractantes narrant ab vniuersali diluuiō q̄ vniuersam terrā operiens oī fere prioris seculi memoria deleta paucas admodū animas supstites reliquit ex omnib⁹ mūdi nationib⁹ in caldea primū fiderei motus atq̄ virtutis ocepto studio sapia nata. deinde successu t̄pis adolescens paulatim in orbem deriuata est. Narrant qui p̄terā factō diluuiō quā primū v̄ndis ad priores a!ueos reuersis arida patuit Noe cum filijs supstite cum ex armenia temperatiores auras sequeret vsq̄ qua postea babilonia surrexit puenisse: deinde renascēte mundo nepotes eius ad hoc medio v̄ndiq̄ versum: penes tigrī vsq̄ kastarū ab eufrate vsq̄ kusan t̄pis successu diffusos. Inter quos primū vt aiunt vnus ex filijs suis Sem a vita memoria instructus: seu diuino proprij ingenij dono illustrat⁹ fidereos cursus sequens effect⁹ mirari cepit. A quo sequentis etatis studiū intantū vsq̄ accreuit quoad ex omni celo tam signifero circulo partium q̄ stellarū infra discurrentium: primū sua cuiusq̄ v̄rtute formata: deinde cōmuniōne quadam pmiscentes vt ceteras stellarū dignitates ita terminos a generatiois inicio sūpta per annoꝝ reuolutiones stellarū effectus otinuo mecientes dephenderunt: a quibus crescēte humano genere cetera postea mundi nationes eā sapiam mutuate adhibito studio pro ingenij facultate nōnihil emendarunt z plurimū adauxerunt. Inter quas egiptijs nec aure subtilitas non parum accomodauit. Erant ergo caldeoꝝ termini ea rōne ordinati vt per singulos trigonos singulis modis deducerent. Quos cum ptholomeus in tetrastin suo quē arabes a tarba vocant eis modis ordinauerit subiungit: non tñ ex autentico p̄cessorum aliquo sumptos. Quam obrem z nos supersedendum eis duximus.

De terminis indorum. Capitulum decimum.

Lndi vero primi seculi partes siue ita primū habuerint: siue caldeoz inuentione postea recuperant put rectius eis visū est: stellaz terminos aliter ordinantes oia masculina signa vno modo: oia femina vno alio partiunt: a masculis a ♂: in femineis a ♀ inchoantes: mascula in ♀: feminea in ♂ finitentes. Sūt itaq; de ♀ ♂ ḡd^o. 5. h. 4. ♀. 8. ♀. 5. ♀. 7. de ♂ duo ♀ gradus .5. ♀. 5. ♀. 8. h. 5. ♂. 5. Ut igitur ♀ diuisus est sic oia mascula. vt ♂ sic oia feminea eodemq; ordine diuidunt.

¶ De terminis caldeorum. Capitulū vndecimū.

Linde trigonozū dños ordinauimus. Cum enim. 12. signa quatuor nasas repitent per tria interualla deductas terna eiusdē nature necesse erat. Uel sic signifer tres limites terminabat circuli videlicet ♀ ♂ z ♀ sic inter eos z infra trigonū diuidunt. Cuius z alie rōnes in sc̄do libro exposite sunt. Ex hac itaq; nature cognatione stellarū dignitati aliquid accrescere z sequens erat. Dicimus ergo trigonis masculū diurnis stelle mascule femineis z nocturnis feminee z nocturne q̄ maioris in ea cognatione testimoniū atq; aptioris: haizen hauhaliet in p̄mis locis: ergo ignei trigoni dominoz die prim^o ♂: sc̄ds ♀: nocte cōuerso particeps nocte dieq; h. Terrei trigoni die primus ♀: secundus ♂: nocte conuerso vtrūq; particeps ♂: ♀ quoq; tantū in m̄. Aerei trigoni die primus h: deinde ♀: nocte econuerso particeps vtrūq; ♀. Aquatici trigoni dominoz die prim^o ♀: secundus ♂: nocte ♂: ♀ precedit: ♂ vtrūq; particeps.

¶ De decanis eozumq; dñis iuxta persas babilones z egiptios. Capit. xij.

Lequunt decani quos arabes in lingua sua facies vocant: q̄s eozūq; dños primū prout perse caldei z egiptij vtunt ordinabimus: deinde quid indica sentēcia diuersitatis asserat exponemus. Sunt enī oia signa trinis affectionib^o diuisa: singule partes denozū graduū. Ut ergo stelle ipsa signa equis quantitatibus discreta per circulozū ordinē partiuntur: ita z equas signozū partes eodem ordine prosequi debuerūt: igitur ab ♀ incipientibus primū decanum signi dñis. ♂ occupat sequentem sequentis circuli stella ♂: terciū terciū ♀: sc̄di signi primum ♀: quarti sc̄z circuli proximum sequentis. Sc̄dm ♀ terciū h: atq; ad hunc modum per ordinem.

¶ De decanis eozumq; dñis iuxta indos. Capitulū tredecimū.

Lam indis aliter visum est qui licet eandem partitionē faciant non tñ eundem ordinem in distributione sequunt: tripartito siquidem omni signo secundā. 5. dñis: terciā. 9. per ordinem signozū trigoni. Ut ♀ primam ♂: secundam ♂: terciam ♀ atq; in hunc modum. Idq; ita recte facere putant vt trinozū

per trigonos signorum dñi trinis signorum partitionibus per ordinem imperent: prior tamen distributio plurimum vsuum celebrata obtinuit.

De nonarijs signorum. Capitulum decimumquartum.

Cis ad hunc modum ordinatis: deinde scolarie quedam stellarum per circulum opes exponende: vel quibus prime sunt nouene quibus in recipientes nouhairat vocarunt. Qui post trimembrem signorum diuisionem quam in trigoni dominos distribuunt singula statim signa nouies secantes singulas partes trinis gradibus et triente: ex punctis. 20. metiunt. Quas sectiones ideo recte facere videntur: quoniam ab omni signo in nono eadem natura reperitur: distribuentes eas inter stellas signorum ordine. Ut de γ prima δ : secunda ζ tertia η sicque per ordinem quo ad nonam noni dominus θ obtineat. δ vero primam η : secundam ζ : tertiā δ : quartam θ atque deinceps in hunc modum: cuius dominus prompta huiusmodi inuentio est. Ex omni siquidem trigono tropici signi per singula eius trigoni primas nouenas sortitur: scolas sequentis dominus sic deinceps per ordinem. Ut ignei trigoni δ : terrei η : aerei ζ : aquatici θ . Nonnulli vero nouenas has per ordines circuloz distribuunt singula signa ab eorum dominis inchoantes. Ut de γ primam δ : secundam θ . de δ primam ζ : secundam η : tertiā θ : quartam η atque in hunc modum prior tamen obtinuit.

De duodenarijs signorum. Capitulum quindecimum.

Dist hoc et duodenarie signorum tractande: dominique singulorum graduum inueniendi. Ut enim circulus ipse per. 12. spacia diuisus erat: sic ipsa spacia singula totidem equis partibus subdividi conueniebat. Intellecto singula signa omnium huiusmodi cognationem. Metiunt itaque singulas partes gradibus bini et dimidi id est puncta. 150. singulorum primas ipsorum nec sequentes sequenti non per ordinem: cuius artificij huiusmodi prompta est inuentio. Collectio enim quantum interest a principio signorum usque ad ipsum gradum: cuius duodenarius primus duodecies sumet. Tota ergo summa ab ipsius signi principio per singula signa trigenis gradibus deducta ubi steterit in eo signo illius gradus duodenaria reperitur. Hermes autem eiusque sequaces primi singulorum graduum naturas ita distribuiebant ut primus cuiusque gradus ipsius signi naturam traheret: scolas secundi: tertiis tertiis sicque per ordinem. Ut duodecimo in. 12. terminato. 13 item ab ipso incipiat sicque deinceps. Quo artificio Hermes in libris suis de diuersis tam nati quam questionum negocijs: plurima tradit negocia singulis gradibus cognatorum signorum dominos prestituens. Nec vero putandum quod que signorum eedem sint stellarum duodenarie. Nam stella quelibet in quocumque signo fuerit eius gradibus duodecies accepta: tota summa a signi principio deducta stellarum duodenaria designat.

De gradibus masculinis et feminis. Capitulū sedecimū.

Ue cum ita sint et inter ipsos gradus masculos et feminas esse consequens est proponemus itaque diuersorum sententias: deinde eos qui frequentioris usus sunt ordinabimus: firmiter tamen ut omnia conueniant. Nam discretionis huiusmodi ea nimirum utilitas est quod cum vel in natali masculorum vel questione de masculis posita. Si stelle mascule in signis et gradibus masculis conueniant ducatum firmiter sicque in parte altera. Veterum igitur alij quidam de signis masculis primos. 12. et dimidium masculos ponunt: deinde totidem in reliquos feminas. De signis vero femineis contra primos. 12. et dimidium feminas totidem sequentes masculos. Alij vero per duodenarios sexum discernunt primos de signis masculis masculos iudicantes: primos de feminis feminas. alternatim deinde per ordinem usque in finem. Nunc eos qui restant ordinabimus si prius et aliam graduum discretionem exposuerimus ut et illos post illos post hos continuati ordinemus.

De gradibus lucidis et obscuris. Capitulū decimumseptimum.

Am eadem causa inter eosdem circuli gradus: alij quoque lucidi iudicantur: alij obscuri: alij vero medij quadam conditione umbrifij: alij vacui. quorum ea quidem utilitas quod lucidi quippe dignitati rerum accedunt obscuri contra medij inter utrumque.

De puteis stellarum. Capitulū decimumoctauum.

Extremo sunt varij per diuersa signa gradus inter adminicula stellarum et obstacula versantes quorum qui obstant arabica lingua putei stellarum vocantur quos nos precipicia dicere solemus. Qui vero fauent addentes fortune ex re nomen traxerunt. Precipicia quidem eiusmodi officij sunt ut qualibet stellam tulerint vim eius iminuant. Itaque fortunatis quidem semper periculosa sunt. infortunatis nunquam salubria dum scilicet noxiam eorum vim iminuant. Quorum veritas cum apud plerumque incerta sit nos omissis diuersorum opinionibus que per se et egyptij tradunt ordinabimus dum scilicet fortune addentium ratione exposita utrosque continuo disponamus. Graduū namque fortune addentium eam vetustas rationem experta est ut cum stelle pro locorum comoditate ad fortunam duxerunt. si vel D vel pars fortune hos gradus possiderit aut eorum ullus orientis gradus extiterit nati fortune addunt. Ex quibus sunt quidam ut si stelle duces etiam ad nati casum inclinarint. Hi gradus hoc modo adhibiti postmodum in subliuionem recuperant. Sunt ergo de γ tres. 15. 28 30. de α duo. 3. 5. de μ . 4. 7. de ν . 4. 11. preter quos et alij per singula signa discreti in quibus nihilominus antiqua experientia conuenit: quod quotiens vel ipsi orientium gradus existant aut die \odot : nocte D gerunt in loco circuli accomodo. Nato sublimis dignitatum gradus ut regna vel regnis primos

principatus promittūt hec sunt stellarū p omnē circulū dignitates incōmo-
 da adnūcula obstacula p̄ter q̄ singulis ex p̄mixtione quoq̄ non nihil
 inter vtrūq̄ genus accedit que suis in locis vt particulatim incidit exequē-
 mur. Nec t̄m ignorare nos quisq̄ existimet p̄ter hec indos alijs atq̄ alijs
 circuli partitionib⁹ stellarūq̄ dignitatib⁹ vti suo quidē artificio aptis quas
 quoniā nostro indicandi modo nec apte sunt nec necessarie si longius seq̄
 remur dispendij initiū castigatū opus intimaret.

Incipit liber sextus.

Prīmū de nā stellarū. ¶ Scdm̄ queque forme i singulis deca-
 nisozii vt eodē de ortu signoz p̄ circulū rectū. ¶ Terciū de
 respectu graduū circuli. ¶ Quartū de signis amicis. ¶ Quin-
 tū de signis natura cōgruis atq̄ distātia virtute z via. ¶ Se-
 xtū de signis appositione z exagono cōuenientib⁹ terragono
 ¶ Septimum de signozum annis mensibus diebus et ho-
 ris. ¶ De signoz ductu sup̄ diuersas terras. ¶ De signis ad motum z quie-
 tem ducentibus. ¶ De signis rōnabilib⁹ ¶ De signoz dñis in partitione tē-
 poris ¶ De signis ad forme dignitatē ad largitatē ducentib⁹ ad cōiunctio-
 nis cōplēmtū ad accipiendū z tenendū. ¶ De signis ad morbos eozūq̄
 occasiones ducentib⁹. ¶ De signis ad honestatē muliez ducētibus. ¶ De
 signis ad honestatē ducentibus. ¶ De signis multe prolis pauce z sterili-
 bus. ¶ De signis morboz sectoz acutis z iracundis. ¶ De signis ad votūz
 qualitates ducentib⁹. ¶ De signis ad dolū fraudē perfidiā ducentib⁹ solli-
 citis etiā z obscuris. ¶ De signis in⁹ volatilia quadrupedia reptilia z aqua-
 tica discernentib⁹. ¶ De signoz plagis. ¶ De cardinib⁹ circulis de quadra-
 tib⁹ de domicilijs. 12. omniūq̄ eoz ducatu z causa. ¶ De quadrantibus
 circuli corpālib⁹ z spiritalibus. ¶ De cōmixtione nature cardinūz. ¶ De
 quadrantib⁹ z domiciliōz coloribus. ¶ De quadrantibus ascendētib⁹
 z descendētib⁹ longis z breuib⁹. ¶ De partitione quaterne rerū. ¶ De
 quadrantibus diei z horis. ¶ De dñis diez z horarū.

Capitū primū de natura stellarum.

Primo tractatus partim singulares nūc stellarū nunc si-
 gnoz naturas partim cōes vtrōūq̄ affectus secuti sumus.
 Deinceps vniuersalis in hoc quidē signo in sequenti stellarū
 ducatus insequimur ac primū occurrit vt formarū que p̄ sin-
 gulos signoz ducatus oriunt rōnem exponam⁹. Vix eniz in
 intellectu cōcepte ab oī sensu aliene sunt tam graui ammira-
 tione ho es in tantas opiniones agunt vt uel maxia astrologoz pars cuz
 de ortu harū formarū legerent nec vsq̄ ad ducatus earū puenirēt in eam
 opinionē ducti vt rem existimarēt aut p̄sus inefficacē aut forsan affectus
 ab hoie intellectu alieni q̄q̄ p̄faz astrologi hermes z ascalius. Indoz q̄z

sumates in electorib⁹ libris suis proprijs harū formarū qualitates atq; vires
solerti indagine exquisitas relinquerunt ducatu quidē eaz partim figere
descriptione partim proprietatē partim etiā qualitātū expōne legentis inge-
nio atq; intellectu cōmendato ptē aut vt alti⁹ remota erat vt nec qñ scirent
sic nec sciendū tradiderint nō quodā artificio celeste potentia experiente.
Quoz ducatus qm̄ huius negocij nō sunt alia differim⁹. Nec tñ existimā-
dum eoz qui huiusmodi rerū sciam adepti posteris reliquerunt eam intē-
tionē fuisse q; aliquā eiusmodi in celo esse intelligerent aut sic corporeum
quid aut ita figuratū aut his qualitātibus infectū quo ad eiusmodi forme
in ea essentia per singulos signoz gradus decanos sup terre faciez orirent
Uterū vt singula circuli loca signozumq; singulos decanos varios rez enē-
tus consequi vtq; adeo quidē vt nonnulli signis z gradibus circuli rerum
oēm ducātū negantes formas tum desup ferri asserent que cognatos rez
inferioris mundi figuras trahendo in varios casus agitent. Cū hec inquā
viderent eiusmodi affectib⁹ formas consentaneas per signozū dixerunt vt
affiniorē aliquo sermone distentis intellectum dirigerent celiq; secreta ab
vmbzato sermone z minus occultarent z sapienti ingenio pleno intellectu
designarent sicq; inter eos z nominibus z descriptionibus varijs discerne-
runt partim quidem generi nostro affinibus partim inauditis atq; imagi-
natione nostra alienis quod genus idcirco adhibuerūt vt inter inferioris
z superioris mundi formas longe discernendū iudicaret. Inuenim⁹ igit̄
inter oēs huius artificij scriptozes trinā celestiu formarum diuersitatē de
quibus partim dictū est partim dicendū restat p̄ter q; nonnulli alias ce-
lo attribuūt z res z formas. Que quoniā huius negocij non sunt suis tra-
ctatibus relinquimus. De eis vero que assumimus primū exponemus eas
formas earūq; loca in quibus perse caldei z egyptij cōueniūt deinde indi-
cam inuentionē adhibemus. Postremo. 48. imaginū quas alatus z pro-
lomeus describunt ortus ordinabimus. Que quoniā singule ex suis stellis
cōponunt quas motu suo circuli loca t̄pis impendio mutare necesse est a
p̄tholomayca collatione progressu facta. Nos vt albumasar nostri tempo-
ris ortus eoz metimur: terminūq; subiungens alexandri videlicet Anno
1160. z nobis progrediēdi modū reliquit. Alij vero quas indi quasq; per
se tribuūt ab eisdem locis immote in eisde; semp decanis oriunt. Nec eni
he stellate sunt vt isti sed supioris circuli quedā intersignia indice vero for-
me in singulis decanis oriunt cetera partim in singulis partim in pluribus
hoc apud nos priuilegium est vt sicut albumasar nihil de his formis a pri-
ma inuentione variat sic translatio nostra nec vnum de verbis eius cōmu-
tet nec punctum vnū addens vel minuens.

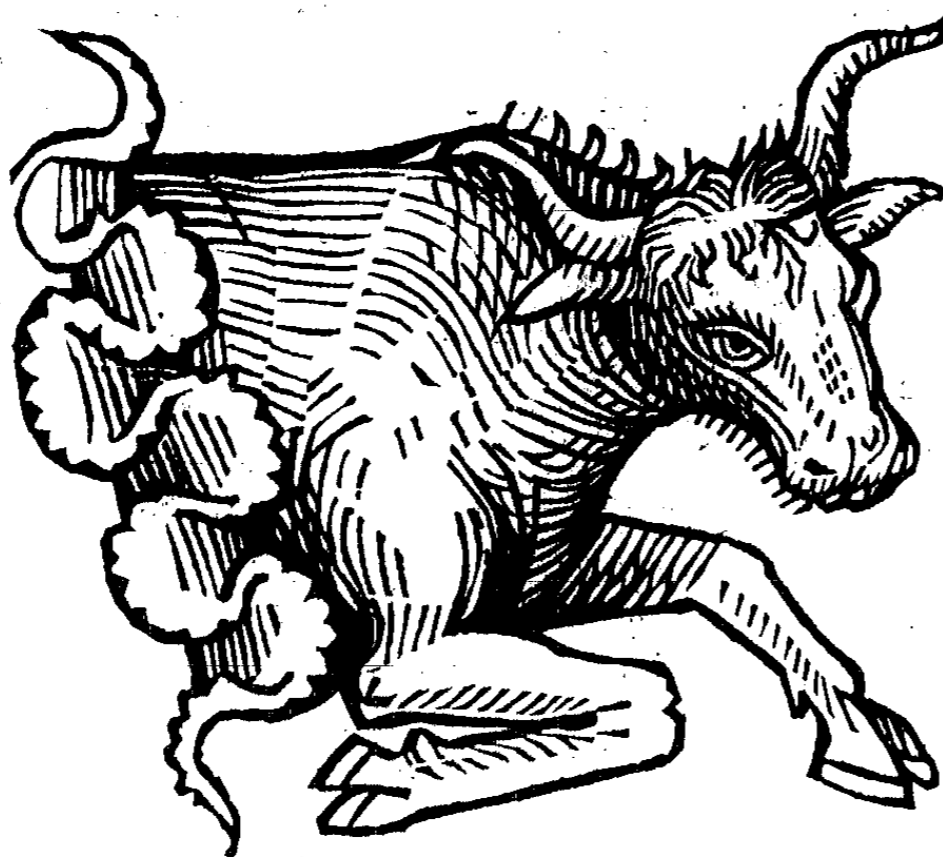
Capitulū secundū de naturis signoz.

A St igitur aries natura igneus gustu amar⁹ stature por recte bicolor bifoz mis augmentans diem vltra horas. 12. ortu minor. 30. gradib⁹. Ori⁹ in primo eius decano vt perse feruut femina cui nomē splendoris filia postq̄ cauda piscis marini ac p̄cipiū eridonij caputq̄ ceruo tauri. i. forme ex ceruo ⁊ tauro cōgeste. Post hec cunocefalus manu sinistra candelaz dextra clauam gerēs. Juxta indos vir niger oculis rubeis grandi cor

porē fortis animosus ferox erectus iugib⁹ memor albo lintheo vestitus de 48. imaginib⁹. Post grecos ⁊ ptolomeū dorsum celphei q̄ arabes dñm solis vocant clunisq̄ eiusdem ⁊ genua atq̄ sinistra manus mediūq̄ dorsum andromade clunisq̄ ⁊ cora finisq̄ ferni piscis secūdus quoq̄ filum lini. i. intestinū ceti. ¶ In secūdo arietis decano iuxta persas mediū marini mediū eridonij mediū ceruothauri nauis equus manu celā gerens femina caput suū pectens cum brachijs ferreis caput meduse curuisq̄ harpes persei q̄ arabes nembus perse indos femina sindone ac pannis rubeis induta vna pede equi: ipsa forme equine cogitās ire questitū pannos monilia prolem. Post grecos de. 48. stelliferis cora cephei dñm solis tibie cum pedib⁹ caput persei finisq̄ manus dexter pedes andromade eridani⁹ caput arietis ⁊ cornua reliquūq̄ lini cum pectore ceti. ¶ In tercio arietis decano iuxta persas iuuenis cui nomē falsus solio residēs cuz quo equus duplex ac posteriora solij geniti deficiendo deos acclamantis. pectus quoq̄ piscis ⁊ caput postremū eridoni cauda ceruothauri: secūdaq̄ medietas frontis. Juxta indos vir flauī coloris crine rubeo: ferox manu torquens ligneum virgamq̄ gregis rubeis indutus aptus artificio ferri gestiens id aprē facere quia decanus iouis est vt indis placet nec preualet qz domiciliū martis. Post grecos destellatis pectus persei cum manu sinistra qua meduse caput defert stellaq̄ oblonga in capite arietis: venter quoq̄ arietis ⁊ caput ceti.

Thaurus nature terreus gustu acidus augmētās diē natura diminitur. Oriit in primo eius decano ut perse docent gladio succinctus orion sinistra manu gladiū dextra hastā tenēs supra manū eius duo cādelabra ipm alloquentia et noīe orionē appellātia. Post hoc nauis eximia supra quā vir nudus residens subtus vero dimidiū corpus femine mortue deinde vir humero tenēs diminutus capite canino q̄ genus parfarū lingua sax greca cynocephali latina antipites appellant. Juxta

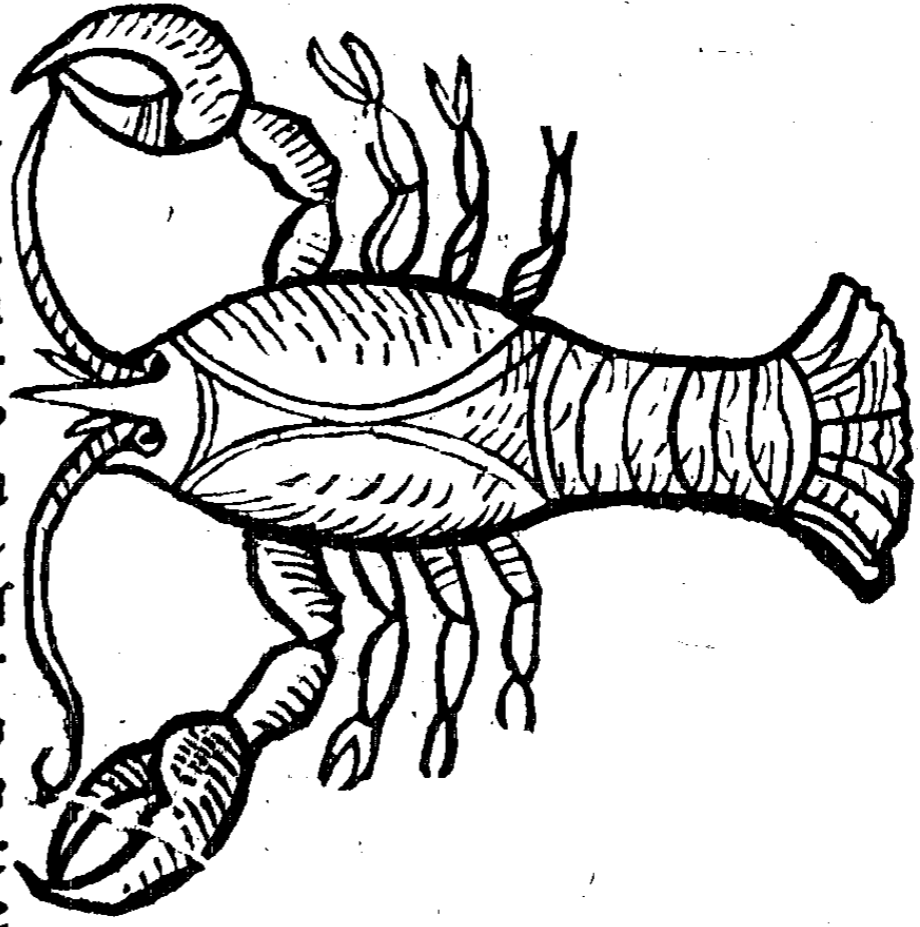
ndos femina circuita crispa honesta demonio similis prolem habens indutaz pannis partim adusta vnde solicite queritet pannos et ornamenta filo Post grecos mediū persei et clunis caputq̄ q̄ manu sinistra gerit femora atq̄ ilia arietis locusq̄ infectione arietis sinus atq̄ spuma eridani seu nili. **I**n secūdo thauri decano iuxta persas nauis supz a quā vir nudus in partem nauis tendens eleuata manu clauem gestans secūdaq̄ medietas femine mortue dimidiūq̄ corpus fincipitis manu dextra hastam et spiculum ferens sinistra clauem vtraq̄ manu assignans. Juxta indos vir corpore ac vultu simili vxorē habens tauro similem digitans caput vngulas imitans robusto corpore ardenti stomacho edax atq̄ impatiēs famis lintheo veteri indutus sollicitus domos ac terras incolere boues aratro iugare. Post hec forma defecti corporis dextra manu virgā tenēs sinistra i sublime leuata Post grecos genua persei cū tibia et pede posteriorz dorzuz tauri et venter arm^o cū dextro pede fluuius a principio vsq̄ ppe finē. **I**n tercio tauri decano iuxta pfas finis ancipit^o deinde vir erectus angues tenens at duo plaustra sup quā vir iuuenis residēs duos equos plaustra trahentes agrū hūc p crura trahens manu sinistra. Juxta indos vir valde albis dentibus euersis labijs longis pedib^o ruffi coloris enīve rubeo corpe ex elephante et leone congesto turbati sensus maliuolus scamno insedens tapeto inuolutus niger horribilis cum quo equus borealis thaurusq̄ prostratus Post grecos dexter persei pes et humer^o habenas trahēs manusq̄ sinistra cum fine freni pesq̄ sinister caput thauri et genua cū radice cornū finis etiā sub orionis manu finisq̄ fluuij cum suo finu.

Gemini signū nature aereuz
 gustu dulce coloris celici dire-
 cte stature: oriz in primo et de-
 cano vt p̄sis placet cauda cinci-
 pitis postq̄ virgā manu tenens
 eū quo ex parte austri duo cur-
 rus post geminos equos iuga-
 les supra quos vir agitans resi-
 det post hoc caput cerastis: iux-
 indos mulier formosa beniuo-
 la erecta sollicita p̄lez et ornamē-
 ta que rez suendi ac pulchra ar-
 tificij docta oriz cū ea speculum
 plucidū: post grecos caput auri-
 ge et a genu dextro vsq̄ ad pe-
 dē australi tauri coruū orionis

humerus sinister caput leporis et manus. i. pars anterior. **I**n sc̄do gemi-
 noꝝ decano iuxta persas aureo vir canēs calamo. Persica lingua ternuel-
 les greca hercules dicit̄ idemq̄ nixus genu pariter et coluber arborē ascē-
 dens fugiendo tamen velloni medium cerastis. cum quo lupus manu si-
 gnata. Juxta nidos vir ethiopi similis colore grisis caput plumbam vitta
 ligatus armis ligatus: ferrea tectus galea desuper vt sunt currit̄ manu ar-
 cum tenens et sagittas iocos et saltus p̄rans cantans timpanū p̄cutiēs po-
 ma ex orto rapiēs qui simul oriz cum eo multū odoriferi ligni: post grecos
 dextra aurige manus atq̄ altū posterior tauri pedum simulq̄ orionis ca-
 put humerus manus pectus baltheus genu cū pede leporisq̄ pectus et clu-
 nis. **I**n tercio decano iuxta persas aslon q̄ arabes musici timpanistrā
 interpretant̄ sup verticē eius p̄cera mirrus cū eo corde et calami aurei dein-
 de canis latrans cum delphina et lince post hec ornamēta sutoris primaq̄
 medietas minoris v̄se cum cauda cerastis ariste radices amplexa. Juxta
 indos vir arma iuduenda querens arcum et pharetram gestans vna ma-
 nu sagittam operosas telas et naufragia musice modulamina iocos et gau-
 dia multifaria celebrare cogitans: post grecos pollutis humeris manus
 clunis et pes de cricastoris coxa et pes leporis cauda canis erecta et pes
 dexter primusq̄ agricolae nans remus cum fine secundi.

Cancer aquee nature gustu
 falsus oritur in primo decano
 vt persis visum est medietas mi
 noris vñse cum qua forma per
 fecta romana lingua satirus ru
 ptis panniculis inuolutus ppin
 quus aslon musici timpanū per
 cutiens simul lamina ferri cui
 caput eneum cum de tribus pu
 ellis prima virginib⁹ postq̄ ca
 put scarabonis z cauda aspidis
 emēbrata est. Juxta indos vir
 adolescens clare forme p̄anis
 ornatis vestitus facie ac digitis
 aliquantulus tortis corpore ex
 equo z elephante composito pe

dibus fructuū generibus arborūq̄ frondibus circumpensus cuius māslo
 in agro quo scandalū nascit̄ Post grecos facies calixto cum vtroq̄ gemi
 noz capite z manu deinde canis minor reliquum maioris atq̄ puppis ar
 gos cum remorum dn̄is **I**n secundo cancri decano iuxta persas puella
 facunda tribus virginib⁹ quoddāq̄ nubi simili post hec anterior medietas
 canis cum dimidio auriū asini septentrionalis mediū scarabonis mediūq̄
 zembrarū. Juxta indos puella placidi visus capite coronaz ex cedro atq̄
 mirto rubeo manu virgam ligneā gestans altis vocibus de amore suo pu
 tandi z cauendi laudisq̄ deoz in templo clamitans Post grecos caput ca
 lixto cum posteriori cancri forcipe atq̄ sine puppis argos. **I**n tercio de
 cano cancri iuxta persas puella tertia de tribus virginibus secum deferēs
 nunc accedens non recedens: canisq̄ posterior medietas cuz secunda me
 dietate auriū asini pariter z secundus asinus australis deinde finis stas
 bonis atq̄ caput zembrarū. Juxta indos vir pedem habens tartuce pe
 dem similem corrigiole seu q̄ arabes tiniam lini dicunt colore tinctū supra
 cuius corpus anguis extensus ipse aurifrigijs ornatus cogitans nauigio
 pontum puolare auri negocio z argenti. Unde muliebria sumat ornamen
 ta. Post grecos occiput vñse maioris cum manu dextra z pede tum caput
 asine quem colubrem dicimus velum nauis z deinceps.

Leo natura igneus colericus
 oritur in primo eius decano ut p-
 se scribunt cauda canis arcu ia-
 cientis forma leonis dimidia
 navis cum remo et nauculo ca-
 put idree caput equi caput asini.
 Juxta indos arbores expan-
 se radicis ramis canem furionem
 et aucamina ferens pariter et vir
 obscenis pannis indutus pariter
 tes lugere parans cum quo do-
 minus equi in parte boree respi-
 cientes vrsae simul cum quo sicce
 et sagitte caput canis resque sit ca-
 ni Post grecos collum vrsae cum
 manu sinistra rictus leonis cum

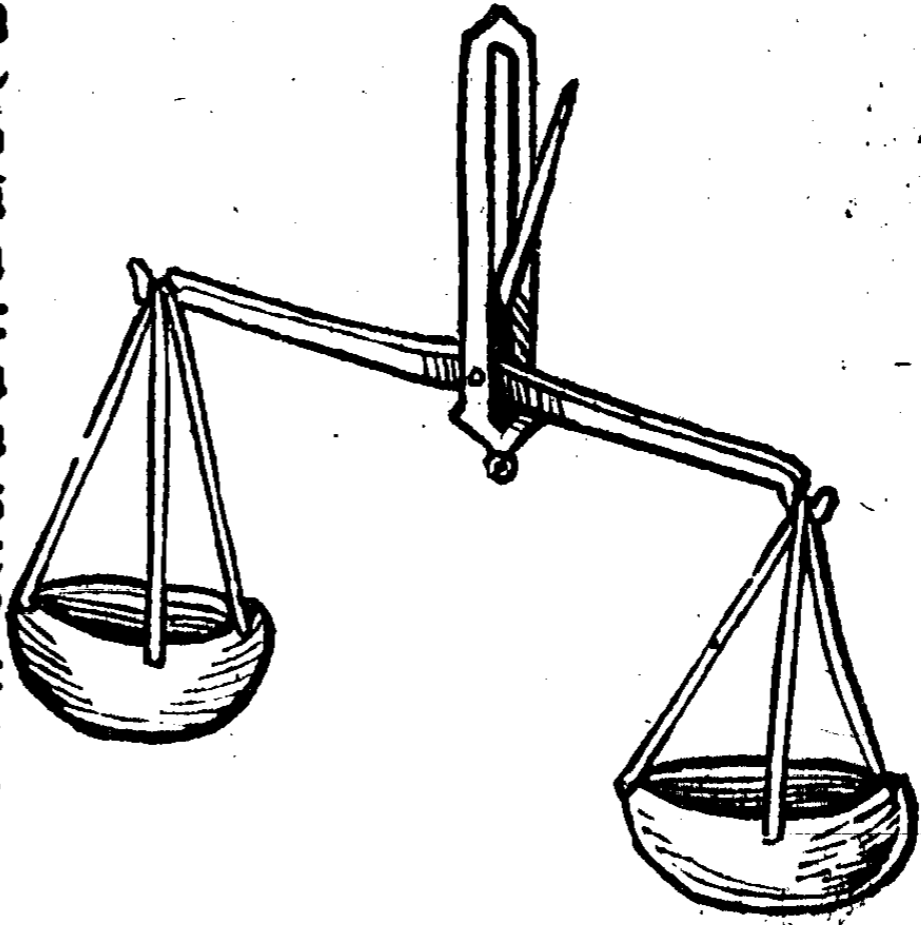
manu collum asina mediumque navis. **I**n secundo leonis decano iuxta per-
 sas idolum eleuata manu alta voce clamitans cum quo timpana saltoria
 decu primo pariter et cantilene multimode tamen plenus bacho senex cum
 cratere et vitrea simulque deturbis decornibus campoli: deinde anathais et
 haraiben ac cauda porrigentis manum. Secundaque medietatis navis cer-
 nis ydre medium equi medium asini. **J**uxta indos uir acuto naso capi-
 te coronam ex albo mirto arcum latronibus imitantem gestans callidus atrox
 feritate leoni similis: sindone leonum caloris indutus Post grecos hume-
 ri maioris arctos cum manu dextra cum vi leonis et harmus medium colu-
 bri cum argos proza. **I**n tercio leonis decano iuxta persas adolescens
 cui nomen seclos nimum flagello agens plaustrum ducens desuper homi-
 nem sedentem sequitur paruulus manu sinistra taurum et vaccam trahens
 tum coruus medium ydre posterius asini posterius equi. Juxta indos vir
 forma ethiopi simul turpis obscenus multe pene grauis anxie ore carnem
 et pomum manu vrsae tenens. Post grecos pectus maioris vrsae medium
 leonis parsque colubri.

¶ Virgo signum fertile biparti-
tum triforme. Oritur in primo
ei⁹ decano vt perse caldei z egyptij
omniūq; duorum hermes z
ascalus. A primeua etate do-
cent puella cui perficuz no men
secdeidos de darzama arabice
interpretatū ad re. nedesa. i. vir-
go munda puella dico virgo i-
maculata: corpore decora: vul-
tu venusta habitu modesta: cri-
ne prolixo manu geminas ari-
stas tenens supra soliu auleatū
residēs: puerum nutriens ac iu-
re pascens in loco cui nomē he-
brea puerū dico a quibusdā na-

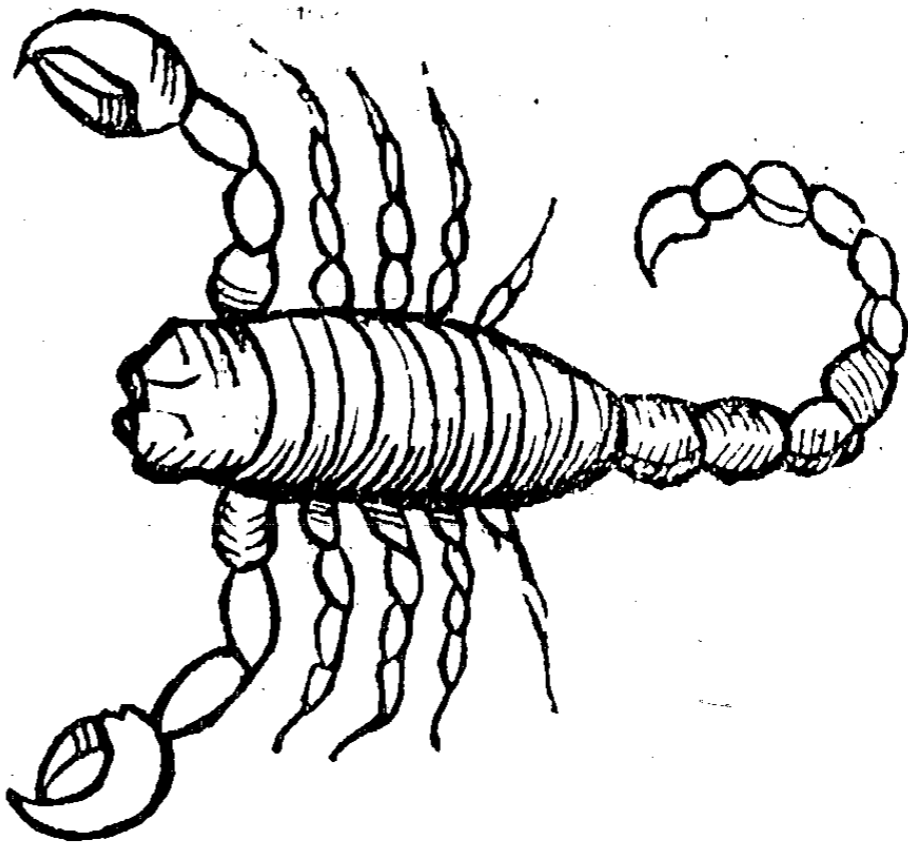
tionibus nominatū ihesu significantibus eiza quez nos grece xpm dicim⁹
orif cum ea virgine ut eidem solio insidens nec attingens pariter z stella
ariste que finis est serpentis secundi deinde caput cerui caputq; leonis Ju-
xta indos puella virgo sindone ac pannis antiquis induta in manu ei⁹ fa-
cies vt iro manuq; deprehēsa stans in medio formose mirte volēs ad do-
mos parentum z amicorum ire vestimenta quesitū z monilia: post grecos
cuspis caude draconis cauda vise cōpede clunis leonis pedes z cauda cū
cratere ad caput colubri parsq; colubri. ¶ In. 2. v. d. iuxta persas musicus
rimpanū percutiens pariter z calamo canēs postq; homo comete dñs cū
dimidio forme perfica lingua albeze romana feton dicte est aut homo cui
caput tauri in manu eius dimidius homo nudus post hoc dimidiū fossor-
riū ligneū cuius caput ferreuz z cauda idre dimidiū corui dimidiū leonis.
¶ Juxta indos vir niger hirsutus triplici panno indutus corio serico lin-
theo rubeo incaustū manu ferens sumptus z questus cōputare intendens
post grecos ps caude draconis clunis vise maioris finis oblonge quā ad-
de vba dicunt caput virginis z humerus sinister caput corui cum rostro z
aliū caudaq; centauri. ¶ In. 3. v. d. iuxta persas secunda medietas mino-
tauri albeze: secundaq; medietas hominis nudi. Secundaq; medietas
fossorij cauda corui cauda leonis simul z arista atq; duo thauri cum dimi-
dia clune pastoris Juxta indos mulier muta casta cādida magnanimis
lintheo tincta loco nondū exsiccato vestita sollicita orandi causa tēpla visi-
tare maioris reliquūq; ad beba. Cū virginis humerus dextra cū parte pe-
ctoris corui spina clunis centauri cum cora.

♌ signum tpatum ortu addu-
 ctum: bicolor forme: stature di-
 recte. Qritur in pmo ei? decano
 ut pfe ferunt. vir iracundus in fini-
 stra eius manu statera: in dextra
 agnus cum quo libri inscripti: ac
 tertia pars scie ei? quorum noia
 carathimeme In semita eorum
 musicus equu sedens timpanus
 percutiens calamo canens: post
 hoc draconis caput primuq; ei?
 qua perse maiore vrsam vocant
 cum nauis canna. Juxta indos
 vir manu modiu z libra gestans
 ad for in tentoria sedens docte
 intendes menti appedere z mer-

cari. Post grecos medium caude maioris vrsae: mediuq; alui virginis cum
 manu sinistra qua aristaz gerit cauda corni parisq; caude colubri australis
 z a fine dextram: humerus centauri parisq; pegasi. **♍** In scdo libze decano
 Juxta persas vir agitarius cui perficu nomen bredemis cum quo plaustru
 in quo vir manu flagellum tenens z canistrum rubeum: alterius viri secum
 cum ostramantice exumene colorate: m q; plures farmarij atq; confectina-
 riorum: post hoc vir lectice infidens circa ipsum socij: deinde pusillus me-
 diumq; nauis pars anterior centauri medie nauis mediuq; draconis cu
 medio maioris vrsae simul cum aqua fonte. Juxta indos vir forme vultur?
 aukamle sitibund? manu debilis per aera volitare volens cupiendo vxore
 z prolem. Post grecos pars caude draconis: finis caude vrsae maioris cum
 crure sinistro sedis virgineo atq; equus centauri: cum humero et pectore.
♎ In tercio libze decano. Juxta persas posteri? draconis cu puppe nauis
 ac sine centauri vrsaeq; maioris: deinde cerebrum capitis: herme semotum
 a capite: deinde vir nudus arbedi nomine cubito suffultus manu finistram
 supra caput habens dextra zcedens tu cornua arbedi supra capita duoru
 hoim quorum capita geminis cornibus onerata perplexis inuicem quoru
 nomen estuarius: post has res quedam nose celu. Juxta indos vir equini
 vultus manticie honoratur manu arcu gestans z sagittas vna iam sagitta
 imposta inter virgulta stans intentione venandi solus rerum euentus con-
 siderans. Post grecos pars caude draconis manus archadis cu brachio
 genu dextro: finisq; habenarum virginisq; compede cetauri quoq; manus
 sinistra cum pede lupi.

¶ In natura flegmatica. Dicitur
 in primo eius decano ut perse af-
 ferunt finis eq masculi qui et ipse
 bidemiss appellatur que ipsi cen-
 taurum dicunt. Cum quo finis
 thauri: simulque nigellus iactor in
 manu eius hastile: resque cimbalum
 dicta. Juxta indos mulier ad-
 apte state omnino idonea cibos
 gestiens fame: flabellas terrasque
 pambulare. Post grecos man-
 chadis perque caput: asine cauda
 caput gorgonis quam aloue dicunt
 cum brachio dextro tum libere pe-
 ctus et humeri finisque alfeca. i. co-
 rona adriagnes finis lupi cum

cauda: caudaque centauri. **¶** In secundo decano. Juxta persas vir nudus cui
 nomen affalius mediumque masculi cum medio thauri. Juxta indos puella
 erul vultu placido nuda sine veste et pecunia pede compedi astricto: pelago
 fluctuans et tanquam littoza captans. Post grecos lacertus vire minoris cum
 parte caude draconis: atque hastile gorgonis cum corona septentrionali cum
 crura libere et pede cum tibia scorpionis dorsumque lupi. **¶** In tercio dec.
 Juxta persas pars anterior ingentis equi masculi cauda super tergum reuoluta
 parsque anterior thauri cum parte canis testis adoperiti: quoniam trahentes
 habenas dicunt in manu eius gemini angues. Juxta indos canis furiosus
 siluestris ingens setis albicantibus generaque venationum sandaletum ha-
 bitantia respectu mutuo singula abinvicem diffugentia. Post grecos pectus
 minoris arcus sinusque draconis: tum euganeos humerus et brachium dex-
 trum cum septentarij brachio dextro venter scorpionis: laterumque nodus:
 postremo caput thuribuli igniferi.

¶ Bicoꝝ medio intercept⁹:
 Datur in primo decano vt p̄his
 visū est. Forma viri ornati nudi
 capite diminuti acclamantis na
 uem supra cuius caput corn⁹ ro
 stro p̄pe nauis contiguo: deinde
 corpus canis testa adoperti de/
 lecti est caput ad caudā. Juxta
 indos centaurus a femore sursum
 homo nudus: deiceps equus in
 manu eius arcus et spicula iam
 arcui imposita cū valido clamo
 re tendens ad locum cum rama
 spoliandi causa proprijs vsib⁹.
 Post grecos cernis minoris v̄se
 cū parte draconis clunis alcide

cū parte dorſi caput etiam ac pars corporis agnos genentis humerus dex
 tra clunis cum clune ⁊ pede sinistro: tum acule⁹ scorpij corpusq; thuribuli.
 ¶ In sc̄do ⁊ decano. Juxta persas cerarastus perse⁹ sinistra manu catus
 fauces obtundens dextra capricorni cornua p̄mens pede dextro: fero cani
 resistens in canis capite lepor: caputq; leonis pariter et dimidium corpus
 naute dimidiūq; nauis cum dimidio delphine medioq; astrocome. Juxta
 indos mulier camelum sedens pilosa p̄nis induta cuz karcan id est veste
 pilea inter manus eius cistella redimicula continens. Post grecos pect⁹
 v̄se minoris cum parte draconis ⁊ genu alcide: tum vultures duo: tū angni
 tenentis caput cum humero ⁊ manu sinistra parsq; anguis finisq; nonarci
 cum parte qua manus sagittam tenet atq; ferro sagitte: ac pars feri austral⁹
 ¶ In tercio ⁊ decano. Juxta persas canis in cuius ore manus pia casij fi
 nisq; feri canis cum lepore atq; cetero leonis corpore nauteq; reliquo: sc̄da
 medietas nauis et delphini cum cauda astroconis tum dimidium arcos
 al e ⁊ v̄se maioris plaustrum nauis: tum draco ⁊ serpens inuicem perplexi
 Juxta indos vir aurei coloris pilea tunica atq; arboris cortice amictus: in
 manu eius duo torques lignei ipse punicee lectice insidens. Post grecos
 corpus minoris v̄se cum parte draconis: pars etiam oloris qui ⁊ vultur ca
 dens: parsq; caude serpentis caput sagittarij humerus cum pede anterior⁹
 ac parte feri australis.

Ubi forma rotundus imperfecte
 nature duplici. Datur in primo
 eius decano ut persarum opinio.
 Secunda medietas vrsae maioris
 pariter et mulier aquatica quam
 bedas dicunt cum capite piscis
 ingentis: primumque fontis aque
 nociue: primumque fere dolore cor
 pore suine capite canis quae pfe
 sax vocant. Juxta indos vir ni
 ger hirsutus atrox corpore sus
 siluestri dentibus ad trabis men
 suram longis ut spina acutis cum
 eo ligamina bouum et iumentorum
 rethibus piscari parans. Post gre
 cos dimidium vrsae minoris pscq;

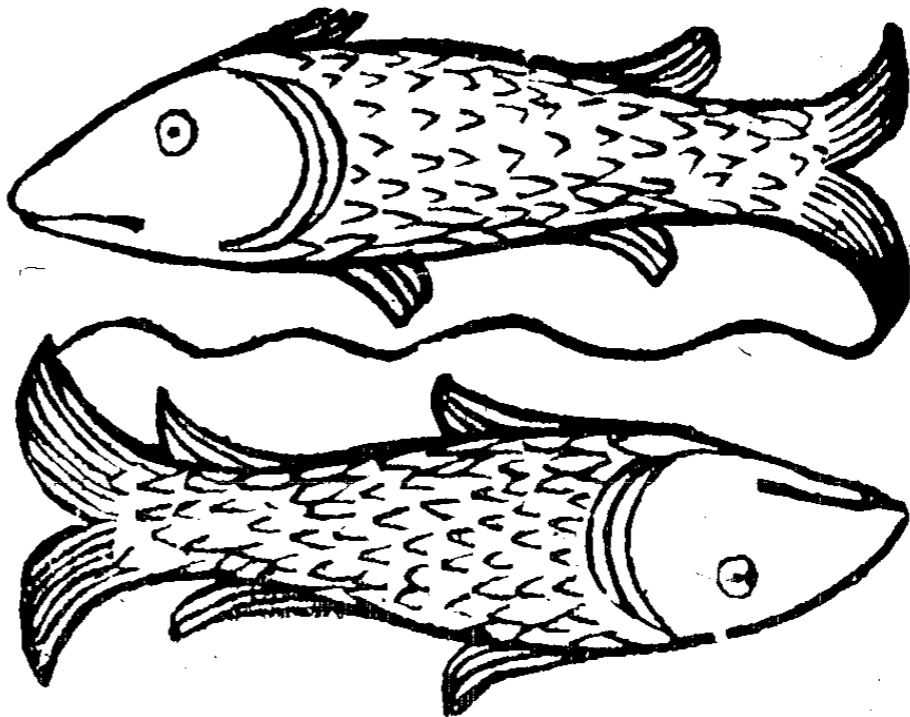
draconis cum ceruice finisque cigni quae et azelfage. i. tarcuta cum fine galline:
 et alarum parte: pars quoque addita menti arctophilacis pastoris atque ei equi
In secundo decano **U**bi Juxta persas mulier quae ipsi albrahe romani ieuie
 dicunt lectica residens cum qua arbor vitis medium piscis ingentis cum me
 dio fonte nociuo medioque feta dolosa: postremo dimidium plaustrum. Juxta
 indos mulier nigris pannis ac sindone amicta habens de pecunia igne ex
 cocta: ferro laborata cum ea muscule et simie. Post grecos postremum vrsae
 minoris pars caude draconis medio et stigma cum parte corporis qua peccat
 sequetur. Tum ala galline cum collo et rostro tum telum tum corpus aquile
 tum capricorni cornua cum fine sagittarij. **I**n tercio **U**bi decano. Juxta
 persas cauda piscis cui postremo fontis noxij postremoque fere dolose ac scda
 medietate plaustri: tum dimidium rei monstruose subhani qua mastar dicunt
 equabilis statere sine capite quod manu defert. Juxta indos mulier visu pla
 cida oculis nigris manus tenues habens opere laborans multiplici confi
 cere sibi colores ornatos ex ferro. Post grecos dunis vrsae minoris cum sinu
 draconis: tum pes galline dexter cum ala sinistra. Delphinus etiam et bra
 chia aquarij medietate capricorni cum cauda piscis.

Aereus aquosus. Oritur in primo eius decano ut psalms tradit doctrina abudius arabice annameryz id est pantha caputque trahentis equum cui nomen domus delos caputque cetauri quem asmeat dicunt: sinistra manu super caput suum elevata. Tunc iam ales capite nigro pisces ex aquis rapient. Juxta indos vir forme ethiopsis: effecie aukanne: tapeto circumdatus cum eo: vasa enea ad extrahendum aurum vinum et aquam. Post grecos cauda minoris vrsae cum qua pes et manus dextera cephei: pes galline sin-

ster finisque ale sinistre: caput equi primi caput aquarii cum humero dextro clunis capricorni cauda: postremum piscis australis. **I**n secundo de. Juxta persas medium corpus trahentis equum: sinistra arcum apprehendens: dextra suam siluestrem quem et pede impellit: in cuius ore colubri: medium centauri cum ala mergi capite nigri simul et draco. Juxta indos vir vultus ac forme ethiopsis equo simul manu arcum et spicula gestans pariter et pixides margaritis plenas gemasque preciosas: iacincto smaragdo atque id genus. Post grecos medium vrsae minoris cum cora et cluna cephei humeroque dextro: deinde arcus secundus atque ansa vrsae in manu aquarii cum clune medioque corpore piscis australis. **I**n tercio de decano Juxta persas aliter eximia que gallina est postremumque trahentis equum cum postremo centauri ac sine avis quam alaien dicunt. Juxta indos vir niger atrox dolosus aure pilosa capite sertum ex frondibus pomis et resina gerens in pondere pecunie laborans ut loco transmutet. Post grecos cora et humerus sinister cephei atque caput cum manu archite mentis parsque vrsae cum manu dextra ac pede sinistro aquarii atque capite piscis australis.

¶ X signū duplex aqueus. Oriū in primo eius decano vt persaz habet auctoritas dimidiumq; equum alarū cui romanū nomen pegesus: idēq; equus sedos: deinde caput ceruithauri quā p̄si attramur dicunt: in manib⁹ eius gemini colubri qđ Ptholomeo visum est caput scorpionis cū geminis in ore colubris. Tū principium fondionis arabice atāhaz id est cocodrilli quem alij amnē alij viam perustā dicunt. Juxta indos vir ornate vestitus domū tendens ignem tenaci ferrea cōponens manu tres pisces ante se

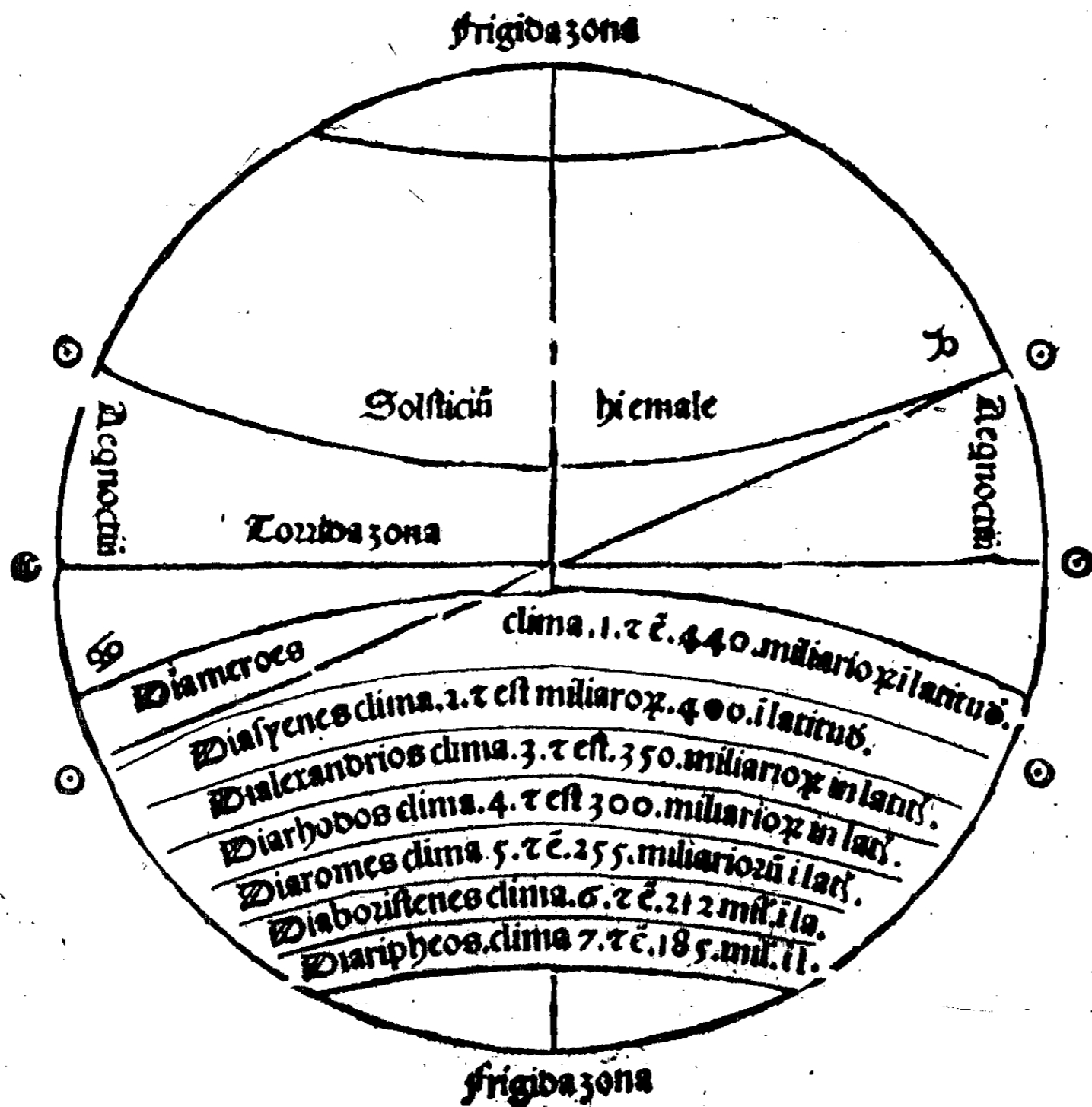

ponēdo. Post grecos postremum v̄rse minoris cū brachio sinistro cephei ac venter equi sc̄bi cum principio piscis primi z pte vrne. **¶** In sc̄bo X dec. Juxta persas medium ceruotauri in cuius manibus angues. Nam pisces egiptio quem ptholomeus audit medium scorpionis angui ferri: visum deinde mediuz cocodrilli siue amnis aut vie peruste. Juxta indos mulier vultu venusta corpore candida mari nauigans pectori puppi astricto: cum ea cognati eius z noti ipsa portum desiderās. Post grecos crus cephei cū pede pesq; ipsius solii: manus andromade: caput castapie postremuz equi sc̄bi cum postremo piscē primi ac cauda ceti. **¶** In tercio X decano. Juxta p̄sas postremū thaurocerū agni tenentis prout sicheus estimat scorpionis colubri feri. Tum finis cocodrilli: tum amnis aut via perusta: tū vniuersus forbidul⁹: tum posteriora ante oculos eius inter man⁹ suas residās. Juxta indos vir porrectis pedibus cum quo masculū pregnans in vtero ethiopē habens in rupe stantez vociferantē primeui predonū z ignis. Post grecos posteri⁹ solij pectus andromade elecilē tercballē pars fili linei cū sine ceti.

Sunt diuersarum nationum inuentiōes celestium formarū per omnem circulum supra terre faciem orientium quarum quedā sunt comenta que per vniuersum mōm virtus intimo nature intellectu cum longeva speculatione. Plurimuz vero diuinis celestiuū virtutū siue humano generi familiarium siue humane necessitati deditozū quasi facinijis quibusdam innotuit qđ gens persica atq; indica signenta primuz edidit qđ indies qui ad interiores siderum efficaciam penetrent visu facile est. Nam qđ ptholome⁹ z greci describunt spere consideratio vt primum ordinauit ita nunc per di-

uersos codices facile corrigit. Huiusmodi namq; formas cum perse primū
 in orbe significationes animaduerti sunt sapientie fonte in vtraq; partem
 derinato: illinc indi superno ingenio arrepti alius conscendunt: hinc greci
 post egiptios infra in siderea regione subsistentes discreta stellarum inter-
 ualla fabulis suis adaptauerunt. Quapropter harum quide; ad sidereos
 mot^o metiendos illarū ad sidereas vires accipiendas cognitio necessaria.

Quoniam deformis que per signoz decanos oriuntur expe-
 ditum est. Nunc ipsoꝝ etiā signoz ortus per diuersas terraz
 partes metiri cōsequens est. Quis enim omnia signa equalis
 dimensionis sint non tantū equos omni per terre connexa
 circuli obliquitas ortus patitur. Hui^o ortus igitur octo sunt
 principales inequalitates videlicet recti sub linea egnociali

ad climata septē. Zone habitabilis duo sunt circuli qui signiferum orbem inter secantes signoz ortus in equali quantitate meriuntur. Quorum alter orizon a quo signa in superius emisperiū emergunt atq; inferius occubunt. Alter vero meridianus qui celi terreq; cardines equali distantia signato. Signoz itaq; 12. in recto circulo per vtrūq; transitus id quaternis eandē ortus quantitatē seruant: b^o. Nam per climata bina quidē eadez q̄ntitate oriuntur. Transitus enim per meridianū oīm idem qui recti circuli. Inter sunt igitur inter hos signoz ortus per singula climata dimidiē hore. quoz cum diuersi extiterint auctores nos ceteris omissis quoniā recti non sunt.

Alexandini signoz ortus disponemus. Oriunt igitur in recto circulo Υ et χ : \sphericalangle et η singula gradibus. 27. punctis. 53. δ et ζ gradibus. 29. punctis. 54. π et θ gradibus. 32. punctis. 13. Latitudo terrarū est quantum ab equali linea distant: eademq; et altitudo terrarum appellatur. Quantum enī vernalis circulus a recto circulo distat tantū orizon infra polum deprimitur. Nos autē climatum latitudinez accipimus totius spacij quantitates. Itaq; primi climatis latitudo est ab vno gradu vsq; ad grad^o 20. punctoz. 27. Cuius terrarum partis dies maximus equalium horarū. 13. Oriunt igitur ei terrarum parti Υ et χ singula gradib^o. 24. punctis. 20. δ et ζ . 27. gradib^o punctis. 4. π et θ gradib^o. 31. punctis. 6. σ et ϕ gradib^o 33. punctis. 17. η et ν gradibus. 32. punctis. 20. μ et \sphericalangle gradib^o. 31. punctis. 20. Huic climati H presidet.

Secundi climatis latitudo a gradibus. 20. punctis. 27. vsq; ad gradus. 27. puncta. 12. Signoz autē ortus in eo climate ad latitudinē graduū. 23. punctoz. 56. Cuius loci dies maxim^o horarum. 13. ac semis. Oriunt igitur ei terraruz parti Υ et χ gradibus. 22. punctis. 37. δ et ζ gradibus. 25. punctis. 38. π et θ gradibus. 30. punctis. 30. σ et ϕ gradib^o. 34. punctis. 2. η et ν gradibus. 34. punctis. 10. μ et \sphericalangle gradibus. 22. punctis. 3. Huic climati perse Z preferunt: romani O .

Tercij climatis alexandrias latitudo a gradibus. 27. punctis. 12. vsq; ad grad^o. 33. puncta. 49. Ortus signoz ad latitudinē graduū. 30. punctoz. 22. Cuius loci maximus dies horaruz 14. Oriuntur ei loco Υ et χ gradibus. 20. punctis. 54. δ et ζ gradibus. 24. punctis. 12. π et θ gradibus. 29. punctis. 55. σ et ϕ gradibus. 34. et punctis. 37. η et ν gradibus. 35. punctis. 36. μ et \sphericalangle gradibus. 34. punctis. 47. Hoc clima perse D assignarunt romani P .

Quarti climatis latitudo a gradibus .33. punctis .49. vsq; ad gradus .38. punctis .46. Ortus signorum ad latitudines graduum .36. punctis .6. Cuius dies maximus horarum .14. ac semis. Oriunt illic aries et pisces gradibus .19. punctis .12. Taurus et aquarius gradibus .22. punctis .46. Gemini et capricornus gradibus .29. punctis .17. Cancer et sagittarius gradibus .35. punctis .54. Leo et scorpio gradibus .37. punctis .3. Virgo et libra gradibus .36. punctis .27. Hoc clima iuxta persas solis est: iuxta romanos iouis.

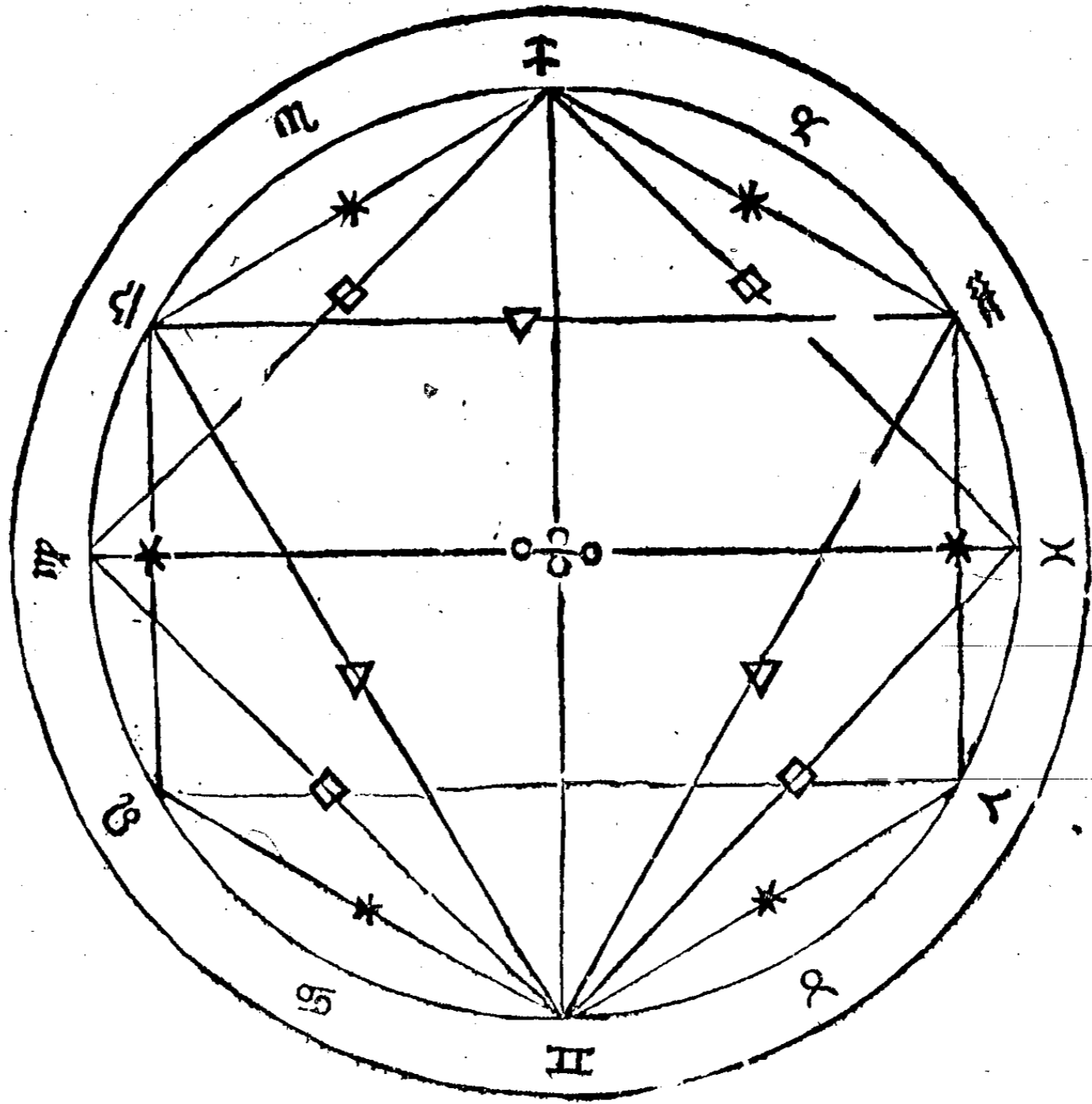
Quinti climatis dracones latitudo a gradibus .38. punctis .46 vsq; ad gradus .42. punctis .58. Ortus signorum ad latitudines graduum .40. punctis .46. Cuius dies maximus horarum .15. Oriunt illic aries et pisces gradibus .15. puncta .32. Taurus et aquarius gradibus .21. punctis .19. Gemini et capricornus gradibus .29. punctis .37. Cancer et sagittarius gradibus .35 punctis .53. Leo et scorpius gradibus .38. punctis .6. Virgo et libra gradibus .37. punctis .41. Hoc clima utroque sua veneris est.

Sexti climatis latitudo a gradibus .42. punctis .58. vsq; ad gradus .47. ac puncta duo. Ortus signorum ad latitudines graduum .45. et punctorum .21. cuius maximus dies horarum .15. et semis. Oriunt illic aries et pisces gradibus .15. punctis .55. Taurus et aquarius gradibus .19. punctis .53. Gemini et capricornus gradibus .27. punctis .56. Cancer et sagittarius gradibus .36. punctis .37. Leo et scorpius gradibus .39. punctis .54. Virgo et libra gradibus .39. punctis .45. Huius climatis diem perse mercurium putant: romani vero lunam estimant.

Septimi climatis latitudo a gradibus .47. punctis duobus vsq; ad gradus .63. Ortus aut signorum in eodem climate ad latitudines graduum .48. punctorum .32. Cuius terrarum partis maximus horarum dies .16. Oriunt igitur ei terrarum parti aries et pisces gradibus .14. punctis .33. Taurus et aquarius gradibus .18. punctis .41. Gemini et capricornus gradibus .27. punctis .18. Cancer et sagittarius gradibus .37. punctis .15. Leo et scorpius gradibus .41. punctis .6. Virgo et libra gradibus .41. punctis .6. Climatis huius diem perse lunam memorant: romani martem.

Is habitis nunc per omnē signoz circulus respectus ^{metir} conuenit. Signoz quippe respectus vel geometrica sectione vel numerali graduū pportione adinuicē respōdent. Secāt autē geometrica sectione circulū corde v^t equales quidā pportionales qualis est numeroz pportio multiplex ⁊ supparticularis armonicis nexibus cōgrua huiusmodi ergo consona pportionabilitate astrologi graduū respect^o met: unī. Idēq; triplici moderamine. Primo quidē vt graduū numerus circuli summā innueret. Secundo vt graduū numerus signoz conficiat numerū totū circulū metientē Tercio vt graduū numerus cordā arcus metiat totū circulū metientis supra quā figura quelibet circulo contenta laterū ⁊ anguloz fit equalius ipsi

circulo pportionalis. ¶ Septē sunt igit̃ huiusmodi signoz respectus oppo-
sitiō trigoni duo. Tetragoni duo: exagoni duo. Oppositiō est p̃ diametrū
circuli. Trigonus trientē circulū resecat. Tetragonus quadrantē: exagon⁹
sexantem. In quibus omnibus triplex illud moderameu inuenitur. Nam
oppositiōnis gradus 180. circulū bis numerat. Item signozum numeruz
complent qui bis sumptus. 12. efficit. Idemq; ⁊ circulum per mediū secāt
vt vtrimq; supra diametron figure semilitis contente equaliuz adinuicem
sint ⁊ laterum ⁊ angulorum. Trigonalis corde arcus graduū. 120. circulo
subriptus est. Idem ⁊ signozum quatuor que ter accepta. 12. complent su-
pra corda trigonus equilaterus ⁊ equi angulus circulo contentus. Tetra-
gonici lateris portioni graduū. 90. circulo quadruplus est. Eadē signozum
trium quaternumeratum qui in se ductū tetragonū reddit circulo conten-
tū. Exagonice corde arcus graduū. 60. sexies acceptus circulū metit̃. Idē
signozum duum his sexies. 12. faciūt supra cordam. Exagonus circulo cō-
tentus equi angulus ⁊ equilaterus. Omnis igit̃ circulus ipse multiplex est
ip̃i. n. arcus ⁊ corde inter sese partim multiplicium partim super particula-
rium pportionabilitatē obseruant ut. 180. se equaliter. 120. duplus. 90.
triplus. 60. atq; adhunc modum angulis suis supra centrum siue supra cir-
cumferentiū est duplum trigonalis obtusum exagonalis acutum basium
suarum que eiusdem circuli corde sunt pportionabilitatē seruātes. Mu-
fici vero dimidium ⁊ trientem maiores numeros appellant eo q̃ duplam
⁊ sesquialteram pportionez reddant moderatissimas diapason ⁊ diapen-
te consonātiās. Hac igit̃ de causa circulus primo per mediū secari debuit
q̃ nihil alteri medietati conuenit q̃ alteri non conueniat cuius medietas
tetragonum reddit. Triens exagonū qui duplicatus trigonū circulum vi-
delicet trientēz conficit ad medietatis pportionē preter hos. Alij huius-
modi sectionum circuli rationes ex ipsa stellarū habitudine mutuantur as-
serentes ideo per diametrum sectum quoniam in oppositiōe solis stella-
rum lumen est adeo quidem vt luna eosq; ad oppositiōnez lumine crescat
hec plena deinde decrescat. Tetragonum autem ex eo comentari sunt q̃
stella queq; quociens a sede sua nonagenis gradibus distat motu variat.
Trigonum autem ex duabus stellis superioribus que quociens a sole cir-
ca. 120. gradus distāt motu inter directū atq; retrogradū mutant̃. Exago-
nū aut̃ latus dimidium diametros erat quantum veneris domicilia a lu-
minū domicilijs distant his igitur de causis huiusmodi sectionibus circu-
lum partimur vt quocūq; gradu oriēte quicūq; alius i qualibet eius linea
fuerit in eius sic respectu ip̃si pportionalis vt oriente primo arietis

gradu in exagone eius est primus geminorum: in tetragono primus cancri: in trigono primus leonis: primus libe oppositus sicq; in parte altera in horum oppositione. Sicq; ergo hec signa mutuo ferunt. Nam cetera aduersa dicunt. Quonia ergo in oppositione quide contrarietas est. Tetragonus vero dimidia oppositio hec duo in partem inimicam recesserunt. Trigonus autem quia semper in eiusdem nature signu incidit. Exagonus vero dimidij trigoni hec duo partim amice concesserunt. His obuiantes quidaz obiciunt. Si circulus in eos numeros secat qui ipsis numerant cu z quincuns z occus atq; decuns z deinceps de eode circulo no secant. Quibus ita facile respondemus quonia nulli preter ea que diximus triplex moderamen conuenit. Quapropter ceteris repudiatis hec obtinuerunt.

Capitulum quartum de signis amicis.

Ad hunc modum sectionibus circuli perductis inter eas signorum suorum habitudines quasdam appendimus ut sunt alia quidem amica: alia vero inimica. Tum alia directe orientia alia indirecte. Quod genus nihilominus aliquid consequi solet. Ac pluraq; huiusmodi amica sunt que sese inuicem trigono aut exagone respiciunt. Quorum ea discretio quod exagonus quide affectione quadam fauet. Trigonus vero cum summo studio succedit. Inimica sunt que sese oppositione aut tetragono respiciunt. Atq; horum ea dicitur quod tetragonus tanquam inuidia quadam detrahit. Oppositio vero odio grauissimo ledit. Directe orientia dicuntur que in rectum extenta oriuntur: suntq; a principio cancri usq; ad finem sagittarij. Oblique orientia dicuntur que torte recurua oriuntur suntq; recurua capricorni usq; ad finem geminorum. Unde illa quide plus 30. gradibus z plus horis duabus hec minus oriuntur. His accidit quod ea que oblique oriuntur obediunt quodammodo proportionalibus sibi directe orientibus dumtaxat amico respectu fruuntur ut gemini libe z leoni. thaurus cancro z virgini ac deinceps in hunc modum.

De signis natura congruis atq; distantia virtute z via:

Et inde suntq; alie que signorum cognationes trinario distincte. Prima quide est equa signorum utriusq; a medio celi circulo quem circulum signorum dicunt distantia. Pariterq; ortus equalitas ut alter utriusq; finis alterius principio mediumq; medio equaliter orientur qualis est arietis cognatio cum piscibus thauri cum aquario sicq; per ordinem a punctis equinoctialibus. Secunda est pars binorum virtutum que per se almutaurat. Ea vero sunt quorum iter alterutrius finis alterius principio mediumq; medio equales. Qualis est cognatio geminorum cum cancro thauri cum leone

ficq; per ordinē a punctis solsticialib⁹. Tercia est signoz cū eodē dño socie-
tas qualis est arietis z scorpionis tauri z libze cancri z leonis atq; in hunc
modum.

De signis oppositione z exagono cōuenientib⁹ tetragono.

His accidit vt licet interdū ortus occasione quadam oppo-
nant quedā i exagonū incidāt que nequaq; sese respiciūt nec
m̄ hec oppositio noceat z hic exagon⁹ p̄sit. Circa huiusmodi
oppositionē sunt ex prima cognatione: gemini: capricorn⁹: cā-
cer z sagittarius. Ex scōa aries z virgo: libra z pisces. Ex ter-
cia aries z scorpi⁹. taurus z libra. Circa huiusmodi exagonū
sunt ex p̄ ima cognatione aries z pisces: virgo z libra. Ex secunda gemini
z cancer: capricorn⁹ z sagitari⁹. Ex tercia capricorn⁹ z ♄ z ♃ z ♁. Hunc z
illud abijciendū q; tetragonus qui in huiusmodi cognationes incidit mi-
nus noxiū s̄ repit. In quo tetragono sunt ex prima cognatione taur⁹ z aq̄-
rius: leo z scorpi⁹. Ex secunda ♃ z ♄ z ♁ z ♀. Ex tercia gemini z virgo ♁
z p̄cium.

De signoz annis mensibus diebus z horis.

Pinceps signoz annos menses dies horasq; ordinabimus.
Quoz numerus duobus modis reperit. Primo quidez vt p̄
singulos per oriētia climatū singuli anni computent̄ per qui-
na puncta singuli menses atq; in hunc modum dies z hore.
Secūdo vt vnicuiq; signoz minores anni z menses eius dñi
annumerent̄. Dies aut̄ z hore duob⁹ modis reperiunt̄. Pri-
mo quidē vt minores anni eius dñi per .12. multiplicent̄ suntq; menses qui-
bus duplicatis adijcet̄ numerus eorū dē annoz. Tota ergo sūma p̄ .10. di-
uisa quot colligunt̄ dies sunt si quid minus .10. sup̄stes fuerit parsq; est diei
Di sunt ergo dies z hore eius signi. Secūdo modo vt minorib⁹ eius stelle
annis in menses solutis in primis dimidiū auferat̄. Deinde reliquo nume-
rus eorū dē annoz detrahat̄. Residū ergo p̄ .24. diuisum dies reddit.
Siquid ē min⁹ sup̄fuerit hore sunt his itaq; modis signoz anni menses dies
z hore inuenti p̄ singula signa cōputant̄.

Aries	15	37	12	103	100	20
Taurus	8	20	100	1	16	100
Gemini	20	1	100	4	100	15
Cancer	25	62	12	5	5	100
Leo	19	67	12	3	24	100
Virgo	20	50	100	103	100	15

Libra	8	20	100	101	16	100
Scorpius	15	37	12	3	100	20
Sagittarius	12	30	100	2	12	100
Capricornus	30	65	12	5	15	100
Aquarius	30	75	100	106	6	100
Pisces	12	30	100	102	12	100

De fignoꝝ ductu super diuersas terras.

Orbem terrarū geographi nostri bipartito discriminat aſiam equidē ab ortu ſolis inter vtrūq; oceanū occidentes verſus vſq; ad mediterraneū mare deducūt: hic europam ⁊ affricā ordiētes: europam equidē inter mare mediterraneū ⁊ oceanū borealem ſub occaſu gaditanis inſulis terminant auſtralem ſub occaſu achlantis monte includunt. ¶ Aſie partes generali diuiſione. 15. numerant: india: parthia: meſopothania: ſyri: poſt hec pentapolis maior: egyptus: ſozes: bacteria: ſithia minor: hircania: albania armenia. vtraq; capadocia: hibernia poſtremo minor aſia. Quarū ſpedales diuiſiones indie quidem pars orientalis ethiopia: parthie. 5. tigrie: aratufia: aſſiria: media: perſea: meſopotamie. 3. babilonia: chaldeia: arabica: Luius partes due nabathea ⁊ ſaban. Sirie tres comagena fenicea. Luius partes due tiria ⁊ ſindonia deinde paleſtina. Lut^o partes. 4. iudea ſamarea: galilea: philiſtina. ¶ Minoris aſie. 10. bithinia vel migdonia: galacia: frigia: liccionia: karialidia vel meonia: panſilia: hiſanria: cilicia: licia. ¶ Europe partes generalis diuiſionis. 1. ſcithia maior: Germanis cum miſia: tracia: grecia: pannonia: hiſtria: italia: gallia: hiſpania: harū ſubdiuiſiones ſithie quidē. iij. alania: dacia: gothia: germanie due almania: ⁊ theutonica: tracie. 2. norica ⁊ rethica: grecie. 4. dalmacia: epiro: illiria ut dardania anica cui^o partes due boethia ⁊ polopenſis: deinde theſſalia cui^o due partes pieria ⁊ archadia: deinde macedonia: achaia: lacedemonia: hiſtrie tres partes maritima ⁊ montona: in medio patria noſtra carinthia. ¶ Italie. 4. tuſcia: eruria: apulia: campania: Gallia. 3. belgica: rethia: aquitania. ¶ Africe ptes. 7. minor libia: pitacuū ulzengis: carthago: numidia: getulia: mauritania occidentalis ethiopia Minoris libie tres partes: ſirenenſis: pentapolis ⁊ tripolis. Mauritanie due ſinſenſis ⁊ tingertina. Inter has oēs circiter diuerſe alie nationes ſparſim per orbem manſitat: vt ſunt iecioſagi: pangifi: barbari: trogodice: ſchlau: wandali: ſcoti: britones: alieq; id gen^o diuiſa per mediū loca vt inſulas montana: paluſtria harenas. hiſq; ſimilia habitantes harum iſtū omniū innumere alie ſub diuiſiones ſunt ſuiſq; nationibus determinare ac lingue ſue vocabulis diſcrete. Omnibus eniz hiſ

per diuersas linguas diuersa sunt vocabula. Quapropter ex arabicis nominibus eas latinis appellationibus aptare impossibile est nisi determinatione primum cognitas. Maxime cum nec ordine aliquo sed sparsis quibusdam comentis hic demonstrat. Nec enim ut albumasar aut nullus alius nisi sparsim et nominatim tantum eas inter signorum dominia distribuit. Quapropter nos hic premisimus ut ex nominibus et situs atque loca cognoscantur ac si minus adaptare possimus studiosus quislibet et hec amplectens per discendi viam habeat.

De signis ad motum et quietem ducentibus.

St igitur atietis de regionibus quidem per sea medea philistina de culturis vero prata pascua sabrice furtu pristina inquilines terme edifici quoque lignis te-
cta.

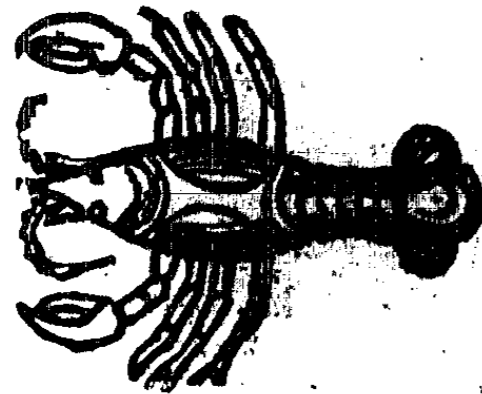

Thauri mauritania atque hemedat.

Deinde montane summarum spelunce. Post hec campi parum humecti atque ager pascuus colles hortalia nemora atque loca bouum et elephantum.

Seminorum armenia maior comedia cum hiberia: et albania capadocia atque ningen cum menchitia provincia ac ciuitatis barca. de inde montes et deserta saltus quoque venationum et amphiteatra.

Cancri minor armedia atque numedia comicat autem in aracusia et sithia sicque in media atque albumasar ait beledene balac: deinde lucus stagna paludes littoza ripe virgulta.

Leonis parthi parsq; mesopotamie deinde valles cum rippis annibus metalloꝝq; loca. Tum regia palatia atq; oppida inuicta coclee quoq; z satum cum celsis z speluncis.

¶ Virginis iudea z gallilea cum confinio eufratis atq; insula quadam persie. Deinde omnia sata genezea texternes cantoz nūmorum et musicoꝝ mansiones.

¶ Libere roma cū grecia istria z italia. Undeq; vsq; ad affricam z mesim: inde z barckan keremen atq; balach demde pedes montiū culti locaq; pomifera forisce, na locaq; venationū asturcoꝝ z insidiarum.

¶ Scorpionis assiria nobo, thea tingis deinde vineta mo-
reta hisq; similia post hec loca fetida carceres do-
mus plactus z luctuū cum cauernis scorpionū.

¶ Sagittarij hisplen omesq; agri allum^o post hec loca elie, baelhei beida z ramraia atq; loca p̄teriti temporis plene petre boum^o loca z curruum.

¶ Capricorni ethiopia ozientalis tingria cum media eius maris: mariaq; duo ad india z ethiopia cum ozientalibus italie z grecie partibus: deinde castra cū portis atq; vbi rigat cum portis aquā rigentibus z lacunis aquā recipientibus cū qua naues applicant. Tū loca canū vulpiū z ferarū z serpentū tum hospitalia pegrinoꝝ paupeꝝ z seruoꝝ postremo lares z ignitabula.

¶ Aquarij nigelloꝝ turcoꝝq; regio versul montes z alkufam: egyptus cū ethiopia occidēali. Deinde loca influa cū fluuijs z canalib^o puteis z pelago atq; saloloca altiliū vinee cuz cupis metretis cistis z tabernis.

¶ Pisciu india z mare rubrū insule italie z grecie versus firia cuz alexandria deinde maritima lacus z stagna cum suis littoribus atq; piscibus tum anguloꝝ habitacula cum templis pulpitis z cenobijs

Einde signa que inter motū z quietez distinguenda: ad motū quippe ducunt quotiens dños suos hospitantur V 8 II: ad quietem vero 6 9 III quotiens dñis occupantur: sic 2 III 4 ad motum reliqua ad quietem.

De signis rationabilibus.

Est hec et ea que ad hominum speciem ducunt. Sunt autem II III 4 5 primaq; medietas 4. Quorū eiusmodi ordo q; II sumatibus III 4 cum medio 4 mediocribus: 4 vulgo Est autem z aliter hoim genus inter signa discretū. primoq; nanq; gradui preest igneus trigonus: scdo acrius z deinceps per ordinem.

De signorum dominij in partitione corporis.

Unc ipsum hominis corpus inter signoz dñia distinguendū habet de corpore hominis. **V** caput cū facie atq; oculoꝝ acie pariter z eorum accidentia cum accidentibus aurium z oculoꝝ. **V** collum z guttur cum suis accidētibus cuius sunt glandule z fistule: dorsi gibbus oculoꝝ dolor atq; polip⁹ cū oris fetore. **II** sunt scapuli humeri cū brachijs z lacert⁹ z manib⁹ eozūq; occasiones. **6** pectus pulmo ysophagus splen cū collis oculoꝝ macule z obtalmie: ac quicquid pectora intrinsecus ledit. **9** os stomachi supius qđ nostri dicunt cor epar nerui lacerti ossa dorsum eozq; accidentia. **III** venter cum intestinis z lien vsq; ad podicē eozumq; incōmoditates. **4** femora z ab vmblico deinceps vsq; ad clunem cū lumbis z renibus z renunculis eozumq; accidentibus. **III** clunis inguē medulla spina cum podice z vesica simul z accidentia eozum vt secessus difficultas: qualis est yleos tenasimus stranguiria tum emorroides: calcul⁹ apostema cancer z argenia. **4** core: deinde macule membrorūq; superfluitas tum z ossium lesio: sectio casus inpreceps ferarum z serpentum morsus aut lesio quelibet. **8** genua cum suis neruis tum oculoꝝ lippitudo. **4** crura vsq; ad talos: deinde venarum impedimāta ictericia quoq; ac melancolie incōmoditas. **X** pedes cum suis neruis tum neruozū impedimenta podagra z tumor.

De signis ad forme dignitatem ad largi. rem ducentibus ad coniuncti onis complementum.

Eincepta et ea distinguenda que tam animi q; corporis q; et extrinsecus accidentia cōmoda atq; incōmoda quedam designant. Sunt enim que ad forme dignitatez z decorē ducūt Quotiens autē ipsa nascentibus oriuntur: aut orientis dñm hospitantur siue D vel almutez aleatale qui est dux principal⁹ Sunt autē II III 4 5 6 7 8 eadem queq; ad beniuolentiaz

naturales s; in dicitur

mansuetudinem et amplitudinē animi ducunt. Ea vero que conferant et complent Υ trigonus. Itaq; signa consumptiua quotiens nascentibus in circulo aduerse locata pariter et infortunijs impediunt prodigos et p̄fusos pariunt: ac forsan omni fortuna et questu phibent. Que si familiariter con- stiterint fortunatis ad vite questus impendunt: et immoderatos sumptos castigant. Ea vero que abundantia ministrant que et loci cōmoditate et for- tunatis beantur opum abundantiaz ferunt. infortunijs cum loco aduerso corrupta opes noxe causas portendunt. Nam ea que tollunt fortunam ac cumulant corrupta. ¶ Sunt alia que gule et luxus vicia minantur vt Υ δ η et θ et χ . Nam ζ et ϕ modice preter hec sunt et gradus per signa stellaz pmixtionem inuenientes que in genesis discernitur ¶ Alia mulierū formā et habitum discriminant. ad forme quippe dignitatem habitūq; honestum δ η θ et χ . Contra μ ν ω et π bipartita medium obtinent. ¶ Alia multe prolis vt σ μ χ et ϕ medietas. θ vero Υ et ζ plerūq; gemellos gerunt nonnunq; biformes siue bicolores siue bicipites aut androgenas. Pauce vero prolis Υ δ et ϕ . Proxius sterilia π η θ μ ν ω et χ ¶ Alia membris sectis multaq; et acuminis. Sectis quidē membris Υ δ η χ . Multe vero ire et acuminis Υ η θ . ¶ Alia que vocū moderantia discriminant. Sunt enī alte vocis π μ et ν . Mediocris Υ δ η et ϕ . Basse θ et χ . Sine voce σ trigonus. In eis enī si ϕ corruptus extiterit nati voces et auditum debilitat ac mutum et surdum relinquit. ¶ Alia ac corporis incōmoditates ducunt apostemata: maculas: scabiem: et squalorē: simul et vocē atq; auditum negantia. Sunt autem oīno quinq; Υ σ μ θ χ quotiens nascentibus aut δ gerunt aut partem fortune siue partem algaibz .i. oīm intrinseci. ¶ Sūt quedā p̄ signa determinata loca que oculoꝝ vicia parāt Primus inter pliares in δ : secundus nubecule locus in σ : duo inter stel- las μ : quintus sagitte locus in θ : sextus ad spinam θ : septim⁹ apud ansā in sagino preter hec nonnunq; et η cum ζ visui nociuus. ¶ Locus in δ gradibus. 13. punctis. 36. vsq; ad gradus. 14. puncta. 30. latitudine septen- trionali a. 3. gradibus vsq; ad. 15. ¶ Locus in σ in gradu. 21. puncto. 8. la- titudine septentrionali p̄ctoꝝ. 42. ¶ In μ alter in. 20. gradu alter in. 21. puncto. 10. latitudine septentrionali graduum. 6. ¶ Locus in ϕ in gradu 15. puncto. 20. latitudine australi graduum. 6. punctoꝝ. 20. ¶ Locus in θ in gradu. 22. latitudine septentrionali graduum. 39. punctoꝝ. 15. Circa ansam in ζ stelle quatuor gradibus. 20. punctis. 10. vsq; ad gradus. 24. puncta. 20. Sciendum igitur hos quidem gradus et puncta horum locoꝝ extitisse in diebus Albumazar vt ipse allerit. i. alexandrii anno. 210. 100. Hoc vero nostro tempore id est anno incarnationis domini. 1140. trinis gradibus minus senis punctis lege itineris sui promotos preter hec sunt et alia per signa et gradus oculoꝝ corruptiua que locis suis exponemus.

de oporeca et x
de oporeca et x

de hie fige et x
de hie fige et x

Quia ad animi vicia trahunt: quales sunt dolus: sunt doli anxia: neqcia: atrocitas: violentia ad ferocitatem dolos nequiciam ypocrisim Ω Φ Ψ χ ad anxiam \mathcal{M} \mathcal{B} : intus est \mathcal{M} \mathcal{Z} \mathcal{C} mediocria. **Q**uia volatiliū quadripedum et reptiliū genera discriminant. Nam \mathcal{M} \mathcal{C} \mathcal{F} \mathcal{X} sunt volatilia scđi ac terciū decani de \mathcal{B} . Illic enim est aquila cum cauda galline: quorū ea discretio \mathcal{Q} \mathcal{B} volucres: \mathcal{X} altilia: \mathcal{V} \mathcal{S} \mathcal{Q} secundeq; medietatis \mathcal{F} : primēq; medietatis \mathcal{B} quadrupedia: quorum ea discretio \mathcal{V} \mathcal{Z} \mathcal{S} quadrupedia cum vngulis: \mathcal{Q} \mathcal{C} \mathcal{Z} vnguib⁹: secunde medietatis \mathcal{F} cū calce: deinde \mathcal{Q} \mathcal{M} \mathcal{B} reptilia: atq; de his \mathcal{M} vermes. Nam aquea signa aquaticis p̄sunt quorum \mathcal{S} et \mathcal{M} cocleis atq; reptilibus. **Q**uia arborum germinarumq; genera. Nam \mathcal{II} \mathcal{Q} \mathcal{C} \mathcal{Z} proceres arbores: humiles et arbuta \mathcal{S} \mathcal{M} primēq; \mathcal{X} . Germina \mathcal{S} trigonus alit. \mathcal{S} quidē insitiones: \mathcal{M} Sata: \mathcal{B} olera **Q**uia aquas atq; res ignitas. \mathcal{S} siquidē aque pluniales. \mathcal{M} \mathcal{Z} \mathcal{C} fluenta \mathcal{X} stagna. Omnia ignita \mathcal{V} \mathcal{Z} \mathcal{Q} \mathcal{M} \mathcal{Z} . **Q**uia ducum signorum plagas discernere conuenit. Igneus quidē trigonus orientis: vnde \mathcal{V} cor orientis: \mathcal{Q} ad sinistram: \mathcal{F} ad dextram. Quamobrem \mathcal{V} subsolanus: \mathcal{Q} eurus: \mathcal{F} vulturnus: Terre trigonus meridian⁹: vnde \mathcal{B} cor meridiei: \mathcal{S} ad sinistram: \mathcal{M} ad dextram. Qua de causa \mathcal{B} quidē austri \mathcal{S} notus: \mathcal{M} affricus australis. Aereus occidentalis: vnde \mathcal{C} cor occidentis: \mathcal{II} dextrum: \mathcal{Z} sinistrus. Quapropter \mathcal{C} fauan ius: \mathcal{Z} zepirus. Germinozū chorus. Aque⁹ septentrionalis: vnde \mathcal{S} cor septentrionis: \mathcal{X} dextrum: \mathcal{M} sinistrū: ergo \mathcal{S} boreas: \mathcal{M} circinus: \mathcal{X} aquilo.

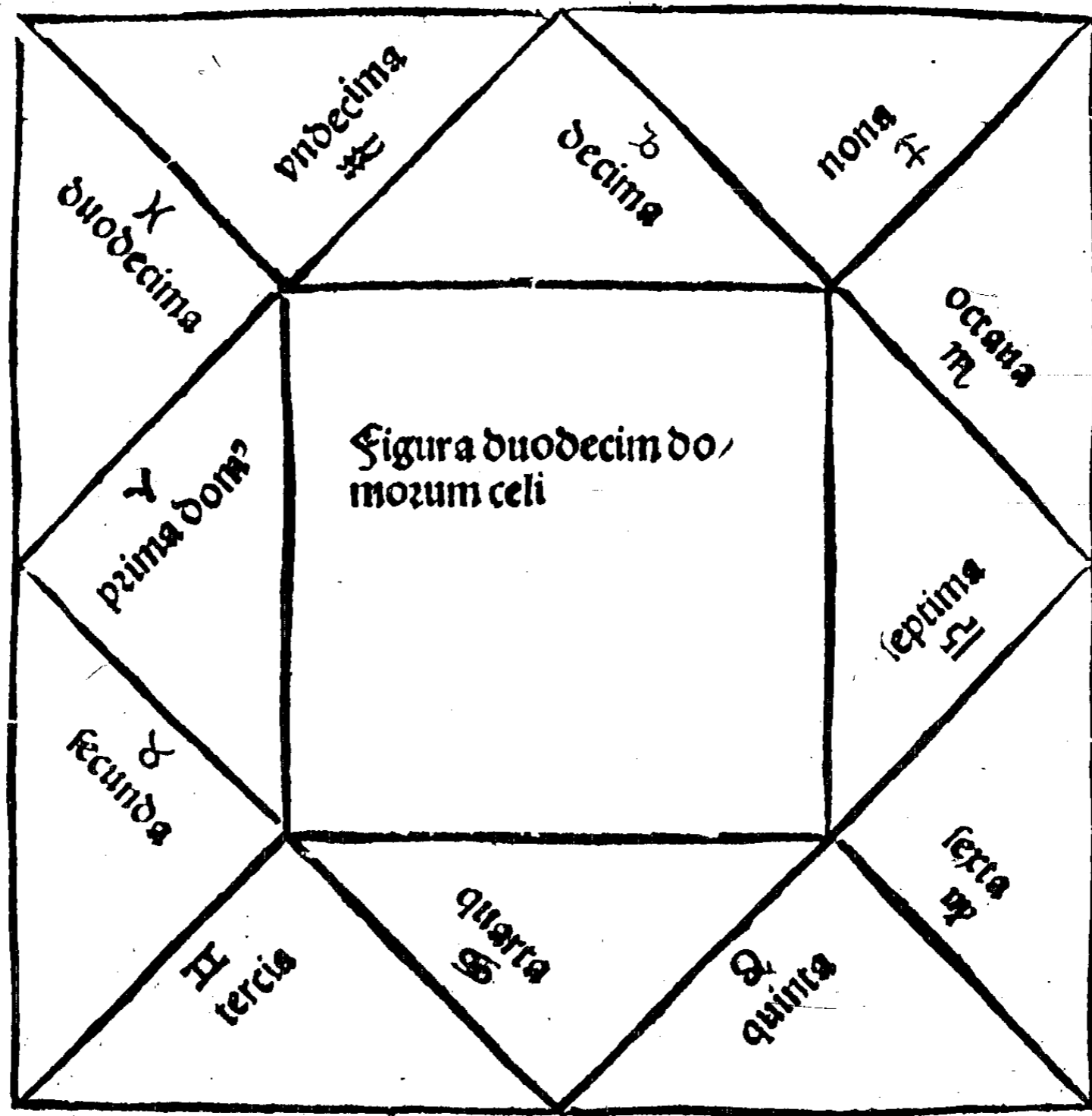
Que signis ad morbos eorumq; occasiones ducentibus.

Quia naturales signoz ducatus prout opus erat executi sumus: cōsequens est vt accidentales eozū ducatus deinceps inuestigemus. Ex quibus primum occurrit quaterni circuli partitio: tum duodena domiciliorū series. Lumen enim circuli supremus mundū ab oriente per occidentem p̄petuo ambiat singulos dies reliquos omnes infra cōtētos integro circuitu reducit. Unde singul⁹ horis singula signa per diuersas terrarū partes oriri simulq; occidere alijs celi alijs terre cardinem figere necesse est. Inter que circuli quadrātes designant⁹ singuli trinis intersticijs domicilia nuncupant⁹ subdivisi: vt annus quadripartitus ipsaq; signa. 12. erant. Sunt itaq; duo a cardine terre q̄drantes vsq; ad. 10. masculi accedentes orientales: dextri duo reliqui femine recedentes sinistri occidentales: nōnullis visum superterraneum emisperium dextrum esse: subterraneum sinistrum: sicq; eos dez quadrantes per quatuor mundi partes ordināt. De his quadrantib⁹ p̄me partes dicuntur cardines: secunde succedentes: terciē remote. propterea q̄

*accidentales sig
in ducatus*

primae rem firmant: secunde promittunt: tercie negant. Quorum nomina numeralia per ordinem sumpta. Primum est oriens: quod sequitur secundum: deinde tertium sicque per ordinem usque ad .12. Singula secundo loco a proprijs effectibus cognominata.

Rest igitur oriens vite corpori animo omni rerum origini et motui. Secundus est domicilium substantie ad questus lucra possessiones mutua dandi et accipiendi officia ducens. Tertius ad fratres et sorores: propinquos et cognatos spectat consilij legum iudicij controuersiarum et disputationum: vie quoque mandatoꝝ et nuncioꝝ somnioꝝ et motuū particeps

¶Quarti sunt patres parentes gen⁹ radix aquositas campi ager ciuitates
 castra edificia res quoq; occulte z abscondite loca subterranea thesauri rez
 finis. i. mortis mortuq; reliquiarum ac serpentum z eorum que ingestione
 dicuntur tripliciq; aministracionis particeps vt sunt effossio combustio ex
 poliatio ceteraq; id genus. **¶**Quintū domicilium proles cuius sunt p̄terea
 proclene dona voluptates z delicie atq; fruct⁹ honores amicicie z spei par
 ticeps. **¶**Sexti sunt egritudines eorumq; occasiōes status et habitudines
 serui ancille nequicia iniusticia ipsumq; motus local' particeps. **¶**Septimi
 sunt mulieres sponsalicia paranymphī atq; controuersie p̄ticipaciones op
 positiones respect⁹ atq; omne quod queritur vt fures fugitiui resq; perditie
 locus z persona quo iter instruitur. **¶**Octauū mortis mortem venena mor
 tifera metus omneq; perditum z irrecuperabile hereditates quoq; ocia pi
 griciam desidiam fraudulentiam inertiam vecordiam desperationez atq;
 iracundiā designās. **¶**None sunt longe vie exilia deinde honestas iusticia
 veritas temperantia prudentia obseruātia religio leges templa ceremonie
 philpsophia theologia ceteraq; scientie diuinationes scrip̄te inuicia visiōes
 atq; res necesse. **¶**Decimi sunt dignitates regna principatus dominia po
 testates iudices eloquentia voces artificia opera matres conuentus cum
 regibus. **¶**Undecimi fortune spes amicicia gratia facultates z amricula
 regūq; clientela z reditus. **¶**Duodecimi sunt inimici labor meror angustia
 pene inuidia detractio fraus dolus ypocrisis carceres captiui casus degra
 datio ignomia perditio: postremo iumenta z bestie. Nec igitur noīa hasq;
 proprietates domiciliorum artis scriptores ex stellarum circuloz ordine
 natura z proprietatibus recte mutuari videntur. **¶**Recte siquidez orienti
 rerum origo z vita comendatur propterea q̄ e tenebris in lucem prodiens
¶Primum omniū h̄ assimilatur q̄ sūmus omnium similiter tanq̄ in lucez
 incipiens vite nostre desuper aduenientis primos conceptus incipit totius
 vite spacium expectans. Ut enim ea que gignūtur de abscondito erumpūt
 sic oriens de inferiorum in superius emisperium emergit. **¶**¶ in ordine se
 cundus cuius vt gemine fortune quoniā sunt opes viteq; sustentatio quoz
 necessitas genituraz proximo sequitur loco: secundū post oriens substantie
 domicilium constitutum est. **¶**♂ autez tercius prout h̄ cognatione fratrū
 z cognatorum ducatus obtinuerat iuxta ordinem z terciū vt eisdem per
 fectum erat fratruz domicilium extitit. **¶**♀ vero cum menstruo coitu in ♀
 more masculi in feminam agens actum generationum causa existat patr
 vicem gerit. Quoniam ergo ab oriente quartū ordinis lege eisdem ducat⁹
 exigebat domus parentum dicta est. **¶**♀ autem in partez fortune post ♀
 proxima cunq; post vite necessaria que ♀ sunt proxima in mundo hominis
 fortuna sit voluptas coitus proles z gaudia huiuscemodi ducatus rerum
 obtinuerit. igitur z quantum eiusdez ducatus esse ordo exigebat. ex quib⁹

quoniam proles excellentius est seu q̄ ceteroz conuentu editur domiciliū
 appellatum est. ¶ Sextus ¶ quoniam vt angustioris circuli ac O propin-
 quior sepius retrogradatur crebrius aduritur egritudinum imbecillitatis:
 idq̄ genus incōmoditatum dūcatus sortitur vt crebro itu ⁊ reditu laboris
 etiam ⁊ seruitutis officium gerat . Eodem igitur vt ordo cogebat ⁊ sextum
 spectans egritudinis quod grauius erat nomē obtinuit. ¶ Septima est D
 cum in coniunctione ex O more femine concipiens: in oppositiōe tanq̄ ma-
 turos partus edat vxor ⁊ oppositionis: idq̄ genus ducatum excepit que cū
 ⁊ septimo series iniungeret vxoris nomine appellat̄ . ¶ Itē iterato ordine
 ad H reditu facto quoniam natura eius mortifera quam mors dolor an-
 gustie sequuntur. Octauum autem in occasum tendens in idem officium
 Ordo cogebat iure mortis nomē vendicauit. ¶ At cū gemine sint omnino
 fortune altera sc̄z presentis altera consequentis multa q̄ satior illa ⁊ etiam
 q̄ ⁊ fortuna maior. ⁊ quidem huius seculi illius ⁊ beatitudinē designare
 debuit: que quoniam longinque vite est nec nisi lege prudentia iusticia for-
 titudine temperantia ac celestium speculatione consequenda vt ⁊ horum
 oim: sic ⁊ nonum ducatus obtinuit vnde iure vocabulū duxit. ¶ Decimum
 regnis dicatū est ad A redeundo cuius sunt vires militie potētia seueritas
 bella cum nece. ¶ Undecimum fortune ad sūmam mundi fortunā rediēs
 ¶ Duodecimuz inimicoruz quoniam ab oriente remotum quidem oriens
 firmat inficiatur q̄ que ⁊ fortunam animi passiones consequi solent. ⁊ re-
 diens ad oriens qui quoniam vt orientis est genitura vita ⁊ metus: sic ⁊ ⁊
 anima rationalis est a prima varij discursus. ⁊ in oriente gaudet nihil sui
 extra se querēs. D in tercio quoz tercia via D viatores. ⁊ i quito vt vtrūq̄
 ⁊ gaudet delicijs. A in sexto vt ambo passiones malūt. O in nono vt virt⁹
 que est veritas ⁊ diuinitatis cōtemplatio. ⁊ in vndecimo vt ambo fortunā
 gerunt. H in duodecimo quorum extremi laboresq̄ pene.

Uaterna est alia circuli quadrantium designatione quadaꝫ
 diuina. Orientalis eque quadrans vt e tenebris in luceꝫ pdit
 aiatus incorporeus est Secundus cuius itinera sunt ⁊ mors
 inanimatus incorporeus. Tercius vt e luce in tenebras disce-
 dit corporeus inanimatus. Quartus secundo oppositus ani-
 matus corporeus.

St ⁊ alie signorum nature quedam permixtio Signorum
 enim series quatuor elementorū naturas partiatur aqueū
 igneum aereum terreumue: solum oriens naturā nati sin-
 gulariter videt sed cōmunio plurium conficiat. Et cum V
 igneum nati fuerit oriens ⁊ aereum oppositum. D terreū
 ⁊ aquaticum quatuor cardines obtinentia: nature com-
 plexiones conficiunt.

St z color per circuli quadrantis discretio. Nam inter oriens ac terre cardinem color rubeus: hinc ad septimū niger: inde ad decimū viridis: quartus est alb⁹. ¶ Preterea z inter ipsa domicilia colorū quedam est varietas. Est enim oriens ipm coloris subalbidi quez griseum dicunt. Semina extrinsecus viridis: tertium z vndecimuz glauci: cardines rubei: quintū z nonum albi: sextum z octtauum nigri: septimum obscuri.

St z quantitatum per circuli quadrantis dimensio. Nam ab oriente vsqz ad oppositum breuitatis a septem vsqz ad oriens longitudinis mensura sumitur. Preterea duo quadrantes ab imo per oriens vsqz ad sūmum ascendentes z augmentantes duo reliqui contra.

¶ Tunc exponendum videtur vt quaternarij numero q̄plurium rerum partitiones nature seriem sequunt. Quatuor sunt mōi plage ventorum acies: anni tempora signoz circuliqz partes omnes complexiones etates diei noctisqz quadrantes. Equibus prima oriens subsolanus cū vtroqz socio. Uter ab oriente ad ☉ ab oriente ad sūmum signis adolescentia primus diei noctisqz quadrās. Secunda merities auster cum geminis complicib⁹ Estas a ☉ ad ♊ a sūmo ad occidentens colera iuuentus: secundus vtriusqz quadrans. Tercia occidentens fauonius cum socijs. Autumnus a ♋ ad ♌ a septimo ad quartum melancolia vtrūqz status: tertius vtriusqz quadrās. Quarta septentrio boreas cum fratribus hyems a ♍ ad ♎. A quarto ad oriens regina senium: quartus die noctisqz quadrans.

¶ De quadrantibus diei z horarum.

¶ Etiam celestis conuersationis quadrantium z horarum exponenda. Due sunt enim mundane lucis conuersiones nocturna atqz diuturna quaruz altera pars alterius. Est aut z totius accidentia partibus accidere. Ut ergo quadrupartitus est annus sic z diem sic z noctem totius mutatione q̄terna mundi natura discriminant. Singulas aut anni partitiones trina interualla subdistinguit principū medium finis: que quater sumpta duodecim anni menses conficiunt. Sic igitur diei noctisqz quadrantium terna spacia duodecim horas diei totidēqz noctis horas complēt: fiuntqz simul omnes vigintiquatuor. itaqz tam diei q̄ noctis vt ver aereus nature sanguinee: secundus est iue nature: tertius autumnalis: quartus frigidus z humidus.

Estat vt dierum atq; horarū dños ordinemus. Ut enim āni
tempoza quadrantium circuli temporūq; duodene subdiui
siones duodecim circuli partium erant: sic dies eorumq; sub
diuise partes quas horas dñis stellarum dominij esse con
ueniebant. Unde vt septe; erant stelle circulū percurrentes:
sic anni dierum numerus per earum ordinem reuertens per
septimanas diuisus est. In gemino ergo stellarum atq; dierum ordine vt
inter dies ab eo rectissime exordium sumitur: quem primū nascentis seculi
diem indorum ⁊ persarum memor antiquitas docet: sic inter stella; ab ea
cuius auctoritati diei minus iniunctum erat rectissime exordium sumptuz
videtur. Sic ergo septem diebus ebdomade inter septe; stellas distributis
queq; sui diei prime hore singulariter dominañ ceteris persequentium nu
merum imparticipant assumentes partes quotiens ad prime dñm reditur
ordine vt prima feria quam vulgus dominicum vocant diem: primaq; eius
hora singulariter O est: secunda cōmunior ♀: tertia ♀: quarta D: quinta
H: sexta ♀: septia ♂: octaua O sicq; deinceps vt transnumeratis. 12. horis
sequentes diem D: tertium ♂ accipiat: atq; in hac prima diei hora ad ortū
O incepta noctis ad occasum. Quod romani intelligentes singulos dies a
dominis cognominauerunt: que nomina latina lingua ppaucis cōmutat
hodie vsq; seruat.

Incipit liber septimus.

Septimi libri capitula nouez. **¶** Primum de proprietatib⁹
stellarum ⁊ habitu substantiali. **¶** Secundū de affectione
earum a O. **¶** Tertium demonstratus earū per qdrantes
circuli ac domicilia pariter ⁊ quantitate corporū stellariū
¶ Quartum de constellationibus ac constructionib⁹ qua
litate stellariū simul q̄ que fortior q̄ debilior. **¶** Quintuz
de respectuū stellarum applicatione ⁊ separationē ce erisq;
id genus habitudinib⁹. **¶** Sextum de fortuna stellarum fortitudine ⁊ de
bilitate atq; infortunio cum ⁊ corruptionibus D. **¶** Septimū in extrahen
dis stellarum radijs iuxta ptholomeum. **¶** Octauum de annis sirdariech
stellarum simul ⁊ damnis earum maioribus medijs ⁊ minoribus. **¶** Nonū
de naturis stellarum septem ⁊ proprietatibus ducatum per vniuersa rerū
genera.

De proprietatibus stellarum ⁊ habitu substantiali.

Utemdamodū inter inicia sexti libri dispositū est cum ea par-
ticio vniuersales signoz ducatus cōtineat: huius voluminis
series vniuersos stellarū ducatus ordine prosequet. Tum enī
in predictis nature stellarū ac substantialiū quantitātū differ-
rētie exposite sint: sequens erat diuersas earū habitudines
ad diuersos rerum habitus et accidentia ducentes inuestiga-
ri. Suntq; itaq; diuersae suae cuiusq; proprie ac substātiales habitudines ad
ascensus in circulis suis vel descensus vel medium inter vtrūq; cum motus
ac luminis augmentū siue detrimentū aut medium inter vtrūq; : tum septē-
trionalis tum australis ascensus siue descensus. Deinde incrementū nume-
rom incrementū computo siue detrimentum aut medium inter vtrūq;. Tum
latitudinis quantitas tum nulla: postremo que tibi vicissitudo inter diem et
noctem si haizen aut extra. ¶ Ascensus stellarum in circulo centri est inter
stellam et absidem eius circuli minus 90. gradibus idq; et cursus et decre-
mentū atq; tardissima atq; tardissima in puncto absidis contra vero in oppositis
nam medium in medio. ¶ circa gradus nonagenos inter eadē ad eundē
modum et luminis quantitātē inter augmentū et decrementū intuentis vi-
sum metū singulas inter circuloꝝ sublimationes et depressiones perpēdēs
his accedit quantum et retrogradationis circuli per quadrantes suos inter
huiusmodi motus adiciunt excepto qd non omnibus idem est motus. Nā
superioꝝ stellarum lumen admodū lune quantū a sole recedunt augmen-
tant quantum accedunt diminuunt. Incrementū siue decrementū numero
viget. Inter duos ordines numerus ad rectitudines stellarum perpendit
quorum primus a. 10. vsq; ad grad. 180. crescit. Secundus a gradib. 180
vsq; ad. 360. decrescit. Incremento computo q̄diu rectitudo medio stelle
addit decrementū q̄diu detrahit. Idq; in opis fine medio vero q̄diu nec
addit quicq; nec detrahit qd cum superioribus stellis accidit : dum pariter
in viam solis fiunt. Erunt quidem aut in eodem puncto cum sole aut in op-
posito. Inferioribus autē quociēs recto solis loco de medio vtriusq; dem-
pto aut. 100. aut. 180. gradus relinqui contingit sine rectitudine pariter in
eodē cum sole puncto reperiunt. Motus aut augmentū inferioribus qui-
dem stellis q̄diu plus medijs suis incedunt decrementū q̄diu minus me-
diū est equaliter. Inferioribus autē q̄diu plus sole currunt augmentus est
q̄diu minus decrementū: medium iter tum equaliter. ¶ Sciendū vō quo-
ciens stella. 5. bigygit persarum aut indorum collocati in primo aut quar-
to sui circuli quadrante reperiunt tarde dicunt. In tercio aut et secundo ce-
leres quorum plus si alcdaget mecea scdm si alcdaget albana tractat que
in translatione sigil alchuarchim sufficienter exposuimus: Septentriona-
les sunt stelle a sui queq; draconis capite vsq; ad caudam a cauda vsq; ad

abside i. auge

*inc remanet
detr. medium*

caput australes. Quarū maxima latitudo medio inter caput z caudaz. Ad ipsum vero caput z caudam nulla haiz stellarum. i. vicissitudo. Auhaillet est vt stelle mascule die superius nocte inferius hemisperiū obtinentes p ariter z signa mascula possideant. Semine contra preter martē quem nox tempe rat. Est enim z hoc quoddā virtutis earum adminiculū.

De affectione eoz a sole.

Inde sunt quedam affectiones stellaruz ex sole accidentes singulis iuxta q̄ accedunt ad solem z recedunt. Unde est q̄ superiores stelle a coniunctione solis vsq̄ ad oppositionē dextre dicunt. Inde adiunctionē sinistre. Inferiores vero a coniunctione solis retrograde vsq̄ ad primam stationē hinc ad coniunctionem directe dextre tamen ad alteraz sinistre. Luna vero a coniunctione vsq̄ ad oppositionē dextra inde ad coniunctionē sinistra: Sunt itaq̄ superiorū stellarū affectiones huiusmōi. 16. Prima est coniunctio cum sole quam zāmi dicunt in eodem puncto atq̄ altrinsecus infra puncta. 16. qm̄ quantitates circuli solaris punctoz quidem ad minus. 32. ad maius. 33. quem infra terminū quia stella in corde solis dicit ea coniunctio fortunata est hunc terminū excedens ad secundā affectionē migrat que est adustio. In saturnoq̄ ioue vsq̄ ad decimuz peruenies his gradibus a sole elongatus tercia passio suscipit que est sub radijs tantum vnde iam liberari incipiunt z vigorem recuperare. hic enim iam maiorum eis annozum potentia redit z maioris duxturie q̄ in genezie tractatu explanauimus peruenit autem hec in saturno quidē z ioue vsq̄ ad. 15. a sole gradus. In marte vsq̄ ad. 18. a quibus terminis in quartā transeuntes deinceps orientales sunt z fortes. Que quādiu infra tres primas affectiones morant: perfica lingua kenezduria nuncupant. Ab his itaq̄ terminis quāq̄ he stelle orientales sunt non tamen videmus eas statim apparere. Nonnūq̄ enim vel ante per quedaz climata plerūq̄ vero longe post diuersas terrarum partes apparent. Sed hinc dicimus eas orientales esse ut ex utis iam solaris corporis viribus sole precedente relictas: ab his igit ut pre diximus terminis in quarta iam affectione cor z anima orientis dicuntur apparentes libere z fortes: idq̄ vsq̄ ad. 60. a sole gradus quotta est exagoni quantitas. Ab hinc vero in quinta migrantes orientales debiles dicunt vsq̄ ad. 90. a sole gradus. quotta est tetragoni quantitas his peragratis non iam orientales dicunt. Deinceps eteniz ex quo sol oritur he in quadā tem occidentalem decedunt que sexta affectio est post orientalitatez dicta

vsq; ad primam stationem perueniens que quota fuerit tota est. 7. affectio
Unde ad oppositionez. 8. Nona est oppositio perfica lingua keuercum ka
bala: aqua ad secundam stationem. 10. que. 11. est. 12. est directio. Secū/
dus tetragonus. 13. que ad occidentem declinans dicit. Ex quo nāq; sol
ocidit hē a medio celi occidentem versus decedunt. Secundus exagon?
14. inde. 15. qua primum saturnus quidem et iupiter a sole gradibus. 22.
accedunt. Mars vero. 18. sub radijs tantū meliori tantum a. 7. que in gra
dibus occidentis dicit vsq; ad. 15. a sole gradus perueniens. vnde. 16. sub
radijs tantum meliori iam fortuna destituta iam enim vix minores annos
tribuit et duxturiam. In saturno quidem et ioue vsq; ad. 6. a sole gradus.
In marte vero ad. 10. Postrema est adustio vsq; ad coniunctionem que
due perfica lingua kerierci tagib nuncupant. Inferioribus. 16. Prima
est zamini quantitatis predicte deinde vsq; ad. 7. a sole gradus. Secunda
orientem versus a sole retrogradando que adustio est nisi latitudo interce
dat. Veneri siquidem nonnūq; preter alias accidit vt ex eodem cum sole
gradu videat: latitudine faciente: que tota quidem graduum. 8. punctozū
56. iuxta q; ptholomeo visum est. Sic itaq; nequaq; adusta dici potest ve
nus immo apparens. dum a sole plus. 7. gradibus distet licet longitudine
q; in eodem sunt gradu. Tercia vo est sub radijs tantuz a. 7. gradibus vsq;
ad. 12. a sole qua iam vigotem recuperantes et maiorum annorum sunt et
maioris duxturie: hinc orientales in quarta vsq; ad secundam stationem
que quinta est. Sexta est directio vsq; ad. 21. a sole gradus octaua est adu
tio vsq; ad coniunctionez que nona est. Decima est adustio occidentalis
vsq; ad gradus. 7. Undecima sub radijs tantū vsq; ad gradus a sole. 15.
Duodecima est directio. Decimatercia prima statio. Decimaquarta retro
gradatio vsq; ad. 15. a sole gradus. Decimaquinta sub radijs tantū ut ante
decimasexta adustio vsq; ad primam. Has itaq; stellas a coniunctione
dis orientalis retrogradat. Post retrogradationē vere vsq; ad. 12. a so
le gradus. Inde vsq; vltra solem. 15. gradibus. Inde ad coniunctionem
Luna quoq; 16. a sole mutat affectiones. Prima est zamini altrinse
us infra. 16. puncta cum sole. Secunda adustio usq; ad gradus. 6. infra
nem terminū nullatenus videri potest. Transacto vero statim nonnūq;
recto circulo. Tercia sub radijs tantum vsq; ad gradus. 12. In quarta
q; ad robedan q; est ad gradus a sole. 45. In quinta vsq; ad primum
tragonum. In sexta vsq; amphiarion q; est ad gradus a sole centum tri
ntaquinq;. Hinc vsq; prope ad oppositionē. 12. gradibus. 7. Unde. 8.
q; ad oppositionē. Nona ē oppositio. Decima ab oppōne vsq; ad gradū
hinc. 11. vsq; ad secunduz luminis quadratē vnde duodecima vsq; ad

secundū tetragonū: a quo. 13. vsq; ad secundū luminis quadrantē vsq; in-
de ad. 12. a sole gradus. 14. vnde. 15. sub radijs tantū vsq; ad. 6. gradus
postrema est adustio vsq; ad primam. Harū igit affectuū diuersi sunt du-
catus quos in locis suis exequemur.

Demonstratus eorum ex quadrantibus circuli ac domicilia
pariter et quantitate.

Nunc etiā quid ex quadrantibus circuli stellis accidat expo-
ni cōuenit. Quod quadripartitū reperit locus in cardine lo-
cus in ascendente locus in remoto locus in aduerso. Omnis
autē stella in quocūq; fuerit circuli loco certa altrinfecus quā-
titate corporis sui virtutē pretendit. Est itaq; solaris corpo-
ris virtus inter vtramq; partem ante et retro quindenox gra-
duum: lunaris duodenox: saturni et iouialis nouenox. Martis corpus in
vtramq; partē octenis gradibus: veneris et mercurij altrinfecus. 7: et cetera

De constellationibus ac constructionibus qualitatū stellarum.

Conuentus stellarū quas constellationes dicunt pluribus ac
diuersis modis fiunt. Conueniūt enim planete tum bini tum
plures nunc corpore nunc radijs at cum in eisdem signis tum
in eisdem signorum partibus. Eorundem nūc singuli plures
fixarū etiam quibusq; iungunt: iungunt etiā capitibus et cau-
dis draconū tam suorum q̄ alienorum iungunt etiam parti-
bus per circulū. Coniūctionis quidē terminus infra gradus. 15. firmioris
ducatus infra virtutē stellarū corporum graduū numeros vtralibet parte
Cum enim conuenientū altera infra virtutē alterius corporis extiterit nec
illa in huius minus firmū ut saturnus cum luna in yno signo infra gradus
12. nec dum infra. 9. Cum igit vtraq; intra alterius corporis virtutē si pari-
ter in eodem nunc termino fuerint ducatus oratio firmius quanto conue-
n. ut firmior. quāto sepanē debilioz quousq; de eodez signo exeant. Nam si
in diuersis signis vltra eosdē terminos cōsistāt: nō tm̄ cōiūcte dicunt ppter si-
gnorū diuersitatē sed altera infra alteri⁹ virtutē tenue coniunctim ducant⁹ fi-
gna. Fixis autem signis nulla per se corporum est virtus nisi quanta pla-
netarum est eis conuenientū alteram alterius naturaz ac propriā cuiusq;
virtutē inficere et corrumpere ut cōiunctis. terci⁹ quidā affectus extrane⁹ p-
ducat. Idq; copiosa similitudie approbāt. quē admodū limpha vino pmitta
ut ipm̄ infrigidet naturā eius inficiēs corrūpit sicq; ouerso mltaq; his filia

Nos autē q̄ licet id q̄ ita sit vt vtrūq̄ alterius attemperet: non tamen suam cuiusq̄ naturam proorsus interire vini calorem: aqueve humorē: licet nō in regrū nec adeo calidum sicq̄ in ceteris confectionib⁹. ¶ Est ⁊ aliud q̄ hec inferiora corpora liquida permixtione quidē vbi alterū alteri inserit sese nimirū inuicē inficiunt ⁊ corrumpunt. Celestia vero corpora cum iungunt q̄ longe abinfirmem distant nequaq̄ se ita corrumpunt sed in natura sua ac virtute propria virtutes suas vicino coiciunt se inuicē miscent. vnde motu cōi ac permixtione terciū quēdā affectū vtriusq̄ nature cognatū gigni necesse est: signi natura lociq̄ circularis affectione pariter ⁊ stellarū affectu cooperante quos effectus antiquitas per diuersos tractatus exequit. ¶ Sunt itaq̄ stellis coeūtibus gemine habitudines prima qualitātū pmixtio: secūda alterius supra alterā potentia. Qualitates sunt calor frigor humor siccitas. Qualitātū pmixtio quinq̄ partita. Prima in pprietate nature. Secūda i ascensu ⁊ descensu p̄ circulū ex centro. Tercia in natura loci. Quarta in affectione ex sole. Quinta in accidenti ex quadrantibus circuli que in quarto libro exposuim⁹. ¶ Alteri⁹ autē sup alterā potentia triplex que nāq̄ absidi sue propior qui septentrionalis ascendens. Cuiq̄ septentrionalis latitudo maior ipsa obtinet atq̄ hic in coniunctione stellarū tantū speculari cōuenit. Cetera nāq̄ q̄ absidū q̄ digressionū circulis carent. Visum ergo est eis q̄ rōnabili speculatione celestiu⁹ effectus indagant. Saturni quidem ⁊ martis cōuentus qualitates eorum contrarie coeutes temperiem conficiunt vtrūq̄ siquidē gemine qualitates quarū altera imobilis altera facile mutabilis: vt saturn⁹ frigidus siccus: interdū tamen frigid⁹ humid⁹: mars calidus siccus interdū calidus humidus vt in quarto libro expositum est. Si ergo conuentus eorū in signo igneo fuerit calor martis exuperat interreo frigus saturni vtrūq̄ siccitas valida. In aqueis ⁊ aereis siccitatem humor exuperat alteraq̄ martis calor alteraq̄ saturni frig⁹ moderat. ¶ Ad eundē modū affectiones eorū a sole ordinant. Nāq̄ ex quo a sole sepant vsq̄ ad primā stationē aeream nullam contrahunt vim vsq̄ ad oppositionem solis igneā vnde vsq̄ ad stationē terream. Aqua vsq̄ ad solē aqueaz hunc ordinē ⁊ quadrātes circuli quantū in ipsis est mutant. Quotiēs igit ita iungunt vbi vtraq̄ qualitas temperet cōiunctionis ducatus ad finem beatū spectat. Cū vero vt altera tantū min⁹. ¶ Triplex est igit vtriusq̄ qualitatis permixtio. Primo vt sit mars calidus humidus. saturnus frigid⁹ siccus. Secūdo vt mars calidus siccus: saturnus frigidus humid⁹. Tercio vt mars calidus humidus saturnus frigid⁹ humid⁹. Cuiuslibet igit harū triū speciei cōmixtio fortunata: licet enī ⁊ ambo fuerint humidi: humor tamē martis calor est q̄ saturni frigus temperat: simplex autē alterius tantum vt mars calidus siccus: saturn⁹ frigidus sic⁹ q̄ cū accidit intempata siccitas

alterius calorem alterius frigus imoderate exasperat ut patet tpata coniunctio minus etiā fortunata sit. Omnē inde huius cōiunctionis fortunā siue in exordijs negotioꝝ seu genezia aut annalibus noxia eoz natura contaminat vt nec sine labore et pena multaq; corporis difficultate crebris et grauius animi passionibꝫ seruari queat et de cetero plerūq; grauior pena consequat. Oportet autē et in hoc et in omni cōuentu vt ducatus certior fiat prepotentē quā rōne dictū est dinoscere inter omnes vere hos qui apud solem sit conuentus singulari quodā priuilegio exceptus est. Omnē etenim stellam sibi coniunctā preter zāmi adurens et corrumpit et debilitat. Ac stelle quas plurimū adustio ledit sunt luna venus: vt enim ex frigido humore teneraq; cōtraxere naturam sicco solis feruore nature sue proorsus inimico citius vel grauius ledunt: leuius autē saturnꝫ et iupiter: leuissime vero mars et mercurius duꝫ directus sit qui fere solaris nature sunt. vnde in eo conuentu alias quidem fortiores leuius: alias minus fortes grauius corrumpi constans ē. Sic ergo cum mars aut saturnus soli iungunt vterq; alteri grauis excepto qꝫ illis adustio grauior qꝫ illi corruptio. Magis autē saturno: potest enī cū saturno vtraq; qualitate misceri cū marte vero alteri tantū. Cū igit vtraq; qualitate sol saturno miscet et sol saturnū leuiter adurit et saturnus solem leuiter corrumpit: altera tantū grauiꝫ excepto qꝫ sol semper fortior est hoc si saturno et loci natura semper incōmoda fuerit qualis est casus locusve circuli versus etiā multo grauius corrumpit: mars autē soli grauior. Miscetur nāq; sol marti vel altera tantum qualitate vel nulla. Inter oēs auteꝫ mercurio vt consueto ac familiari solis adustio minus grauis minime dum directus sit qui dum sub radijs est et infortunatus sic parillū solem ledit et fortunatus parū beat. Vtraq; siquidē fortunā aliunde assumens ad solē transfert. Cum autē iupiter aut venus siue luna soli iungit solem quidē beant ipsos tamen adustio ledit magis minus fortes preter zāmi: lunā quoq; saturnus et mars coniunctione corrumpūt ea tamen discretione qꝫ mars in prima lunationis medietate. Saturnus in scda grauius leuius. Itē dum ipsa grauius dum illi. Cum autem saturnus et iupiter cōueniunt qui fortior fuerit obtinet. Sicq; inter martem et venerē et ceteraz cōuentus. Nā quociens et plures cōueniūt fortissima obtinebit. Sunt tamē qui asserunt quociens saturnus vtriq; in natura sua fortis conueniunt conuentū aduersum. Ad quod multam similitudinē adducentes aiunt quociens due res etiam due res iungunt non mediū aliquod tempore sed eandē naturā augeri vt flamma flamme limphe iuncta multaq; his similia. Sic igit aiunt he due stelle cum vtraq; infortunata sit coniuncte potius infortuniū adaugent. Dicimus igit qꝫ corpoꝝ que apud reperiunt alia sunt solida alia liquida vtroq; habitudines. prima est compositio: secūda confectio: terciā cōiunctio

quarta cōmixtio. ¶ Solidoz igit̃ vt alia spaciose quanti tatis sunt alia di-
 minute. Ex spaciose compositio terciã edidit figuram ut ex lignis edi ex
 diminutis vero confectio aliam quandã naturam vtriusq̃ cognatã gignit
 vt ex diuersis seminũ generibus medium quoddam: liquidoz autem est
 alia natura permixtio alia insaciabilis affectus. In his quidem cōiunctio
 vt ex aqua ⁊ adipe in illis cōmixtio ut ex aqua ⁊ vino medium quoddam
 gignitur. Quociens igitur diuersis generibus coadunatis q̃ inuicem in-
 terferta alterum alterius naturam inficit ⁊ interficit ea commixtio siue con-
 fectio: terciũ quoddam producens ex eisdem enim generibus neq̃ com-
 mixtio neq̃ confectio medium aliquod gignens. Ueruz adiunctio siue ag-
 gregatio augmentans vt aqua aquis flamma flammis coeuntes ut semi-
 na seminibus: radices radicibus sui generis hisq̃ similia. Quoz quoniam
 nihil in supernis accidit neq̃ enim sese contingunt nec inuicem interserunt
 vt ad aliquid agerent verum ex legitimo coitu cum contrarie qualitates
 misceant̃ ex alterius frigore alterius calore sicq̃ conuerso tempore necesse
 est.

De applicatione respectuum stellaruz ⁊ separatione ceteri sc̃q̃ id
 genus habitudinibus .

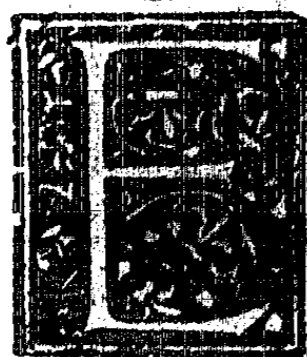
Stellarum habitudines alij specialiter ordinantes nume-
 ro variant sic enim albumasar cum alibi .25. scribat hic
 17. nos autem tullij nostri memores nõ posito genere in
 eadem particione speciem numerare consueuimus eas
 18. generali complexione enumerauimus specialiter vt
 mos est ordine subdiuidentes respectus: applicatio: sepa-
 ratio: parilitas: solitudo: alienatio: translatio: collatio: p-
 hibitio: collectio: reditio: contradictio: impeditio: euasio: interceptio: com-
 passio: remuneratio: receptio. ¶ Respectus stellarum est inter domicilia si-
 prapostitis figuris discriminata bipartitus. Sinister quidez ad terciũ quar-
 tum quintũ. Dexter ad. 10. 9. 8. Sextus per diametruz opponit̃ respectus
 quidem est de signo ad signum validissimus tamẽ de gradu ad gradum p̃
 gradus equales figurales p̃portionalium arcium cõtinentes. ¶ Applicatio
 est leuis ad grauem dum grauis plurium sit graduũ. Est autem primo lo-
 co bipartita corpore uidelicet respectu: corpore quidẽ in eodem signo quã
 coniunctionẽ vel conuẽtum dicimus cuius virtus seorsum tractari debuit
 Applicationis respectiue quedã sunt sp̃s quas vt de ipsa generaliter tra-
 ctatũ fuerit loco suo exeq̃mur. Quociens enĩ ex domicilijs sese respiciẽtibus
 leuis ad grauem accedit non eque est coniunctio sed nature quedã cōmixtio

gion
cōiunctione debilior. In vtrolibet igiſ genere q̄diu lenis ad grauem a terminis constitutis applicatio est ex quo transferit ſepatio. vis equidē applicationis cōiunctiue a. 15. gradibus reſpectiue a. 12. debilis tamē quouſq̄ applicans in eundē terminū peruenit at aut infra dimidiū vtriuſq̄ corporis virtutē. Quod genus ligon dicit̄ a qua dum ſepat̄ in eius virtute est q̄diu non applicat̄ alij in eodem ſigno magiſq̄ infra dimidiā eius corporis virtutem. licet enī vel ad plures vna quelibet accedat cui propior est ei accedat dicit̄. Nam ligon ſi in fine ſigni fuerit dimidiū eius virtutis ſequentis ſigni est. Nec aliter in principio ſigni excepto q̄ ea virtus non adeo valida propter ſignoz diuerſitatē. Quociens vero duobus in eodē puncto conſiſtentib⁹ terci⁹ vndelibet applicat ei primū ligari dicit̄ in cuius pluribus extiterit dignitatibus deinde ſecundū. Sic etiā quociens due ex eodē puncto vni applicant ea primū ligat̄ que plurimū testimoniū affert. Cū ſecund⁹ in hoc genere dñs termini precedit contingit nonnūq̄ vt ſolitarie alicuius in fine ſigni corporis virtus in ſequenti ſigno radijs alterius excipiat̄ ſitq̄ mixtio debilis non tamen applicatio quouſq̄ in reſpectu tranſitus fiat. Omnia q̄ dicta ſunt in coniuunctione quidem firmiora ſunt magis aut̄ dum naturalis fiat cōmixtio in vtroq̄ genere. Utriuſq̄ ergo generis gemine ſunt ſpecies in longum ⁊ latuz. In longū quidē nūc directe nūc retrograde in modum quo expoſuimus. Latitudinis triplex est ſubdiuiſio prima quidem vt ſit coniuunctio in eodem gradu eadem latitudine eadem parte q̄ genus alterius eclipſim parat neceſſe est. Secunda est oppoſitio vt altera ad ſeptētrionē aſcendente altera ad ſeptētrionē dēſcendente aut econuerſo eadez vtrūq̄ latitudine ſitq̄ in auctro. Tercia est ſeſquipartita inter binos exagonos tetragonos trigonos altera ad ſeptētrionē aſcendēte altera ad auctro dēſcendente aut econuerſo. Ea diſcretionē adhibita ne extrema applicantis latitudo minor ſit preſente alterius latitudine. Ad quam cū puenit ligatio est. ex quo transferit ſepatio. Excepto q̄ nō ſtatim virtutē illi⁹ exiuit q̄diu ſc̄z in eadem parte fuerit quouſq̄ altera aſcendente altera dēſcendēte incipiat vel cōuerſo. Est ⁊ aliud generis artificii vt reſpicientiū videlicet ſtellarū ſeptētrionali latitudine loco ſuo adiecta latitudine vō auctrali loco ſuo detracta inter reperta loca duo longitudo colligat̄. Que ſi fuerit graduū aut. 60. aut. 90. aut. 120. exordio numeri a leuiori ſumpto ligatio est. Si min⁹ applicatio ſi magis ſepatio: pōt etiā vna q̄libet pariter alteri longo alteri lato applicari. Unde dixim⁹ de fugitiuo ſi luna inquit ioui longitudine: marti latitudine ligata repit̄ q̄ marti conſequendū iudicat quia ioui non ledendū: firmitus vero vni vtraq̄ applicatione ligari magis ex aliqua recipientis dignitate. vnde applicationis reſpectui quatuor ſunt ſpecies donū nature donū virtutis donū gemine nature donū cōſilij donū

nature est applicatio ex aliqua recipientis dignitate. Donū virtutis est applicatio ex aliqua applicantis dignitate. Donū gemine nature est applicatio pariter ex vtriusq; dignitate. Donū consilij quilibet alia firmior amice figure natureq; cōmixtione firmissima cū receptione. ¶ Paritas ligationis vim imitat naturali quadā adæquatione non respectu qua doctissimi astrologi in secretis rerum vs̄ reperiuntur. Vulgares vero nihil h' modi intelligētes nec aduertisse videntur. Est autē bipartita intra gradus signorum equaliter orientiuz: signozūq; equalium dierum qua rōne compos 7 conforz inuenit stella in primo ♃ gradu: stelle in vltimo ♃ quarum altera ei que in fine ♃ altera eius in principio ♃: sic ea que in .20. ♃ ei que in .20. ♃: sicq; ei in .20. ♃: similiter ea que in fine ♃ ei que in principio ♃: sicq; ei que in principio ♃: sicq; deinceps ad hunc modum. ¶ Solitudo est quotiens stella post separationem nulli in toto signo applicat. ¶ Alienatio est cum per totum signum omni respectu caret qđ sepius ♃ accidit. cūq; acadat ducenda est stella per terminozū dños more applicationis tanq; ligata cuiq; in cuiusq; termino fuerit: sicq; per ordinem. ¶ artificium 7 in solitudine nōnunq; adhibendum est videlicet non satis cōmixtis separata longius dimisse vires exuit necdum alij applicans. ¶ Translatio ab vna ad aliaz cuius due ptes Altera vt eadem stella inter duas ab altera separata alteri applicet. altera vt dum leuis graui applicat grauis alteri applicet. ¶ Collectionis due sunt species quarum altera collectionem: altera translationez imitatur. Illa siquidem vt sint due auerse abinuicem vnā respicientes vel ei applicantes Illa vero quelibet circuli locum respiciat cui conferat. Nec autem vt inter oriens negocij qđ dños abinuicem auersos aut separatos quelibet alio ex vno alium respiciens vel applicans cōferat. ¶ Prohibitio bipartita altera vt sint tres vel plures in eodē signo per diuersos gradus grauis in plurib' Nec ergo que media est altera phibet ne graui applicet quousq; eam transeat. Altera vero ex parte respectus vt cum de duabus stellis in eodē signo altera applicet alteri: sic eidem pariter eminus alia respectu applicans que si in paucioribus vel eq̄libus fuerit gradib' eam corpore accedens phibet quousq; graduū numero superet. ¶ Reditio quoq; ex duob' sumitur loc. Altero vt cum stelle sub radijs existenti applicatur. altero cum retrograde vtrūq; siquidem applicantis consilium reicit. Est igitur huiusmodi reditio tum salubrū tum aduersa: ac salubris quidem triplici modo perpenditur. Primo quidez vt sit applicationis receptio. Secundo vt vtraq; in cardine aut post cardinez applicansq; directā. Tercio vt licet recipiens remotus applicans solum in cardine sit aut post cardinem: hic itaq; recipiens quidem qđ corruptus est 7 remotus. Rem quippe quantum in ipso est inficit: sed qđ reddit ipse qđ conferebat. Ille vero liber 7 fortis eripiens rem ad effectum producit. ¶ Aduersa vero duplici modo. Altero vt sit duplicans remotus

Alter aut in cardine aut post cardine. Sic ergo quicumque conferunt redditur
 Ille vero debilis rem quidem alter parat: alter deinde inficit. altero ut sint
 ambo remoti vel adusti siue retrogradi: quod cum acciderit res oino negat.
Contradictio est ut cum stella stelle applicans antequam perveniat retrograda
 sit. Id enim est firmata negare. **I**mpeditio est ut inter tres stellas quarum
 grauior in quolibet gradibus: leuior in pluribus: leuissima in paucioribus
 que dum graui applicare parat: anterior illa retrogradatio grauem transeat
 Sic ergo applicante impediti necesse est. **E**uasio est cum stella stelle ap-
 plicat que antequam perveniat illa insequens signum transiens alias vicinior
 respectu inficit. Id enim est prius consilium annullari. **I**nterceptio triptita
 est primo quidem ut sit stella parans applicare stelle A qua in secundo signo
 stella que retrogradando antequam illa perveniat huic iungatur sicque applicans
 lumine intercipit. Secundo ut sit leuis graui applicans. illa vero grauiori
 antequam transeat quam leuis ad ipsam perveniat. Signum ergo est in re quesita
 aliud pervenire. Tercio autem applicet stella stelle equali negocii dno: aut
 ipsi equalis illi. **C**ompassio est cum stelle in casu suo aut precipicio posite
 stella amica de aliqua dignitate eius applicat: aut ipsi illi quod sit consequenter
 in proximo ad eundem modum conuersio fiat idem quod remunerationem dicimus
Receptio est cum stella stelle applicat ut vel applicans in recipientis sit di-
 gnitatibus: aut recipiens in applicantis: firma quidem de domicilio aut prin-
 cipatu de ceteris debilis nisi pluribus simul: de quo genere est receptio ex
 respectu siue applicatione aut ex amica figura aut ex prima et secunda signorum
 cognitione quas superius tractauimus. Sic etiam fortunate sese inuicem re-
 spiciunt: sic infortunia duo coniunctione tantum aut amica figura. Est itaque
 receptio quedam alia fortis: alia debilis: alia mediocris. Fortis quidem inter
 O et D omni ex loco preter oppositionem: que cum ex dignitatibus fortissima
 est: eiusdem generis est receptio apud Q ex M. Mediocris vero ex singulis
 dignitatibus de primis duobus generibus: de ceteris vero debilis nisi pluribus
 simul ut dictum est: ex horum oppositionis remunatio sumitur.

De fortuna stellarum fortitudine et debilitate atque infortunio.

Fhis habitudinibus quaterna stellarum affectio preedit: for-
 tuna: infortuniu: fortitudo: debilitas. **T**um et **D** impedimenta
 Fortuna stellarum est ut sint fortunatis coniuncte aut amica
 figura respectu infortunijs auersis aut inter fortunas simili
 medie aut zani aut in amico O respectu siue **D** felicitis motus
 atque lumine crescent: aut ut sint in dignitatibus suis aut gra-
 dibus lucidis recepte: aut saltim siharzebe ut mascule in signis ac gradibus
 masculinis die sup terram: femine contra aut sint in dignitatibus fortunaru
 Nam et fortunaru fortuna est esse in dignitatibus luminu itaque fortuna
 stellaru triptita multiplex plenaria diminuta: multiplex quotiens ex huius-
 modi comoditatibus plures conueniunt: ut Q in M dupla qui si pariter et in

termino suo fuerit tripla: sicq; simul in oriente q̄dupla. Plenaria in don: & cilijs melioris figure vt h in ♁: ♃ in ♆: ♄ in ♀: ♀ in ♁: ♁ in ♀: diminuta in alteris. ¶ Fortitudo stellarum est ascensus ad septentrionem: aut esse in septentrione. Ascensus in circulo ex centro motus augmentū: tum vt sint in statione secunda: tum extra adustionē directe: tum vt cardine aut post cardinem. Superiorum quoq; stellarum vt sint orientales z in orientalib⁹ circuli quadrantibus. ☉ ibidem pariter z in signis masculinis preter ♁. Inferiorum aut vt sint occidentales z in occidentalibus circuli quadrantibus. ¶ Debilitas stellarū est casus exicium exilium magisq; cum solitudine applicatio ad retrogradā aut corruptam: prima statio retrogradatio sub radijs: tum vt sint in gradib⁹ obscuris nature recepte aut in opposit⁹ harzehe descendēte ad austrū aut esse in austro descendere in circulo excentri mot⁹ decremētum remotio z auersio. Tum via perusta a. 20. ♁ vsq; ad. 10. m. Superiorum quoq; trium vt sint occidentales et in occidentalibus circuli quadrantibus ibidem ☉ preter nonum sed in signis femineis. Inferiorum aut vt orientales z in quadrantibus circuli orientalibus. ¶ Infortunium stellarum est vt sint infortunij coniuncte aut oppositione eorum siue tetragono aut trigono vel exagono: aut sint termini infortunioꝝ seu domicilijs aut supemineant infortunia vt ex. 10. aut. 11. a stelle loco eiusq; nec recepte infortunio. Tum vt coniuncte ☉ aut in tetragono eius siue oppositōe peiusq; infra. 4. gradus. Tum vt capitibus draconum suorum aut caudis iungan t aut capiti draconis: aut caudē idē infra. 12. gradus. Sunt qui caput de natura augmentatiua iudicent: continentib⁹ itaq; fortunatis fortune addit: infortunijs iunctis infortunio. Laude vero natura diminutiua: minuit itaq; tam de fortuna q̄ de infortunio vtrolibet genere coniuncto. ¶ Postremum est obsessionis infortunium. Est autem biptita. Primo quidē vt sit stella in quolibet signo vtrunq; vero in eodem signo infortunij aut corpus aut radij aut ab infortunio sepata infortunio applicet. Secūdo vt sit stella in signo quolibet pariterq; infortunioꝝ alterum in secundo alterum in. 12. q̄d genus signi potius est. Si eni nec insit st:lla fueritq; vel oriens vel aliud quodlibet hoc modo affectum obsessa dicitur. Vtrolibet igitur in genere si vel ☉ vel fortunate respectus propius. 7. gradib⁹ interuenerit eripit magis proprium domicilium huiusmodi quasi obsessio si infortunata fuerit siue fortunata. ¶ Impedimenta D seu corruptions singulares vndecim sunt. Prima est eclipsis validissima in signo radicali seu in trigono eius aut tetragono eius. Secūda sub radijs. Tercia inter ipsam z oppositionē ☉ minus 12. gradib⁹. Quarta cum est obsessa inter duos malos. Quinta vt sit cursu vacua. Sexta q̄ est cū cauda draconis. Septia cū est in australibus signis magisq; descendēs. Octaua in via pusta. Nona in fine signoꝝ. Decima cū minus medio suo motu incedit. Undecima in nono ab oriente.

via robusta

In extrahendis stellarum radijs iuxta Ptholomeum.

N extrahendis stellarum radijs multa diuersitas per diuersos tractatus inuenitur quae alibi. Nam hic ptholomeum elegimus cuius ipsa hec verba. Quotiens inquit trahendi sunt stellarum radij discernendum primum est locus stelle inter circuli quadrantes qui si inter celi cardinem et oriens reperitur obseruatus assumetur: locus stelle ex circulo recto pariter et medium celi ex eodem circulo quo facto diminuetur is medij celi gradus de eo stelle gradu quod remanserit diuidetur per partes hore gradus stelle unde hore stellarum puncta colliguntur eaque est distantia stelle a medio celi. Quod si stella sit inter oriens et terre cardinem: summum recti circuli detrahatur de stelle gradu eiusdem circuli reliquum seruato assumptis partes hore gradus stelle per senarium multiplicabuntur: productaque summa de reseruato reliquo diminuetur: quod remanserit diuidetur per partes hore oppositi gradus stelle: quotque colliguntur hore sunt horarum puncta ea est distantia stelle ab oriente. Si autem inter quartum et septimum assumes terre cardis circulum diminuetur de loco stelle ex eodem circulo residuumque diuidetur per partes hore gradus opposite stelle: eaque est distantia stelle a cardine terre. Si enim inter septimum celi sit cardine unum recti circuli detrahunt de loco stelle eiusdem circuli reliquo notato partes hore oppositi gradus stelle senarius multiplicabit unde producta summa de notato residuo dempta reliquum per partes hore gradus stelle diuidetur: eaque est distantia stelle ab occidentis cardine. Ad hunc modum stelle a cardinibus distantia deprehensa cum extrahendi fuerit radij stelle cuiuslibet figure in sinistras quidem ad exagonum. 60. ad tetragonum. 90. ad trigonum. 120. gradus adiciuntur. in dextra vero detrahuntur. Cum hec itaque numero introitu facto in circulum rectum quot gradus equales in signo suo designauerit assumuntur deinde loco stelle per ortum climatis ut ante sinistram. Item ad exagonum quidem. 60. ad tetragonum. 90. ad trigonum. 120. gradus addentur. in dexteram vero diminuentur. Cum quo numero in tabula climatis introitu facto quot gradus equales in signo suo demonstrauerit assumuntur. Si ergo vtrunque assumptus equalium graduum numerus in eundem gradum incidit eum gradum eius stelle radij serunt. Si vero in diuersos collecta inter numeros differentia per senarium diuidetur: quantumque diuisio dederit multiplicabitur per horas distantie stelle a cardine: productaque summa duorum locorum loco stelle per gradus equales in sinistra propinquiori. in dextra vero longiquiori adicitur. Quo ergo numerus puenerit eoque radij stelle pertingunt. Oppositionis denique radij per diametrum oppositum significat.

**De annis firdariech stellarum simul et de annis earum maioribus
medijs et minoribus.**

Uni stellarum quinque partito reperiuntur. Alij quidem sunt firdariech stellarum. Alij sunt magni stellarum anni. Alij maiores: medijs: minores. Alij quidem in iudicia seculi. Alij in vitam humanam. Alij in rerum et tempus numeros tum ex virtute corporum stellarum: tum ex varijs per circulos suos metis tum ex terminis cuiusque alij et atque alij per circulum proprietatibus certis dimensionibus assumpti quorum ratio plenius alibi tractatur. Nunc autem singuli in hunc ordinem numerantur.

Anni	☉	♀	♁	☾	♃	♅	♄	♁	♃
Firdarie	10	8	13	9	11	12	7	3	2
Maximi	1460	260	480	520	465	418	264		
		al' 115							
Maiores	120	82	76	108	57	79	57		
		al' 72					al' 66		
Medij	39 et di. 45	48		66 et di. 42 et di. 45 et di. 40 et dimidium					
	al' 69 et dimidium		al' 39 et dimidium						
Minores	19	8	20	29	30	12	15		

De naturis stellarum septem et proprietatibus ducatum per uniuersa rerum genera.

Postremo est uniuersa stellarum ducatus per diuersos rerum motus et dispositio quos in nullo singulari corpore simul omnes repiri impossibile est: sed partim in hoc partim in illo: sparsim omnes complentur. Consequenter autem singulas tum ex naturali cuiusque virtute: tum ex varijs locorum affectionibus diuersos eorum motus comitantium.

¶ H quidem natura frigidus sicus nōnunq̄ accidentaliter humidus ob/
 scurus asper grauis fetid⁹ vorax tenax: multe cogitatiois firmeq̄ memorie
 sibi magni: alijs parui: eius est agricultura: habitatio terrarum ⁊ aquarum
 rerum dimensio ⁊ pondus: fundi partitio: multaq̄ interdum possessio: tum
 ⁊ manu altum pars artificiorum vt cementarij fossores carpentarij atq̄ id
 genus tum sūma ⁊ egestas nauigia longa via et difficilis longum exilium:
 etiam prouisus difficultatum ⁊ periculorum incurfus: tum fraudes negocia
 doli proditio noxa facinora abhoiatio solitudo deliberatio quoq̄ ⁊ intel/
 lectus: sermo certus ⁊ amicitia stabilis: longa puidencia: tum ⁊ regum con/
 sules: omnisq̄ malicia iniquitas ⁊ violentia captiuitas: cathene compedes
 carceres damnatio instantia p̄tinacia perfidia difficilis ira: nec tñ effrenis
 omnisq̄ boni odium ⁊ inuidia. Tum metus angustia dolor penitentia pas/
 siones dubitatio. Error in volucrum labor pena lesio funera luctusq̄ fune/
 brij orphani vidui ⁊ orbi: hereditates resq̄ antique. Tum senex patres aui/
 proaui eiusq̄ partis p̄ntes. Tum serui mācipia mercenarij eunuchi vulg⁹
 atq̄ hominum genus infame sterile ignauum detractiu⁹: corporis partes
 auris dextra ⁊ splen omneq̄ melancolie genus. Tum malefici fures foso/
 resq̄ monumentoz ⁊ spoliatores: omneq̄ magice omnisq̄ maleficij studiū
 postremo longa cogitatio: rarus sermo: altus secretorū intellectus: occulta
 profundorum atq̄ inexhausta sapientia.

Quarta natura calidus humidus dulcis temperatus equus est eius virtus naturalis ac nutritiua corpora animantium sobolisq; progenies magnates et prelati: corporis partes auris sinistra et epar: forme dignitas: animi nobilitas: sana sapientia et intellectus: visionum interpretatio: certitudo et veritas. Tum iura leges templa cerimonie religio honestas fortitudo temperantia iudicia pacificentia: gratia vera fides humilitas et obedientia. Accidenter aliquando post deliberationem inconsultus rerum aggressus: ac difficultatum incursus. Tum patientia deinde vindicta et victoria in omni contentione magnificentia dignitates regna principatus. Tum spes gaudium mundicia continentia parcitas beniuolentia amicitia liberalitas: animi ingenuitas. Tum facultates et suffragia: hominum societates: cohabitatio contubernium sermones quoque dignitates pmissio stabilis: depositio fidelis hilaris iocundus placidus indulgens veneri officio et sibi et suis utilis malum fugiens et bonum appetens prouido consilio: grati sermone: et priuatis publicis rebus salubris ac fructuosus.

Mars : natura calidus fucus acutus vehemens atrox: eius est adoleſcē
 tia vires epar cum ♀ nares cum ♀ corporisq; paſſiones calide: tum igni.
 tabula exuſtio cunctiq; repentinū prouentus : reges violenti : inimici inhu
 mani: peruerſi iudices: iudicia caſtra regum: clientela iniquitas ſclera pro
 ditio pugna cedes effrenis audacia: ſtulta ſecuritas: elatio magna tumidi
 tas iactantia: forme et glorie amor: diſſenſiones litigia ſeditiones contro
 uerſie prædationes oppreſſiones inſidia latrocinia: grauis ira: facil' offenſa
 plage vulnera captiuitas diſcretio: fugiēdi difficultas: timor ac tremor: im
 prouiſa feſtinatio perfidia contradictio turpiloquia: incautus amor: mani
 feſta amicitia: promiſſus impenſus piurus dolofus reſponſione: et aggreſſu
 promptus atq; ingenioſus fallax inconstans exlex maledicus maleficus:
 malignus temporis incompoſitus omnia contaminans: varie cogitatiois
 in reb⁹ cogitandis: in rerum cōmūtatione conſultu reditu: multi murmur⁹
 et pene deſormis inuerecundus inceſtus ſpureus ingratus: p̄gnanti grauis
 parturienti inimicus: partui periculoſus nōnunq; abortus: cauſa eiufdem:
 et mediocre hominū genus. Tum et pecudum cuſtodia iumentozūq; cauſa
 et procuratio. Tum et vulnerum et leſionū cauſa plurimq; chirurgia omneq;
 ferarium omne cruentum artificiumq; mortiferum. Nam eiufdem mortis
 acerbum duo reliquum magis ♀ et particeps.

tum patres et fratres nihil roganti negans. Postrema sunt valida malorum ultio regimen imperiale summe diuinitatis contemplatio.

Sol natura igneus temperatus: est omnis eorum nitore et claritas universalis vita caput animarum cum animalis spiritu atque oculo dextro. Opinio quoque et ratio tunc mediis zone habitabilis: reges et principes: concilia et ceteris hominum: fortitudo: victoria: vindicta: honestas: magnificentia: habitudo bona existimatio: ambitio: multaque auri cupiditas perspicuitas mundicia graue eloquium vicinis notis remotis contra seque in hec nunc commodus eiusque hic sublimatio illic degradatio habet leges: iudicia: magistratus intelligentias

uia: dulces querelae: effeminatio: indignatio: fallacia frequens mendacium ac perituria. Tum vina mella potusque inebriabilis ipsaque ebrietas: luxuria: fornicatio omneque id genus tum naturalis usus quam contra naturam in utroque bet sexu tamque legitimum quam illicitum cum ipsis omnium auctoribus fuit: legum omni prole illegali. Tum dilectio nati mutua hominum caritas pietas facilis crudelitas uoluntaria receptio ualido corporis animi debilitas multa car-

Venus frigida et humida temperata eius est mulierum generum minorumque sorores. Tum vestimenta omnisque cultus ac redimicula cum aureisque et argenteis ornamentis: tum frequens balneum et ablutio formeque aptitudo gratiofa cum multa facecia: amor musicae gaudia loci omnisque instrumentalis melodia cum ipsis etiam instrumentis atque motibus adaptis. Tum sponse cum sponsalibus: ac talamis cum triplici iure coniugii simul etiam odora dulcia ac suauia quae ludi incesseris atque aleis ocia praeter studia: amor: lasciuia:

nositas pinguedo cum adipe omnis voluptas diuicie z oblectamenta eo
 rûq; studiosa inquisitio. Tum subtilia mirandaq; artificia vt egregie pictu
 re atq; future cû suis artificibus tum fora z tentoria odorumq; mercature.
 Postremo sciētiarū intentio. Tēpla deinde legis obseruatio ius equabile.

Mercurius promiscuus ad oēm cōmixtionis assensuz facilis eius pueri
 cia cum maiorib' fratrib' multoq; pueroz amore. Lux diuinitatis fides p
 phetie sermone discipline doctores cū discipulis ingeniū: rō: eloquentia: p
 cepta eozq; obseruatio: plena sapiētia: sana doctrina: salubris exhortatio
 arguta deceptio: pbabiles inductiones necessarij filogisini: phie ac poetrie
 studium: plurimūq; in mathematica: arismetrica: geometrie z astronomie
 nec sine metrica z richmica. Tum diuinationū sortilege quoq; cū augurijs
 z auspicijs preterea grata z fructuosa facundia. Tum libri cōmenta scribe
 eozq; officiū acuta z propterea officia diligens omniū sci arum vsus z exer
 citatio cū eleganti nouitatis inuentione ac secretoꝝ intellectu soli diuinita
 ti patentū rarū gaudiū rare delicie tenuis voluptas tum prouidum confi
 liū: fama: rumozes: ambitio magis glorie cause deinde questiones tributa
 ria eraria: appetitice questus cum multo sumptu ac falsitate. Mercature
 parcens negociationes furta: fraudulentia: maliuolentia: ignauia: inimi
 cite: timor: seruitus: dubij atq; inuoluti affectus obedientia cuz summa in
 tentione ac mitti in alienos dolozes cum passione fratruz amor propulsio

legis observatio verax causata ingrata vocis modulatio aptitudo in omne
 artificiū cunctoꝝ perfectio confidenti omnium professione . Postremo
 suendi:radendi:pectendi:adapta manus cum suis instrumentis ⁊ artifi-
 bus. Nam ⁊ fontiu scaturigines anniu decursus aquarū deriuationes

¶ Luna frigida accidentalr interdū calida ad lumen lucens leuis ad oia
 faciens negocia:formam:gaudiū:famam affectans:eius sunt negocioꝝ
 inicia reges ⁊ principatus substantia cuꝝ victualibus affectū consecutio in-
 tentio in scientias legem alioꝝ contemplationē tum ⁊ carminū vires va-
 rij motus animi studioꝝ in terrarū atqꝫ aquarū computo ac dimensione
 debilis tamen sensus tenuis memoria preterea matrone coniugia grauide
 nutritura ⁊ nutrices matres aule maioreꝫ sorores nuncij mandata fugi-
 tiui mendaciū delatio assentatio omnibus motibus accomoda et accepta
 nihilominꝰ laus corpoꝝ saluti studiosa multū edax parum venerea . ¶ Hic
 ergo stellarum ducatus vt nunquā omnes simul in vno corpore inueniun-
 tur sic nec ex vno vno loco simplici ve stelle habitu per diuersa tempora col-
 liguntur.

¶ Liber octauus .8. habet capitula. ¶ Primum de causa partium. ¶ Secundum de diuisione. ¶ Tertium de partibus stellarum. ¶ Quartum de partibus signorum. ¶ Quintum de partibus. ¶ Sextum de conuentu partium. ¶ Septimum de ducibus partium. ¶ Octauum de eorum inuicem inuentione.

Primum capitulum de causa partium.

Mnes stellarum ac sideree virtutis rationem totius tractatus series continet postreme partitionis est alius quidem celestis potentie ducatus ac secundaria virtus non in ipsis quidem stellarum aut siderum corporibus sed principalibus ducibus consequenti necessitate sumpte. Omnis enim antiquitas in his tribus ducibus uenit primo stellis: secundo signis: tercio utroque partibus per circulum ordinatis: quorum primi duo animi et corporis vice prima tractant consilia. Tertius more accidentis priorum in assensum succedit quibus nonnulli veterum primis omissis tercij tantum auctoritatem per omnia negocia sequantur. Hermes tamen cunctisque sequaces eius persarum babilonie atque grecorum astrologi in omni negotio primo stellam naturaliter ad id ducen-tem cum loco suo. Secundo domiciliu eius negocij eiusque diuinitatem. Tertio partem negotio attinentiu cum loco atque diuinitate suo consulunt eque ut de ceteris conuentiu eius cum stellis et respectum ductuque ac transitum metientes. Unde manifesta videtur partium causa si quibus stellaris ducatus ratio constans est idque duobus modis. Primo quidem quoniam stellarum distantie quantitate ducatus earum inequalitas sequitur ut promptius inter stellas eiusdem ducatus patet. Quemadmodum inter solem et saturnum quorum vel ducatus ad status ducatus patrum necessaria visa est ducatus distantie dimensio ad perpendendas eorum vires omni tempore in omni negotio que prima partium causa extitit. Secundo vero quoniam rerum modus quo sidera ducunt non simplici aliquo ducatu perpenditur verum per mixtionem duum aut pluriu idem designantiu quidem genus frequenter in volucrum atque error consequitur ne facile princeps eligi possit quibus pre ceteris sequamur aut cum diuinitatum alter sit diurnus alter nocturnusque sicque alter masculus alter femina hisque similia nec multo alter altero fortior hic itaque negocij partem educi necessarium est que cum alter utriusque testimonia accesserit facile assequendum ducem eligat quoniam ergo hec distantia collecta in quemlibet circuli locum incidat necessesse est ex tribus eas principis oriens constans est quorum duo naturalia firma terciu mutabile ac prima quidem duo sunt inter que sumuntur eorumque primu a quo terciu a quo numerus collectus incipit ubi gratia ab hac ad illam collectus graduu numerus atque in initio ab orientis gradu aut aliunde sumpto per trigenos gradus eductas ut steterit partis locum figit. Quod autem hic numerus ab oriente distat concipitur. Secundo vero quoniam oriens rerum incipis preest iure sepius

ab ipso iniciandū videt̄. Nam quidē interdū aliunde vel ab alio videlicet domicilio aut loco stelle causa est q̄ ei negocio affini⁹ attinet quapropter ut dictū est: terciū hoc principiū mutabile est. Quoniā vero stellarū omniū circuitus zodiaci axem ambit sicq̄ oriens quidē per zodiaci gradus computat̄. dicim⁹ enim vt stellā sic oriens in hoc vel in illo huius vel illius signi gradum deduceret̄ non vero p̄ orientiū gradus sunt enim de circulo vel recto vel verticali quorū poli a zodiaci polis alterutra ex parte distant vt̄ est recti circulo distantis sicut ptholomeo placet graduum. 23. punctoz. 51.

Secundū de diuisione.

Istis itaq̄ positis he partes inter principia tractatus z numero z nominibus distinguende vident̄. Omnes etenim quas persarum babylonie z egyptij auctoritas firmavit in libris eoz. 97. inueniunt̄ trina serie discrete. Ex prima serie sunt partes stellarum. Ex secunda signoz partes. Ex tercia diuerse ab vtriusq̄ necessarie tam in quibusdaz genezie atq̄ annaliū locis nec non z questionibus plurisq̄ aliquozq̄ negocioz inicijs. ¶ Primi generis partes. 7. sunt numero singule singularū stellarum quarū z nominibus appellan̄t̄. ¶ Secundi generis partes. 80. numerabunt̄. Orient̄ tres prima vite secūda sustentatōis tercia sensus z rōnis. ¶ Scōi. iij. prima opum secūda mutuandi tercia inueniendi ¶ Tercij. iij. prima fratrū: secūda numeri fratrū: tercia mortis fratrū. ¶ Quarti. 8. prima patrum: secūda mortis patrū: tercia auoz: quarta generis: quinta fundi iuxta hermetē. 6. iuxta ceteros persas. 7. agriculture. 8. finis. ¶ Quinti. 5. prima prolis: secūda hore z numeri natoz: tercia prolis maxime: quarta femine. Quinta discretionis vtrū ne masculus sit an femina. ¶ Sexti. 4. prima egritudinis iuxta hermetē: secūda iuxta belitem: tercia seruoz: quarta captiuoz. ¶ Septimi. 16. prima cōiugioz virozū iuxta hermetem: secūda iuxta velitē: tercia qua viri feminas alliciunt: quarta euentus maris cum femina: quinta adulterij: sexta desponsationis femine iuxta hermetē: septima iuxta velitē octaua qua femine viros alliciūt: nona cōuentus femine cum viro: decima adulterij femine: vndecima castitatis: duodecima cōiugij vtriusq̄ sexus: decimatercia hoz desponsationis: decimaquarta pacti z modi nuptiarū: decimaquinta agnatoz: decimasexta cōtrauersiaz z aduersarioz. ¶ Octauī. 5. prima mortis: secūda stelle necessitatis: tercia anni timendi: quarta loci piculofū: quinta doloris z angustie. ¶ Noni. 7. prima itineris: secūda nauigij: tercia religionis: quarta ingenij z prouidentie: quinta sciarū z sapientie sexta memorie placitādi z fabulaz. septima rumoz vtrū ne veri sint an falsi ¶ Decimi. 12. prima patris nati: secūda patrisq̄ discretionis: tercia consiliarium principū z regū: quarta victorie regis z facultates: quinta subite exaltationis: sexta nobilitatis: septima sequatiū regis z militie: octaua regis

officij nati: nona opis manualis: decima mercature: vndecima opis debiti: duodecima matrū. ¶ Undecimi. 11. prima diuiciarū: secūda amabilitatis: tertia noticie inter hoīes ⁊ precij: quarta deliberationis: quinta deliciarū: sexta spei. septima amicoꝝ. octaua penurie: nona habundantie: decima ingenuitatis animi: vndecima gratie ac bone existimationis. ¶ Duodecimi. 3. p̄ma inimicoꝝ iuxta hermetē: secūda iuxta altos: tertia laboris ⁊ pene: Tercij generis pres. 10. sunt numero prima est pars halgihel. secūda viciosi corpis: tertia strēnuitatis ⁊ audacie. quarta feritatis ⁊ angustie in pūgna: quinta fraudis ⁊ doli: sexta loci negocij: septima impediementi rerū iuxta egyptios: octaua iuxta persas: nona retributionis: decima vergcis effectus. ¶ Siunt igit̄ omnes vt predixim⁹. 97. partim stellarū p̄ se: partē domicilioꝝ: partē absolute: ad rerū n̄itatē assumpte.

De partibus stellarū Cap̄m terciū.

Dinceps vt p̄posuimus ordine cuncta prosequemur: atq; in primis primū genus assumentes oēs generaliter omnis negocij partes inter geminos eiusdē duces firmi. Cū igit̄ stelle due equaliter in naturali eiusdem rei ducatu cōueniunt fueritq; altera vt solet interdū vt a fortioris haizen a fortiori incipiendū erit vt sol ⁊ saturnus cū equaliter ad patris ducatu ducunt suntq; eiusdem haizen ambo videlicet diurni: qz sol die fortior est die ab ipso fit iniciū. Quod si equaliter in ducatu conueniant fiuntq; alter diurnus alter nocturnus die a diurno nocte a nocturno inchoabim⁹ vtpote sol ⁊ luna cum equaliter infortune ducatu cōueniant die tamē a sole nocte a luna sumit̄ recte iniciū ut ille diurna ille nocturna fortuna est. Luz vō die nocturne alteri altero fortioris fuerit ducatus ab ipso inchoabit. Quotiens vero ducatus signi est eiusq; dñi sepius a dño fit iniciū. ¶ Est enī oīs signi ducatus ei⁹ dñi nō vero cōuertit̄ q; tamē si fortius ad rem duxerit interdū ⁊ ab ipso fit iniciū: deinde in cōmunionē assumit̄ oriens: aut alia vel circuli vel stellarū loca. Sic enī collectio inter primos duces nūero adiciūt gradus vel stelle aut loci cuiuslibet in signo sitq; tocus iniciū a principio signi vndiq; per gradus equales. Accidit interdū vt duz stella ad domiciliū affinet̄ alteri⁹ sit eiusdē rei domiciliū alterū cōputo: verbi gratia. Oriente cancro in quarto climate: leo quidē numero semp opuz domiciliū est. Cancro vero cōputo nōnūq; q; cū accidit pro eo negocio sumet̄: a luna vsq; ad sequentē in cancro quo oriens illic simul ⁊ secūdo dñia est nō tamē vsq; ad solē dñm leonis. ¶ Prima est pars lune inter solē ⁊ lunā sumēda recte quidem cū sol cunctis celestibus clarior diurnū lumen generali mundi fortuna vniversalī vite atq; dñe rerū magnitudini ⁊ splēdori atq; summis dignitatibus gradibus presit: luna vero lumē nocturnū proxima est post solem claritate ⁊ fortuna corporib⁹ eoꝝq; alimentis atq; incrementis generaliq;

rerū nature ac necessitati ducatum prebens . Que cū ita sint continent e
equidem die a sole ad lunam: nocte a luna ad solem sumitur collectoq; nu
mero graduum orientium totūq; a principio orientis inceptum ac per gradus
equales deductum partis locum signi: vt si quando ambo lunam in eodē
puncto reperiunt pars etiam in ipso orientis puncto consistat que quoniā
lune est cuius quottidiana necessitas et vsus eadem et pars fortune appel
lat. Sequit̄ aut̄ secundaria vice omnino luminū virtutem ac proprietatem
ad animam et corpus multa virtutem : formam: fortunā: dignitates: opes:
sapientiā: intellectum: cogitationes negocia: opera: rerumq; initia ducens
Obtinuit ergo pro tanta virtutis elegantia vt et pars lune sit et oriens lune
nec sine causa. Quociens enim transacto hore diei per partes hore ipsius
diei multiplicabunt̄. Totaq; summa a loco lune deducatur aut in ipm par
tis fortune locū aut certe in primū necesse est peruenire recta solis imita
tione a cuius loco ea summa per locum climatis deducta ad orientis gra
dum peruenit. Igit̄ vt luna prima et vniuersaliter in omni negotio consuli
tur ita pars eius pre ceteris oibus omni negotio accipit̄. ¶ Pars solis in
ter solem et lunam summit̄. Cum enim nulla stellarum inequalitas quantū
in ipsis est appareat solumq; lune huiusmodi altero manifeste pateat ad
hoc nec vlla aliarum in rerum effectu et generationibus pars lunaris virtu
ti potentie merito pars solis tanq̄ vniuersalis rerum patris die a coniuge lu
na ad solem: nocte a sole ad lunam summi debuit sumeq; orientis gradib⁹
additis a principio orientis deductus numerus locū signi: hec est itaq; ps
ps solis est cuius animi felicitas et amalgrab vocant partem celati q̄ est
intrinseci bonum. Imitatur autē partem fortune per omnia magis tantum
intrinsecus spectans quemadmodum et illa plus extrinsecam amplectitur.
Erat enim conueniens ut quemadmodum pars lune corporis accidentia
designaret sic ps solis anime proprietates moderaret vtraq; in ore paren
tum vtrūq; comunicans ea se ratione habentes vt die quidem pars fortu
ne ducatus virtute precedat nocte boni ad animam et corpus ad compagi
nem vtriusq; ad nature secreta rerum altitudinem vinctam absconditam: lō
geq; remotam cum summa diuinitatis speculatione ac legum obseruatio
ne. Cum ad honores et gloriā atq; aurarū temperiem ducens has non
nulli cōmutant ita vt eam que lune est soli attribuant que solis lune sed ra
tio que exposita est obtinuit. ¶ Pars saturni pars more sumitur die a gra
du saturni ad gradus partis lune: nocte econuerso adiectisq; orientis gra
dibus a principio incipit ducit igitur mutationem saturni ad alteram re
rum prouidentiam et memoriā ad segnitiam et desidiam et tenacitatem
ad perditam decessa degradata laborem: inopiam: agriculturam: edifi
cia: nauigia: maleficia: carceres: catenas: metus senectā: motūq; mor tis.

¶ Pars iouis pars moralitatis sumit die a parte solis ad locū iouis nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio inchoat ducit itaq; more iouis ad morū compositionē gratiam z honestatē: iusticiā: leges: honores: dignitates: prudentiā tempantiā: societate amicitia liberalitate rerūq; finē

¶ Pars martis pars strenuitatis sumit die a marte ad partē lune nocte conuerso assumptisq; orientis gradib; a principio instituit ducit ergo lege. Martis ad animositatē: maliciā: acumē: securitatē: violentiā: iniquitatem: flagitia: crudelitātē: cōtrouersias: pugnam: cedē: omneq; genus mortis acerbe.

¶ Pars ueneris pars amoris sumit die aperte fortune ad partem celate de nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducit etiā more ueneris ad uoluptates: delicias: iocos: cantilenas: amicitia: gratiā aptitudinē: ad omneq; iocū suaue dulce: omneq; uenerij officij genus.

¶ Pars mercurij pars ingenij z memorie sumit die aperte boni ad parrem fortune nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducitq; more mercurij ad solertiā: intellectū: eloquentiā: de inceptions mercaturā varia ingenia: omneq; studiū z artificium ad hūc modus

Partes stellarū hermes inueniendas tradidit quarū hi sunt generales ducatus singulares nāq; prout incidunt iudicioz tractatibus reliquimus hic vniuersaliter de omnibus adijcetes vt sint stellarū ducatus pro locis ac diuersis actionibus omni tempore varianē sic z partiū ducatus locorumq; mutationes in ducatus discretionē magnope seruari cōuenit.

De partibus signoz Caplm quartū.

Equit vt deinceps partes ordinem: dicem? igit sumendi singulas diuersozq; dissonantiā in sumēdo tum quid rectius sit postremo generales signoz ducatus pmissis tuz paucis que antea necessaria sunt. Sunt enī nonnulli qui cum plures domicilij vni? partes inueniūt imperitie necessitate quadā insūmēdū discordent. Quapropter id examinandi causa exponenduz erat. Cū ergo plures in hoc artificio minus perspicaces inueniant nos hermetē z persas plurimuz seqmur que singulas ex huius ducibus in eodem naturaliter ducatu consentientibus sumunt qui cuz singula domicilia diuersis rebus varijsq; modis alios atq; alios ducatus prebere vident nullam vnam partem tante reruz diuersitati designande sufficere posse intellexerunt. Quapropter z singulis prout opus erat plures adinuenērūt partes diuersa domicilioz parciētes officia. Que cum generaliter quidē in ipsius domiciliū designatione comunicent. habent tamē speciales suas z pprietates: verbi grā. Mors qdes genus: spēs vero naturalis acerba in natura expectata repētina hisq; similia. vnde mortis domicilio qñq; erant necessaria genere quidem cōmunicantes: specierum vero distantia distantes: nec trī singulis oīm domicilioz

officijs sue cuiusq; tribuuntur partes vt quantum cum specialis sit numerus et in inciozum nulla tñ seorsum m̄m pars nulla inciozum tradita reperitur seu q̄ hic h̄ modi inter ea determinarūt coma vellent seu q̄ speciali certitudine non inuenta genera: i officio relinq̄re mallent. Cum igitur has partes in da genus: singulariter quidem dare rōnem longum esset. verum partim data partim studiofi ingenij relinquimus.

Prient̄ partium prima pars vite sumitur inter Υ et h . h enim et Υ supremi stellarum ac grauissimi vt rerum statum firmant et producant: humane quidem vite spacio magis accomodi reperiuntur: assumpto oriente particeps q̄ vite p̄est: die quidē a Υ ad h nocte conuerso. Ducit igitur ad vitam corporisq; statū et anime: ac salua quidez ad vite impendium corporis salutes anime gaudia spectat: corrupta contra. ¶ Secunda pars sustentationis atq; firmamēti: quomodo omne firmamentum ac stabilitas meliori fortioziq; fortuna perficitur: nulla vero pars \odot et D fortuna eque in anima corporisq; natura potens quorum amica atq; firma compages vite firmamentum est stabilitas: die quidē a parte D ad partem \odot nocte conuerso sumpta ab oriēte incipit Q parti cognata. Ducit autez ad nati formam et similitudinem partiq; modū: salua quidez forme decorem corporis integritatē et yalitudinē statum decentem: habitudinē gratiosam: ceteraq; id genus comoda pficit itinerib⁹ quoq; salubris et utilis: corrupta contra: que si duci paterna acclius reperitur formā nati ad patris eiusve generis similitudinē effingit: si m̄ne ad matrē eiusve cognationis exemplar. Quotiens itaq; discernēdū fuerit firmumue maneat quodlibet an mutabile accepto primuz oriente aut nati aut anni siue questionis eam partem amplectemur: que si fuerit in respectu dñi sui aut cum orientis dño aliozumue cardinum pariter et accedens rem imperpetuum firmat: remota contra. Sin aut vt accedens pariter infortunata: firmat quidem sed detrimento et noxe: si fortunata fortune et gaudio. Sin aut vt remota simul et fortunata: mutabile quidē sed deinde fortunaz consecutaz infortunium si infortunata. ¶ Tercia sensus et rationis quoniā P sunt ingenium memoria discretio eloquentia sapientia. P vero acumen vigilantia leuitas: die quidē a P ad P : nocte econuerso sumpta ab oriente incipit. Ducit igitur vterq; mutatione ad sensum discretionem eloquentiaz et sapientiam. sicq; vel ipsa vel dñs eius cum orientis dño fuerit pariter cum aliquo loci testimonio. P forti respecta copiose rationis sūmizq; ingenij promissum est: si P multi acuminis et perspicacitatis.

Pecundi partium prima opum exopum ducibus sumitur: die noctuz a dño sc̄bi ad g . sc̄bi incipitq; ab oriēte. Ducit aut ad quest⁹ necessaria et victualia: salua quidez fructuosa: corrupta contra. Non enim vsq; ad diuitiarū copias aspirat q̄ primoz

ducum sunt. ¶ Secunda pars cambiendi die noctuq; a H ad Z sumpta ab oriente incipit: hec itaq; si et ipsa et dñs eius ad opum ducatum accesserint simul corrupti plurima cambiando disperdūt: salui contra. ¶ Tercia inueniendi die a Z ad Q: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat: ducit ad casuales inuentiones eoz que decidunt siue obmiscunt qui q̄ in via aliq̄ue id genus suum loco. Si ergo potens fuerit simul cum O vel D aut in eorum amico respectu pariter in cardine querenti rem casu vel obliuione perditaz inueniendam tribuit. Nam id quoq; hoc modo statuta multarum inuentionum promissum.

Tercij partium pars prima fratrum: quoniam H et Z primi stellarum et continui atq; H virtus retentiu: Z generatiua que duo primordia sunt omnis geniture. In omni vero generatione p̄mi et continui sunt fratres. Hermeti quidem eiusq; sequacibus die nocte q; a H ad Z sumenda visa: sicq; ab oriente incipere: alijs nanq; potius a Z ad H: sed hermetis sententia grauior. Recte quidem cum eorum vsq; adeo concepta sit fraterna societas vt apud veteres licet interdum Z H filius: nonnunq; tamen et fratres memorentur ambo celi parte geniti. Ducum igitur cum domicilij sui domino ad status fraterni societates et amicicias negocia et amicicia que sunt dño suo signa multe plis occupant: multos promittit fratres: pauce pauca. Sic itaq; fratrum numero deprehendendo sumetur quantum interest a parte vsq; ad domicilij dñm vel conuerso per singula signa singulos numerando bip̄tito si interfuerit duplicato: quotq; interfluūt stelle per singula singulis anumeratis. ¶ Secūda numerū fratrum die noctuq; a Z ad H ab oriente incipit hec itaq; cum premissa dñs suis inter signa multe pauce prolis fratrum numerum dñcerunt. Numerus aut per signa et stellas vel vsq; ad annos stellarum applicans: minores vel medios vel etiam maiores quibus etiaz respicientes iuxta annorum suorum numeros adiiciunt. ¶ Tercia mortis fratrum et sorozū die a O ad gradum. 10. nocte conuerso sumpta ab oriente. Hec igitur vt mortem fratrum innuit: cum vel signozum circuitum vel per gradum dictum quozum prima adwara fm tecit vocant vsq; fratris ducē vel sorozis peruenit vel conuerso hoc ad illum periculosum est.

Quarti partium prima pars patris: quoniam H antiquitas: ac masculina natura vnde patr̄ ducatum sortitur: similiter qm̄ omnis nati vite causa pater est. O aut vniversalis animantiū vite auctor vnde ipse in patris ducatum concessit Die a O ad H nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Et si H sub radijs extiterit vice eius succedit Z. Sunt qui cū id accidit eaz inter O et Z colligunt: sed hermetis auctoritas grauior: quoniā nec O id ducati

prohibet et ♃ patris grauitati ♂ cognatioꝝ. Nec itaqꝫ cum hospicij sui dñs ad patris statum fortunam ⁊ comoda spectat. Nam cum dñs suo salua ac prospera patris honorem et fortunas accumulans in cōmuni contra: sicqꝫ fortunati vitam producant correpti decurtāt. Nec etiam cum dñs suo ipsi nato quoqꝫ regni ⁊ potentie dux est ¶ Secunda die mortꝫ a ♄ ad ♃ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit: ducit ad causas ⁊ occasiōes mortis patꝫ. Timenda quidē quotiens vel ipsam vel dñm eius anni patris consequent aut eius ducem alteruter ¶ Tercia auoz die a dñs ☉ ad ♄ nocte conuerso ab oriente inchoat. ☉ si ☉ interim ♄ graditur sumitur a primo ♄ ad ♄: si alter utrum ♄ domicilioꝝ a ☉ ad ♄ nec interest vtrūlibet. ♄ interim sub radijs fuerit aut extra. Nec ergo cum dñs suo quotiens infortunia consequitur auozum noꝝaz minatur cum fortunatis salubris ⁊ vtilis. ¶ Quarta pars genealogie sumitur die a ♄ ad ♂ nocte econuerso: adiectisqꝫ ♃ de signo suo gradibus a principio inchoat. Nec itaqꝫ si cardinem tenet domino suo respecta aut ☉ saltem medijue celi dñs ceterumue cardinum dñs amica figura natum celsa nobilitate clarisqꝫ natalibus predicat: quantumqꝫ infra substiterit tm̄ degñet. ¶ Quinta hereditatū hermetꝫ die noctuqꝫ a ♄ ad ♃ sumpta ab oriente incipit. Nec cū dñs suo salua ⁊ prospera amplitudine agri frugumqꝫ abundantiam promittit: aduersa contra. ¶ Sexta hereditatum persarum die a ♃ ad ♃ nocte conuerso ab oriente inchoans eiusdē iudicij ¶ Septima agriculture die noctuqꝫ a ♃ ad ♄ sumpta ab oriente inchoat: prospera itaqꝫ ⁊ ipsa ⁊ dñs eius sementi atqꝫ infitionibus fructus multiplicat aduersa contra. ¶ Octaua pars finis rerū sumitur die noctuqꝫ a ♄ ad dñm coniunctionis vel oppositionis iniciumqꝫ ab oriente sumit que si cum dñs suo in signo directi ortus incidit vitam actusqꝫ nati ad beatū finem pducit aduersi atqꝫ in signis obliquis contra. Si autem variantur vt hoc in hoc si gnorum genere: ille in illo ad eundem ducatum ⁊ modū variant: vt tamen locus partis postremum obtineat.

¶ Quinti partium prima pars proles sumitur vt hermeti placet die a ♄ ad ♄ nocte conuerso: sicqꝫ ab oriente deducta: quam hechil quidez die noctuqꝫ a ♄ ad ♄ sumit. Obtinuit hermes qꝫ die parti vite: nocte parti fratrum cognata aptioꝝ sit. Nec itaqꝫ distinctim vtrū ne habiturus prolem sit quispiam sterilis futurus. Si enim pariter cum domino suo in signa fecunda incidit prolem promittit: in sterilibus negat. Sic ⁊ numerum filioꝝ determinat inter signa multe pauceue proles hac discretiōe habita: salua quidez datam prolem saluat: corrupta negat: ducit etiaz ad statū proles qꝫ apud parentes obtinet grām. Sumpto deinde quantum interest a parte vsqꝫ ad eius dñm aut conuerso qꝫ interfuerūt signa tot partus narrabimꝫ biptitis tm̄ duplicatis singulisqꝫ per singulas stellas si que interfuerūt annumeratꝫ

¶ Secunda pars hore nati numerumq; natozum vt sexus discretionis: qm̄
 ¶ humor temperatus. ¶ vero calor voluptarius: oĩsq; generationis causa
 voluptas calozē humori rēperans: die noctuq; a ♂ ad ♀ sumpta ab oriēte
 deducitur. Nec itaq; post premissa discretionem numerum natoꝝ metitur
 Quotiens enim deinde ♀ liber z fortis hanc partem vel corpore vel radijs
 consequitur: partes restaurat que si in signum masculinum incidit plures
 masculos edit: in femineo plures feminas. Si ergo ad secundam prolem
 ducit z ipsam z dñm eius consulemus: proq; loci comoditate narrabimus
 deinde partis annos minores vel medios vel etiaz minores pariter z cum
 respicientium additamentis. ¶ Tercia pars prolis mascule que quoniam
 ♀ infantia ¶ proles mascula sumitur: die noctuq; ad ♀ ad ♀: incipitq; ab
 oriente: hanc heckil a ♀ ad ♀ sumit. Obtinuit hermes prout ♀ geniture q̄
 ♀ promptius est que cum dño suo prospera nato honores z diuitias parat
 aduersa contra. ¶ Quarta pars prolis feminee die noctuq; a ♀ ad ♀ cum
 proles femina ab oriente inchoans: hanc herchil nocte conuertit. obtinuit
 hermes prout vtraq; nocturna ♀ q̄ die noctuq; in ducatu fortior: que pro
 spera natura adornans honesta nubia dicit: aduersa contra: hec due ptes
 pro habitudine sua in fratrem et sorozem vt alteri preferatur discernunt.
 ¶ Quinta pars sexum discernit aut nati aut nascituri aut cuiuslibet questu
 Sumpta nanq; die a domino ♀ ad ♀ nocte econuerso in signo masculino
 masculum: in femineo feminam iudicat.

Sexti partium prima incomoditatis corporee atq; passionuz:
 hermetis: quoniam omnis dolor superabundantiū qualitātū
 est merito ab infortunijs inquiritur die a ♀ ad ♂: nocte con
 uerso ab oriente incipiens. Corrupta ergo et dñs eius multe
 passionis grauiumq; morboꝝ causa est: salua salutē ¶ Sc̄da
 pars egritudinis alioꝝ die noctuq; a ♀ ad ♂ ad eadem:
 omnia ducens preter cronicas. ¶ Tercia pars seruoꝝ: quoniam omnis
 cursus aꝝ seruicia z subiectiones infimarum stellarum sunt hermeti placet
 vt die noctuq; a ♀ ad ♀ sumatur sicq; ab oriēte incipiat ita vt cum dño suo
 prospera seruicijs copiosus questus consequendos pmittit: aduerso labore
 inutile m̄ z penam parte prospera dñs aduersus questus quidē: sed deinde
 penaz: conuerso contra: hoc in signo multe prolis multam subiectionem z
 seruitutem intendit in sterili raram: hanc herchil nocte conuertit z zedam/
 froch die a ♀: ad partem fortune nocte conuerso: legem hermes obtinuit.
 ¶ Quarta captiuitatis die a domino ☉ ad ☉ nocte a domino ♀ ad lunam
 sumpta a ab oriente inchoat: hec libera fortunatis iuncta: familiariter confi
 stens captiuitatem omnemq; huiusmodi angustiam vitat: corrupta penis
 z cruciatibus inuoluit.

Optimi partium prima desponsationis viri: quoniam H primacia ac nata mascula: ♀ feminea. Masculus vero prior femina Hermes die nocturno a H ad ♀ sumens ab oriente deducens. Hec itaque cum domino suo viri coniugia tractat. Salua quidem honeste et egregijs thalamis ditans: corrupta contra: quoniam ♀ fortis aut radios consequitur desponsationem constituit.

¶ Secunda velitis die nocturno a ☉ ad ♀ sumpta ab oriente incipit. Harum duarum prima pars qua viri feminas alliciunt. ¶ Tercia pars coitus viri similis. ¶ Huic similis est quarta pars adulterij atque fornicationis viri. Omnium igitur simplex hec via. Libere siquidem et prospere suis queque officijs vtilis ac salubres: aduersae contra. ¶ Quinta et sexta que in connubio femine sumitur. Hermes primam que viri connubio data est conuertens recte eiusdem etiam iudicia in huius sexum transfert. ¶ Septima eiusdem rei velitis die nocturno a ♃ ad ♂ sumens ab oriente instituit quae ceteri per se nocte conuertunt. ¶ Octava et nona velis harum duarum prima pars qua femine viros alliciunt. Secunda pars coitus femine filis eiusdem. ¶ Decima est pars adulterij atque fornicationis femine: filis et harum omnium simplex consilium. Nam saluae quidem suis queque officijs comode: aduersae contra. ¶ Undecima pars castitatis femine die nocturno a ♃ ad ♀ sumpta ab oriente inchoat que signo firmo reperitur domino suo respecta: aut saltem fortunatis castam ac modestam parit bipartito fortunata respecta ♀ quidem indulget incestam inde cohibet. In tropico fortunata visa effreni ardore damnat: nisi quantum fortunata castigat. Nam si pariter infortunatis eiusdem alienis incontinentem edit ac forsitan inuerecundam stortum. ¶ Duodecima pars coniugij vtriusque sexus sumitur die nocturno a ♀ ad gradum cardinis occidentis: incipitque ab oriente que si infortunatis iuncta reperitur et respecta in fausti federis omnium cuius domino aduersae locato si pariter ♀ H corrupta: aut sub radijs nunquam iunguntur. ¶ Tertiadecima pars horae coniungendi die nocturno a ☉ ad ♃ sumpta ab oriente inchoat: quam cum ♀ fortis corpore aut sub radijs consequitur coniugij dies instituitur eis dico quibus natale fundamentum consistit. ¶ Quartadecima pars ingenij atque studij componendi coniugium: die nocturno a ☉ ad ♃ sumpta a ♀ deducitur que prospera id studium ad optatum finem perducit: aduersa contra. ¶ Quintadecima pars natorum die nocturno a H ad ♀ sumpta ab oriente incipit que cum domino suo fortunata honestis clarisque natis adornat: infelix contra. ¶ Sertadecima pars controuersie die a ♂ ad ♀ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Que si in oriente aut cum domino eius reperitur: aut in aliquo cardine natum litigiosum portendit: sicque pariter corrupta litigijs damna et supplicia minatur. Si vero cum domino in oriente oratorio officio dignitates consecuturum.

Dctavi partium primam partem mortis: quoniam **D** corporum conditionem ducit: octava mortem: **H** vero interitus: dolor angustia et luctus Hermes ex his tribus eliciens die noctuque a **D** ad gradum octavi sumptam: adiectisque **H** gradibus a principis eius signi instituit. Nec itaque si et ipsa et dominus eius corrupti sunt benivolam respectu mortis acerbam minantur: liberi vero mites: hanc alij inter **A** et **H** legunt Hermes obtinuit. **S**ecunda pars stelle necantis: quoniam orientis dominus animam ducit: **D** corpus quo compages vita est solutio interitus: die a domino oriente ad **D**: nocte conuerso ab oriente inchoat: huius dominum si **D** sola respiciens signum sectorum membrorum occupat piter corrupta necat: libera de memoris truncat. **T**ercia pars anni metuendi die noctuque a **H** ad dominum coniunctionis aut oppositionis sumpta ab oriente inchoat. Nec itaque atque dominus eius cum domino orientis corrupti natos frequentes morbos corporis lesiones opum damna minantur quam cum annus nati consequitur aut illa ad orientem eius domini vel signorum circuitum vel per gradum ductum peruenit minarum effectus instaurat. **Q**uarta pars loci metuendi die a **H** ad **A** nocte conuerso sumpta a **X** signo incipit. Nec cum orientis domino infelix in eo signo ducatus sui officium tractat. Itaque cum vel annus nati ab oriente ad eam partem applicat: aut conuerso pars ad orientem eius domini utrobique applicationis genere peruenit crebris difficultatibus: hominem grauiusque impedimentis inuoluit: huc si in fortuna accedunt decrementi passionem: atque supplicij mina ei presertim loco cum eius signi ducatus preest. **Q**uinta pars angustie die a **H** ad **X** nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Nec cum domino suo infelix: quotiens anno nati deprehenditur aut ipsa illum grauius aduersat nisi fortunate intercedant que si fortes fuerint deinde liberant. Nec si in natali cum orientis domino reperitur omnem vitam infauam deducit.

Noni partium prima pars itineris die noctuque a domino noni ad gradum noni sumpta ab oriente inchoans nati itinera metum itinerumque negocia. **S**ecunda pars negocij die a **H** ad 15 gradum **S**: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Nec cum in signis aqueis nauigijs secundos pat questus: corrupta metu et periculo damnat in eo gradu cum **H** reperitur ipse est orientis gradu vicem suscipit. **T**ercia pars religionis die a **D** ad **X** nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Nec cum domino suo orientis domino iuncta dumtaxat libero vitam nati religionem et honestatem ornat: corrupta contra. **Q**uarta pars prudentie die a **H** ad **D** nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. Ducit autem assensum memoriam discretionem prouidentiam proprie **H** orientali super terram sua recepta aut **D** potenti amice respecta. **Q**uinta pars scientiarum: quoniam **H** firmamentum et memoria: **X** prudentia et intellectus

Mercurij ingeniū scripture z eloquentie recte ex hīs tribus sumit die a sa-
 turno a d iouem nocte cōuerso: atq; a mercurij signo deducta ad alterā sa-
 pientia artificia vari asq; scientias ducit magisq; salua ducibus: hīs fortib⁹
 amice recepta. ¶ Sexta fame z historiarū die a sole ad iouē nocte cōuersa
 sumpta ab .o. inchoat que in cardine mercurio aut veneri aut oriētis dño
 respecta: historiarū atq; rumorū capacitatē acuit memoriā firmat pñuncia-
 tionē expedit. ¶ Septia rumorū inter verū z falsū discretiōis die noctuq;
 a mercurio ad lunā ab .o. inchoas que cum in cardine aut signo firmo seu
 directi ortus reperit verū indicat minus aliter.

Decimi partū prima principatus z potentias nati qm̄ sol
 lumē diurnū nati vite honori atq; potētie p̄est: luna vero
 nocturnū: secunda vīrtute solē sequens. Ex his atq; prin-
 cipatib⁹ eoz sumit die quidē a sole ad principatū nocte a
 luna ad eius principatū sicq; ad oriētē deducit: hec ergo
 si in sumo aut cū stellis fortib⁹ familiariter consistentibus
 reperit nato principatū grauēq; potentiam p̄mittit. ¶ Si
 die sol nocte luna principatus sui gradum occupauerit cum gradu oriente
 ducatū obtineret simul itaq; si familiariter constiterint suiq; officij p̄cipēs
 honozis z potentie promissus. ¶ Secūda regis die a marte ad lunā nocte
 cōuerso sumpta ab .o. inchoat hec cum dño salus orientis atq; decimi do-
 mini p̄mixta aut regē magnū parat aut virum reginee auctoritatis z reue-
 rentie. ¶ Tercia consiliū regis atq; primatū curie: quoniā mercurius in dā-
 do z accipiēdo scripturis eloquentie z consilijs p̄est. Martis aut vis mi-
 ne iniurie terror atq; tormenta die a mercurio ad martem nocte conuerso
 sumpta ab .o. inchoat prospera igit̄ z dñs eius z ipsa cum orientis dño ua-
 to eiusmodi officia atq; dignitates offerunt. ¶ Quarta regis z facultatum
 atq; victorie eius die a sole ad saturnū nocte cōuerso sumpta ab .o. inchoat.
 ¶ Si sub radijs sit iupiter vicem suscipit hec quoq; nato regi honoz z dux
 est magisq; duci dño p̄mixta atq; oriētis in eius signo si pariter oriētis do-
 mino testimonium fuerit cuncta optata demum consequenda promittit.
 ¶ Quinta subite exaltationis die a saturno ad partem fortune nocte con-
 uerso ab .o. inchoat que si tam orienti q̄ fortunatis accommodata existerit na-
 tū subito eleuat. ¶ Sexta auctoritatis magniq; nomis die noctuq; a mer-
 curio ad solē ab .o. inchoans graui auctoritate z amplitudine natū predi-
 cat. ¶ Si cum stella .io. particeps reperit diuicias amplamq; potentia ma-
 chinat. ¶ Septima curie regis z milicie die a marte ad saturnū nocte con-
 uerso sumpta ab .o. incipit si cū dño suo orientis dño miscet natū curie re-
 gis inserit. ¶ Octaua regis atq; operis nati quoniā saturni labor lune offi-

cia die noctuq; a saturno ad lunam sumpta ab .o. incipit que prospera cum dño suo regnum & potentiam parat sicq; pariter in geminis aut virgine egregia opera celsaq; artificia. ¶ Nona mercature aut manualis operis die a mercurio ad venerem nocte conuerso ab .o. inchoat ducit igitur cum domino suo ad artificium officia pulchrior natiq; operis vt sunt artificia & id genus cum lanifica preciosa vestiuq; & ornamentoz apparatus his similia. Tum etiam gemmaru & specieru diuersozumq; genera mercatura. Quia cum dño suo orientis dño permixta subtili manu aptitudini questus & honores promittit. ¶ Decima mercature iuxta alios per fas aperte solis ad partem lune nocte conuerso ab .o. inchoat hec cum premissa in respectu mercurij cum receptione natum mercature officio additum sicq; pariter prospere mercaturis copiosos questus aduersa contra. ¶ Undecimi inuitabilis operis die a sole ad iouem nocte ab .o. inchoat que orientis dño permixta nato necessitati operando imponit atq; in patientem ocij animi. Sic igitur prospera questus aduersa damna parat.

Undecimi partiu. ¶ Prima pars diuiciarum potestatis, & quoniam partes luminu originis sue rationi ceteris omnibus virtute preeminet recte die a parte fortune ad partem boni nocte conuerso sumpta ab .o. inchoat: hec cum fortunatis in loco suo recepta magisq; in .10. aut .11. infortunijs auersis nato perpetue fortune diuiciarum & honoris fundamentum. ¶ Secunda gratie atq; honoris recte vt prima atq; ex eisdem luminu partibus sumpta si cum fortunatis aut in earum domicilijs seu principatu siue trigeno reperit natum amabilem & dilectum multa replet gratum infortunijs vero eisdem ex partibus odiosum. ¶ Tercia reuerentie & auctoritatis die a parte fortune ad solem nocte conuerso sumpta ab .o. inchoat que si soli atq; ioui recepta aut ceteris fortunatis pariter & dño orientis amice respicienti natum summa reuerentia & auctoritate tam coram principibus qm pro populo predicat de quibus quantum defuerit tantum infra subsistet. ¶ Quarta deliberationis die a parte fortune ad iouem nocte conuerso sumpta ab .o. inchoat que cum orientis dño aut in eius respectu salua natum rationabili deliberatione in rerum dispositione ad summam auctoritatem & honorem effert potiusq; fortunatis respecta: infortunijs vero sine orientis dño contra. ¶ Quinta voluptatum & deliciarum die a parte fortune ad partem futurorum nec conuerso ab oriente incipit quam si locus saluus tenet consecuturum desideria & supaturum sed aduersos subcubiturum tradit. ¶ Sexta spei die a saturno ad venerem nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat hec cum dño suo felix in loco suo prospero omnem spem producit aduersa contra

¶ Septima amicitie quoniā oē frequens officiū p̄fertiz lune z mercurij q̄ inter amicos plurimū variat̄ die noctuq; a luna ad mercuriū sūpta ab. o. inchoat hec cuz dñō suo z re z loco salua pariter in signis tropicis q̄plurimos sociat amicos. Sicq; pariter z ipsa z dñs eius felices his amicitijs nō solum honestatē verū amplissimas etiā vtilitates pollicez sicq; deinde simul z recepti eas amicitias z societates internis p̄petuis beniuolentie vinculis

¶ Octaua necessitatis die noctuq; a parte celati ad mercuriū ab. o. inchoat ducit ad mutuā amicoz ac socioz beniuolentiā ac caritatē huius atq; oriētis dñi alter in alterius exitio aut casu sive in signis inimicis nato grauem penuriā ac difficilē egestatez minant̄.

¶ Nona habitudinis die noctuq; a luna ad mercuriū ab. o. inchoans hec cū dñō suo partim fortune oriētisq; dñō per mixta natū opum habundantia ac deliciaz affluentia beat.

¶ Decima ingenuitas animi z libertatis die a mercurio ad solē nocte conuerso ab. o. inchoans que si fortunatis iuncta aut respecta maximeq; ioui aut soli amice ligata reperit̄ z ipsa z dñs eius insignis ingenuis egregiū natuz ingenio nobili animo celsa amplaq; ingenuitate p̄dit: infortunijs impedita contra.

¶ Undecima gratie z familiaritatis die a ioue ad venerē nocte cōuerso ab. o. inchoans hec cū dñō suo fortunatis maximeq; ioui iuncta vel respecta natū amabilē z in omni officio gratiosum reddit: infortunijs retēta contra.

Dodecimi partiu. Prima pars inimicoz iuxta quosdam die noctuq; a saturno ad martē sumpta ab. o. inchoat. Secūda pars inimicoz s̄m hermetē die noctuq; a dñō dom⁹ inimicorum in gradu domus inimicoz ab oriente inchoans hec due in tetragono aut oppositione dñoz suoz aut dñi orientis nato plurimos irritant inimicos. Tercia laboris z pene die noctuq; a parte celati ad partē fortune natuz grauib⁹ z inutilibus damnat laboribus.

Nunc ea q̄ extra stellarū atq; domicilioz ordinē seorsuz necessitate quadā adhibite tractat̄ exequi ordo postulat. Equib⁹ prima ps halhileg cui⁹ inuentioni primū discriminari conuenit vtrū cōiunctionē an oppositionē nat⁹ sequat̄. Quo facto vtralibet p̄cesserit ab eius gradu atq; p̄cto vsq; ad gradū z punctū lune sumpta adiectis oriētis gradib⁹ a principio inchoabit hec igit̄ z ipsa halhileg p̄ gradū ductū z p̄ signoz circuitū p̄ducat̄. Sicq; ut ad vtralibet stellaz applicat̄ ex natura z effectū afficit̄ apud infortunia q̄ dē difficultatib⁹ atq; incōmodis vñ nōnullis ex eis q̄ artificio opaz dabāt cū hac ignorata diuersoz inuita p̄ diuersos terminos casuū iō plerūq; constaret: nec tñ ceteris circūspectis singuloz cām reprehenderent: hanc tandem aduertunt sicq; per ordinē p̄ducentes v̄sitas ceterarū expimentis huic

primā post alhileg per motus ac spei loca z tempa auctoritatē intellexerūt
¶ Secūda corrupti ac morbidi corporis die a parte fortune ad martē nocte cōuerso sumpta ab oz incipit hec cū orientis dño si alhibetu aut i signo humido natū grosse habitudinis ac morbidū edit. Si vero preter orientis dñm cum marte aut mercurio tenere habitudinis : nec minus corrupit
¶ Tercia milicie die a saturno ad lunā nocte cōuerso sūpta ab .o. inchoat quod parti regis partiꝝ opis nati ac sensus z puidentie cōueniēs eēt hec in exagono martis aut iouis aut infortunioꝝ domicilijs fortibꝝ recepta naturz feritate graui belli cām indicat. ¶ Quarta audacie in die a dño ascētis in D nocte conuerso ab oriente inchoat : hec si in aspectu ♂ vel ♃ fuerit amositatem audaciamꝝ tribuet. ¶ Quinta fraudis doli astucie omniumꝝ id genus mercurialiū virtutū que qm anime sunt parsꝝ celati ꝑ ceteris ad aiā faciēs sumit die a mercurio ad partē celati nocte cōuerso sicꝝ ab .o. inchoat hec orientis dño pmixta natū eiusmodi virtutibꝝ instituit . Itaqꝝ prospera quidez cōmoda : aduersa contra. ¶ Sexta loci negocij quoniā in oī negotio plurimū infortunata meciunt. Mercurio autē in dñij negotio participatio ex his tribꝝ sumit die noctuꝝ a saturno ad martē sicꝝ a mercurio inchoat. Que si die marte nocte saturno libera repit negocij prouentum indicat z effectū contra corrupta. Adhibetꝝ principaliter atꝝ singulariter eis negocijs quoz genus indiscretū nomenꝝ ignotum vt sit in tacitis questionibꝝ : nam incertis suis eiusꝝ ducibꝝ ꝑticipat ¶ Septima necessitatꝝ z obstaculi iuxta egyptios die noctuꝝ a marte ad gradū partꝝ fratru ab .o. inchoans. ¶ Octaua iuxta persas die noctuꝝ a pte amoris ad mercuriꝝ he due cū infortunijs proprie cū satur no pariterꝝ uel ipso uel dño eius orientis dño pmixto natum in negocijs suis inuoluerit atꝝ impediunt grauibꝝ passionibus vacuo labore damnosiqꝝ decemētis afficiūt. ¶ Nona remunerationis die a marte ad solem nocte cōuerso ab .o. incipiens hec in cardine aut accedenti cum orientis dño natum dapflem multeqꝝ remunerationis predicat aliter in gratum. ¶ Decima veracis operis die a mercurio ad martē nocte conuerso sumpta ab .o. inchoalis hec accedens z prospera natum in omni actu suo fidelem re ctū veracem ipsiqꝝ omnia recte ꝑ uentura iudicat accedens aut z aꝝ uersa recte prouētura sed damnose. remota vō uel in signo mobili nec etiā explicaturū aliqd omni igitꝝ sua eiusꝝ officia z ducatus ꝑ diuersos tractatus in genezia annalibus questionibus operum atꝝ negocioz institutionibus prout incidūt diuersi auctores exequentꝝ : nec enim vniuersos ducatus oīm vnū aliquid volumē cōinet. Quapropter z nos generales tantū hic. Nam singulas locoꝝ z cōstellationum varietas indicat nec in tantū vsqꝝ a rōne theorice digredi fas erat excepto quantū restat quod vt locus exigit expeditū. Non longe abhinc tractatus finē cōcludet. Sic albumasar vt pluriꝝ faciunt seu multitudinis causa seu

vt minus diligentibus satis faciat omniū partiū numerū a primordio reite-
rans omniū inuentionez ternāq; originē denuo instauro. Quod ne nimia
beniuolentia nimia pararet prolixitatē. Nos tāq; nil faciens transeunduz
durimus: cū nil quippe alius nec aliter q̄ dictū est oportet. Nam si minus
iudicat exemplari in singula sua lecto industrie concessurū oppinoz. Qua-
propter ad sequentia transeamus.

De conuentu partium.

His itaq; dispositis de conuentu partiū exponendū aliquod
videt̄ duobus enī modis accidit plerasq; in eisdem conueni-
re locis: aut ex eo q̄ eodē modo atq; ex eisdem principijs sū-
munt̄: aut q̄ licet diuersa habeant principia eiusdē tamē nu-
meri atq; termini in eadem incidūt loca atq; he quidē locis
cōmunicent proprios tamen non relinquunt ducatus. Ceter-
gratia pars v̄neris p̄sq; vite in idem punctū incidūt: huic si venus testat̄ in
parte vite ad mēbroz perfectionē corporis salutē ⁊ fortunā in propria ve-
parte ad amorē delicias ⁊ voluptatē spectat atq; in hunc modū.

De ducibus partium.

Nunc duces partiū generales sequemur. Nam sp̄ales p̄ quaz
cūq; dignitatū quibus incidunt officio in eis libris quib⁹ ar-
tificiū instituit̄ altius indagamur. Primū itaq; signo partis
circuliq; loco notato cōsequenter p̄spiciendū est singularive
ducatu fruat̄ an plurali habere nāq; potest duces post vnuz
duos vel tres non plures vnū quidē vt pars itineris cum do-
milio itineris incidit ipsum tr̄ eius signi dominum sicq; per cetera duos
cum alibi alterum scilicet itineris dominū alter signi cui incidit: habet aut̄
⁊ alter duos cū inter duos sumpta in alterutris domiciliū incidit quozū
prior dñs eius. Nam extra utriusq; domicilia vsq; ad tres peruenit duos
scilicet inter quos sūmunt̄ terciūq; dñm eius partis igit̄ virtus integra est cū
eam⁹ vnū sequit̄ ducē ip̄sus respectu iuuat̄. Ea vero que duos aut vtriusq;
aut eius saltem cuius domiciliū possidet. Nam ea que tres aut omniū aut
saltem plurimū ⁊ forciorum. Non tamen eque virtutis vt vterq; vel omni-
bus respecta sed proximī. Quibus quantū defuerit tante debilioz qd̄ vt re-
spiciūt si aut in casu suo fuerint aut retrogradī: hisq; similib⁹ impediti par-
tis ducatum debilitant infectūq; relinquunt. Respectus itaq; si amicus est
optata libere spondet. Inimicus vero rei dono passiones miscet accedunt
⁊ stelle naturaliter ad partium ducatum spectantes: vt parti operuz si dñi sui
respectus defuerit accedet iupiter parti despōsationis ven⁹: seruicij mercuri⁹:
sicq; p̄ cetera. Q̄ si respiciūt dūtaxat fortunati ⁊ recepti atq; in cardine
partis effectū parāt lz nec duz integre neq; id si nō alienū amminiculo ho-
mis quidē nōduz in aliqua sua dignitate sint: ignoti vero si extra. Si vero

aut infelices aut incorrupti sint aut nō recepti aut remoti rem quidē simi-
lant nec tamē perficiunt. Igitur impediēs si saturnus est ideoq; retrograd⁹
inimicos impedimēto p̄tendit : mars cōtrouersias : mercuri⁹ infelix merca-
turā aut scripta : luna aliquos rumores : ven⁹ mulierū genus : sol iura prin-
cipiū : iupiter iudiciū v̄ legē : caput v̄o de magnatib⁹ aliq̄d : cauda de vulgo

De eorū inuicē inuentione.

Distremo inter hos oēs hos duces alioꝝ ex alijs loca depre-
hendēda. Est enī oīno quaterna oīm partiū substantiū post
est dux a quo numeri sumit̄ iniciū : secūdu ad quē : terci⁹ est
locus a quo : quartus est in quē incidit. Sunt igit̄ oēs hij ea
ad inuicē cōstituti vt tribus determinatis duoq; ducib⁹. Si
forte orientis gradus ignorat̄ sumet̄ quantū aut est a terci⁹
ad quartū a secundo duce cōtrario deducet̄. Vnde ad primi locum pueni-
re necesse est. Cū aut̄ ex tribus alijs secūdu insequimur sumet̄ itē quantum
interest a terci⁹ duce ad quartū deductūq; a primo p̄ ordinem ad secundi
gradū peruenit. Exempli causa sole primo duce. 18. gradus arietis tenen-
te luna. Secūdo. 20. leonis. Terci⁹ geminis oriētis gradu. 15. Quarto p̄-
tis fortune loco in. 18. libe gradu. Itaq; si ex reliquis oriētis gradū inue-
stigamus summim⁹ a sole ad lunā fiuntq;. 123. gradus. Totū igit̄ a gradu
partis contra signoz ordinē deducimus. vnde in. 15. geminoꝝ puenire ne-
cesse fit. Si v̄o ex reliquis solē legimus ab orientē gradu ad partis locum
fiuntq;. 123. gradus q̄d. a gradu lude contra ordinē deducti ad. 17. arie-
tis gradū pueniunt. Nam si lunā ex reliq; indagamus summim⁹ itē ab orien-
tis gradu ad partē locū fiuntq;. 123. gradus. Totū igit̄ a gradu solis p̄ or-
dinem deductū ad. 20. leonis gradū peruenit.

Opus introductorij in astronomiā albumazario abalachi explicat̄ feliciter
Erhardi ratdolt mira imprimendi arte : qua nuper venetijs nunc auguste
vindelicorū excellit notatissimus. 7. Idus Februarij. 1489.